

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyilvántartás és hirdetések megállapított árai szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

A békéért

folyik ez a nagy vérontás, amely lángba borította a világot és emésztő tűzével a kultúra legszebb javait pusztítja el. A mi erőnk és igazságunk öntudata diadalmasan győz le minden tulerőt és az északi harctéren közel kell lenni már az időnek, amikor a legerősebbnek hitt ellenség kénytelen könyörögni a békét. A jelentések amelyek az északi véres diadalról napról-napra érkeznek, meggyőzőn, tisztán mutatják, hogy a nagy leszámolás utolsó órái folynak kétségbeesett, sok vért ontó küzdelmekben. Az orosz hadsereg demoralizációja szemmel látható, a nagy kolosszus csapásaink alatt széjjelomlik, mint a homokvár a vihar alatt.

Odafönt a háboru már nem tarthat sokáig. A ledöntött óriás még megpróbál végső vonaglásában marni és harapni, de ez már nem tudja feltartóztatni a nagy dráma utolsó felvonását.

Mindenki tudja, hogy vannak még olyan ellenségeink is, akik eddig nem fogtak fegyvert ellenünk. A Balkán megbízhatatlan és ugrásra készen van, hogy ha gyöngeségünket látja, ránk rohanjon és földünk testét ő is segítsen marcangolni. A mi szövetségeseink a hadiszerecse maradt, amely féken tartotta a balkáni rablópolitika kalandor-seregét és most már — döntő győzelmeink után — már inkább arról lehet szó, hogy az eddig várakozók is az orosz kolosszus ledöntésében segítsenek nekünk. Az az erőteljes, becsületes intelem, melyet Németország intézett a gyanusan ingadozó Romániához, úgy látszik megtette a hatását. Csend van most ott és az oroszok új vereségei bizonyosan még jobban lehűtik a romániai orosz imádatot. A román lapokból látjuk, hogy a hang, amely ez előtt nemrég is olyan éles volt, immár eltompult és — régi jó balkáni erkölcsök szerint — a győző felé pislognak a kacér tekintetek. A most folyó döntő mérkőzések sikere pedig bizonyosan elhallgattatja azt a nehéz véres szájat, amely orosz pénz hatása alatt ordít ellenünk. De Romániátsakkban tartja Bulgária is, amelynek fáj az elveszített Dobruđa és csak az alkalmat várja, hogy megfizessen a bukaresti kényszerült békéért. — Bizonyosnak látszik, hogy Bulgária a szikla szilárdságával várja az alkalmat, hogy akcióba lépjen, ha a központi hatalmak helyzete és érdekei kívánják. És Romániát nemcsak királya és kormánya óvatossága, de a szomszéd Bulgária felkészültsége is visszatartja attól, hogy kalandos bizonytalanságokba ugorjon, vagy hogy továbbra is megakadályozza a központi hatalmak és török szövetségeseink közötti érintkezést és vasúti összeköttetést.

A helyzet teljesen tisztulni fog rövid időn belül a Balkánon is. — Hihetetlennek látszik, hogy az északi és déli harcterek eseményei után, bármelyik balkáni nép közül egy is arra vállalkoznék, hogy aránylag gyöngye erejével győzel-

meink útjába próbáljon állani és elsertesse magát az áradattal, melynek hullámai egymás után nyelik el az orosz hadsereg ezreit. Győzelmeink észre térítik az ingadozó Romániát.

A VILÁGHÁBORU.

— A Magyar Távirati Iroda és Híradó Est mai táviratai. —

A készülő orosz Szedán

Az angolok Varsó és Ivangorod feladását ajánlják.

Rotterdam. Az angol lapok, melyek már teljesen beismerik az orosz sereget ért szakadatlan vereségek nagyságát, azt fejtik ki, hogy ha Hindenburg hadseregének sikerül Kownót elfoglalni és a Narez keleti partját elérni úgy az oroszok visszavonulásának útja el lesz vágva, ami az orosz hadsereg teljes katasztrófát jelentene. Az angol lapjelentések szerint különösen nagy teljesítményeket végez ez irányban a német tüzérség, amire az oroszok nem számítottak. Az angol lapok egyhangulag helyeslik azt tervet, hogy az oroszok adják fele a Visztula menti várakat, mert azokat most már úgy sem képesek tartani és még idejében vonuljanak be.

Merényletek Varsóban.

Petrikau. Katonai forrásból származó hiteles jelentések szerint Varsó város területén, s annak legközelebbi környékén a vasutak ellen az utóbbi napokban több merényletet követtek el, melyek az ellenség által veszélyeztetett város zűrzavarát teljessé teszik és majdnem kizárják az onnan való menekülés lehetőségét. Varsó utcáin polgári személyek már csak este 8 óráig tartózkodhatnak.

Küzdelem Lublintól északra.

Sajtóhadiszállás. Az oroszok az általunk tegnap és tegnapelőtt elfoglalt Lublintól és Cholmtól északra fekvő területen nagy erőfeszítésekkel kísérik meg további előnyomulásunk feltartóztatását. Különösen kétségbeesett küzdelmet fejtenek ki a Visztula melletti szögletben az oroszok, ahol előnyomulásunk a legközelebbi Ivangorodot fenyegeti. Az itteni orosz erőfeszítések most már mind csak Ivangorodról akarják elhárítani a veszélyt.

A Bug folyó galicial részén Sokai központ körül történő orosz áttörési kísérletek teljesen ellanyhultak.

A Balkán — velünk.

Megegyezés a balkáni államok között.

Bukarest. Konstantinápolyból jelentik: Az a meleg fogadtatás, amelyben Konstantinápolyban Hohentlohe herceget részesítették, nemcsak a német nagykövetnek, hanem annak az előkelő személynek is szól, akitől Romániának a központi hatalmakkal való végleges megegyezését is remélik. Ezt a megegyezést annál is inkább valószínűnek tartják, mert ennek következménye lesz egyrésztől Bulgáriának Romániával, másrésztől Törökországnak Bulgáriával való megegyezése és végül Görögországnak a balkáni blokkba való belépése a központi hatalmak oldalán.

A Turan jelentése szerint, minden tekintetben megfelelnek az igazságnak azok a hírek, melyek szerint a herceg tárgyalásai Szófiában eredményesek voltak.

Olasz csapat szállítások

a Dardanellákhoz és Franciaországba.

Genf. Római jelentés szerint a délolaszországi kikötőkben nagy olasz csapatok várják behajóztatásukat, hogy a Dardanellákhoz szállítsák őket.

Ugyanezen forrás szerint olasz lovascsapatok a franciaországi harctérre való elindításhoz vannak készenlétben.

A дума megnyitása.

Koppenhága. Szentpétervárról jelentik: Tegnap délelőtt nyitották meg cári kéziratokkal az orosz képviselőháznak, a dumának új ciklusát az összes miniszterek és a Szentpétervárott tartózkodó összes diplomaták jelenlétében.

Rodziánko elnök magasztaló beszédében üdvözölte az orosz hadsereget, a szövetséges antanthatalmakat és az olasz népet. (Az olaszok említésekor nagy taps és lelkes ováció hangjai törtek fel a képviselői padsorokból) Az elnök beszédében igen fontos kijelentéseket tett,

melyekben az orosz népet nagy munkára hívta fel. — Az orosz nemzet minden tagjának éjjel-nappal megfeszített erővel együtt kell működnie a hadsereg támogatásában és annak minden szükségessé váló ellátásában. E téren — ugymond — a kormánynak kell elsősorban utat mutatni. Végül arról szól, hogyha ellenfeleivel szemben sikert akar elérni Oroszország, akkor úgy a közigazgatás, mint a katonai vezetés terén gyökeres változásoknak kell mihamarabb beállnia.

Az elnök nagy beszédével a дума első ülése véget is ért.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. A Visztula és Bug közt számos helyen újból heves harc tört ki. A szövetségesek az ellenséget Dubienkától délnyugatra, Cholmtól és Lecznától délre visszavetették. Lublínól északra csapataink erős ellentámadásokat visszavertek és azután folytatták támadásukat. Karownál egy a József Ferdinánd főherceg hadseregének kötelékében harcoló német hadosztály rohammal elfoglalt két egymás mögött fekvő ellenséges vonalat. Az osztrák-magyar csapatok kiküzdötték az utat Nowoalexandrián, míg az ellenség itt a Visztula keleti partján és Lublín mellett még ellentállást fejt ki. Tovább keletre a Bugig terjedő területen ma reggel óta folytatja visszavonulását. A német ezredek üldözés közben délelőtt Cholm városán áthaladtak. A keletgalíciai helyzet változatlan. Iwangorodtól északra keletre a keleti partra előrenyomult német csapatok tegnap egy fontos támaszpontot elragadtak az oroszoktól. A szövetségeseknek az osztrák-magyar parancsnokság alatt harcoló hadereje Julius folyamán 527 orosz tisztet 126,311 főnyi legénységet szállított hadifogságba és 16 ágyut, valamint 202 géppuskát zsákmányolt.

Olasz hadszíntér. A tiroli és karinthiai háttérvidéken vívott kisebb titkózatok tegnap is kedvezően végződtek ránk nézve. Casteltesino tájékán két ellenséges századon rajtaütöttünk és nekik súlyos veszteségeket okoztunk. A tenger melléki arcvonalon a Krn vidéktől a görzi hídfőig bezárólag, ágyutüzeléssel és kisebb támadási kísérletekkel eltekintve, nagyjában nyugalom volt. A Karszt fensíkon az ellenség a tegnapi nap és ma éjszaka folyamán ismétlen erős támadásokat intézett. Az ellenségnek egy Selz felől és három Vermegliano felől indított éjszakai támadását az olaszok súlyos veszteségei mellett visszavertük.
Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagylőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Egy angol támadás, amelyet Hooge mellett állásunk ellen intéztek, teljesen összeomlott. Épply eredménytelenek maradtak a franciák éjjeli előtörései Souchez ellen. Az Argonnokban heves tüzési harc volt. Késő este megtámadták állásainkat a Vogézekben és Reichsackerkopfon. Az ellenséget megvertük. Nancy mellett egy francia repülőterre ma reggel 100 bombát dobtunk. 18 találatot figyeltünk meg a sátrakon. A védekezés céljából felszállott ellenséges repülőgépek nem tudták megakadályozni a támadást. Az Argonnokban június 20. óta Julius 20-ig vívott harcokban 125 tisztet 6610 főnyi legénységet elfogtunk és 52 géppuskát, valamint igen nagyszámú egyéb hadianyagot zsákmányoltunk.

Keleti hadszíntér. Njementől északra helyi jelentőségű harcok voltak. Rozantól északra keletre tovább haladtunk előre, az oroszok ellentámadásait visszavertük. Julius folyamán a Keleti tenger és Pilica közt 95023 oroszot elfogtunk, 41 ágyut és 230 géppuskát zsákmányoltunk.

Délkeleti hadszíntér. Iwangorodtól északra a Visztulán keresztül előrehaladt csapataink az oroszok heves ellentámadásait visszautastították. Az ezt közvetlenül követő újabb támadásunkkal elfoglaltuk a Pdzamcel magaslatokat és több mint 1000 oroszot elfogtunk. A felső Visztula és Bug között az ellenség tegnap újból ellentállott. A német csapatok az oroszokat kiverték állásukból. Az ellenség erre a Bug mindkét oldalán, valamint a Bug és a Lencnától délre fekvő vidék közli arcvonalon folytatta visszavonulását. Cholm városán üldözés közben már áthaladtunk. A délkeleti hadszíntéren Juliusban 323 tiszt 75719 főnyi legénység, 10 ágyu és 126 géppuska került a német csapatok kezére.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

A tábori levelek.

Hogyan ír a zalai baka?

Érdekes szemelvényeket közöl velünk a harcoló zalamegyei bakák leveleiből egy nagykanizsai 48-as hadnagy, aki mint cenzor is szolgálatot teljesít a harctéren. A szellemet, — mely betölti a bakaleveleit, — a belőlük vett pár idézet jól megvilágítja.

Mielőtt megszólítaná övéit — rendszerint „Kedves feleségem és Kis családjaim”-at, — előbb az Istenhez fordul, kit mindenféle változatban invocál, mint: „Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus szent neve” vagy: „Kívánom az Istenről, hogy ezen pár sor írásom legjobb és legfrissebb egészségben találjon”, stb. Azután referál a saját egészségéről.

Ha az ottani posta szomorú hírt hoz, hogy meghalt valami rokon vagy elesett valami jóbarát: ilyenkor is „a mennyel akaratban” való megnyugvást ajánlja. Minden levélen átrezdül a viszontlátás reménye. „Az Ur Jézus Krisztus majd megsegít bennünket, hogy ismét ölelhessük egymást, addig pedig legyünk szelidek és tisztaszívűek és Istenben bízva várjuk a végét.” Vagy egy másik vigasztalás: „A borot derű váltja fel; de egyszer mégis csak kiderül.”

A gazdaélet vezérmotívuma, az időjárás felől folyton érdeklődik és azt is elreferálja, hogy „itt nálunk Galiciában nagy a szárazság és nagyon kéne már az eső.” Nyárra fordulván az idő, megírja azt, ami itt csakugyan mindnyájunk csodálkozását felkellette: hogy t. i. Galícia termőföldje mily áldott és mily jó terméskilátásokat nyújt. Péter és Pál napja körül egy melódiát fujt minden levél, csupa panasz, hogy „nincs nekem semmi bajom csak az, hogy aratásra nem mehetek.” Nagyon is érthetőm, ily fájdalom ez oly emberek számára, kik gyermekkoruk óta az évi munka betetözését látják az aratásban. Az állattenyésztő gazdát hűségesen megkérdi a felesége, eladja-e vagy sem a marháját, vagy lovát? Most rendszerint az el-nem-adás mellett van a spekuláló eszű magyar parasztgazda és inkább vár, mert „később nagy ára lesz még a jószágnak.”

Az egészségi referádán és az otthoni gazdasági ügyein kívül egyik fontos témája a bakaleveleknek, hogy egyet-mást rendeljenek otthonról, már amennyiben a tábori posta

egyáltalán felveszi. Harapni valónk itt is elég lévén, nem is annyira ilyesmit kérnek, mint inkább fehérnemű-pótlást, dohányt, pipát, sóborszeszt és hasonlókat. De azért nem velik meg az otthoni cipőt, vagy szalonnát sem és ha az ily otthoni megemlékezések történetesen ép husvétra vagy pünkösdre érkeznek, úgy a leveleken szinte kicsap az öröml. Nem kevésbé örvend a bakánk, ha az otthoniak fényképüket küldik ide, ha módjában áll, úgy revanzsirozza magát, hazaküldve a saját tábori ábrázatát.

A levelek befejezése a bucsuzás egy fajtája lévén, ez ad alkalmat az érzelmek fokozottabb megnyilvánulására, úgy hogy itt nem ritkán valóságos gyöngyelt olvashatjuk a lelki gyöngédségnek, mint pld.: „Ezzel zárom szívemet a te szivedhez, kedves hű párom!” Egy másik változat: „Evvel zárom levelem sorát. Áldja meg az Isten az olvasóját!” Tekintettel pedig az otthoni ösmerőskör nagyságára, nem csak a rokonságnak küld üdvözlőket, hanem egy lélekzetre, „tiszteltem a testvéreket, meg az ángyikákat és sógorokat és a házi cimborát!”

HIREK.

Bentzik Sándor Nagykanizsán. Egy alig 25 esztendős ifju ember volt három napon át Nagykanizsa város egész érdeklődésének középpontjában. Irodalmi, művészi vagy politikai nagyságok sem kellett meg akkora érdeklődést a kanizsai korzón maguk iránt, mint ez a nyájas tekintetű, szerény modoru, mindenki előtt rokonszenves ifju ember, kit Bentzik Sándor néven fog a magyar nemzet nagy háborujának legelső, legragyogóbb oldalán feljegyezni a világtörténelem krónikása. Bentzik Sándor, 44-es hadnagy, a nagy arany, nagy ezüst, kis ezüst és kis bronz vitézségi érmek irigylet tulajdonosa három napon át szülővárosában, Nagykanizsán tartózkodott, mely ez egyszer kivételt tett, megtagadta önmagát és igaz elismeréssel adózott a „saját hazájában is prófétává lett” hős katonának. Három napon át minden körben, minden társaságban csak Bentzik Sándorról és négy gyönyörű vitézségi kitüntetéséről volt, melynél szebb ékessége még soha nem volt a kanizsai korzónak. Bentzik Sándor tegnap délután fürdőre utazott, hogy tíz hónap rengeteg szenvedését kipihenje s e szenvedések között szerzett gyomorhajától megszabaduljon.

Meghalt Hötzendorfi Conrád anyja! Bécsből táviratozzák, hogy ott ma éjszaka 90 éves korában meghalt báró Hötzendorfi Conrának, az osztrák-magyar hadsereg vezérkari főnökének édesanyja.

Behívták a 37 és 38 éves B. osztályú népfőlkelöket. Honvédelmi miniszteri rendelet jelent meg, mely elrendeli, hogy az 1876 és 1877 évben, valamint a 1890—1878 évben született továbbá az 1892—1894 évben született népfőlkelésre kötelezettek, akik a népfőlkelési bemutató szemlén, utóbemutató, vagy pótszemlén fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, f. évi augusztus 16-án — ha névszerint felmentve nincsenek, — katonai szolgálatra bevonulni tartoznak. — Az itt vázolt behívási rendeletben közöltek szerint tehát a 37—42 éves besorozott B. osztályú népfőlkelők közül az első két évfolyamot, 37 és 38 éveseket behívták katonai szolgálatra, A legöregebb regruták közül négy évfolyamot, a 39—42 éveseket tehát még civilben hagyták s ezzel eldőlt az a sok találgatás, hogy mikor is lesznek behíva a 37—42 éves besorozott untaulichok.

Augusztus havi országos vásárok Zala-
ban és Somogyban. Augusztus hó 1-től
15-ig terjedő időszakban Zala- és Somogy-
megyék területén az alábbi országos vásárok
tartanak: Ma, 2-án Galambokon és a somogy-
megyei Merenyén volt nagyvásár, holnap,
3-án Bánokszentgyörgyön, Csáktornyán és a
somogy megyei Szigetváron lesz országos vá-
sár, holnapután; 4-én Tapolcán, 5-én Söjtö-
rön és Somogyban Vése községben, 6-án
Somogysádon, 9-én, azaz *jövő hétfőn Nagy-
kanizsán*, Nován és a somogy megyei Hedra-
helyen, 10-én Ráckanizsán, Kerkaszentmikló-
son, továbbá a somogyi Berzencén és Nagy-
berkiben, 11-én a somogy megyei Kaposmérőn,
12-én Keszthelyen és Pacsán, 15-én Mura-
szentmárián és a somogy megyei Csákányban
lesznek országos vásárok.

Ujjlenyomatot utazási igazolmányok Nagy-
kanizsán. Tudvalevőleg Barcs és Gyékényes
állomásokra már két hónap óta csak igazol-
mánnyal lehet utazni. Most arról értesülünk,
hogy ezen igazolmányokat ezentúl csak úgy
adják ki, ha az utas személyesen jelenik meg
érte, mely alkalommal ujjlenyomatot is vesz-
nek tőle, még pedig a jobb kéz középső uj-
járól. A közönség előtt bizonyára érthetetlen
ez az új dolog és kellemetlen is, de ehhez is
hozzá kell szokni, mint sok olyan kellemetlen
dologhoz, amelyeket a háboru okozta viszony-
nyok hoztak magukkal.

Pilseni eset. A messze Pilsenből írják ezt
a jóízű bakaesetet:

A háboru nagyon megnövelte az öntudatát
egyik negyvennyolcas közlegénynek. Különö-
sen néhány nap óta nagyon büszke, mert
előléptették őrzetövé.

Első nap, hogy fölvarra a csillagot, zsebé-
ben nagy szivarral, elment sétálni. Egyik for-
galmasabb utcában, ahol — úgy vélte — már
elegen látják, elővette a szivart, a szájába
dugta, de nem tudott rágyújtani, mert nem
volt gyulája. A következő pillanatban szembe
jött vele a főhadnagya.

A fráter ur szerényen odalépett hozzá, sza-
lultált és tüzet kért.

A főhadnagy ur rendkívül dühös lett.

— Ez mégis csak szemtelenség! ... Hogy
mer tőlem tüzet kérni? — kiáltotta.

— Ne dühösködjék főhadnagy ur, — lelte
a legény mosolyogva. — *Ha mi sarzsik nem
tartunk össze...*

A hévízi villamos vasút. A kereskedelem-
ügyi miniszter a Keszthely és Hévíz között
tervezett villamos vasút előmunkálati engedély
érvényét egy év tartamára meghosszabította.
Az engedélyezés a Ganz-léle villamossági
részvénytársaságot illeti. A villamos vasút úgy
van tervezve, hogy az a keszthelyi fürdőpark-
ból indul ki és Hévizig vezet.

A Balatonba fullt kisfiu. Keszthelyről
írják: Péntek délután nagy szerencsétlenség
történt Balatongyörökön. Üsth Gyula r. kath.
kántortanító Laci nevű 9 éves fia engedély
nélkül elment fürödni a Balatonba két unoka-
testvérével. Alig ment a kisfiu a vízbe, egy
nagy hullám ledöntötte lábáról és csakhamar
eltűnt a tó mély vizében. A halászok a kis
holttestet mindenfelé keresték, míg végre
másnap megtalálták. A mély gyászba borult
szülők ismét általános a részvét.

Főgimnáziumi, főreáliskolai és felsőbb
leányiskolai tárgykból magántanulókat és
javítóvizsgázókat előkészít Rácz Lajos okl.
középszkolai és áll. polgári iskolai tanár.
Ugyanott *géprás tanfolyam*. Cim Csengeri-
utca 1. sz. II. emelet.

A polgárőri szolgálat. Ma, hétfőn este
az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción
teljesíteni:

Takács Gyula, Deutsch Pál, Léránt Péter,
Páll János, Kengyel Ferenc, Godinek József,
Heffer Géza, Hege Jenő, Andri István, Vellák
Lajos, Pollák Alajos, Somogyi Ferenc, Biczó
Aladár, Kozinczy Dezső, Vincze István, Sidó
Lajos, Szűcs Ferenc, Borbély József.

Jobb házból való és legalább
15—20000 K hozománnyal bíró

leány vagy fiatal özvegy

(esetleg korcsmárosné) Ismeretségét
óhajtja házasság céljából egy tovább
szolgáló honv.-őrmester, aki 26 éves.
Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Színház.

* Hétli műsor:

Hétfőn: Tolvaj. Bernstein színműve.

Kedden: Zsuzsi kisasszony. Negyedszer.

Szerdán: Délibáb-utca 7. Vigjátékujdonság.

Csütörtökön: Ikrek a táborban. Nagy táncos
operettujdonság.

Pénteken: Lengyelvér. Harmadszor.

Szombaton: Vándorfecskék. Operettbemutató

* Színházi hírek. A „Tolvaj”-t, Bernstein
világhírű színművét, ma hétfőn játsza ezidén
Nagykanizsán először a szintársulat. Kondráth
Ilona, Óozon Béla, Zalay Margit, Papp István
és Kovács Imre rendkívül hatásos drámai
szerepükben a legnagyobb gonddal kidolgo-
zott alakítást produkálnak. Az izgalmas fordul-
latokban bővelkedő darab éveken át folyton
növekvő érdeklődést keltett maga iránt és
sikere évről-évre fokozódott. Biztos, hogy
akik valaha látták, ismét mind ott lesznek ma
esti előadásán. — Holnap, kedden általános
közönségre a „Zsuzsi kisasszony” című
bájos zenéjű nagy táncos operettujdonság
kerül színre harmadszor a legutóbbi szerep-
osztásban. Szerdán a Vígsház ezidél sláger-
darabját, Hajó Sándornak „Délibáb-utca 7.”
című szellemes, kacagtató vigjátékát játsza
színészeink. A hét három utolsó napjára az
„Ikrek a táborban” című vigjáték és a „Ván-
dorfecskék” című operett bemutatójára s a
„Lengyelvér” harmadik reprizére készül nagy
ambícióval a szintársulat.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉK! mert csakla
Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutól
a második házban SZIVÓS ANTAL művészi
és látszerész új üzlete, ahol kitűnő
hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás
és rossz órákat, ékszer és látszer
olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Járványos és fertőző betegségek ellen
legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellemesebb ízű asztali és borvíz.

Állandóan palackcserével kapható
s így háztartásban a legolcsóbb.

Főelárusítás Nagykanizsán:

Szabó Antal ídszer és csemege
kereskedésében. ::

Egy jó házból való fiu

tanoncznak

fizetéssel felvétetik

VÉRTES ANTAL fény-

képésznél Nagykanizsán

URANIA mozgóképpalota.
Ruzsányi-utca 4. Telefon

Szombat-vasárnap, augusztus 7. 8-án

nagy kinematográfiai

atrakció !!

Rendes helyárak. — Külön zene.
Előadások hétköznap 6 és 9 órakor, vasár-
és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

Az

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyitott

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy
anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona.
Családoknak s katonatiszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő

mérsékelt árak!

Kitűnő ellátást garantál

Széphelyi Kálmán abbáziai Pension-
tulajd., főszállás.

Utcai lapelárusítók

a Zalai Hirlap

kiadóhivatalában felvétetnek.

Vidéki szülők figyelmébe!

már most előjegyezhetni a jövő tanévre. — A növendékek jó
és polgári leányiskola igazgatóságának felügyelete biztosítja.

Prospektust küld az intézet vezetője:

Értesítem a nagyérd. közönséget, hogy a kitűnő hírnévnek örvendő

Pécsi Leányinternátusban

és megbízható elhelyezését ezen otthonban a női felsőkereskedelmi

Werner Szeréna Pécs, Papiövelde-ii. 4.

Hangzatos reklám

helyett szép és tartós munkát végez, olcsón

REISZ

cím és szobafestő, Kuzlucy-u. 4.

Cséplési idényhez

rendkívül szükséges

BENZOLINE

az új hajtóerő motorüzemekhez, a benzint teljes értékben pótolja. Minden mennyiséget katonai és pénzügyi engedély nélkül, azonnal körmendi raktárból utánvétellel szállítok. Ajánlok továbbá **MOTORRENŐLÁJAT** bármilyen mennyiséget a kannák árának felszámításával.

Egyedárusító és főraktár:

HAAS ALADÁR, KÖRMEND.10693-12583
1915.**Hirdetmény.**

Nagykanizsa város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy

**Nagykanizsa város 1915. évi tőkekamat és házbér-
adó kivetési lajstroma**

az 1909. évi XI. t.-c. 4. §-a értelmében a mai naptól fogva **8 napon át** a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthező legyen s hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig

azon adózók, kik az illető lajstromban megállapított adónemmel már a múlt évben is megvoltak róva, a lajstrom közszemlére kitételének napját, — azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval folyó évben először rovatnak meg, adó tartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt írásban a zalaegerszegi magyar királyi pénzügyigazgatóságnál benyújthatják.

Nagykanizsán, 1915. évi augusztus hó 1-én.

Horváth s. k.
adóellenőr.Dr. Sabján s. k.
polgármester.**GUTENBERG NYOMDA****NAGYKANIZSA****Csengery-ut 7.**Sürgőny cím:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gondtal és izléssel szállít.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

Árszármú és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz havonta 1.00 K. 1 K. Egyes száma 4 fillér. Postán: 1.00 K. 1.50 K. Nyílt levelezés: megalkalmított árú szurint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

A kanizsai utcák.

Már nem védekezünk a kolera ellen?

Nem tegnap volt az, amikor a Zalai Hírlap hasábjain a kanizsai elhanyagolt utcákról, az örökké bűzös kanálisokról és a külteleken tucatszám található félig bedőlt házakról írtunk. Azóta izgatóbb, aktuálisabb s — örvendetességük mellett is — szomorubb témák foglalták le e sorok tömegét: vérről, dulakodásokról, de mindig fegyvereink győzelméről volt alkalmunk beszámolni a szennyezésre váró közönségnek. Két érdekelt volna a győzelem hónapok óta nem szűnő mámorában, hogy milyenek a kanizsai utcák s hogy ugynevezett közegészségügy is létezik a világon? A lokális bajok orvoslásának kérdése hátterbe szorult, elnémultak a panaszok, a nagyszerű világtörténelmi események elnémitották őket.

Igaz, hogy világrengető, véresen komoly háború folyik, igaz, hogy emberek százazreinek sorsa dől el percenként, de mindezért, vagy éppen ezért égetően fontos éppen most foglalkozni a köztisztasági kérdéssel. Nagykanizsán néhány nap óta már folyamatban van annak az óriási járványkórháznak építése, melyet tudvalevőleg a szentmiklósi út mellé terveztek. A járványkórházat építendő katonai parancsnokság közlése szerint a kórháznak őszre kell készen lennie, mert „ősszel jönnek a járványok s őszre kell a védekezés minden apparátusának tökéletes készenlétben lennie.“ Az ősz már a jövő hónapban reánk köszönt s igazán a város legnagyobb gyalázata volna, ha akkor, amidőn Nagykanizsán az ország egyik legnagyobb járványkórháza teljes felkészültséggel várja majd a háború undok uszályát, a járványos betegségek alattomos támadását, ugyanakkor e gyönyörű és hatalmas közegészségügyi intézmény mellett elterülő város utcái akkor is mai, lehetetlenül elhanyagolt állapotban legyenek. Ha addig a kanizsai utcák állapota meg nem változik, megtörténhetik majd, hogy a járványkórház orvosai jobban fogják magukat érezni a járványkórházban, mint Nagykanizsa város utcáin.

Minden ok megvan arra, hogy a hatóság hozzáfogjon azoknak a legegyszerűbb köztisztasági szabályoknak szigorú végrehajtásához, melyeket már hónapokkal ezelőtt elrendeltek, de amiknek mindaddig semmi látszatja nem mutatkozott. Egy-egy melegebb délután orrfacsaró élvezet a kanizsai utcákon végigmenni. A Főutól kezdve a külvárosok legeldugottabb utcáig mindenütt minden csupa por, piszok és szemét. Kint az utcákon éppugy, mint a házak, az udvarok bel-

sejében. Két hónap óta senki nem érdeklődött az iránt, mennyi szemét gyűlt fel a házak udvarán s hogy milyen helyeken gyűjtögetik a szemetet. Az a szinte hihetetlen szerencsénk, hogy egész a mai napig semmiféle járványos beteg-

ségnek egyetlen esete sem ütötte fel a fejét Nagykanizsán, végtelenül elbizakodottá tette e téren városi közhatóságainkat. Pedig kár lenne megvárni, míg egy komoly eset figyelmeztetne e mulasztásokra, melyek most még jókor pótolhatók

A VILÁGHÁBORÚ.

A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

Az északi nagy harc.

Nagy küzdelem a Narew mellett.

Bern. A »Bund« című svájci lap haditudósítása szerint a németek minden erejüket a Narew mellett összpontosítják, ahol az egész világháború legnagyobb mérközése van folyamatban. A helyzet itt még kritikusabb, mint akár Lublin vagy Ivangorod mellett, mert az orosz háború sorsára végérvényesen döntő befolyással a Narew mellett nagy küzdelem lesz. A lap haditudósítója szerint ennek a mérközésnek sorsa 10 nap alatt el fog dőlni.

Ivangorod

teljes körülfarás előtt.

Sajtóhadiszállás. A Bug és Visztula között a legutóbbi napokban elért óriási jelentőségű sikerek folytán József Ferdinánd főherceg hadseregének is jelentékenyen sikerült Ivangorodhoz közelednie, mely körül a körülfaró gyűrű a legutóbbi három nap alatt egy negyed kör-résszel növekedett. A Visztula és Bug közötti frontunk e távirat feladásának órájában a következő helyeken húzódik: A Bugot Dubienkánál lépi át, azután Cholmtól és Lublintól északra húzódik és a Visztulát Novoalexandriánál éri el, mely már csak 12 kilométernyire van Ivangorod déli külső erőd-műveitől.

A franciák és Varsó eleste.

Stockholm. A Stockholms Dagblad párisi tudósítója táviratozza, hogy a francia lapok napról-napra várják Varsó elestének híreit. A lapok azonban mind annak a bizakodó reményüknek adnak kifejezést, hogy az orosz haderőnek sikerülni fog kikerülni a bekerítést.

Riga veszedelemében.

Stockholm. Rigából menekült svédek közlik, hogy Rigában az összes külföldieket letartóztatták és Oroszország belsejébe szállították. Az összes rigai újságok Revaiba költöztek. A svéd lapok Rigának a közeli napokban vár-

ható elestét igen fontos események jelzik, mert az közvetlenül maga után fogja vonni Varsó és az egész orosz-lengyelországi hadszíntér Szentpétervárral való vasúti összeköttetésének megszakítását.

Tengeri csata az Északi-tengeren

Stockholm. Tegnap hajnali 3 és 4 óra között svéd halászhajók Északanglia (Schottland) közelében rettenetes ágyuzást hallottak, melyből nagy tengeri ütközetre következettek. A tengeri csata pontos helyéről és annak kimeneteléről még nincs értesítés.

U hajóink és a Dardanellák.

Saloniki. Az Aegai tengeren hétről-hétre mind több és több német tenger-alattjáró bukkanik föl, melyek a Dardanellaakció angol parancsnokságát a legnagyobb aggodalomba ejtik. A német tenger-alattjárók működése következtében az angol parancsnokság beszüntette a Dardanellákon folyó szárazföldi akció tengeri támogatását, sőt a Mudros szigetéről való csapatszállításokat is.

Románia

új semlegességéről nyilatkozata.

Bukarest. Az összes bukaresti lapok tegnapi számai római táviratot publikálnak, amely szerint a központi hatalmak fáradozásai azzal értek véget Bukarestben, hogy a román kormány nyilatkozatot tett Bécsben, amelyben kijelentette, hogy Romániának eltökélt elhatározása semlegességét megőrizni.

A szerbek lövik

a román vonatokat.

Bukarest. Verciorováról jelentik: A szerbek az utóbbi időben gépfegyver és puskatűzzel árasztják el a román tervényel megrakott Magyarországra menő kocsikat. Ez a hála — jegyzik meg a bukaresti lapok — amiért Románia nem görbitett akadályokat az Oroszország által Szerbiába küldött municiós transzportok útja elé.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. A Visztula és Bug közötti harcok tegnap is egész nap nem csökkenő hevességgel folytak és újból sikerrel jártak az egész vonalon. Az erősen szorongatott ellenség, melynek arcvonalát Lecsnánál és Cholmólól északnyugatra újból áttörtük, a tegnap makacsul védett vonalából ma a harc reggeli órákban majdnem mindenütt újból észak felé hátrált. Csapatunk üldözik. Lecsnát elfoglaltuk. Az oroszok, akik Ivangorodtól nyugatra befészkeltek magukat, augusztus elsején kivívott győzelmeink hatása által vonalaik nagy részét visszavonták a váróvezet felé. Ivangorodtól északnyugatra a németek sikeres harcok közepette a Visztula előtt elterülő széles erődövezeten áthatoltak. Kelet-galiciában nincs változás.

Olasz hadszíntér. A tengeremelléken Krntól egészen a görzi hídfőig tegnap csaknem teljes nyugalom uralkodott. A polazzói fensik szélét nagy olasz erők újból megtámadták. Az ellenség ötször intézett rohamot gyalogságunk ellen, amely a helységtől keletre és a Monte dei Sei Burin hősiesen kitarított. A támadást szívósan védekező katonáink heves harc után minden alkalommal visszaverték. Az olasz erősítéseket tűzértségünk meglepetészerűen lötte és megugrasztotta. E harcok alatt a fensik többi szakaszai erős ellenséges tűzértségi tűz alatt állottak. A karinthiai határon az ellenség sűrű köd védelme alatt rohamot kísérelt meg Cellenkofel (Plöckentől keletre) ellen. Vállalkozása teljesen megghiúsult. Egyébként ezen az arcvonalon semmi újabb esemény nem történt. A Monte Crystalló területén egyik tiszt járőrünk egy körülbelül 60 emberből álló ellenséges osztagra bukkant. Az ellenség rövid ideig tartó csetepatéban 29 embert veszített.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagylőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. A Hooge mellett július 30-án elfoglalt angol állás az angol főparancsnok hivatalos jelentésével ellentétben teljesen a miénk. Az Argonnokban le Four de Paristól északnyugatra elfoglaltunk néhány ellenséges árkot és ez alkalommal 601 embert fogtunk el. A Vogézekben augusztus elsejéről másodikára virradó éjjel lefolyt harcokban Schratzmändler Lingekopf és Barenkopf között egy kis árok részt elvesztettünk. Egy francia kötött léghajó, amelyet a szélvihar elsodort, Etainetól északnyugatra kezünkbe került.

Keleti hadszíntér. A Mitau környékén lefolyt harcokban 500 oroszot elfogtunk. Panizwlectől keletre az ellenség, miután több állásból részben kivertük, lehagyott az ellentállással és keleti irányban elvonult. Csapatunk átlépte a Wobolniki Suboci utat. Tegnap itt 1250 embert elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk. Lomza irányában sikeres harcok között tért nyertünk. Kerek 3000 oroszot elfogtunk. Egyébként a Narew arcvonalon és Varsó előtt kedvező lefolyású kisebb ütközetek voltak. Keleten összpontosult léghajóink Varsótól keletre a vasutvonalak ellen sikeres támadásokat intéztek.

Délkeleti hadszíntér. Kövess tábornoknak Woysch vezérezredes főparancsnoksága alá helyezett osztrák-magyar csapatok Ivangorod nyugati arcvonalán teljes sikert értek el, 1300 oroszot elfogtak és 32 ágyut, ezek között 21 nehéz ágyut és 2 mozsarat zsákmányol-

tak. Mackensen tábornagy hadserege az oroszok vonalait Lecsnától keletre és Cholmtól északra áttörte. Ennek következtében az ellenség az arcvonal nagyobb részén az új folyamán megkezdte állásainak kiürítését s csak egyes helyeken áll még ellen. Lecsnától keletre tegnap 2000, Cholm és a Bug között augusztus 1. és 2-án több mint 1300 oroszot fogtunk el s több géppuskát zsákmányoltunk.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

A világháború és a kabala.

Jóslások a nagy világbomlásról.

Sápadtan narancssárga és vékony, ára 70 fillér a lét rejtelmes problémáiról: ez egy okkultista folyóirat, a „Leiki Tünetmények.” Tartalmaz 12 ik száma „jóslatokat a világháborúról és annak kiméneteléről.” Váltakozik benne a komoly a nevetségessel, játék a valósággal. Mindenesetre érdekesek a próféciák, melyek előre hirdették a világháború kitörését. — Meglepő, hogy valamennyi 1913. évre teszi a rettenetes, véres katasztrófa kezdetét.

Itt van mindjárt az ismeretes évszám kabala — írja Orion — 1849-ben ajánlották fel a császári koronát IV. Frigyes Vilmosnak. Ez évszám egyes számainak összegét (1+8+4+9=22) magához az évszámhoz hozzáadva, megkapjuk a második stációt, az 1871-et, mely születési éve a nagy német birodalomnak. Ez évszám összegét (17-et) ismét hozzáadva, elérkezünk 1888-hoz, mely az első császár halálának dátuma. Amihez ismét huszonötöt adva, megkapjuk az 1913-at, 1 év tévedéssel a mostani világháború dátumát, melyben a löszerepet ismét a német birodalom játsza.

Madame Thébes is 1913-ra jövendölte a háború kitörését; sőt, mint köztudomású, Ferencz Ferdinánd meggyilkolását is 1913-ra helyezte kilátásba a következő szavakkal:

„Az a fejedelmi sarj, aki régi várományosa egy nagy hatalmi trónnak, nem fog uralkodni; helyébe egy sokreményű ifju fog kerülni, aki ma még nem is sejti, hogy milyen fény és dísz várakozik rá.”

Mikor aztán 1913-ban ez nem következett be, 1914. évi jóslatában megújította baljósló szavait, mondván:

„Az osztrák uralkodóházban általam megjelölt dráma csak elhalasztódott. Sorsát azonban senki el nem kerülheti.”

Madame Thébes 1913-ra jövendölte felejtethetetlen, szerencsétlen trónörökösünk végzetét, akkor az angol-francia kormány laboratóriumában már elkészítették a bombákat, Principnek már kiutalták a vérdíjat. — Oroszország azonban még nem készült el. Csak áprilisban mozgósíthatott, az osztrák uralkodóház drámája ezért következhetett csak be 1914-ben.

Egy stuttgarti spiritiszta-médium már 1911-ben helyesen 1914-re jóslta a háborút (Zentralblatt für Okkultismus 1913. márciusi számában a 470. lapon), melyben „minden nép Németország és Ausztria-Magyarország ellen masíroz.”

Hadd álljon itt végül a Frankfurter Zeitung e havi egyik számának közleménye, mely a zsidó kabala jövendölésével foglalkozik, amely ugyancsak 1913-ra várja a borzalmak idejét.

Dániel próféta XII. fejezete a következő látomást beszéli:

„És én szólék ama fehérlőzött férfiúhoz, aki a folyó felső folyásánál állott: Mikor a csodálatos vég? És én hallám a fehérlőzött férfiút, aki a folyó felső folyásánál állott, felemelvén jobbját és balját az égre és meg-

esküdvén a Világ Éltetőjére, hogy: *Időre, időkre és felére.* És midőn megszűnik szétszóródása a szent nép hatalmának, bevégeztetnek mindezek.”

Meg van tehát adva az aranykorszak ideje, csak azt kell tudnunk, hogy melyik közismert idővel mérjük össze. Kell, hogy legyen egy bizonyos periódus, amelynek összevetésével megkapjuk a „csodálatos vég” idejét. A zsidó kabala (Maibim Glosszator magyarázatában) erre a következő kulcsot alkalmazza: A zsidó állam első temploma 410 évig gyakorolta kultuszát. — Eszerint egy idő: 410 év. Dániel azonban időről, időkről és feléről tesz említést. Tehát: Idő = 410 év; idők = 820 év. Összesen 1230. Ennek fele 615, összesen 1230+615=1845. A szent nép hatalmának szétszóródása Flavius Titus alatt a rendes időszámítás 68-ik évében történt. Így tehát „a csodálatos vég” 1845+68=1913. évvel kezdődik.

Nincs egyéb észrevételünk, minthogy kellő értékűkre leszállítva is csodálatosan hagzanak e tények. Nem esküszünk az okkultizmusra, azonban meglepők, minden ellenvetést lenyűgözők e régi, sőt ősrégi jóslatok, melyek érthetetlen, földöntúli, rejtelmes jövöbelátással bejelentették a borzalmak idejét. *Gamma.*

HIREK.

Nagy Győző vitézségi kitüntetése. Több ízben megemlékeztünk már Nagy Lajos nagykanizsai állami tanító fiának, Nagy Győző 48. gyalogezredbeli zászlósnak nagyszerű bravurjairól, amiknek minduntalan híre érkezett hol a Kárpátokból, hol Galiciából, hol pedig Lengyelországból. Szinte érthetetlen volt előttünk, hogy e hírek után Nagy Győző katonablúzában még mindig nincs látható jele e nagyszerű ifju ember valóban nem minden-napi vitézségének. Ami késik, nem mulik. — Nagy Győző, mint a ma érkezett hivatalos híradás közli, megkapta első kitüntetését, az *1. oszt. ezüst vitézségi érmet.* Nagy Győző, aki tegnap utazott el Pilsenbe, szép kitüntetését ott fogja átvenni. Értesüléstünk szerint a hős zászlós még további két kitüntetésre fel van terjesztve.

Batthyány-Strattmann herceg a gazdasági miniszter. Ebben a szűkmarku világban, ahol különösen az agrárjövödelmek urai használják ki a végletekig alkalmazottaik testi és szellemi erejét, igazán országos feltűnés keltezésre alkalmas az a nagylelkű áldozatkészség, amiben a nagykanizsai és körmendi hitbizományok új ura, dr. Batthyány-Strattmann László herceg uradalmainak összes alkalmazottait részesítette. Az emberbaráti cselekedeteiről nevezetes orvos-herceg nem úgy gondolkodott, hogy azért jó a világháború, hogy a gabonának dupla ára legyen, habár az orosz foglyok munkája mellett fele annyiba se került az aratás, mint más években, tehát nőjön a vagyon minél nagyobbra, ha éheznek is azok, akik azt szaporítják, — hanem így gondolkodott: ha mindennek felment az ára, ha mindenkinek szaporodott a jövödelme, aki nem fix fizetésből él, mért kelljen az én embereim közül csak egynek is nélkülöznie, midőn ma mindenki sokkal többet dolgozik, mint eddig s mindenkire sokkal nagyobb feladatok várnak a jövőben, mint aminőket a múltba teljesített. Röviden szólva dr. Batthyány-Strattmann László herceg hatalmas kiterjedésű uradalmi összes alkalmazottainak felemelte a fizetését, de nem 10—20 forintokkal, hanem, amire még nem volt példa a magyarországi

fizetésjavítások történetében: az uradalmi tiszteknek 60 százalékkal, az altiszteknek és egyéb összes alkalmazottaknak pedig 30 százalékkal emelte a fizetését, anélkül, hogy azok egy szóval is kértek volna fizetésjavítást, vagy drágasági pótlékot. Ezzel azonban még nem mondtunk el mindent. Az új Batthyány herceg hadbavonult alkalmazottainak családjait a háború egész tartama óta teljes fizetésükkel látja el, éppugy, mintha a férj, vagy az apa most is itthon lenne és dolgozna a hercegi jövedelmek szaporítása érdekében. Milyen éles ellentét ez például Festetics Tasziló herceg felfogásához képest, aki a háborúban szenvedő gazdatisztjeinek és alkalmazottainak fizetését a minimumra redukálta, sőt a nőtlene-két egyszerűen beszüntette. Dr. Batthyány-Strattmann László hercegnek ez a márványba vésnivaló nagyszívúsága egész Nagykanizsa város népében is igaz örömet kelthet, mert minden egyébnél több biztatást jelent arra vonatkozólag, mit várhat Nagykanizsa város új hercegének nagylelkű áldozatkészségétől, ha majd arra alkalmas idők lesznek.

A Principálistvígylő lecsapoló társulat f. hó 10-én, jövő kedden délelőtt 10 órakor a városház nagytermében tartja rendes közgyűlését az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés. 2. A társulat által foganatosítandó munkálatok ideiglenes „építési engedélye”. 3. A munkálatok költségeinek fedezésére szerzett újabb előlegkölcsönök. 4. A munkálatoknak hadifogoly munkaerővel való elvégzésére a hadifoglyok elhelyezése és élelmezése. 5. A társulati tisztviselői állások esetleges betöltése.

Honnet olcsón lehet szalonát és zsírt beszerezni. A semleges Bulgáriában, ugyáltszik, nagyobb a termés, mint a szükséglet, mert a bolgár kormány föloldotta a kiviteli tilalmat. Bulgáriából szabad az export. Zab és kukorica, valamint szalonna és zsír tetszés szerinti mennyiségben szállítható. Érdemes lenne megállapítani, hogy azok a tényezők, amelyek Magyarország közlekedésének biztosítására vannak hivatva, gondoskodtak-e arról, hogy ezeknek a nagy feleslegeknek legalább egy része Magyarország számára foglaltassék le, mert ezen az uton, ha egyebet nem, azt minden esetre el lehetne érni, hogy a szalonna és zsír ára, melyek nálunk jóval magasabbak, mint a német birodalomban, megfelelően csökkenjenek.

Főgimnáziumi, főreáliskolai és felsőbb leányiskolai tárgyakból magántanulókat és javítóvizsgázókat előkészít Rácz Lajos ökl. középiskolai és áll. polgári iskolai tanár. Ugyanott géprás tanfolyam. Cim Csengeri-utca 1. sz. II. emelet.

A Jóléti Iroda munkaközvetítése. A nagykanizsai Központi Jóléti Iroda Népiroda osztálya (Csengeri-u. 5.) munkát szerez: 5 gyerekleánynak, 2 szolgának, 1 házmesternek, 1 takarítónőnek, 3 szakácsnőnek, 1 kovácssegédnek, 1 zsákvarrónőnek, 3 malommunkásnak, 2 mindenesnek, 1 nevelőnőnek, 2 kocsisnak munkát keres: 1 gyereklány, 3 szolgál, 3 házmester, 6 takarítónő, 2 szakácsnő, 5 könnyű munkát vállaló, 1 gépész, 1 mindenes számára.

Elfogott szökevény orosz hadifoglyok. Tapolcáról írják: A minap a szomszédos Gyulakeszi község határában a gabonavetés között három lerongyolódott orosz hadifogoly szökevényt fogtak el. A szökevények, amint az aratómunkások észrevették, menekülni lparokodtak, azonban üldözöbe vették és sikerült elcsipni őket. Nem is rossz zsákmány egy ilyen orosz hadifogoly, mert akik elfogták, a szökevényekért egyenkint 25—25 korona utalmat kapnak.

A polgárőri szolgálat. Ma, szerdán este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción teljesíteni:

Büki Béla, Eppinger Lajos, öreg Gerócs István, Kengyel Ferenc, ifj. Gerócs István, Páli János, Tóth István, Mandelbaum Oszkár, Stagl Ede, Hazai János, Horváth Sándor, Horváth László, Radl József, Szakálos János, Gerócs György, Rechnitzer Mór, Szecső Károly, Rosenfeld Miksa.

Színház.

* Heti műsor:

Szerdán: Délibáb-utca 7. Vigjátékujdonság. Csütörtökön: Ikrek a táborban. Nagy táncos operettujdonság.

Pénteken: Lengyelvér. Harmadszor. Szombaton: Vörös ördögök. Operettbemutató.

Vasárnap: Vörös ördögök. Másodsor.

* Színházi hírek. Délibáb-utca 7. Hájó Sándor remek új vigjátéka, amely a fővárosban hónapokon keresztül táblás házakat eredményezett, ma szerdán kerül nálunk először színre. A pompás vigjáték vezető szereplői Konráth Ilona, Fekete Rózsai, Tihanyi Béla, Zalai Margit, Kovács, Baranyai és Papp István. Csütörtökön ismét egy nagyon érdekes táncos operettujdonságban lesz részünk. Holnap kerül ugyanis nálunk először színre az „Ikrek a táborban” című bájos zenéjű operette Tihanyi Bélával a főszerepben, kinek kiváló partnerei Peterdi Etel és Sebestyén Jenő. Pénteken adatik ez idényben utoljára a „Lengyelvér” táncos nagy operette újtonság az előbbeni szereposztásban. Lázás előkészületek folynak a „Vörös ördögök”, nagyszabású legújabb szenzációs operettujdonságra, mely szombaton és vasárnap kerül nálunk először színre. Bruckner László karnagy nagy energiával és ambícióval tanította be az operettet, melynek országos sikere közismert.

Felelős szerkesztő: Gürtler István.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉK! mert csakis Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főuttól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadicmlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszer olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek!
Használjunk hadisegély-bélyegeket!

Hangzatos reklám

helyett szép és tartós munkát végez, olcsón

REISZ

cím és szobafestő, Kazinczy-u. 4.

Járványos és fertőző betegségek ellen legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellemesebb ízű asztali és borvíz. Állandóan palackcserével kapható s így háztartásban a legolcsóbb.

Főelárulása Nagykanizsán:

Szabó Antal főszer és csemege kereskedésében. ::

Hirdetések felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

URANIA mozgóképpalota.
Kazinczy-utca 1. Telefon 29.

Szombat-vasárnap, augusztus 7. 8-án

A titkos jel

nagy grandiozus dráma.

Rendes helyárak. — Kitűnő zene. Előadások hétköznap 6 és 9 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3. 5. 7 és 9 órakor.

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyit!

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak a katonatiszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő mérsékelt árak!

Kitűnő ellátást garantál

Széphelyi Kálmán abbáziai Pension-tulajd., főszakács.

Vidéki szülők figyelmébe!

már most előjegyezhetni a jövő tanévre. — A növendékek jó és megbízható elhelyezését ezen otthonban a női felsőkereskedelmi és polgári leányiskola igazgatóságának felügyelete biztosítja. Prospektust küld az intézet vezetője:

Értesítem a naggyrd. közönséget, hogy a kitűnő hírnévnek örvendő Pécsi Leányinternátusban

Werner Szeréna Pécs, Papnövelde-u. 4.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissitettem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lilliom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehérneműket. ::

== A legfinomabb áruk! ==
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

"Egyéni tábla"

honi s külföldi faerezés márvány utánzatok festése. Épület-, szobafestés, butor, üzletberendezés mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk magasan fejlett ízlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégíti. Áránlással, színes vázlatrajzzal felszólításra díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

Minden legkisebb nyomtatványrendelést a legnagyobb gondtal és ízléssel szállit.

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz boráza 1 óra 1 K.
Egyes szám 4 fillér Videkre, postán . . . 1 óra 1:50 K.
Nyiltlér és hirdetésárak a vállaltott arak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

A mérleg,

amelyet a nagy kataklizma első évfordulóján fel lehet állítani, nyílt és világos eredményeit adja az ellenségeink gonosz elbizakodottsága által reánk kényszerített küzdelemnek. Ezeket az eredményeket nem lehet a diplomácia furfangjaival csavarni: a tények hangosan beszélnek és megdöntenek minden diplomata praktikát.

Hasonlítsuk össze az uralkodók manifesztumait és diplomaták beszédeit, amelyek a nagy évfordulón napvilágot láttak. Az egyszerű összehasonlítás mindjárt felfedezi azt az utat is, amelyen mi haladunk nagyszerű szövetségesünkkel és amelyet a megvert ellenséges világ követ a vereségek nehéz megpróbáltatásaiban.

Vilmos császár manifesztuma csodálatos tükre annak a germán erőnek, a harcok igazságos és erkölcsi alapjából táplálkozó öntudatnak, amely szembe tud szállni egy egész világgal és ércnél szilárdabban áll ellent minden támadásnak. Királyunk parancsa egyszerű szavakkal beszél, de az igazság és bizalom ereje csendül ki minden szavából. A legnemesebb uralkodó szívéből jönnek a hála és szeretet szavai és odatalálnak alattvalójának szívéhez, ahonnan a dicsőség és ragyogó győzelmek kiapadhatatlan forrásai buzognak.

Valósággal komikum az, amit ezzel szemben az entente államfőinek és diplomatáinak írásai és beszédei mondanak. Űres frázisok, megkopott, régi dicsőségek halottaiból való feltámasztása, vesztett ügy hazug dicsérete mind, elejétől végig; eredményt, igazságot hasztalan keresnek bennük. Az orosz cár a jövőbe vetett bizakodással akarja eltakarni a mult sikertelenségeit, de nem találjuk szavaiban a legkisebb igazolását sem annak a szörnyű vérfürdőnek, amelynek felidézésében az atyuskának nagyon is bősz része van. Szánalmas az, amikor a legnagyobb birodalom uralkodója már nem az ellenség legázásáról, hanem csak az elveszített javak visszaszerzéséről beszél. Hol van ez attól, amikor a cár utnak indította sokmillió hordáit, azzal a büszke paranccsal, hogy ez a rettenetes tömeg letiporjon minket és szövetségesünket.

Komikusabb az angol kudarc leleplezése, amely Greynek éppen úgy nem sikerül, mint ahogy csődöt mond az angol fufang minden egyéb ravaszága is. A világ azonban — az a kevés, amelyik felett még nem zug a nagy vihar — tényeket lát és ezeket bajos frázisokkal homályossá tenni. Az első esztendő alkonyata a mi dicsőségünk és győzelmeink napjának csodálatos ra-

gyogásában fut az új év első hajnala mögé és hasztalan kárognak odaát a hazugság fekete madarai, a német-magyar-osztrák és török fegyverek diadalmas dörgését nem tudják az entente akármilyen vakmerő hazugságai sem

elhallgattatni. Mi a mult nagy sikereiből tápláljuk még dicsőségesebb jövőnket. Ők a jövő kétségbeesett reménykedése alá szeretnék eltemetni a mult keserű csalódását és megpróbáltatásait.

A VILÁGHÁBORU.

A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

Varsó végőrái.

A konzulok elutazása.

Koppenhága. Hivatalos orosz jelentés szerint a varsói angol, francia, szerb és belga konzulok elhagyták Varsót és az ott maradt honfitársaik védelmét az Egyesült államok konzulátusára bízták. Varsóból az ententekonzulokkal egyidőben több semleges állam diplomatái is elutaztak s ezek az ottmaradt norvég konzult kérték fel helyettesítésükre.

Varsó elestének hira.

„Még nem nyert megerősítést.”

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelentette telefonon délután 1 óra 30 perckor: Ma délelőtt Budapesten az a hír terjedt el, hogy Varsó elesett. Mind-ezideig a hírt hivatalosan nem erősítették meg s így azt kiadni nem lehet. (Nagykanizsán a bankok útján szintén elterjedt a váravárt győzelmi hír, melynek nyomán nemcsak az arcok, hanem a házak is ünnepi külsőt öltöttek, amennyiben az egész várost fellebogózták. Ha egyelőre még nincs ok a nagy zászlódiszre, talán maradhatnak most már a lobogók a házakon, mert igazán minden remény meg van arra, hogy Varsó elestének mámorító hira már csak igen rövid ideig marad álhír.)

„Nem lesz nagy csata.”

Visszavonulnak az oroszok.

Stockholm. A »Politiken« Szentpétervárról keltezett hivatalos orosz jelentést közli, mely szerint az orosz hadvezetőség nem szándékozik Varsóért olyan nagy mérközést felvenni a Narew felől előnyomuló német haderővel, mint azt európaszerte gondolják. Egyáltalán Középlengyelországban az oroszok nem fognak döntő ütközetet elfogadni, mert ha az balul végződne, ez az egész orosz haderő katasztrófáját eredményezné. Az orosz hadvezetőség csak addig szándékozik a Varsó körüli és általában az oroszlen-

gyelországi pozíciókat tartani, amíg az orosz hadsereg tervszerű visszavonulása kelet felé rendben megtörtént. — Az orosz jelentés mint pozitív tudott dolgot említi azt, hogy a németek nem fognak Varsónál megállni, hanem tovább nyomulnak kelet felé.

A fenyegetett Vilna.

Falkenhayn járattan előnyomulása.

Koppenhága. Szentpétervárról közlik, hogy Falkenhayn német tábornok hadseregének északi irányban való hirtelen előnyomulása az orosz kormányköröket nagyon meglepte és igen váratlanul érte, mert az oroszok innét legutóbb igen jelentékeny erőket elvontak. Az orosz hadvezetőség most azzal a lehetőséggel kénytelen számolni, hogy Falkenhayn hadserege sokkal gyorsabban elérje Vilnát, mint azt sejtették és ezzel a németek elvágják egész Oroszlengyelországnak Szentpétervárral való vasuti összeköttetését.

Bolgár-szerb háboru előtt

Szófia. A legilletékesebb helyről származó közlés szerint Bulgária immár teljesen meggyőződött arról, hogy a Szerbiával való barátságos megegyezés a macedon-kérdésben teljes lehetetlenség és ezt az ügyet másként, mint fegyveresen nem lesz lehetséges elintézni.

Lapzártakor

Varsó elesett.

Budapest. Erkezett délután 3 órakor. A főhadiszállásról közlik: Az egyesült német és osztrák-magyar seregek ma hajnalban az oroszok által kiűrt Varsóba nyugat felől bevonultak és azt megszállták.

A diadalnap öröme ma este fél 9 órakor Nagykanizsán fáklyászene lesz, utána pedig a Centrál kávéházban hadsegélyző katonahangverseny.

Görög tüntetés Anglia ellen.

Szófia. Mytilenae görög szigetet Anglia végleg okkupálta. Emiatt Athénben, mint onnét táviratozzák, zajos tüntetések voltak az ottani angol követség előtt. A nagyobb botrány keletkezését a rendőrség akadályozta meg. A rablás miatt Anglia ellen egész Görögországban igen nagy a felháborodás és az elkéseregés.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. A Visztula és Bug között lépésről lépésre hátráló oroszok különböző pontokon a szokott módon ismét ellentállást fejtettek ki. Dubienkától és Cholmtól északra a Swinka mentén és a Lecna—Nowoalexandria vonalon kemény harcokra került a sor. Az ellenség az arcvonal egyes részein rövid ellentámadásokba kezdett, hogy utánnnyomulásunkat fékezze, de nem tudott helyt állani. Visszavertük és éjfélkor folytatta visszavonulását észak felé. Ivangorodnak a Visztula partján fekvő nyugati része a kezünkben van. A Radomka torkolatával szemben a Visztula keleti partján álló német erők ismét előrehaladtak a Vladimir-Wolynskij és Sokal közti csapataink szétszórtak egy kozák ezredet. Vladimir-Wolynskijtól délnyugatra nagy üdvésznek látszanak. Keletgaliciában semmi újság.

Olasz hadszíntér. A görzi grófságban a fensik szélén augusztus 3-ra virradó éjjel ismét visszautasítottunk több elszigetelt olasz támadást. Így Sdraussinától délre és Polazától keletre, ahol az ellenséges gyalogság kétszer szurannyal támadott, de mind a kétszer súlyos veszteségei mellett visszautasítottuk. Az olaszok 3-án délután esőben és ködben heves tűzérzési előkészítés után megkísérelték, hogy Monte dei Sei Busin levő állásaink ellen ismét előnyomuljanak. Ezt a támadást is visszavertük. A karinthiai és tiroli határterületen egy szakaszokban élénk tűzérzési tevékenységre került a sor. A Cillon hegykup ellen a harcban vetett olasz gyalogság a magaslat nyugati lejtőjére vonult vissza s ezért saját tűzérzésének tűzébe került. Kéi ellenséges századnak támadását a Schluderbachtól délre levő határhíd ellen, valamint a Cei Di Sana (Buckenstein) ellen intézett erősebb olasz támadást visszautasítottunk.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyhadszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Újabb esemény nem történt.

Keleti hadszíntér. A hátráló ellenséget üldöző csapataink tegnap Ponievictől keletre elérték Kupischki vidékét. Lemzától északra az oroszokat a vár előretolt védő állásába szorítottuk vissza. Kelet és nyugatporoszországi ezredék Ostrolenkánál igen heves ellenállás után elfoglalták a tábori erődítésekkel még védett Narew átjárókat. Több ezer orosz elfogtunk és 17 géppuskát zsákmányoltunk. Az üldözést itt is megkezdjük. Varsó előtt az oroszokat a Blenie állásból a külső erődök vonalába vetettük vissza. Lipót bajor herceg hadserege támadja a várat.

Délkeleti hadszíntér. Woysch vezérezredes hadseregének a Visztulán át előnyomult német részei folytatják a támadást. E hadsereg osztrák-magyar csapatainak kezében van Ivangorod vár nyugati része egészen a

Visztuláig. A Mackensen tábornagy szövetséges hadseregeivel szemben álló ellenség tegnap is megkísérelte, hogy az üldözést megállítsa. Lecnától Cholmtól északra és a Bugtól nyugatra ismét megvertük. Ma reggel óta a visszavetett ellenség a Visztula és a Bug között nagyjában északi irányban visszavonult. Az ellenség a Bug mellett Uscilugnál és attól délre is hátrál.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Balatonvármegye.*)

Az első nagy eszme.

A most dúló világháború igen sok szép, nagy horderejű és kiválóan fontos tervet odázott el, sőt a legtöbbet véglegesen el is ejtette. Igen sok szép tervet, igen sok szép eszmét kell most pihentetni, bár ezeknek valóra válása nemzetgazdasági szempontból és anyagi és erkölcsi tekinteteből kiszámíthatatlan nagy előnyökkel járna. Ilyen szép, csodálatosképpen egyszerű eszme: a Balatonvármegye eszméje is. A Balatonvármegye eszméje tulajdonképpen nem új. Jó néhány évvel ezelőtt nagy port vert föl, a lapok majdnem kivétel nélkül mind foglalkoztak vele. Nagy hűhót csináltak, de az eszme aztán olyan hirtelen, mint amilyen hirtelen keletkezett, elaludt. Abban maradt, mert abban kellett maradnia. Ennek oka pedig a magyar oka: az éhhetetlenség. Azt mondják az illetékes és nem illetékes helyeken, hogy erre nincs pénz. És ezt elhitte mindenki. Pedig a dologból nem is lett volna rossz üzlet. A terv lényegileg a következő volt:

A Balaton három nagy vármegye között terül el. A tó nagysága 690 négyszögkilométer, hossza 70 egynéhány kilométer, szélessége 6—7 kilométer átlagosan, Tihanynál azonban egy és fél kilométer. A tó körül körülbelül 50—60 olyan község terül el, amelyek a tervezetnél számbajöhetnek. A Balaton körüli három vármegye: Somogy, Zala és Veszprém — úgy tudom — több ízben már tárgyaltak is egymás között az illetékes szakközégek jelenlétében. A tárgyalások azonban csak részben jártak eredménnyel.

A tervezet szerint mindhárom vármegye testéből kiszakították volna azokat a községeket, — esetleg városokat, — amelyek a parton vagy a part közelében fekszenek és mivel mindhárom vármegye igen nagy kiterjedésű — Somogymegyét Somogyországnak is nevezik, — a kihalás a vármegye területét érzékenyen általában nem érintette volna.

A három vármegyéből ilyen módon kivált községek aztán egy közigazgatás, egységesebb kezelés alá kerültek volna s az új alakulásból ilyenformán előállott volna egy új vármegye: a Balatonvármegye.

A Balaton és a vele való törődés ügye meglehetősen elhanyagolt volt mindig. A Balatonnál közigazgatásilag nem a legtöbbet törődtek, ha pedig törődtek, az soha sem volt, soha sem lehetett egységes. Így aztán volt rá eset és igen sokszor előállott az a ferde helyzet, hogy amit egyik telepen helyesnek talált a vármegyei közigazgatási hatóság, annak a másik vármegyebeli telepen éppen a megfordítottját tapasztalhattuk.

A rossznak az ilyen apró jelenségek csak kicsi mozaikjai, de könnyű bizonyossággal megállapítható a kiállóan ferde helyzet teljes képe.

* A „Világ” közleményéből.

A balatonparti összes fürdők, nyaralók és községek egy vármegye intézkedése alatt, egy közigazgatás alatt! És ez a közigazgatás kissé eltérőleg a többi vármegyétől — speciális balatoni dolgokkal is merne és akarna, sőt kötelessége volna törődni! A vármegye székhelye lett volna Keszthely vagy Siófok, mert nagyságánál és fejlődöttségénél fogva mindkét város rászolgált erre.

És mindennek a szép tervnek végét vetette a magyar sablon: „Nincs pénz!” De a világháború lezajlása után más világnak kell ebben a gyönyörű országban alakulni. A háború közben elfelejtettük a „Nincs pénz”-t. Most új sablont találtunk: „Van pénz!” És ha akarjuk, áldozatkészségünkkel, nagy akarásunkkal és minden helyes érzésünkkel azt keresztül is vihetjük!

HIREK.

Különleges elbánás

a 42—50 éves népfőkelőkkel.

A honvédelmi miniszter körrendelete amelyben a 42—50 éves népfőkelők sorozásáról részletesen intézkedik, ma érkezett meg Nagykanizsa városához. A rendeletnek két pontja van, melyek a közönséget érdekelhetik. Ezek közül egyik a f. hó vége táján (Nagykanizsán augusztus 23—26-án) sor alá kerülő „öreg” népfőkelők orvosi vizsgálatára, a másik pedig azokra a bevonulás után való különleges elbánására vonatkozik s mindkettő a honvédelmi miniszter legemberiesebb gondolkodására vall.

A rendelet szerint a népfőkelési bemutatkozó szemlén foganatosítandó orvosi vizsgálatnál nem szabad ligyelmen kívül hagyni, hogy ezuttal oly egyénekről van szó, kik előrehaladott korban vannak, kiknél tehát ezen körülményre különös tekintettel kell lenni. Mivel ezen előhaladott korban gyakrabban fordulhatnak elő oly fogyatkozások, melyeknek nyilvános vizsgálata az illető egyének szégyenérzetét érintik, ily fogyatkozások vizsgálata a kellő tapintattal eszközözendő. A volt tisztak, tisztviselők és tisztjelöltek a lehetőséghez képest a szemle elején, vagy végén külön vizsgálandók meg.

Azok az alkalmasnak találandó 42—50 éves népfőkelők, akik az egyévi önkéntesi kedvezményhez megkívánt tudományos képzettséget nem tudják ugyan igazolni, azonban személyes képességeik, a közéletben, illetőleg hivatásukban végzett szolgálataik és elért társadalmi állásuk azt bizonyítják, hogy az átlagosnál magasabb képzettséggel bírnak, a katonai szolgálat tartama alatt kivételes elbánásban fognak részesülni, nevezetesen a közönséges kaszárnyai (tábori) munkák végzése alól mentesek lesznek és — ha a szolgálat lehetővé teszi — engedélyezhető lesz részükre az is, hogy a laktányán kívül lakjanak. Külön osztagokban, vagy bizonyos rendfokozatokra való kiképzés, vagy egyéb kedvezmények azonban a kivételes elbánással nem fognak jární. A kivételes elbánásra igényel bíró népfőkelésre kötelezettek külön ismertetőjelzéssel fognak elláttatni. Ezért a kedvezményért csak a bevonulás után lehet folyamodni. Ugyancsak külön fog szabályoztatni azoknak a kezeltetése is, akik az egyévi önkéntesi kedvezményre jogosító tudományos képzettségnek birtokában vannak.

A Déli Vasut kintüntetett vezetői. A Déli Vasut szanálási terveinek végleges megállapítása ötletéből nagy kintüntetéseket kaptak a vasutvállalat vezetőit. Eger lovagot, a Déli Vasut elnökét a király bárói rangra emelte. Weeber lovag vezérigazgató pedig a Lipórend középkeresztjét kapta. Az osztrák vasutügyi miniszter, ama főtisztviselőit, akik a szanálásra vonatkozó tárgyalásokban résztvettek, szintén magas rendjelekkel tüntette ki a király.

Készül a kanizsai monstré-járványkórház. Hónapokkal ezelőtt szó volt már arról, hogy Nagykanizsán a Patria pótkávégyár és Somogyszentmiklós között a vasut mentén a hadvezetőség óriási, — 3000 ágyas, — járványkórházat épített. Azután hónapokon át mintha teljesen pihent volna a grandiózus, de városfejlesztési szempontból Nagykanizsára nézve nem tulságosan kívánatos terv. Aztán megint aktuálisá vált az s azóta gyorsvonati tempóban röbög a hatalmas terv teljes megvalósulása felé. Julius 26-án volt még csak a rengeteg tömegű barakkokból készülő kórház 80 holdnyi telkének kisajátítási tárgyalása s ma, nem egészen két hét múltán már két, 50—50 méter mély artézi kut ontja vizét a leendő járványkórház udvarára. A kórházépítés rengeteg munkájával megbízott vállalkozók, az Ehrlich és Elsner zágrábi cég emberei is már megkezdték a nagy munkát: a kórházépítő munkások lakása gyanánt szolgáló barakkokat csinálják. Ezek néhány nap múlva elkészülnek s akkor megjön a munkások hadserege és rövidesen nagy arányokban fog kibontakozni Nagykanizsán az ország legnagyobb kórházának egyike. A Déli vasut emberei is megkezdték a munkát a kórház óriási telkén és ezek a telepvgányt építik, melyen a kórházvonal az állomás kikerülésétől egyenesen a kórház épületei közé fognak bejárni. Hatalmas arányú munka folyik tehát néhány nap óta a sörgyáron túl fekvő városvégen, éppugy, mint a Teleky-ut végén, ahol a nagy gyalogsági laktanya körvonalai bontakoznak már ki a Szabadhegy kéklő hátteréből.

Hétfőn nagyvásár Nagykanizsán. Hétfőn, s. h. 9-én Nagykanizsán országos vásár lesz. A hétfői nagyvásárnak különösen az állalvására forgalma lesz valószínűleg igen lényeges.

Bevonták a kanizsai orosz foglyokat. Tegnap közöltük, hogy a hadtestparancsnokság engedélye folytán a nagykanizsai rendőrkapitányság a minap mezőgazdasági munkáról Nagykanizsán át vissza a fogolytáborba irányított 60 orosz foglyot kiadta kanizsai magánvállalkozásoknak. Azt is közöltük, hogy a jámbor muszkák igen jól érzik magukat Nagykanizsán, melynek utcái nélkülük már szinte allig képzelhetők el. Az azonban csak most derült ki, hogy a muszkák oly nagyon jól érezték magukat Nagykanizsán, hogy abba már a katonai parancsnokságnak is bele kellett szólni. Némelyik munkaadónál ugyanis oly lanyha felügyeletet gyakoroltak felettük, hogy naphosszat, sőt nem egy esetben éjszaka is szabadon járhattak-kelhetek a városban, sőt korcsmába is mentek, ahol meglehetősen igyekeztek pótolni mindazt, amit a jó hazai vutki hiánya óta nélkülöztek. Mikor mindez a kanizsai katonai parancsnokság tudomására jutott, az intézkedett, hogy mindenünnen, ahol az orosz foglyok rendszeres felügyelet alatt nincsenek, azokat visszavonják. Így a 30, magánosokhoz kiadott orosz közül 23-at visszavontak s ezeket is mind a sörgyárnak adták, ahol már előzőleg is 30-an dolgoztak közülük. A sörgyárban így most összesen 53 orosz fogoly dolgozik, akik fölött rendes

katonai őrség gyakorol felügyeletet. Kint hagytak azonban a városban még mindig 7 orosz foglyot és pedig olyan helyeken, ahol egy csoportban legalább 2-en vannak együttes alkalmazásban és rendszeres felügyeletük be van igazolva. Szigorú tilalmat szabtak azonban ezeknek arra, hogy este 7 óra után az utcán mutatkozzanak, amit ha áthág valamelyikük és a katonai őrségek rájuk bukkanak, az így elcsipendő orosz nyomban irgalmatlanul küldeni fogják a fogolytáborba.

A polgárőri szolgálat. Ma, csütörtök este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción teljesíteni:

Kohn Samu, Véber Ferenc, Horváth sánta József, Horváth György, Stocker Ferenc, Fábán Sándor, Maltz József, Jászai Lajos, Csányi Elek, Csányi József, Katona István, Török Ferenc, Sardi Géza, Perger Béla, Kalmár Henrik, Ternal István, Szűcs Ferenc, Horváth mikó Péter.

Színház.

* Heli műsor:

Csütörtökön: Ikrek a táborban. Nagy láncos operettujdonság.

Pénteken: Lengyelvér. Harmadszor.

Szombaton: Vörös ördögök. Operettbemutató.

Vasárnap: Vörös ördögök. Másodszor.

* Délibáb-utca 7. Telt ház mulatott tegnap este Hajó Sándornak, a „Lakajok” neves szerzőjének legújabb vigjátékán. Magáról a darabról nincs sok modani valónk. Hajó észrevette, hogy a háború nagy tragikumában van valami humoros is és ezt nagy hozzáértéssel és művészettel aknáztta ki. A darabon ezért meglátszik, hogy a háború szülötte. — A két női főszerepet Kondráth Ilona és Fekete Rózi alakították. Mindketten pajzán jókedvvel, de telivér művészettel játszották meg szerepeiket. Zsaly Margit bájosan karrikírozott egy lipótvárosi méltit. A férfiszerepekben Tihanyi, Kovács és Baranyai nyújtották képességeik legjavát.

* Szinbázi bírek. „Ikrek a táborban” táncos nagy operettujdonság ma csütörtökön kerül nálunk először színre Tihanyival a főszerepben, kinek kiváló partnerei Peterdi Etel, Sebestyén Jenő és Csanádi Irma lesznek. Holnap, pénteken kerül utoljára színre a „Lengyelvér”, Nedbal rendkívül bájos zenéjű sláger operettje, amelyet Sebestyén Jenő és Fekete Rózi remek új táncbetéttel tesznek vonzóvá. A vezető szereplők Peterdi, Tihanyi, Sebestyén, Borbély és Csanádi Irma. A „Vörös ördögök” világhírű táncos és látványos nagy operettre, mely szombaton és vasárnap kerül nálunk először színre, az előkészületek már annyira előhaladtak, hogy a társulat egész személyzetének igénybevételével a szinpadon lázasan folynak már a főpróbák. Az előadások iránt oly nagy az érdeklődés, hogy annak jegyelért valósággal ostromolják a színházi jegypénztárt.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakia Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutól a második házban SZIVÓS ANTAL művészi és látszerész új üzlete, ahol kintűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer- és látszer-olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

≡ „Antispora-Vita” ≡

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett búzáknak csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusitók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Járványos és fertőző betegségek ellen legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellemesebb ízű asztali és borvíz. Állandóan palackcserével kapható s így háztartásban a legolcsóbb.

Főelárusítás Nagykanizsán:

Szabó Antal főszereplő és csemege kereskedésében. ::

Egy jó házból való fiu

tanoncznak

fizetéssel felvétetik a „Gutenberg-nyomda” könyvkötészetében. =

URANIA mozgóképpalota. Muzgonyi-utca 4. Telefon 271.

Szombat-vasárnap, augusztus 7. 8-án

A titkos jel

nagy grandiózus dráma.

Rendes helyárak. — Kintűnő zene. Előadások hétköznap 6 és 9 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérenemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Liliom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehéreneműeket. ::

A legfinomabb áruk!

A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

**MEGHODÍTOTTUK
A VILÁGOT!**

GEREBEN BELA ANDRASSY-UTI

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁI

festő vállalatja

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimtablák

honi s külföldi faerezés
máradvay-utánzatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színerzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főlészóltásra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gondtal és ízléssel szállit.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Ityben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 4 fillér. Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyitlár és hírlapok megállapított árak szerint.

Alapította: . . .
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csenger-ut 7. szám
Telefon: Szerkesztőség 41.   Kiadóhivatal 41.

Varsó és Ivangorod

„Azoknak a sikereknek hosszú sorát, atniket a szövetségesek a Dunajec melletti májusi csata óta Galiciában, Dél- és Északlengyelországban és a Keleti tengeri tartományokban kivívtak, — Ivangorod és Varsó elfoglalása koronázza meg”. Ezekkel az imádságos könyvünkbe való szókkal közli a ma hajnalban érkezett Hófer jelentés a kerek egy éve folyó világháborúnak és a világtörténelemnek legnagyobb szerű cseményét, a két rettegett orosz várnak s közöttük Oroszlengyelország fővárosának dicső hadseregeink kezére jutását. Huszonnégy óra muli el csak azóta, amikor ugyanannak a Hófer generálisnak jelentése azt közölte, hogy „Ivangorod várának nyugati része már birtokunkban van” s ugyancsak huszonnégy órával ezelőtt a német nagy főhadiszállás így jelentett: „Lipót bajor herceg hadserege támadja a varsói várat”.

Soha még ilyen csodálatos, ilyen káprázatos huszonnégy óra nem volt, amióta a Nap a vén Föld fölött kovályog és huszonnégy órára aprózza az idők végtelenségét. Ha tegnap még voltak kétkedők és a legnagyobb világosságban is sötétben látók a német és osztrák-magyar hármass szövetség ölelkező birodalmaiban, ugye csodálatos huszonnégy óra alatt, annak is legutolsó néhány órájában mindörökké megszűnt minden kétkedés és kishitűség, amiket most már az igazi törhetetlen bizakodás és minden jónak biztos reménye váltott fel. S ha voltak még bizakodók a gázságnak és gonoszságnak abban a világ-részeket befoglaló hatalmas bünszövetkezetében, melynek hármass azaz most már négyes antant a rövid neve, ugy bizonyos, hogy e csodálatos huszonnégy óra letelte óta Párisból Wladivosztokig és Rómától Anglia legészakibb csúcshálg immár nincs egyetlen hlu reménykedő sem, aki azt memé még hinni, hogy ebben a háboruban Németország, Magyarország és Ausztria valaha még legyőzöttek is lesznek.

Aki csak egy kis gondolkodással kísértette ennek a borzalmas világmérgőzésnek fejleményeit és bámulatos fordulatait, az tisztában van azzal, mit jelent két olyan vár német és osztrák-magyar kézben, mint amindők e dicső huszonnégy órának isteni gyümölcsei voltak: Varsó és Ivangorod. Nem három esztendeig kellene ennek a háborúnak tartania, (mint ahogy e világmészárlás kalmár-lelkű főrendezője, Anglia azt valamikor jósolta) — ha azt akarná az orgyilkosok szövetsége, hogy Varsó, Ivangorod, továbbá Lüttich, Namür és Antwerpen még valaha más kézben is legyen, mint

német, magyar és osztrák kézben. Tizenhárom esztendő folyása és Amerika minden ágyugolyója kevés lenne immár e hatalom megtöréséhez. Beszélhet most már Szasszonow, Nikolajevics, Poincaré, Delcassé, Dannunzló és Lloyd George és az egész bünszövetkezet, amit akar, szónokolhatnak „a végső diadalig való kitartás” kopott frázisáról, bizonyos, hogy lelkük mélyén az a szilárd meggyőződés lappang, hogy ezeket a had-

seregeket ezekből a pozíciókból soh többé fegyverrel kiverni nem lehet.

S itt jutottunk ahhoz a ponthoz, hogy Varsó és Ivangorod büszke várának sorsfordulatában a háboru sorsának eldőlését is kell látnunk. Varsó és Ivangorod várát mögött keleten a béke napjának ragyogó felkelését látjuk már, mely bizonyára sokkal közelebb van már hozzánk, semmint gondolni mernők.

A VILÁGHÁBORU.

A Magyar Távirati Iroda és Az Est mal táviratal.

A menekülő oroszok. Az angol sajtó

Sajtóhadiszállás. Varsó és Ivangorod eleste után a Visztula és Bug között fokozott igyekezettel folytatják az oroszok már napokkal ezelőtt megkezdett visszavonulásukat. Az óriási esők azonban, amik e vidéken legutóbb voltak, igen megnehezítik az oroszok visszavonulását. Lipót bajor herceg hadserege, mely tegnap Varsóba bevonult, nagy részben már keleti irányban elhagyta a lengyel fővárost és üldözi a visszavonuló oroszokat, kiket nagy veszedelemmel fenyeget.

Lengyelországon túl is kiűrtének az oroszok.

Stockholm. A „National Tidende” hiteles forrásból közli azt a szenzációs hírt, hogy az orosz hadvezetőség az Oroszlengyelország határain túl területeket is kiűrti és elpusztítatja. A Bieiosztok — Breszt Litowszk — Bug vonaltól keletre eső területre is kiterjesztették az oroszok a kiűrtési műveletet, tehát számolnak a szövetségeseknek Lengyelország határain túl, a Bugtól keletre való előnyomulására is.

Uj diadalog előtt.

Bécs. Iteni diplomáciai körök meggyőződése szerint az oroszok helyzete rájuk nézve uj vereségek biztosítékát rejti, melyekben az orosz váraknak egész sora fog rövid időn belül elesni. Varsó és Ivangorod eleste az ingadozó semlegesekre nézve tisztázó hatással van.

Szerbia zsarol.

Genf. Az antant a legutóbbi időben többször felszólította Szerbiát uj offenziva kezdésére, amire igen nagy szükségük volna. Szerbia zsarolja az ententet és közismert adriai aspirációira nézve biztosítékot követel.

és az orosz katasztrófa.

Rotterdam. A londoni „Standard” Varsó és Ivangorod elestét az oroszokra nézve a legnagyobb csapásnak jelzi.

A „Daily Telegraph” szerint a német és osztrák-magyar szövetségeseknek uj diadalog az orosz hadjáratot máris eldöntötték, de könnyen lehet, hogy az egész hadjáratra is döntő befolyást gyakoroltak.

Pétervárról mulatnak.

Stockholm. Szentpétervárról jelentik, hogy a németek tulbecsülik legujabb győzelmeik jelentőségét. Szentpétervár népe egyáltalán nem fogja fel tragikusan a helyzetet, mert az orosz fővárosban, mely pontosan értesült Varsó és Ivangorod elestéről, ennek dacára is igen eleven élet perzsdül és a csüggedésnek nyoma sincs. A kávéházak állandóan zsufolva vannak szórakozó, jókedvű emberekkel és a pétervári lóversenyek is minden várakozáson felül jól sikerültek. Varsó és Ivangorod eleste egyáltalán nem ingatja meg az orosz népnek a jövőben való bizakodását. (Igazán a legkevesebb, amit az orosz „gözhengernek” e csufondáros összeroppanása után az oroszok lehetnek, az, hogy önmagukat ámitják napról-napra növekedő katasztrófájuk nagysága felől. A szentpétervári kávéházi és lóversenyéletéről szóló orosz hivatalos jelentések erősen emlékeztetnek az olasz hadvezérnek, Cadornának meteorológiai jelentéseire, amikkel a szüntelen olasz kudarcokat igyekezett menteni. A szerk.)

Uj Dardanellaakció.

Lugano. A római „Secolo” írja, hogy az angolok és franciák a Dardanelláknál uj és igen nagy offenzivára tesznek előkészületeket.

Hőfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. Azoknak a sikereknek hosszú sorát, amelyet a szövetségesek Duna-jec melletti májusi csata óta Galiciában, Dél- és Északlengyelországban a Keleti tengeri tartományokban kivívtak, Ivangorod és Varsó elfoglalása koronázza meg. Tegnap a mi csapataink megszállták Ivangorodot, ma Lipót bajor herceg hadseregének német csapatai bevonultak Oroszlengyelország fővárosába. A Visztula és Bug között a szövetségesek üldözési harcok közben észak felé nyomultak előre. Az osztrák-magyar lovasság elérte Uscilugot. A német lovasság Vladimir—Wolynskijt. Egyébként a helyzet változatlan maradt.

Olasz hadszíntér. A tiroli arcvonalon csak a Kreutzburg nyereg vidékén került nagyobb harcokra sor. A 92. számú olasz gyalogezred több zászlóaljának tegnap reggelre Nemesalpes ellen megkezdett támadása véresen összeomlott. Az ellenség délután részben futva a határpartoktól délre fekvő erdőbe vonult vissza. Ezeknek helyzetén egy ellenséges zászlóalj délután azzal akart könnyíteni, hogy meglepetésszerű előretörést kísérelt meg a Seikofel állás ellen. Rövid harc után ezt is visszavertük. Halottakban körülbelül 100 embert vesztett, a zászlóaljparancsnok és a zászlóalj több tisztje elesett. Veszteségünk ezen időközben csekélyek voltak. A görzi grófságban az olaszok tegnap déli óta ismét hevesen tüzeltek a Doberdói fensíkon levő állásunk ellen. Az ellenséges gyalogságot, mikor Sagradótól és a Sdraussinától délre fekvő területről támadólag akart előretörni, tüzéségünk összelötte. A többi arcvonalon nem történt lényeges esemény.

Hőfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagylőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. A Vogézekben a Lingekopfon és attól délre a harc újra kilört. Egyébként jelentős esemény nem történt.

Keleti hadszíntér. Kurlandban Samogitiában lovasságunk Genalze, továbbá Irshi és Onikechty helységeknél az orosz lovasságot elűzte. Ez alkalommal és a Poniewiectől keletre vívott harcokban tegnap és tegnapelőtt 2225 orosz, köztük 2 tisztet elfogtunk. Scholtz és Gallwitz tábornokok hadseregei heves harcok között tovább előnyomulóban vannak a Lomza-Osztrow-Wiskowi műút felé. Az oroszoknak az Osztrow-rozani műút mindkét oldalán intézett vitéz és kétségbeesett ellentámadásai hatástalanok voltak. 22 tisztet és 4840 embert elfogtunk és 17 géppuskát zsákmányoltunk. *Lipót bajor herceg hadserege tegnap és ma éjjel áttörte és elfoglalta Varsó külső és belső erődvonalát, ahol az orosz utóvédek még szivós ellentállást fejtettek ki. A várost csapataink ma délelőtt megszállták.*

Délkeleti hadszíntér. Ivangorodnál és ettől északra a helyzet változatlan. A felső Visztula és a Bug között az üldözést folytatjuk. A Bugtól keletre a német lovasság bevonult Vladimir-Wolynskijbe.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csak a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főúttól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

HIRES.

Divaca.

Az olaszok átcsoportosítása.

Egy közismert kanizsal tanárnak statisztikai hajlamai vannak. Összeszámlálta mindama helyiségeket, melyeket az olaszok eddig elfoglaltak. Az összeszámlálást a „Corriere” és a „Secolo” jelentései alapján végezte. Összesen százhetvenhárom ilyen helységet olvasott meg.

— Kutyafáját, — szóltam az ismerős tanárhoz, — ez oszt egy szám!

— Bizony nagy szám!

— Tanár ur, — kérdeztem azután, — utána nézett már ezeknek a helységeknek a lérképen?

— Nem, ezt valóban még nem tettem meg.

Azonnal elő is vette a „Corriere” térképét és megnézte rajta az olaszok által megszállott területeket. Fekete vonalak jelezték azt s első tekintetre látszott, hogy nagyon kicsi terület az.

— Csodálatos, — mondta a statisztikus tanár, — csodálatos, hogy ezen a kis területen hogyan tud elérni százhetvenhárom helység, pedig, mint a jelentések mondják, csupa ponti importanli, valóban csodálatos.

— Punt importanli? — kérdeztem. — Például?

A tanár elővette a „Corriere” egyik lap-számát s lapozott benne.

— Például itt van a fontos vasuti csomópont: Divaca.

— És aztán?

— Aztán a fontos vasuti csomópont: Vadica.

— És aztán?

— Aztán a fontos vasuti csomópont: Cadlva.

— Hát aztán?

— A fontos vasuti csomópont: Vidaca.

— Így ez volna tehát négy fontos vasuti csomópont: Most aztán következik Cavadi, nemde?

— Csakugyan. De honnan tudja ön ezt? Talán ön is tanulmányozza a „Corriere” jelentéseit?

— Persze, hogy tanulmányozom és már rá is jöttem a dolog nyitjára. Figyeljen csak ide, amint sorba elmondom a fontos vasuti csomópontokat: Divaca, Vadica, Cavida, Cavadi.

— Tyűh, az argyclusát, most már érteni kezdem az egészet, hiszen ez semmi egyéb, semm. egyéb, mint...

— ...mint átcsoportosítás, — még pedig betűszerinti átcsoportosítás.

A Balaton és a balatoni szövetség. A balatoni szövetség Óvári Ferenc dr. orsz. képviselő, ügyvezető elnök elnöklete alatt látogatói igazgatóválasztmányi ülést tartott a minap Balatonfüreden. Az ülésen számos új tagot vettek fel, azután a közlekedési kérdéseket vették tárgyalás alá. Helyesléssel vették tudomásul, hogy a balatoni körut első szakaszának átvétele megtörtént és hogy a második szakasz anyagának szállítása folyik. Érdekkel hallgatta meg az igazgatóválasztmány a katonai időöltételek szervezésére és működésére vonatkozó jelentést. A hadvezetésnek kellő mértékben értékeli a Balaton gyógyító és üdítő hatását és kilátás van arra, hogy a továbbiak során is jelentékeny figyelmében részesíti. — A piac rendezés és piacellátás ügye nagy mértékben érdekelte a választmányt és elismeréssel voltak a somogy-megyei alispán iránt, ki a piacügyet az egész

somogyi Balatonparton kellő módon rendezte. Megállapították, hogy ma már az élelmezés kérdésében, dacára, hogy a fürdővendégek száma egyre szaporodik és némely fürdő, mint Balatonfüred, Siófok egészen zsúfolt, semmi különös hiba nincs és a drágaság, amely a Balatonnál sem volt nagyobb, mint más vidékeken, mindinkább enyhül, különösen azóta, amióta a Háztartás-szövetkezet balatoni kirendeltsége a siófoki központi élelmiszer raktár működik és szabályozza az árakat. Elhatározta a választmány, tekintettel arra, hogy a Balaton iránt a németországiak mindinkább kezdenek érdeklődni, a Balaton fürdőiről német ismertetőt fog kiadni. Megállapodtak végül abban, hogy a szövetség ez évi közgyűlését augusztus hó 15-én Balatonföldváron tartják meg.

Fáklyászene Varsóért és Ivangorodért Nagykanizsán. Sokáig még akkora alap és oly igazi ok nem volt a világon kivilágítás és fáklyászene rendezésére, mint tegnap este, amikor minden idők legnagyobb hadieseményének öröme rendezték azt. A nagykanizsai Központi Jóléti Iroda emberei Singer Béla tiltkárrel élükön talán mindenkinél teszteltebb érdeklődéssel lesték a Varsó elcsétéről szóló híreket, hogy ha az örömhír valóban bizonyul, estére fényes kivilágítást és lampionos menetet rendezzenek. A mámorító örömhír hiteles megerősítése végre megérkezett és erre a jóléti Iroda nyomban alamirozta az egész várost, hogy estére méltó módon ünnepeljen Nagykanizsa. Leírhatatlan az a boldog ünnepi hangulat, mely az est leszálltával egész Nagykanizsa városán uralkodóvá lett. A korzón ezer és ezer főnyi tömegek hullámozottak és mintha valami nagy velencei karnevál közönsége lett volna, csup. jókedv, csupa egymáshoz való kedvesség és emberszeretet áradt mindenikből és mindenki türelmesen várta a Sugár-utról nagy kerűlővel érkező katonazenekart és a katonák lampionos menetét. A menet a Sugár-utról előbb a József főherceg utra vonult a honvédlaktanyához, majd innét a Petőfi-uton át érkezett meg a Fő-utra, ahonnan a Csengeri-utra kanyarodott s a Kisfaludy és Kazinczy-utcaikon át tért be a városház elé. Mindenütt, amerre az ünneplők ezreléitől kísért menet haladt a házak felloboogóva, az összes ablakok feldiszítve fényárban usztak. A Mercur-gyárnak még a kéményén is lengett vagy négy-öt nemzeti zászló. A városház előtt, miután a magyar, német és osztrák himnuszok akkordjai közben vagy tíz percig hasztalan várt, kért majd követelt a tömeg valami kis ünnepi szónoklatot, továbbindultak és bekanyarodtak a menet kiindulásának helyére, a Sugár-utra. Tíz óra is elmúlt már, mikor az ünneplő tömeg ostromozni kezdett és ekkor a Központi kávéházban folytatódott az örömteljes ünnep, ahol a jóléti Iroda hadsegélyezési céljára hatalmas közönségnek hangversenyezett jóval éjjelutánig a katonazenekar.

Megérkeztek az orosz hadifoglyok a Principálisvölgy lecsapolásához. Emelést tettünk már arról, hogy a Nagykanizsán székelő Principálisvölgyi lecsapoló társulat a hadügyi kormánytól nagyszámú orosz foglyokat kért, hogy a társulat egész létesítésének céljál, a Principálisvölgy lecsapolását azokkal végeztethesse el. A társulat nemsokkal a háboru előtt alakult és nagy művét, a Principálisvölgy óriási területének ármentesítését a háboru miatt nem kezdhette meg. A munkáshányon most orosz foglyokkal segített a társulat, kiket a hadügyi kormány készséggel bocsátott rendelkezésére. Tegnapelőtt 200

oroszl fogoly érkezett meg a Dráva melletti Kakonyára, ahol a Principális kanális a Drávába ömlik. Az oroszok a társulat vízmestereinek utmulatása mellett nyomban megkezdtek a munkát, mely közel három hónapon át fog tartani. A Principális kanális összes mellékereit kitisztogatják az oroszok, kik a Drávánál kezdték a munkát és azzal Murakeresztur felé haladnak. Nagykanizsa határába körülbelül két hónap múlva fognak megérkezni és egészen Palin északi határáig fognak haladni, ameddig a Principálisvígylő lecsapoló társulat hatásköre kiterjed.

Hálaadó Istentisztelet. A háború első évének győzelmes befejezésének alkalmából országsszerű, az összes felekezetek templomaiban halálával adóznak a seregek Urának. A nagykanizsai izr. hitközség templomában a hálaadó Istentisztelet s. hó 7-én szombaton, a délelőtti 10 órakor kezdődő Muszaf-ima keretében lesz megtartva; miről is a hitközség tagjai ezúton is értesítettek.

A 43—50 évesek szolgálati beosztása. A honvédelmi miniszter körendeletet bocsátott ki a fegyveres szolgálatra alkalmasnak tállandó 43—50 éves néplőkelők beosztására nézve. Eszerint azok a néplőkelők, akik tiszttek, tisztviselők, tisztjelöltek, vagy tisztjelöltek voltak a közös hadsereg különleges fegyverneméinél és karánál (a műszaki csapatokat és állatorvosokat kivéve) a közös hadsereghez osztandók be szolgálati felteire. Azok a tiszttek és tisztviselők, valamint helyettesek, akik a honvédségben szolgáltak, a honvédséghez osztandók be. Azok, akik mint tiszttek a gyalogságnál, vadászoknál, lovaságnál, tüzérségnél, műszaki csapatoknál a közös hadseregben szolgáltak, továbbá az állatorvosok, előállításuk sorrendjében 3:2 arányban a közös hadsereghez és honvédséghez osztandók be. A kiképzett légénység közül, akik a honvédségnél szolgáltak, a honvédséghez osztandók, akik a közösöknel szolgáltak, azokat a 3:2 arányban a közösök-höz és a honvédséghez osztják be. A katonailag ki nem képzett, szolgálatra alkalmasnak besorozottakat szintén 3:2 arányban osztják be a közös hadseregbe és honvédséghez. A korábban viselt rang igazolandó, illetőleg ha igazolvány nincs meg, az adatokat a szemle után jegyzőkönyvbe kell mondani. A szemle után a polgári állásban levők közül azok, akik teljesen nélkülözhetetlenek, igazgatóságaik, előjáróik útján kérelmezhetik tomentésüket. Az általánosnál magasabb képzettségű néplőkelők, akik magasabb képzettségüket okirattal igazolják, vagy ennek híján társadalmi állásuk a magasabb képzettséget igazolja, kivételes elbánásban részesülhetnek a katonai szolgálat alatt. Évégből külön ismertetőjelet kapnak, amelyért a bevonulás után kell folyamodni. A kivételes elbánás alatt értik, hogy kaszárnyai munkát nem kell végezniök s esetleg künn lakhatnak. Azonban a kivételes elbánásban részesülőknek külön osztágot nem szerveznek!

Felülfizetések a katonahangversenyeken. A Központi Jóléti Iroda 1915. augusztus hó 1-én tartott sétahangversenyén felülfizettek: Steiner Ignác 1.—, N. N. —60, Vastagok —50, Németh József, N. N., N. N. 20—20 fillér, N. N. —10 fillér. — A július 31-én a Centrál kávéházban tartott hadsegélyző hangversenyen pedig felülfizettek: Prager Sándor 10.—, Oblat. Mayer, Toch Miksa 150—150, Rosenberg Ernő, N. N., N. N., N. N. 50—50 fillér. A Jóléti Iroda köszöni a szives felülfizetéseket.

A polgárőri szolgálat. Ma, pénteken este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekciónal teljesíteni:

Sinkó Károly, Hirsch Oszkár, Sidó Lajos, Borbély József, Horváth László, Kovács György, Allesch József, Gumilár Kálmán, Tóth Ferenc, Ofenbeck Károly, Egry Gyula, Halász Ödön, Búki Sándor, Pint József, Kulcsár Boldizsár, Orbán János, Vellák Lajos, Godinek József,

Színház.

• Heti műsor:

Pénteken: Lengyelvér. Harmadszor.

Szombaton: Vörös ördögök. Operettbemutató.

Vasárnap: Vörös ördögök. Másodsor.

• **Jukrek a táborban.** Így is írhatnók e megjelölés helyett a tegnapi színházi előadás címét: A közönség a színházon kívül — vagy: Kinek tartottak előadást? Varsó és Iwangorod bevételeinek örömmünnepe Nagykanizsán senkinek annyijába nem került, mint a színház-szűletnek, mely tegnap a szó legszorosabb értelmében üres padsoroknak játszott. Voltak vagy tizenötven mégis a nézőtérén, bizonyára mind olyanok, akik már délelőtti megváltották a jegyüket, mert amikor a diadalmi hír megérkezett Nagykanizsára és köztudomásúvá lett, hogy estére kivilágítják a várost és az utca ünnepegni fog, mindenki lemondott arról, hogy színházba menjen. A színház-szűlet volt az egyetlen, mely Nagykanizsán ráfizetett a varsói és Iwangorodi dicső győzelemre, de gondoljanak csak arra derék színészeink, nem adtak volna-e bármikor fejenkint 10—20 koronát ezért a győzelemért. De nem is bántotta a színház-szűletet az arénának ez az örvedetes üressége, mert ha jóformán szinte csak egymásnak játszottak is színészeink tegnap este, ezt olyan igazi jókedvvel és ambícióval tették, ahogyan csak a világháború legragyogóbb napjának estéjén játszhattak.

• **Színházi hírek.** A „Lengyelvér“ Nedbal világhírű operettje, amely Bécsben és Berlinben „Polenblut“ cím alatt több mint 500-szor adalott, ma pénteken kerül nálunk utoljára színre a korábbi szereposztásban, amelyben Sebestyén és Fekete Rózi remek új táncokat lejtének. Szombaton és vasárnap vonulnak színpadra a „Vörös ördögök“. A látványos nagy operettújdonosság előadásának összes előkészületei már befejezést nyertek. Az operettben, melyet Bruckner karmester nagy ambícióval és energiával tanított be, a színház-szűlet egész személyzete részt vesz. Az operett iránt máris oly nagy az érdeklődés, hogy annak jegyeiért mind tömegesebben ostromolják a színházi jegypénztárt.

Felelős szerkesztő: Gürtler István.

Hangzatos reklám

helyett szép és tartós munkát végez, olcsón

REISZ

clm és szobafestő, Kazincz-u. 4.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

≡ „Antispora-Vita“ ≡

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita“ az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett búzáknak csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Egy jó házból való fiu

tanoncznak

fizetéssel felvétetik a „Gutenberg-nyomda“ könyvkötészetében. ==

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyitott!

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak s katonatiszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő

mérsékelt árak!

Külön ellátást garantál

Széphelyi Kálmán abbáziai Pensiontulajd., főszakács.

URANIA mozgóképpalota. Kozgonyi-utca 4. Telefon

Szombat-vasárnap, augusztus 7. 8-án

A titkos jel

nagy grandiozus dráma.

Rendes helyárak. — Külön zene. Előadások hétköznap 8 és 9 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi megihitt védőmet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta lennáll és legmegbízhatóbb beszerzési forrása a legelőkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Hoifeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árukat és a jóhírű Lilliom-vásznat, zsebkendőket és mindenemű fehérneműeket. ::

==== A legfinomabb áruk!
A legmegbízhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselet:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata
Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcimtblák

honi s külföldi faerezés
márvány utánzatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett izlésünk
és technikánk a legkényesebb
igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal műszóllításra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és izléssel szállít.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz horava 1 óra 1 K.
Egyes szám 4 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árai szerinti.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

Varsó után

Tegnap az a híradás járta be a világsajtót, hogy az oroszok Lengyelország területén túl, a Bugtól keleire fekvő ősi orosz birodalomban is pusztítanak és rombolnak, mert ide is maguk után várják a feltartóztathatlan erővel és lendülettel előretörő német és osztrák-magyar hadseregeket. Ez a vandál pusztítás ugyanaz a rendszer, mint amit száz év előt Napoleon hadaival szemben alkalmaztak, amikor még a nemzeti hővátost is elpusztítva engedték át a hódítóknak.

Akkor ez a rendszer tudvalevőleg bevált, a diadalokhoz szokott napoleoni sereg kikopott mindenből, menekülnie kellett az inség réme elől s egy láthatatlan ellenség által üldözve, csak a roncsai térhettek haza. Mi azonban, a vasutak korában ez nem lehet stratégia. Ahol pedig nem volna vasut, a katonaságunk képes arra, hogy amerre halad, maga után építse a vasutat. Az országutak is kifejlődtek s az országúti szállításhoz ezrével áll készenlétben a motorkocsi, melyhez ló sem kell. Ma a katonaság képes két nap alatt ötven kilométer olyan országutat kiépíteni, amelyet a motorkocsik akadálytalanul használhatnak. — Így még azoknak a német seregeknek is, amelyek a legmélyebben nyomultak be Oroszországba, ma is naponta a hazai földről szállítják az élelmezést s az otthon sült kenyeret. A napoleoni idők rendszere ma már nem válik be s az orosz nem is ezért adta fel Varsót, hanem mert nem bírta tartani. Az a félkör, amellyel katonáink serege körülölgja, egyre jobban hasonlít a gyűrűhöz, a mely körülzárná az orosz, ha még idejében ki nem menekül belőle.

Mi következik most Varsó és Ivangorod eleste után? — Nem tudni még. De az oroszokra nézve igen baljóslatu már a helyzet. A francia lapok azt írják, hogy Varsó után Szentpétervár következik. Sőt még egyéb felől is tépelődnek. Hogy a Varsó csak egyik kulcs, amit az ellenség elvesz, még két másik kulcs Páris és Calais. S a németeknek vannak olyan ágyuk, amik ismeretlen messzeségbe hordanak, amik nemsokára elérhetik Páris külső erődítményeit. És ha Calaisba is eljutnak ezek a messzehordó ágyuk, onnan a tengeren át löhetik az angol partokat, különösen Downt.

Tehát a háboru tizenharmadik havának elején a mi sok-sok ellenségünk erre a sorsra jutott. A kik két-három hét, vagy legfeljebb ugyanannyi hónap mulva legyőzve akartak látni és tudni bennünket, ma jajgatnak és kétségbe vannak esve. De hát jól van ez, csak kiabáljanak, mert hiszen sokat veszítettek és fognak még többet is veszteni.

Az eddigi veszteségük csak ágyukban hét-nyolcezerre, gépfegyverekben két-háromezerre tehető. Csak a németek elvettek tőlük majd hatezer ágyút és ezerötyszáz gépfegyvert. S hol van még azoknak a száma, amiket szétlőttek? Az ellenséges területek megszállásánál is kedvezőtlen a helyzetük, de még mennyire! Ők, a hét ellenség, együtt megszállt tizenegyezer négyszögkilométert,

mi pedig száznyolcvanezerrel s ebbe még nincsen beleszámítva sem az orosz kaukázusi, sem az olasz lybiai terület-veszteségek.

Ilyen tünetek között veszett el rájuk nézve a két világhíres erősség, Varsó és Ivangorod, melyek elvesztése betelítte az orosz hadsereg katasztrófáját, melynek teljessége most már igazán csak rövid idő kérdése lehet.

A VILÁGHÁBORU.

— A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

Az orosz Szedán.

Még nem menekültek meg az oroszok

Rotterdam. A londoni »Morning Post« katonai munkatérse írja, hogy az oroszoknak legutóbb szenvedett oriai vereségei már a galicial fronton is jelentékenyen éreztetik hatásukat. Az oroszok elleni állandó támadás most 300 kilométernyi vonalon van folyamatban és pedig északi, déli és nyugati irányból. A legnagyobb arányu kerítő támadások ezek, melyek még mindig a teljes megsemmisülés katasztrófájával fenyegetik az orosz haderőt. Dacára Varsó és Ivangorod feladásának és az oroszok keleti irányban történő menekülésszerű visszavonulásának, az a veszedelem fenyegeti az egész orosz hadsereget, hogy a szövetségesek által megszállott orosz-lengyelországi terület közepén körülzárják és visszavonulásának útját Brest-Litovszknál is elvágják.

Riga előtt a németek.

Koppenhága. Szentpétervári híradás szerint a Kurlandban operáló német hadsereg Rigától már mindössze 20 kilométernyire van. A német hadseregek a Riga felé északi irányban történő előnyomulás mellett Dünaburg és Vilna irányában is folytonos előnyomulásban vannak.

(Az Oroszlengyelországból menekülő orosz hadseregeknek csak két vasutja van, az egyik a Vilnán, a másik a Brest-Litovszkon át vezető vonal. A mai hírek szerint mindkettőt mihamarabbi elvágással fenyegetjük. És így érik az orosz hadsereg Szedánja. A szerk.)

Nem lehet több orosz offenziva.

Rotterdam. A Times elismeri Varsó és Ivangorod katonai és politikai jelentőségét. A Times hangsúlyozza, hogy a legutóbbi események után a Németország ellen közvetlenül támadó offenziva teljesen lehetetlenné vált.

Románia állásfoglalása.

Állir az ellenünk való fellépésről.

Lugano. Az olasz lapok már napok óta állandóan azt írják, hogy Románia hadüzenetét Ausztria-Magyarország és Németország ellen küszöbön van.

A Kölnische Zeitung ezzel szemben román forrásból azt az autentikus megállapítást közli, hogy Romániának az entente oldalán a háboruba való beavatkozása ma sokkal inkább kizárt dolog, mint volt bármikor ezelőtt.

A trónörökös Budapesten.

Kijelentésel a háboruról.

Budapest. *Károly Ferenc József* trónörökös nejének, *Zita* főhercegasszonyak társaságában ma pont délben különvonaton Budapestre érkezett. A keleti pályaudvaron érkező trónörökös pár hivatalos fogadtatása felsőbb kívánságra elmaradt. A pályaudvaron dr. *Bárczy István* polgármester Budapest székes főváros nevében üdvözölte a fenséges vendégeket, mire a trónörökös a következőket mondotta:

— Ragyogó napokat élünk, melyekben győzelmet győzelemre aratunk. Isten megáldotta fegyvereinket, melyek az igazságért küzdenek. A győzelem, amit dicső fegyvereinkkel elértünk, sokkal nagyobbak, semmint azt sejteni mertünk volna.

A trónörökös megszólította dr. *Boda Dezső* rendőrfőkapitányt, akinek többek között ezeket mondotta:

— Az olasz offenziva teljesen összeomlott. Az olaszok Triesztet akarták megszerezni és dacára borzalmas méretű áldozataiknak, két és fél hónap óta egyetlen kilométerrel sem jutottak előbbre azoknál a jelentéktelen határszéli területeknél, amiket a háboru első napjaiban önként engedtünk át nekik.

Adakozzunk a Hadseregélyzőnek!

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. Iwangorodtól északnyugatra szövetségeseink előrehaladtak. A Visztula és Bug között az üldöző harcok tovább tartanak. Keletgaliciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér. Az olaszoknak naponta megismétlődő támadási kísérletei és elszigetelt előretörései rájuk nézve állandóan teljes kudarccal végződnek. Ahol az olasz gyalogság támadást kezd, ott már vagy ágyutüzünk űzte őket vissza, vagy ha ezt állják, vitéz gyalogságunk veti őket vissza nagy vereségeik mellett. Az eseményeknek e lefolyásán mi sem változtathat az ellenség által gyakorlatba vett legalaposabb és legerősebb tüzérségi előkészítés sem. Így meghiusult az ötödikére virradó éjjel és tegnap az ellenségnek több támadása, még pedig egy Sagradóból intézett és egy másik a Podgorai magaslat ellen, ahol a harcot olasz holttestek borítják. Hasonlóképp eredménytelenek maradtak a Plava szakaszon és Krn területen intézett ellenséges előretörések. Egy tüzérségi megfigyelésre szolgáló olasz költött léghajót Monfalconénál lelőttünk. A karni alpokban Monte Paralla környékén csapataink olasz területen megszállottak néhány előnyös magaslati állást. A tirolí arcvonalon egy ellenséges zászlóaljnak Col Di Lana (Buchenstein) ellen intézett támadását visszavertük. Egy járőrünk az Ortler területnek egyik olasz oldalvölgyében rajtaütött az ellenségnek egy félszázadán és annak jelentős veszteségeket okozott.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagylőhadiszállítás jelenté:

Nyagati hadszíntér. A Lingekepfon és attól délre a harc még tart. Védőágyúink négy ellenséges járművet leszállásra kényszerítettek. Közülük egy elégett, egy másikat szétlőttünk. A tengerparton egy francia hidroplán a benne ülőkkel kezünkbe került.

Keleti hadszíntér. Kurlandban Popel környékén (Poniwieclől keletre hatvan kilométernyire) és Kowarksnál (Wilkomiertől északkeletre) sikeres lovas harcaink voltak. A Narew arcvonalon Lomzától délre a német hadseregek az oroszok makacs ellenállása dacára tovább is előre haladtak. A Nowogorogiewsk várát körülzáró csapatok a Bug torkolata és Masielesk között Blendostorotól délre áttörtek egy ellenséges állást és az alsó Narew felé haladtak előre. Léghajórajunk a Bialistoki vasúti telepekre bombákat dobott. Amint a tegnapi jelentésben említettünk, az oroszokat Varsó külső és belső erődvonalából kivetettünk. Anélkül, hogy a harc a várost bármiképp is érintette volna, kiűrtették Varsót és Visztula jobb partjára, Pragara vonították vissza. Innen tegnap reggel óta tüzérségünk és gyalogságunk Varsó városának belsejét erősen lövi. Ugyilátszik, hogy az oroszok különösen a régi lengyel királyi palotát akarják elpusztítani. Természetes, hogy olyan nagy városban, mint Varsó, ilyen szétszórt tüzelés nem okozhat csapatainknak veszteséget. Ezek után nem igen számíthat hitelre az oroszoknak ama állítása, hogy a lengyel fővárost kímélés céljából űrtették ki.

Délkeleti hadszíntér. A Visztulán túl előnyomult csapataink elfoglaltak néhány ellenséges állást. Az oroszok ellentámadásai sikertelenek maradtak. Mackensen tábornagy ha-

seregei folytatták üldöző harcaikat. Nowoalexandriától északkeletre osztrák-magyar csapatok, Sawinnál (Cholmtól északra) pedig németek verték ki az ellenséget állásából.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Levél Cseh-Kanizsáról.

Pilsen, 1915. július 30.

Ne botránkozz meg ezen a címen, kedves Csicsám! Ad notam: Törökkanizsa, Magyar-kanizsa, — miért ne lehetne beszélni Cseh-Kanizsáról is. S ugyan mi is lehetne Cseh-Kanizsa, ha nem Pilsen?

Bizony, ha végig megy este az ember a pilseni korzón, amely nagyon hasonlít a Váci-utcahoz, (csak épen hogy a portálék és a kirakatok nem olyan káprázatosan fényesek), hál könnyen beleringatja magát abba a csalódásba, hogy a kanizsai korzón sétál, annyi az ismerős ábrázat. Van itt ugyan elég mindenféle katona, de ezek mind elvesznek a mieink végtelen tengerében. A korzózás arany szokása itt sem veszett ki a kanizsaiakból s innen van, hogy ők vannak a legtöbben a muzeumtól a templomtérig terjedő, ódivatú kis korzón, amelyet valósággal megszállanak roppant tömegükkel.

Van azért egy nagy különbség is a kanizsai és pilseni korzó között: Innen ugyanis hiányoznak a kanizsai hölgyek. Itt-ott azért megpillantunk egy-egy szép ismerőst, néha többet is egyszerre. Az esti korzónak csaknem állandó vendége a szép Weisz Ernőné és a kedves elegáns Lázár Margit, aki bátyjának látogatására érkezett ide. Ezek után természetes, hogy Pilsenben van Lázárné öngyásága is, akiről lehetetlen elhinni, hogy már nagymama. A hölgyek a Waldeck-hotelben laknak s ugyancsak itt lakik Koch alezredes ur is nejevel és szép kis leányával. Ez a hotel egyébként egy darab Nagykanizsa. Ha jól tudom, itt lakik a szimpatikus Bettelheim Aladár is és felesége, Kanizsa arbitrix elegantiarum-a, a bűbajos Weiser Kitty. Deák főkapitány ur a Purkinova-utcán lakik nejevel és daliás fiával, akin pompásan fest az önkéntesi uniformis. Gondolom is, hogy csodálkoznak a jó pilseniek, amikor bizalmas együletesben látnak sétálni a korzón egy hatalmas kapitány urat és egy egyszerű kis önkéntest. Néhány nap előtt Pilsenben volt Csigaházy erdőmesterné is a virágzóan szép Csigaházy Babival, akiket rajongó lelkesedéssel fogadtak a jó kanizsai fiúk. De hiába. Bármennyire is örülünk azoknak, akik itt vannak, nem tudjuk elfelejteni azokat, akik otthon maradtak. Különösen az a máskor pompás kedélyű önkéntes káplár, aki otthon Kanizsán a legjobb kedvű cimborá volt, most pedig egyebet sem tesz, mint hogy az orrát lóztatja, amely, — valljuk be, — nem is tartozik a legszerényebb terjedelmű orrok közé. A jó flu, akivel különben lakótársak vagyunk, az egész napomat megkeserít wertheri ábrándozásával. Hiszen szép, szép a szerelem, de csak akkor, ha a mlenkéről van szó. Ezért nem is csoda, ha olykor tiszta szívből így sóhajtok fel:

— Hej, minek is teremtett az Uristen patikus-kisasszonyokat a világra?

Dehát a boldogok a szerelmesek s tölem sem lehet zokon venni ezt a kis ártatlan irigységet. Bizonyisten, egészen kedves lenne, ha nekem is volna valakim, akire ilyen áhítatos vágyódással gondolhatnék. Hanem ugyilátszik, szomorúan öreg szívvel verte meg az Uristen fiatal éveimet. Innen van, hogy Terád

is csak irigykedve tudok gondolni, drága Csicsám. Hogy miért? — azt nem kell mondanom. De azért a vidám kanizsai lányok nagyon hiányoznak.

Pilsen nagyon kedélyes város s az utcái, — főleg a központban, — egészen világvárosi jellegűek. Van néhány tere és utvonala, amely bátran helyet foglalhatna akár Bécs közepén is. Az újabb keletű épületek nagyon szépek és monumentálisak, a régieken valami nemesen ódon zamat kapja meg a nézőt. A város virágzó kulturája lépten-nyomon szembetűnő. Van gyönyörű színháza, pompás muzeuma, az iskoláknak pedig se szerük se számuk. A világítás és a városrendezés elsőrangú, az utak kifogástalanok s a város örökös kormos levegője elárulja a pilseni gyáripar hatalmas méreteit. E téren természetesen az óriási ágyugyár és a nagy sörgyárak vezetnek. A pilseni sör valóban megérdemel minden dicséretet s ami a fő, tüneményesen olcsó. Egyáltalában irigylésreméltóan olcsó itt az élet. Hetven krajcárért már elsőrangú vendéglőben is pompás komplett ebédet lehet kapni, mesés husadagokkal, csak a kenyér szokatlan a magyar gyomornak. Itt bizony még ma is kukorica kenyeret eszünk. Már az, aki megeszi.

Meglepően sok templom van itt, amelyekben állandóan konganak a harangok s éjszaka a toronyörök régi, jó szokás szerint mélabus dalokra zendítenek a magasságban. Sok művészi szobor és csinosan parkírozott tér is van itt. A világvárosi hangulatot leginkább a villamosok mozdítják elő, amelyek csaknem az egész várost behálózzák.

A pilseniek, — meg kell ezt vallani, — nem tulságosan „szimpatiroznak” velünk, de erre van is bőven oka szegény fejűnknek. Mióta ugyanis magyar leventék vannak itt, azóta a pilseni lányok nem igen állanak szóba az idevaló fiatalsággal. Pedig a pilseni lányok, — akik bizonyos háromszor jelentkeztek, amikor az Uristen a szépséget és a gráciát kiosztotta, — olyan jószágos, kedves teremtsék, hogy ha szóba állnak valakivel, azt sohase hagyják a bánattól elepedni. Ennek köszönhető, hogy a kanizsai fiúk nem érzik magukat rosszul Pilsenben s egy-két hónapot még kibírnak valahogy.

A kaszárnyánk elég messze van a város központjától. Irgalmatlan nagy épület, de még ez is kicsiny rengeteg tömegünk befogadására. Pedig épen a napokban ment a harctérre egy teljes marsbataillon, Grans alezredes ur vezetésével. Ömüнденben találkoztam is velük, utban Pilsen felé. Ezzel a zászlóaljjal ment a harctérre a kedves Beck Dóri, akin nagyszerűen megfeszült a kadéti egyenruha. A zászlóaljnál voltak még Polgár és Faragó kadettek is, akikkel sok felejthetetlen napot töltöttem együtt Rugowban, az öreg lengyel nemes kastélyában.

A zászlóalj egészségét ma is Schlichtanz doktor ur gondozza s változatlan az a meleg szeretet, amellyel mindenki körülveszi őt és a bájos doktornét. A maródi szobában még egy régi ismerőssel találkoztam, a kanizsai Rzehorcz-cal, aki boldogabb időkben a lókupecség nemes mesterségét űzte. Most legközelebb szupervizltre kerül, valami veszélyes idegbaj miatt. Nagyon megörült, amikor megismert, mintha teljesen elfelejtette volna az időt, amikor villogó késsel rohant meg a Zala szerkesztőségében.

Szegény Horváth Jozsó nagyon szomorú látvány rongyos uniformisában s rettenetesen vágyódik vissza Kanizsára. Szép szám reprezentálja a kanizsai ügyvédi kart is. Eddig az utközben ért Beck doktoron kívül Dardó és

Malek ügyvéd urakkal találkoztam, de úgy tudom, hogy vannak még többen is. De rengeteget írhatnék még, ha külön akarnék beszámolni minden ismerősről. Tehát majd legközelebb folytatom, ha ugyan a kanizsaiakat érdeklik az idevaló dolgok. Még csak annyit, hogy katonailag nem a legkellemebbek a dolgok, mert rettentő nagy a fegyelem. Itt például nem lehet civil-nadrágban járni, mint otthon, Nagykanizsán, azért okkalmóddal ki lehet jönni a fegyelemmel is.

Jómagam augusztus 15-én szupervizitre megyek s aztán alkalmasint vizontlátom Nagykanizsát. Addig azonban még több mint két hét van hátra s hármilyen olcsó is az élet, addig is élni kell, hiszen az ember nincsen fából. Tehát jusson eszedbe pénz dolgában is hű barátod és szerető bajtársad

Gács Demeter.

HIREK.

A jövő heti piaci árak. Ma állapította meg a rendőrkapitányság a nagykanizsai piacon jövő héten át érvényes piaci maximális árakat. Az új árlista még kevesebb eltérést mutat, mint az eddigiek. Mondhatni, minden cikknek ára maradt a régi, csupán a most már ritkábbá váló saláta darabjának ára emelkedett 4 fillérről 6 fillérré. Viszont a tojás darabja 12 fillérről 10 fillérré szállt alá, szintegy a paradicsom kilója is 36-ról 32 fillérré. A hizott kacsza és hizott liba című tételeket teljesen törölték az új árszabásból, mert ezek igen különböző súlyok és minőségűek lévén, igen sok vitára szolgáltatott okot. Ezeket tehát újból szabad alku tárgyává tették. *Új cikkek* lesznek a jövő heti piacon: a dió, literje 40 fillér és a mák, literje 80 fillér. A husarak ismét maradtak a régiek.

Nagy lopás a fáklyászene közben. Tegnap azt írjuk, hogy Varsó és Wángorod eleste fölötti örömmünkben Nagykanizsán fáklyászene álnév alatt rendezett lampionos menet egyedül a szintársulat tagjainak került jelentékeny pénzükbe, mert a színházi publikum java része inkább érdeklődött az utca ünnepe, mint a színházi premier iránt. Ez a megállapításunk azonban, mint utólag kiderült, téves volt, amennyiben *Dukász* Dávid Petőfi-uti boltos és korcsmárosnak nem kevesebb, mint 90 koronájába került a „záklyás fene”. Az történt ugyanis, hogy míg a kereskedő és családja a boltajtóban a Petőfi-uton vonuló menetet nézték, valaki besurrant a boltba s a pulthiókban levő kézipénztár egész készletét elemelte. Mintegy 90—100 koronát, az egész aznapi bevételt ellopta az ismeretlen tettes, ki után tegnap egész nap nagy apparátussal nyomozott a rendőrkapitányság, de ezideig még csak kilátás sincs arra, hogy sikerüljön fog a tettest megtalálni.

Szűz Béla — elmekórházban. Közöltük nemrég, hogy a városszeri „Szűz Béla” néven közismert vallási tébolyban szenvedő félsúlyosabb elmezavar kezdett mutatkozni, melynek következtében a szerencsétlen ember mindinkább közveszélyessé vált. A rendőrség

már két hete őrizet alatt tartotta Szűz Bélát (valódi nevén: Takács Béla szabómunkás), kinek részére az elmekórházban helyet keresett. Ma végre megjött az értesítés Zalaegerszegről, hogy az ottani elmekórházban megüresedett egy hely. Holnap reggel viszik Szűz Bélát az egerszegi bolondokházába, honnan részére aligha lesz többé visszatérés.

Katonahangverseny a Centrálban és a sétatéren. Ma este és holnap délután ismét nagyszabású katonahangversenyek lesznek egy a Centrál kávéházban, mint a sétatéren a Központi Jólét! Iroda hadsegélyezési nemes céljaira. Ma estére teljesen új műsort állított össze a katonabanda kiűnő karmestere. Ez a műsor a következő:

1. Nowotny: „Minden széppel ékes Ausztria” Induló.
2. Zdravil: A párviadal. Nyitány.
3. Kálmán: A talusi gyerekek. Keringő a „Cigány-primásból.”
4. Dvorák: Humoreszk.
5. Michiels: Rákóczi csárdás.
6. Morena: „Berlin inog.” Egyveleg.
7. Suppé: A szép Galathea. Nyitány.
8. Fetrás: Holdas éj. Keringő.
9. Strauss O.: „Már tudom, mit szeretnék.” Keringő az „Utazás a szerelem körül” című operettből.
10. Fetrás: A vig Marionettek. Intermezzo.
11. Stolz: A drága kis baba. Gavott.
12. Berlin: Alexander-toustep.

Holnap, vasárnap délután a sétatéren hangversenyez a jeles zenekar. Ezek a sétahangversenyek immár oly népszerűek lettek, hogy szinte már elképzelhetetlen, hova is menne Kanizsán vasárnap délután az ember, ha a sétatéren nem lenne katonahangverseny és a pompás ligeti vendéglő.

A puská gyermekkézben. Még mindig nem okultak eleget a szülők ahhoz, hogy gyermekeiket ne engedjék fegyverrel játszani. Tegnap délután *Schnabel* Gyula déliivasull mozdonyvezető fia játék közben a Gyár-utca melletti térségen flóbert puskával két méter távolságról arcba lőtte *Gócza* Sándor vasuti munkás 8 éves fiát. A golyó az orr mellett furódott a fiu arcába és valahol az arccsontban megakadt. A súlyosan sérült gyermeket otthon ápolják. A rendőrkapitányság a lövöldöző fiu gondatlan szülői ellen eljárást indított.

A polgárőri szolgálat. Ma és holnap este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción teljesíteni:

Szombaton:

Nikicsei József, Gábor István, Bencze Sándor, Steinitz Gyula, Varga Sándor, Eisinger Aladár, Artner Sándor, Sárecz György, Borbély Lajos, Krausz Lipót, Radl József, Katona István, Páll János, Szűcs Ferenc, Fischer Ignác, Deutsch Pál.

Vasárnap:

Csányi Elek, Metz József, Fischer Ignác, Schlossarek István, Varga Sándor, Steiner Fülöp, Ács Ignác, Czieber János, Szattler Jenő, Szűcs Ferenc, Mátyás István, Tóth István, Borbély József, Török József, Mankovics István, Zábó József, Sáfrán József, Horváth Ferenc.

Használjunk hadisegély-bélyegeket!

Színház.

* Heti műsor:

Szombaton: Vörös ördögök. Operettbemutató.

Vasárnap: Vörös ördögök. Másodsor.

Hétfőn: Az éjjeli ór. Bolhózat.

Kedden: Sybill. Negyedszer.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főúttól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== „Antispora-Vita” ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett huzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kiloja 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusitók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Cséplési idényhez

rendkívül szükséges

BENZOLINE

az új hajtóerő motorüzemekhez, a benzint teljes értékben pótolja. Minden mennyiséget katonai és pénzügyőri engedély nélkül, azonnal körmendi raktárból utánvétellel szállítjuk. Ajánlok továbbá **MOTORRENDOAJAT** bármilyen mennyiséget a kannák árának felszámításával.

Egyedárusító és főraktár:

HAAS ALADÁR, KÖRMEND.

Vidéki szülők figyelmébe!

ma most előjegyezhetni a jövő tanévre. — A növendékek és polgári leányiskola igazgatóságának felügyelete biztosítja. Prospektust küld az Intézet vezetője:

Értesítem a naggyrd. közönséget, hogy a kitűnő hírnévnek örvendő **Pécsi Leányinternátusban**

és megbízható elhelyezését ezen otthonban a női felsőkereskedelmi

Werner Szeréna Pécs, Papnövelde-u. 4.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissitettem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lilliom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehérneműeket. ::

— A legfinomabb áruk!
— A legmegbízhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezerképviselet:
GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

ÜZÖCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimtablák

honl s külföldi faerezés márvány utánozatok festése. Épület-, szobafestés, butor, üzletberendezés mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk magasan fejlett ízlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégíti. Árajánlattal, színes vázlatrajzzal főlészóllásra díjtalanul szolgálunk!!!

Király-Sörfőzde Részvénytársaság Nagykanizsán.

FELHIVÁS.

A »Király-Sörfőzde Részvénytársaság« 1915. évi július hó 31. napján tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a részvénytőkének 1,500.000 koronáról 2,000.000 koronára való felemelése céljából 2500 darab egyenként 200 korona névértékű névre szóló új részvényt bocsájt ki, mely részvényekre az eddigi részvényeseknek részvényeik arányában az elővételi jog biztosított, akként, hogy minden három darab 200 korona névértékű részvény után, egy darab új kibocsájtású 200 korona névértékű részvény esik, melyért darabonként K 246.— fizetendő be, ezen összegből K 200.— a részvénytökéhez, K 40.— pedig a tartalékalaphoz csatoltatik és 6 korona a felmerülendő költségekre fordítottatik.

Felhivatnak tehát a részvényesek, hogy elővételi joguk gyakorlását legkésőbb 1915. szeptember 15. napjáig a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókjának pénztáránál, részvényeik bemutatása mellett bejelenteni és ugyanott minden darab új részvény után

126 koronát legkésőbb 1915. évi szeptember hó 15-én és

120 koronát legkésőbb 1915. évi október hó 15-én

befizetni sziveskedjenek.

Aki a megállapított határidőig elővételi jogának gyakorlását be nem jelenti, vagy a befizetés teljesítését elmulasztja, ezen elővételi jogát elveszti.

Az új részvényekből csak egész részvények adatnak ki, de az elővételi jog bejelentése, illetve az első részlet befizetése alkalmával, egyes részvények után ideiglenesen részjegyek is fognak kiadni, melyek azonban legkésőbb a második részlet befizetéséig, vagyis 1915. október 15-ig, az elővételi jog különbeni elvesztése mellett, három darab ilyen részjegy előmutatásával, teljes részvényekre egyesítendők.

Az új részvények 1915. évi október hó 1-től, vagyis az 1915/16-iki üzletévtől kezdve részesednek a vállalat nyereségében.

Azon részvényeket, melyekre vonatkozólag a részvényesek elővételi jogukat nem gyakorolják, az igazgatóság fogja értékesíteni.

Nagykanizsa, 1915. július hó 31.

Az igazgatóság.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Céges számú 4 fillér Védőre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Változtatás és hirdetés: megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

Debrecen — Zalamegyéhez

Az oroszduito községek felépitése.

Debrecen város hazafias és áldozatkész közönsége az oroszoktól tönkretett felvidéki falvak felépitése érdekében az alábbi lelkes hangú felhívást intézi Zalavármegye közönségéhez:

Kedves Barátaink és Atyámfiai!

Köztudomásu dolgot irunk és mégis írjuk. Köztudomásu és ismert az a pusztulás, melyek hazánk északi vármegyéi, községek és egyesek szenvedtek, amikor évtizedek építő munkájának gazdag eredményei megsemmisültek a vad, minden szenvedéllyel pusztító ellenség fegyvere alatt. Évtizedek munkája veszett el, míg katonáink és hű szövetségesünk féket tudtak vetni és ki tudták űzni a Kárpátok bércei közül az ellenséget.

Istené legyen érte a dicsőség, ma már tiszta a szent haza földje az ellenségtől. Az ádáz tusa megszűnt, az ágyudörgés elnémult. De néma könnyek hullanak a hazáért menekülők szeméből a pusztulás és romok között, munkásságuk évtizedes gyümölcsét siratva meg. Ha volt valaha, úgy most van itt az idő, melyben minden érző kebelnek fel kell dobbania attól a gondolattól, hogy hazánknak ezt az elpusztított részét újjáépítsük. Es ez a szent kötelesség reánk, azokra vár, akik csak a dicső hadseregünk által foglyul ejtettekről ismertük és láttuk az ellenséget, kik nem szenvedtük közvetlenül személyünkben, anyagi javainkban annak zsarnoki nyomását, sarcolását.

Ez a gondolat vezette Debrecen közönségét, midőn felbuzdulva mozgalmat indított aziránt, hogy egy ellenségtől elpusztított felsővidéki községet felépit-sen. Erre a célra szavazott meg törvényhatóságunk 2000 koronát, hogy egy községháza felépitessék. A Vöröskereszt debreceni fiókjának intéző bizottsága, amelynek kebelében a gondolat megszületett, egyidejűleg társadalmi mozgalmat indított és felhívta adakozásra az egyházakat, pénzintézeteket, magánosokat, hogy adományaikkal egy elpusztított sárosmegyei falut segítsenek felépitni. E falu a Debrecenfalva nevet fogja viselni s késő nemzedékeknek hirdetni fogja, hogy a világháboru nemzedéke méltó akart lenni a nagy idők-höz, nagy eseményekhez, melyek áztugtak felette. Megtesszünk, meg kell tennünk mindent, be kell bizonyítanunk ellenségeinknek, hogy az egy ezredév óta itt lakó, annyi harcos küzdelmet kiállóit nemzet életképes és újat is tud alkotni ott, ahol az ellenség annyi szenvedéllyel pusztított.

Es mi bizunk Bennetek is, kikhez

megkereső szavunkat intézzük. Bizunk, hogy nem lesz Szent István koronájának szép birodalmában egy ellenségtől nem érintett törvényhatóság sem, mely meg ne hozná áldozatát az elpusztult községek újjáépítésére. Az a föld, amelyet megépíteni kívánunk, őseink megszentelt vérével áztatott hazai föld. Fiaink vére szentelte meg újra és adta vissza nekünk. Menjünk tehát seregestől filléreinkkel, gazdagságunkkal segítségére az ott lakóknak, kik ott hőiesen elesett

véréink sirjának ápolására is hivatva lesznek s kik e kötelességüket kétszeres buzgalommal fogják végezni, ha tudják, érzik, hogy az egész ország tettekben nyilvánuló szeretete sugárzik mindenfelől feléjük.

Bizalommal kérünk Benneteket, kedves Barátaink, Atyámfiai, hogy Debrecen város közönségének áldozatát meghaladó áldozatkészséggel siessetek az ellenségjárta megyék lakosságának segítségére!

A VILÁGHÁBORU.

A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

A német Varsó.

Ma hajnalban léptünk a Visztulán.

Sajtóhadiszállás. Az Est tudósítója, Kéri Pál tegnapelőtt este Varsóba érkezett és a német hadvezetőség engedélyével azóta ott tartózkodik. Lapjának ma a német kézre jutott Varsóról az alábbiakat táviratozta:

Mikor az oroszok Varsónak a Visztulán túl levő testvérvárosába, Prágába visszavonultak, Varsó utcáin még a legremesebb puskatűzzel folyt a harc. A város utcáin tömegesen fűtyültek a golyók és az ágyulövések folytán egyik ház a másik után omlott össze. A németek egy része ezalatt már a kertekben lövészárkokat készített és a házak ablakaiból tüzeltek az utcákon mindinkább gyérülő oroszokra. Ma hajnalban csapataink átkeltek a Visztulán Prágába és ma reggel óta Varsó teljesen birtokunkban van. Mielőtt az oroszok Varsót elhagyták, felgyújtották a vasúti állomást és az összes raktárakat. A varsó utcáin folyt harcokban 15 polgári egyént megöltek a golyók és 200-nál többet megsebesítettek. A lakosság öröme igen nagy, mert végre megszűnt az a gyilkos izgatottság, mely itt hónapok óta mindenkin uralkodóvá vált. A lakosság a legutóbbi napokig nem tudta, hogy a hadvezetőség feladja a várat, s csak a legutóbbi órákban értesült az orosz seregek elvonulásáról. Az orosz katonaság menekülése leirhatatlan zűrzavarban történt. Az útegeket a lovak vágatásban vitték a Visztulához vezető utcákon és hidakon keresztül. A menekülés rémes zűrzavarában sok orosz tiszt eltévedt az utcákon és csapataink kezére került. Érdekes tudósítást azzal végzi Kéri Pál, hogy az oroszok a vár külső erődői körül többet még január hónapban felrobbantottak, amikor Hindenburg először fenyegette ostrommal Varsót. Tehát az oroszok már akkor sem akarták tartani a lengyel fővárost.

Uj Szedántól félnek.

A francia lapok az orosz helyzetről.

Genf. A párisi Temps pétérvári tudósítás alapján közli, hogy a németek most különösen északi irányból fenyegetik a visszavonuló orosz haderőt. A Riga—Ponlwiesh vonalon különösen nagy ez a veszedelem, mert itt a németek még mindig feltartóztatlan előnyomulásban vannak a varsó—szentpétérvári vonal felé, mely az orosz visszavonulásnak a legfontosabb úttere.

A „Liberté“ különösen Kovno felől tartja nagy veszedelemnek a német seregek további hadműveleteit, de a lap katonai szakértője annak a reményének ad kifejezést, hogy a németek addig nem fogják elérni a varsó—vilnai vasúti vonalat, míg az orosz seregek visszavonulása rendben meg nem történt.

Nowogeorgiewszk kapitulál.

Koppenhága. A német hadak tengerében mint egy sziget körülzárva áll a visztulamenti nagy orosz-erősség, Nowogeorszk vára. Az ideérkezett orosz lapok, melyek már kezdik elismerni a német hadsereg sikereinek óriási jelentőségét, előkészítenek arra, hogy Nowogeorgiewszk a legrövidebb időn belül kapitulálni fog.

Elsúlyedt török hadihajó.

Török sikerek Gallipolln.

Konstantinápoly. Az utóbbi napokban az egyesült francia és angol szárazföldi seregek ismét nagy erőfeszítéseket tettek a Dardanelláknál. Caracsalinánál friss haderőket vetettek harcba, de ezeket is mind véresen visszaverték. Ariburnunál két helyen is partraszállást kíséreltek meg, de menekülniök kellett. A Sedilbahr erőd előtt július 6-án 2000-nél több angol és francia halott maradt a

csataterén. — Nagy sikere volt azonban tengeren az ellenségnek, amennyiben egyik tengeralattjárója elsüllyesztette a török flottá egyik legnagyobb egységét, a 26 ezer tonnás „Barbaros” nevű páncéloszt.

Kiüritik Rigát.

Berlin. A Vassische Zeitung közli szentpétervári forrásból, hogy Riga kiüritését az oroszok nagy igyekezettel folytatják, amiből kétségtelen, hogy igen alaposan tartanak a város mihamarabbi német kézre jutásától. A nepokban elvittek Rigából a kormányzóságot, a püspökséget és az összes bankokat. A riga-szentpétervári vasuton magánszemélyek már nem utazhatnak.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. József Ferdinánd hadserege tegnap a Visztula és Wieprz közötti területen folytatta támadását. A közvetlenül Wieprzről nyugatra előrenyomuló csoport az ellenséget több vonalból kivetette. Délután elfoglalta Lubartowot és a Jelecyesz folyó környékén nyomult előre. A megvert ellenség rendtelenségben menekül a Wieprzen át. Micchowtól délre és délnyugatra csapataink szintén teljes sikert vívtak ki. Itt az ellenség, hogy támadásunkat kivédje, ellentámadásba ment át, amely kézi tusára vezetett. Az oroszokat szemben és oldalról támadtuk meg és átkergettük a Wieprzen. A Lubartownál és Miechownál elfogott oroszok száma tegnap estig huszonhárom tiszt és 6000 főnyi legénység volt. A zsákmány két ágyú, 11 géppuska és két löszerkocsi. Azon orosz hadtestek, amelyek még a Visztula vidékén lwangorodtól északnyugatra maradtak, délfelől az alsó Wieprz irányában győzedelmesen előnyomuló csapatainktól fenyegetve ma reggel szintén megkezdték a visszavonulást északra felé. Osztrák-magyar és német csapatok üldözik őket. A Wieprz és Bug között a harc tovább folyik. Keletgaliciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér. Augusztus 6-án újabb heves tűzérési előkészítés után erős olasz gyalogság megtámadta a doberdói fensík szélét. A Polazzo-Ermeigliano szakaszon ezt a támadást mint valamennyi előbbi, melyek a Monte dei Sei Busi ellen irányultak, szintén teljesen visszavertük. Egyébként a tengermentéken, Karinthiában és Tirolban csak ágyúharcok folynak. Folyó hó 6-án este és hajnalban éjszaka olasz gyalogság két úteggel Forcellino Dei Morflezon át (Pojoból délre) betört Tirolba. A támadás, melyet 3-án hajnalban megkísértek, inár tűzérési és gyalogsági tűzünkben megfúszott. Az olaszok élénk „Evvioa Itália” és „Abasso Austria” kiáltással lehető leggyorsabban mentek vissza.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagylőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. A franciáknak. Souchez melletti kézgránátátáadásait és ellentáadásait, amelyeket az Argonnok nyugati részében az ellenségtől tegnapelőtt elragadott árok ellen intéztek, visszautasítottuk. A Vogézekben Müns-terfől északra a harcok tegnap délután újra feléledtek, az éjszaka azonban itt nyugodtan telt el.

Keleti hadszíntér. A német Narew-csoport

a Lomza-Oszlrow-wiskowl országúthoz közeledik. Az ellenség egyes frontokon szívós ellenállást fejt ki. Wiskowtól délre elértük a Bug folyót. Serockot, amely a Bug torkolata mellett fekszik, megszállottuk. Nowogeorgievsk előtti körülzáró csapataink elfoglalták Zegrze erődítéseit. Varsó mellett elértük a Visztula keleti partját.

Délkeleti hadszíntér. Az oroszok Woysch vezérezredes csapatainak nyomása elől kelet felé hátrálnak. Mackensen tábornagy hadseregcsoporijának balszánya az ellenséget a Visztula és Bug között északra a Wieprz folyó felé vetette vissza. A jobbszárnny még harcban áll. A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Fürdőtelepet a Kanálisához.

A Szépitő-Egyesület javaslata:

a hadifoglyokkal haltsák végre a tervet.

— Saját tudósítónktól. —

Azok között a többé-kevésbé alapos gán-csok és kifogások között, amik Nagykanizsa városát különösen az itt megforduló idegenek részéről szokták érni, a legalaposabbak és legigazabbak egyike az, hogy Nagykanizsának nincs szabad fürdője. Így nyaranta aztán a legszorgalmasabb gőzfürdőlátogatók és a legirigyeltebb fürdőszobatulajdonosok is mind érzik, hogy Nagykanizsa valóban csak fél város, vagy félig város, éppen e hiány miatt. Érezték ennek a hiánynak nagy jelentőségét (sajnos, nálunk legtöbb olyan dolognak van a legnagyobb jelentősége, ami hiányzik) a legkülömbözőbb tényezők, akiknek csak némi közülük van Nagykanizsa város fejlődéséhez s ez égető és szégyenletes hiány megszüntetésére különböző terveket és javaslatokat dolgoztak ki és terjesztettek be Nagykanizsa város tanácsához. Ezek között volt elsősorban maga a városi tanács, azután a Szépitő-egyesület, melynek a gyönyörű sétateret köszönhetjük és az azóta megszünt Ifjúsági kör is, mely pláne egy egész sportteleppel kombinálta a maga fürdőtervét. Az összes tervek megegyeztek abban, hogy a fürdőt a Principális kanális partjára kell csinálni, a kiskanizsai országút jobb oldalára. A városi tanács a mérnöki hivatal által műszaki pontossággal kidolgoztatta annak idején a maga tervét, nem tudjuk azonban, miért, miért se, ez a terv, mint annyi egyéb, csak papíron készült el és e papírok azóta már régen valahol a városi levéltár mélyén sárgulnak és porosodnak.

Az agilitásáról és cselekvő energiáiról oly kedvezően ismert nagykanizsai Szépitő-egyesület azonban most érkezettnek látja az időt ahhoz, hogy a kanizsai szabadfürdő tervét előkaparja a feledés homályából és annak megvalósítását minden módon szorgalmazza. A Zalai Hírlap olvasói tudják azt, hogy a Principálisvízvízi vizitársulat nemrég 200 orosz foglyot kapott, akik a Principális kanálisnak a Murától egész Korpavár határáig terjedő szakaszát szabályozzák és annak e területen levő összes mellékárkait rendezik. A vizitársulat holnap, kedden tartja évi rendes közgyűlését, tehát a Szépitő-egyesület a legjobbkor intézte alábbi beadványát a városi tanácshoz, melyet többek között arra kér, hogy a beadványt a vizitársulati közgyűlésnek is terjessze elő. A Szépitő-egyesület javaslatát a holnapi közgyűlésnek e város sorsával bizonyára egyformán melegen együttérző összes résztvevőinek legélenkebb figyelmébe ajánljuk.

A beadványhoz nem kell részletesebb kommentár, az magamagát magyarázza, úgy amint szószerint itt következik:

Tekintetes Városi Tanács!

Miután tudomásunk szerint a Principális csatorna kiszélesítése és az ezzel kapcsolatos vízszabályozási munkálatok városunk közelében folyamatba télettek, tekintettel a Vízszabályozó-társulatnak f. hó 10 én tartandó közgyűlésére, alulírottak a Nagykanizsai Szépitő-Egyesület nevében azon eszmét, vagyunk bátrak a tek. Városi Tanács előtt felvetni, hogy nem volna-e időszerű a hadifoglyok ez időszerűtlen olcsó munkaerőjét a Principális csatorna közelében tervezett városi fürdőhely megvalósítására most felhasználni?

Midőn néhány évvel ezelőtt a magas Földművelésügyi Minisztérium által városunk részére a vízhasználati-jog engedélyeztetett, a városi mérnöki hivatal által a fürdő részére szükséges vízmennyiség is felvetett és ennek következtében egy előleges fürdőterv be is mutatott. Az úgy ekként előmunkálatot nem igényelvén, ezen közegészségileg oly fontos és különösen a szerényebb viszonyok között élő lakosságra nézve annyira szükséges intézménynek létrehozatalát semmi sem akadályozza, sőt a megvalósítása most aránylag kisebb áldozattal volna elérhető.

A midőn a fürdő létesítésének eszméjét a Tek. Tanácsnak felvetjük, ezzel egyidejűleg tisztelettel felajánljuk a Nagykanizsai Szépitő-Egyesület készséges közreműködését is és kérjük, a mennyiben a fürdő létesítésére szükséges terület már most kijelölhető volna, azt a Szépitő-Egyesületnek befásítás és parkirozás céljából átadni sziveskedjék.

Ezen terület befásítását az Egyesület saját költségén fogja eszközölni.

Kiváló tisztelettel, Nagykanizsa, 1915. augusztus hó 7-én. A Nagykanizsai Szépitő-Egyesület nevében: Tripammer Gyula s. k. egyes. elnök. Gürtler Ferenc s. k. egyes. titkár.

Kérdést intéztünk ez ügyben dr. Sabján Gyula polgármesterhez és Pálffy Alajos hercegi uradalmi erdőmesterhez, a Vizitársulat elnökéhez, mint akik a legtöbbet tehetnek a fent vázolt tervek megvalósításában.

Dr. Sabján Gyula polgármester ezeket mondotta:

— Régi terv a kanálisparti fürdőtelep terve, melyre nézve már hivatalos tárgyalások is voltak. A dolog akkor valahogy elaludt, aminek okát azonban nem ismerem. Ami engem illet, én magam vettem fel a minap a Szépitő-egyesület elnöke, Tripammer Gyula ur előtt a dolgot s együtt beszéltük meg, hogy milyen beadványt intézzen a Szépitő-egyesület a tanácshoz. Magától értetődik, hogy a városnak is kell némi áldozatot hoznia a fürdőért, mely a legnagyobb fontosságú közügy. A vizitársulat holnapi közgyűlésén előterjesztem a dolgokat és bízom benne, hogy a terv semmi nehézséggel nem fog találkozni.

Pálffy Alajos uradalmi erdőmester a következő kijelentéseket tette:

— Téves volt az a hír, mintha a Principális kanális szabályozó oroszok már e nyáron a kanizsai határba érnének munkájukkal. Éppen ezért ezévből aligha lehet szó a fürdőtelepnek a vizitársulat segítségével való megalkotásáról. Mindennek dacára azonban már most mindent megteszünk, hogy a terv a jövő évre megvalósulhasson. Én magam ugyanis mint a Vizitársulat elnöke, ugyanis mint a legnagyobb kanálisparti birtokosnak, a hercegi uradalomnak képviselője, mindent el fogok követni a terv érdekében, természetesen öhercegsége előzetes hozzájárulásától föltételezetten.

Használjunk hadisegély-hélyegeket!

HIREK.

Sypniewszky György ezredes — dandárparancsnok. Nem ismeretlenek e lap olvasói előtt ezek a rendkívül katonai erények, melyeknek a nagykanizsai 20. honvédgyalogezred rettenthetetlen bátorságáról nevezetes parancsnoka, lovag Sypniewszky György ezredes a tulajdonosa. A kanizsai honvédek hősparancsnokának e háboruban produkált kiváló teljesítményeit öfelsége két magas kitüntetéssel is honorálta már: először a vaskoronarend, majd a Lipóttrend pazar jelvényével Sypniewszky György érdemelnek betetőzése azonban csak most következett be, amikor ezredesből brigadéroszá léptette elő a királyi kegy. Megtartotta az előléptetés mellett Sypniewszky ezredes a 20. honvédgyalogezred parancsnokságát is, mert ugyanazon dandárnak, — a 81-iknek — parancsnoka lett, melybe a 20-as honvédek is tartoznak. A 20-as és 31-es honvéd gyalogezredekben áll a 81. gyalogbrigád, melynek vezetését kiválóbb ember és igazibb katona kezébe nem lehetett volna tenni, mint lovag Sypniewszky Györgyébe.

Az ipartestületi dalárda a katonanapon. A szent István ünnepén Nagykanizsán rendezendő órási szabású katonanap műsora egy értékes számmal gyarapodott. Részt vesz ugyanis a népünnepélyen a nagykanizsai Ipartestület dalárdája is, melynek bár mintegy fél taglétszáma katona, az még mindig elég erős lesz, ha azt az egyetlen hézagot szólamnál a basszusnál kiegészíti az Irodalmi és Művészeti Körnek ugyancsak szünetelő dalárdája. Ehhez a szívesességhez pedig kétség alig fér. Az Ipartestületi dalárdának tagjai a katonanapon való szereplésüket ma este fogják megbeszélni s ezért Büchler Mór karnagy ezton is kéri a dalárda t. tagjait, hogy ma hétfőn este 9 órakor az Ipartestületi helyiségben okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Az mai nagyvásár. Máskor is minden esztendőben ez a nagyvásár, az Anna-napi szokott Nagykanizsán a leggyengébben sikerülni, lehet-e csodálni, hogy ma még éppenséggel nem ért semmit a nagyvásár. A kínálat a marhavásáron az elképzelhető minimális volt, míg a kereslet szinte hihetetlen méreteket öltött. Még a mai nap specialitása, a hagymavásár sem sikerült úgy, ahogy várható volt. Egyébként a hagymavásáron a rendőrkapitányságnak is akadt dolga, mert a muraközi horvátok, akik zsufolt hagymaszekerekkel jöttek, sehogy se akarták respektálni a hagyma hatósági maximális árát, amiért többet meg kellett büntetni közülük. Egyikük a rendőri közegekkel való górombáskodás miatt még külön büntetést is kapott. A kirakodó vásár forgalma is alul maradt a rendesnek és az üzletekben sem közelítette meg az a megszokott mértéket.

Az új tanév. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter leiratot intézett az ország összes középiskoláihoz és tudatta velük, hogy a szeptemberben megkezdődő új tanévben a múlt tanév elején kiadott utasítások értelmében mindenütt az eddigi ideiglenes helyiségekben rendelkezésre álló tantervek maximális óraszámával való igénybevétele mellett, a múlt tanévben történt módon kezdjék meg a tanítást, mert a mai helyzet lényeges változtatásokat előrelátható időn belül nem enged.

Székhámos ál-katonatiszt. Frisch Samu keszthelyi ékszerészhez a napokban beállított egy vadászzászlósi egyenruhát viselő fiatalember s bevásárlásokat eszközölt. Kiválasztott

egy százkorona értékű briliáns férlgyűrűt és egy 115 koronás női briliáns-gyűrűt s magát várbogya Bogay Elemér 24-ik vadászrezd-beli zászlósnak mondva, kérte az ékszerészt, hogy engedje elvinni a gyűrűket egyik szállodába, ott egy nőnek megmutatja s ha tetszenek a gyűrűk, kifizeti az érték járó 215 koronát. Az ékszerész nem mert kételkedni a biztos fellépésű, jónevű flatalemberben s hagyta elvinni a gyűrűket. Kevéssel utóbb az idegen elment Rácz János géplakatoshoz is s attól egy 180 koronás kerékpárt csalt ki hasonló módon. Azután eltűnt Keszthelyről. Mikor a rászédett emberek panaszuikkal a csendőrségre mentek, a „zászlós” ur — aki nyilvánvalóan csaló volt s hamis nevet használt — árkon-bokron tul volt. Az a gyanu, hogy az illető másutt is el fog követni hasonló szélhámosságot, ezért a keszthelyi csendőrség megkereste az összes megyei hatóságokat, hogy ha az ál-zászlós valahol feltűnnék, tartóztassák le. Eddig azonban még nem sikerült rátalálni.

A nép felvilágosítása. Zalaegerszegről írják: Jankovich Béla közoktatásügyi miniszter rendeletében hívta fel a kir. tanfelügyelőségek útján az ország tanítóit, világosítsák fel a népet a váltópénz gyűjtésének, illetőleg félreállításának káros következményeiről és arról, hogy a bankjegyek értéktelenedéséről szóló híresztelések lelkiismeretlen forrásokból származnak.

A polgárőri szolgálat. Ma, hétfőn este az alábbi polgárőrök tognak rendőri inspekciónal teljesíteni:

Kaufmann Samu, Sárecz Kálmán, Sárecz György, Zsupán István, Kengyel Ferenc, Pál, János, Zsidi Lajos Bogáts Antal Vellák Lajos, Niklcsér József, Gábor István, Bence Sándor, Borbély Lajos, Krausz Lipót, Radl József. Katona István, Eisinger Aladár, Artner Sándor

Színház.

* Heti műsor:

Hétfőn: Az éjjeli őr. Bohózat.

Kedden: Sybill. Negyedszer.

Szerdán: Rablólovag.

Csütörtökön: Vándorfecskék. Operett-ujdonság.

Pénteken: Moztündér. Utolszor.

Szombaton: János vitéz. Tihanyi bucsuestéje.

Vasárnap: A próbaházasság. Sebestyén bucsuja.

* Színházi hírek. „Az éjjeli őr” rendkívül kacagató, szellemes és pikáns nagy bohózat ma este kerül nálunk először színre. A remek darab főszereplői Gózon, Kondráth, Sebestyén, Fekete Rózsi és Papp István. — Holnap, kedden „Sybill” világhírű szenzációs táncos nagyoperette ujdonság kerül színre ez idényben utoljára Peterdivel a címszerepben. Előkészületben van a „Rablólovag” vigjáték, a „Vándorfecskék” operette-ujdonság, „Moztündér” nagy operette-ujdonság új táncokkal ez idényben utoljára. — Szombaton Tihanyi Béla bucsu felléptével a „János vitéz” operett, vasárnap pedig Sebestyén Jenő bucsu-felléptével a „Próbaházasság” énekes nagy bohózat táncokkal.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉK! mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főúttól a második házban SZIVÓS ANTAL műórás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszert és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== »Antispora-Vita« ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyitva

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak s katonatiszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő

mérsékelt árak!

Kitűnő ellátást garantál

Széphelyi Kálmán abbáziai Pension-tulajd., főszakács.

Egy jó házból való fiu

tanoncznak

fizetéssel felvétetik a »Gutenberg-nyomda« könyvkötészetében.

Járványos és fertőző betegségek ellen legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellemesebb ízű usztali és hűvel.

Allandóan palackcserével kapható s így háztartásban a legolcsóbb.

Főárusítás Nagykanizsán:

Szabó Antal fűszer és csemege kereskedésében. ::

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hítt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissítettem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árukat és a jóhírű Lillom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehérneműket. ::

== A legfinomabb áru! ==
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimtaóbiák

honl s külföldi faerezés
máradvány utazatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett izlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főlészóllításra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnyclm:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és izléssel szállít.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . 1 óra 1-50 K.
Nyilvántartás és hirdetések megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41.   Kiadóhivatal 41.

Béke vagy téli háború?

Az elmúlt télen az entente-hatalmak egyre azt hangoztatták, hogy 1915 tavaszán le fognak sujtani a központi hatalmakra és e lesújtó csapás nyomában Németország és Ausztria-Magyarország megszűnik. Eljött a tavasz, el is múlt és az entente-hatalmak kénytelenek voltak belátni, hogy csalatkoztak. A győzelemben biztos gunynak, az ellenség erőlebecsülésének helyére a központi hatalmak erejének, kitűnő szervezettségének és felkészültségének legteljesebb elismerése következett.

Az entente-hatalmak vezetőinek egyik leghatalmasabb munkája most, hogy változatlanul fentartsák azt a hitet, hogy Oroszország hatalma, ereje, gyengíthetetlenül fennáll és hogy a hatalmas birodalom mindegyik tényezője lázasan dolgozik azon, hogy hatalmas emberanyag tömegéből rekonstruálja a hadsereget. Ha Varsó el is esett, a központi hatalmaknak a tulajdonképen Oroszországnak még két harmadát kell elfoglalniok, mielőtt Oroszország szívét érnék, — ezt mondják. A központi hatalmak eddigi sikerei tehát a kezdet kezdetét jelentik, amelynek azonban nem lesz folytatása. Nézetük szerint az ellenség csak akkor van legyőzve, ha országának fővárosa elesik. Megfelelkeznek arról, hogy Napoleon benn volt Moszkvában és még sem győzte le az orosz. Ezzel szemben hatvan évvel ezelőtt Sebastopolnak ostrommal való elfoglalása elég ok volt arra, hogy Oroszországot a békére kényszerítsék. Akkoriban azt mondták, hogy az óriásnak megfogták a lábujja hegyét és így döntötték le. De nem is szükséges ilyen messzire visszanyulni, elég utalni Port-Arthurra, amelynek elfoglalásával a japánok, dacára annak, hogy 6000 kilométernyi távolságra voltak az orosz birodalom fővárosától, mégis arra kényszerítették Oroszországot, hogy sürgősen békét kössön.

Oroszországnak ez utóbbi említett vereségei azonban elenyésző csekélységek azokhoz a vereségekhez viszonyítva, amelyeket télen a Kárpátokkan és kárpáti harcokat követő offenzíva óta szenvedett. Az orosz hadsereg emberben, felszerelésben, harcra való anyagi és erkölcsi erőiben annyira megfogyatkozott, hogy békés lődök egész sorozatára lesz szüksége, hogy a hiányokat és a támadt hézagokat csak közelítőleg is pótolja. Arról, hogy ez a pótlás, ilyen kiegészítés háboruban megtörténhessék, szó sem lehet. Még abban az esetben is, ha véletlen csoda következtében beállana az az eset, hogy Dardanellák megnyílnak az oroszok részére. Mert

hiszen a világon nagy ritkasággá lettek az ágyúk. Bizton állítjuk, hogy hamarosan kifognak a szállítók, kifogy az áru, főképpen Oroszország részére.

Oroszországnak ismert kémkedési rendszere bizonyára megmutatta az entente hatalmainak, hogy a központi hatalmak a legnagyobb felkészültséggel várják a további eseményeket és fel vannak ké-

szülve még egy esetleges második téli hadjáratra is.

Az entente-hatalmakat most másodikban fenyegeti az a veszedelem, hogy alaposan elszámítják magukat, főleg a maguk pénzügyi erejét illetőleg. Ha okosak, úgy kellően mérlegelik a mai tényállást és annak megfelelőleg levonják a következtetéseket és nem varják be a háború folytatására a telet.

A VILÁGHÁBORÚ.

A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

Hajszá az oroszok után Előre Breszt-Litowszk felé.

Hága. A Times Szentpétervárról katonai forrásból jelenti, hogy a német haderők egyidejűleg két irányból törnek előre a lengyelországi visszavonulás útjának fő kulcsa, Breszt-Litowszk felé, és pedig délről Cholm felől és délnyugati irányból Ostrow felől (Ostrow Lubliniói északra 40 kilométernyire fekszik). Mackensen generális tizenkét hadtesttel igyekszik elérni a varsó-breszt-litowszki vasúti vonalat és megakadályozni a visszavonuló orosz haderők átcsoportosítását.

A varsó-vilnai vasút ellen.

Stockholm. Nowogeorgiewszk és Lomza között 150 kilométer hosszúságú fronton mindkét részről a legnagyobb erőfeszítések között dúl a harc. A németek óráról-óra szorítják vissza az orosz haderők visszavonulását oldalról fedező orosz frontot és rohamlépésben közelednek az orosz visszavonulás fő ütőeréhez, a varsó-szentpétervári vasútvonalhoz.

Előre Vilna felé.

Rotterdam. A londoni »Daily Express« közlése szerint öt német hadtest vonul Vilna ostromára, melynek megkezdése már csak rövid időkérdése. (Vilna a varsó-szentpétervári vasútnak, az oroszok menekülési útjának fő gócpontja, melynek német kézre jutása óriási lépéssel közelebb hozza a megvalósuláshoz az orosz haderők készülő Szedánját)

Riga és Ossowiec.

Rottendom. Angol lapok közlik, hogy Riga kiürítését az oroszok lázasan folytatják és minden előkészületet megtesznek a németek mihamarabbi bevonulására.

Orosz hivatalos jelentés közli, hogy a német seregek tegnapelőtt megkezd-

ték Ossowiec várának ostromlását. Előzőleg Lomza mellett sikerült a németeknek az oroszok fölött győzelmet aratni.

Nagy orosz vereség a besszarábiai határon.

Csernowitz. Az utóbbi napokban Galicia és Besszarabia határán óriási csata fejlődött, melyben az oroszok mindent elkövettek, hogy a Dnjesztertől északra huzódó frontunkat áttörjék. Több napig tartó ütközet után sikerült az oroszok ellentállását megtörnünk és nekik borzalmas veszteségeket okozva őket véresen visszavernünk. Rengeteg orosz halott maradt menekülésük színhelyén. Az itt elfogott oroszok mitsem tudtak még Varsó elestéről és az orosz Visztula-front feladásáról, melynek tudomásul vétele roppantul leverte őket.

Románia

„be fog vonulni Besszarábiába.”

Bukarest. A Dimineatanak jelentik Jassyból: Carp Pétert, aki visszatérőben volt Tibanestiből, a bukaresti állomáson megkérdezték, hogy mi a véleménye a helyzetről:

— Az én véleményem az — felelte Carp — hogy augusztusban vagy szeptemberben bemegyünk Besszarábiába.

Görögország

és a bolgár-török megegyezés.

Szófia. Athénből jelentik: A török-bolgár megegyezés létrejötte csak Venzelos híveit lepte meg, mert ezek a megállapodás létrejöttében egyáltalában nem akartak hinni. Az egyezmény létrejövetele egyúttal rávilágít a király éleslátására, aki már négy hónappal ezelőtt felismerte, hogy Görögországot Törökország elleni támadás esetében Bulgária részéről veszély fenyegeti.

A Daily News Varsóbról.

Rotterdam. A londoni Daily News közlése szerint Varsó feladását és kiürítését az orosz hadvezetőség már július hó 15-én elhatározta. A gyárosok ingyen szállíthatták el értékes berendezéseiket a birodalom belsejébe s már a múlt hó közepe óta éjjel-nappal szüntelenül robbantottak az elhagyott gyárakban. Minden fémet s különösen minden réztárgyat, még a villamos huzatokat és a harangokat is elszállították az orosz Varsóból, a termést elpusztították és Varsó körüli falvakat mind felgyújtották és még a varsói tűzoltóság összes felszereléseit is mind magukkal vitték. A várost elhagyva azt ágyukkal löni kezdték és a Varsó körül elhelyezett hat orosz hadtest végül egyenesen keleti irányban, Breszt Litowszk felé menekült el.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. A Visztula arcvonalról visszavonult ellenséget üldözzük. Osztrák-magyar és német haderők az Ivangorodi-Lukowl vasutvonal és Garwolin község között már tegnap áthaladtak keleti irányban. A varsó-lublíni országúton a Wieprz balpartját és a Visztula jobb partját Ivangorodnál megtisztítottuk az ellenségtől. Csapataink északkeleti és északi irányban átkeltek Wieprzen. A lubartowi és miechowi csatatéren minden jel arra mutat, hogy az ellenség lutva menekült. A József Ferdinánd főherceg hadseregénél elfogott oroszok száma 8000-re emelkedett. A Wieprz és Bug között tovább folyik a harc. A Dnjeszternél Usleckától felfelé csapataink az oroszokat több ponton visszaverték, miközben több mint 1600 embert elfogtunk és 5 géppuskát zsákmányoltunk.

Olasz hadszíntér. A doberdói fensík déli része tegnap helyenkint heves ágyutűz alatt volt, melyet tűzérésünk sikerrel viszonzott. Gyengébb ellenséges gyalogságnak az a kísérlete, hogy zagorai állásunkba behatoljon meghiúsult. A karinthiai határon kisebb ellenséges osztagok több helyen sikertelenül támadtak. A tiroli határterületen egyik járőrünk Cresta Biancan visszavert egy ellenséges főtiszadót és annak érzékeny veszteségeket okozott anélkül, hogy egyetlen embert is veszített volna. Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin, A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Az Argonnokban a franciák előretörései meghiúsultak. Hadirepülőgépeink tegnap Dommerskirchnól és Schwarzenenél, ma reggel Ypern Goudrexange és Harboney mellett lelőttek egy frandla repülőgépet.

Keleti hadszíntér. A Kownót támadó csapatok közelebb nyomultak a vonalhoz, 3 tisztet és 1800 főnyi legénységet elfogtunk, 7 géppuskát és 1 páncélos autót zsákmányoltunk. Lomzától délre elértük az Osztrówba vezető országutat, az osztrówlszkowi uton pedig áthaladtunk. Az egyes pontokon még szívesen helyálló oroszokat visszavertük. Nowogeorgiewszket a Narew és Visztula között kelet felől is elzártuk. Varsóval szemben Pragat megszállottuk, csapataink kelet felé továbbra is előnyomulnak. Varsóban néhány ezer orosz elfogtunk.

Délkeleti hadszíntér. Woysch vezérezredes

hadserege üldözés közben Ivangorodtól északra keletre áthaladt a carwolin-ryki országúton. Mackensen tábornagy hadseregcsoporijának balszárnya az oroszokat a Wieprzen túl szorította vissza, középső része és jobb szárnya pedig a Bug melletti Osztrów Lansk-uchruski vonalhoz közelednek.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Levél Cseh-Kanizsáról.

Írja: Gábor Demeter.

II.

Itt az ideje, drága Csicsám, hogy megírjam a második pilseni levelet. Azóta ugyan nem sok nevezetes dolog történt, de Pilsenről akár husz levelet is össze lehetne írni.

Azaz hogy történt valami nevezetes, hogyne történt volna. Megjött ugyanis végre Haba Pali, a legvidámabb és legszeretreméltóbb cimborá, akit valaha eltűrt a föld a hátán. Ezideig Miskolcon rostokolt valamelyik kórházban, miután egy láblövéllyel vissza érkeztél a harcterről, ahová annak idején együtt indultunk. Tele van persze kalandokkal és hőstettekkel, amelyeket olyan megvesztegetően tud elmesélni, mint egy testet öltött orákulum. Alkalmadtán majd papírra vetek néhányat belőlük, a felelősséget természetesen a kifogyhatatlan jókedvű Palira hárítva értük. Most az üdülőben álmodozik valami kiadós szabadságról.

Pilsenben ma nagy az öröm Varsó miatt. A házak roskadoznak a lobogók terhe alatt s estére nagy helyrelyűtyu készül, fáklyaszénével és a pilseni lányok szépségkiállításával. Én már azért is örülök, mert már régóta lengetem a béke olajágát s több súlyos fogadást kötöttem, hogy decemberre legkésőbb meglesz a béke atyuskákkal. Többek közt Nagy Pistának, (aki szebb időkben egy szombathelyi lapot löltött meg erőből duzzadó, ezidőszerint pedig egy bőre szabott hadnagyi uniformist tölt be ugyancsak erőből duzzadó tartalommal.) fogadtam meg, hogy egy hónapig ingyen dolgozom a lapjánál, ha decemberre nem dugaszoljuk be a háborút az oroszokkal. Ezekután méltán várom, hogy a jövőndő tekintettel legyen veszélyben forgó csekélységemre.

Mondhatom, hogy erősen kíváncsi vagyok, mit érezhet az atyuska Varsó megvétele után? Hogyan gondolkozik most a lengyelek alkotmányáról, amit olyan szép szavakkal ígértelt be az aranyzászló Szaszonov által? Amilyen szavatartó embernek ismerjük Mikulás öfelségét, most már csak azért is megköti hamarosan azt a fránya békét, hogy visszakapja a nemes Poloniát s beválthassa a lengyeleknek adott ígértét. Hanem hogy mr. Poincaré milyen képet vágná ehhez a csinos tréfához? — azt igazán nem tudom. Hát még a jó Vittorio Emanuella.

De leszállok a táltosról, maradjunk csak Pilsenben, ahol sok furcsa szokása a cseheknek nyújt bő témát hajnalig is, (ami külföldben már nincs is olyan messze.)

A legelső, ami Pilsenben fölűnt nekem, hogy sok kutyafogatot láttam az utcákon. Ezt ugylátszik, a háboru okozta lóhiány idézte elő. Egy kis tragacs elé befognak két nagy kutyát s kész a kocsi. Így segítenek magukon az élelmes csehek. A másik fölűntő momentum a sok szállás, vállas, athléta-külsejű untauglich. Tudja az Isten, hogy van ez, de ugylátszik, szervi szivbajban szenvednek. Alkalmassint ezért lettek alkalmatlanok.

Előnyös specialitása Pilsennek az is, hogy

se szeri, se száma a szebbnél szebb nőknek akik azonban csöppet sem olyan rátartósak, mint a mi szépeink, sőt ezen a téren egész különös szokások uralkodnak itt. Tíz óra fele este például még vérbeli urilányok is sétálnak magányosan az utcán. De nem kell azt hinni, hogy ennek abban a vallásos nőtiszteletben rejlik a magyarázata, amivel Amerikában veszik körül a gyöngébb nemet. Ellenkezőleg. Itt például bevett szokás az utcai ismerkedés, amit még az elsősztályu urihölgyek sem vesznek tulságos zokon. Sőt. Nagy előszeretettel kultiválják az ismerkedésnek ezt a módját. Arról már nem is beszéllek, hogy a strand-uszodában, a moziban és a mulatóhelyeken egészen természetesnek találjuk, ha az ember ismeretlen hölgyekkel cegyedik szóba. Attól tehát nem kell félni a jó zalaiakat, hogy Pilsenben megjavulnak az erkölcsök, ennek azonban szintén megvan a magyarázata. A nők nagy hozzájárulása ugyanis fölöslegessé teszi azt, hogy kávéházakban és szenedélyes kártyapartikban keressék a szórakozást. A nagy kártyavesztevények itt ismeretlenek. A vendéglőkből vacsora után sietve távoznak az emberek, nehogy lekéssenek egy-egy kedves légyottot.

Hanem visszatérve a strand-uszodára, Pilsenben valóságos tengerifürdő-életet lehet folytatni. A város alatt kigyózó folyócska partján két pompás uszoda van, ahol teljesen lidői fazon szerint nők, férfiak együtt fürdnek, eveznek és sütkéreznek a nap minden szakában és a legvonzóbb toalettekben. Az uszodák közvetlen a mi kaszárnyánk közelében vannak, ami kitűnő alkalmat nyújt az izzasztó gyakorlatok után egy kis fölfrissülésre.

Bájosak a Pilseni villamosok. Korántsem olyan udvariasságok, mint például a pestiek, bár némelyik úgy látszatra mintha a kőkorszakból maradt volna itt. A pilseni villamos illemtudóan várakozik az utca sarkán, míg a tisztelt közönségnek beszállani tetszik s ha kell, félórát is elvár türelmesen s csak azután indul nagy döcögve az útjára. (Folyt. köv.)

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

≡ »Antispora-Vita« ≡

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az »Antispora-Vita« az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett buzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusltók

SCHWARZ & TAUBER

Nagyterestűek Nagykanizsán.

HIREK.

A Zalai Hirlap az utcai elárúsításban.

Az a horribilis áremelkedés, mely a nyomdaipar anyagában, a papirban és nyomdafestékben a háboru óta beállott és hónapról-hónapra még mindig állandó növekedésben van, a fővárosi lapokat már rég arra indította, hogy az újságok árát felemeljék. Míg azelőtt minden nagy fővárosi magyar lap évi előfizetési ára egységesen 28 korona volt, ezt egy napon az összes lapok 32 koronára emelték, az egyes lappéldányok árát pedig az ősi 10 fillér helyett 12 fillérben szabták meg. Tették ezt akkor, amidőn a lapok terjedelmét felére, vagy kétharmadára redukálták. A bécsi lapok teljes egy esztendőn át, egészen e hó elsejéig megadással türték a mind nyomasztóbb helyzetet, melyet sikerrel meguszni reméltek. Az anyagbeszerzési viszonyok azonban csak nem változtak, mint ahogy mindaddig nem is változhatnak, amíg a mindent megakasztó háboru dul — és augusztus hó elsejével most már ők is azzal lepték meg (azaz, dehogy is lepték meg) közönségüket, hogy az egész világ sajtója után ők is felemelték úgy az előfizetési díjat, mint az egyes példányok árát, noha a régihez képest szintén mind redukált terjedelemben jelennek meg.

A magyar vidéki sajtónak is majd minden egyes organuma vagy a lapot redukálta, vagy az előfizetési díjat emelte fel, vagy mindkettőt megcselekedte. A *Zalai Hirlap* teljes egy esztendő viszontagságait a jobb idők mihamarabbi bekövetkezésének reményében türté. De most már e türelem fonalának is el kellett szakadnia. A *Zalai Hirlap* legutóbbi papírszállítmánya kerek 50 százalékkal került többbe, mint az a papír, amire 1914. augusztusában nyomtuk a lapot. A nyomdafesték ára pedig egyenesen megfizethetetlen: 65—70 százalékkal emelkedett az. A *Zalai Hirlap*, mely terjedelmét egy négyzet centiméterrel sem redukálta, sőt már legközelebb az eddiginél is sokkal bőségesebb tartalommal fog megjelenni, nem emeli az előfizetési árakat, csupán az utcán elárúsítandó példányok árát állapítja meg az eddigi 4 fillér helyett 6 fillérben. Olyan kényszerűség ez, mely elől nem lehet kitérni. Ezért magunk ajánljuk azt, hogy akik rendszeresen meg szokták vásárolni az utcai elárúsítóktól a lapot, ezentul havi előfizetés útján szerezzék azt be, amikor semmivel több kiadás nem éri őket, mint eddig.

A ZALAI HIRLAP
kiadóhivatala.

Metzger István katonai kitüntetése. Metzger Ferenc nagykanizsai kereskedelmi ügynök fia, Metzger István 48. gyalogezredbeli kadett, mint hiteles helyről értesülünk, a napokban az igazi hősokeket megillető kitüntetésben részesült. Ófelsége az I. osztályú, nagy ezüst éremmel tüntette ki az ifjú katonát, kinek egész élete maga az ambíció és a kötelességteljesítés volt. Nem tudjuk pontosabban, miért kapta Metzger István szép kitüntetését, annyi azonban bizonyos, hogy az övénél érdemesebb mellkasra még nem tüzték az elismerés jelvényét.

A Merkur gyár felébe, ismeretes a legutóbbi városi közgyűlésnek az a határozata, mely a Csengery-uton levő leégett Merkur vasgyár kisajátításáról szól, s melynek

célja az, hogy a gyárvállalatot a város belső területéről való elhurcolkodásra kényszerítse. Sok vita folyt az említett városi közgyűlésen arról, hogy a Merkur r. t. az új építési engedély forcírozásával nem csupán azt akarta-e, ami bekövetkezett, a gyártelepnek jó áron való értékesítését, vagy tényleg komoly szándéka-e azt újra felépíteni. A közgyűlés igen jó árat szabott a kisajátítandó vállalatért s ezt a határozatot a Merkur r. t. Zalamegye törvényhatóságához intézett mai beadványával megfeleltette. S ezzel kétségtelen bizonyosságát szolgáltatva annak, hogy csakugyan a legkomolyabb célja a vállalatot Nagykanizsán fentartani.

Tanítói kinevezések és áthelyezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter állami elemi iskolai tanítókká a következőket nevezte ki: Árvay Ignác kisbuzsai tanítót Muraszentkeresztre, Bóna József muragárdonyi tanítót Jánosfalvára, Kovács Mihály máv. tanítót Muraszerdahelyre, Pluder Boldizsár zalaszentgyörgyi tanítót Drávaszentivánra, Vargha Ferenc fityeházai tanítót Pécsre. Áthelyezte: Honfi Lőrincet Zrinyifalváról Csáktornyára, Lugmayer Ferencet Mihályfalváról Sárvárra, Némethy Lajost Verbóljádjáról Zalalövőre.

Hadifoglyokat szerez az Ipartestület. A nagykanizsai Ipartestület ez uton arra hívja fel tagjait, hogy akinek közülük munkások gyanánt hadifoglyokra szükségük van, ebbeli igényüket az Ipartestület hivatali helyiségében 3 napon belül jelentsék be.

Bodega megnyitás. Szabó Antal főtér és Sugár-ut sarkán levő csemege üzletével kapcsolatban egy csinosan berendezett ozonázó helyet létesített, ahol igen olcsón (1 Zona ozona 50 fillér, egy hideg vacsora 1*20 fill.) lehet friss ételeket venni. Jégbehűtött sör, bor és ásványvíz.

Gombamérgezésről meghalt egy kis-kanizsai asszony. Ma reggel 6 órakor Kis-kanizsán a Jakabkúti-utca 26. számú házban gombamérgezés következtében két napi kinlódás után meghalt Krisztlán Ferencné szül. Horváth Juli 62 éves asszony. Férje, az öreg Krisztlán Ferenc szedte a gombát valahol az eszteregnyei út szélén s abból vasárnap három eltek, az idős házaspár és 5 éves kis unokájuk. Már vasárnap délután mindhárman igen rosszul érezték magukat, de Krisztlán és a kis fiu megszabadultak gyomruk veszedelmes tartalmától, az öregasszony azonban nem. Egész éjszaka tartott kinlódása, de orvost még tegnap sem hívott hozzá senki. Mikor nagysokára megludta az esetet dr. Goda Lipót rendőrorvos és odament a nagybeteg asszonyhoz, akkorra ez már menthetetlen volt, úgy hogy ma reggelre kiszenvedett. Krisztlán Ferencnek és kis unokájának állapota óráról-órára javul és ezek már biztosan megmenthetők az életnek. Miután a külső orvosi szemle minden kétségen felül megállapította, hogy az öregasszony halálát gombamérgezés okozta, a kir. ügyészség a boncolás mellőzésevel megadta a temetési engedélyt.

Munkásjutalmak kanizsai iparosoknak. A soproni kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a kerületbeli munkások számára fentartott és ez évben kiosztásra kerülő munkásjutalom díjakra. A jutalmak egyenkint 100 koronából és elismerő oklevelekből állanak. A díjakat az iparkamara előterjesztése alapján a kereskedelmi min. kir. miniszter oly ipari munkásoknak fogja odaitélni, kik egy munkaadó műhelyében megszakítás nélkül legalább 15 évet töltöttek s ez idő alatt szorgalmukkal és megbízhatóságukkal pályatársaik közül ki-

váltak. A jutalom odaitételese iránt az ipartestület útján a munkaadónak kell az iparkamaránál előterjesztést tennie és pedig ez év szeptember 15 ig. Részletesebb felvilágosítással kívánatra az ipartestületi iroda szolgál.

Színház.

* Heti műsor:

Kedden: Mozikirály. Operettbemutató.

Szerdán: Rablólovag.

Csütörtökön: Vándorfecskék. Operett-ujdonság.

Pénteken: Moztündér. Utolszor.

Szombaton: János vitéz. Tihanyi bucsuestéje.

Vasárnap: A próbaházasság. Sebestyén bucsuja.

* Színházi hírek. A „Mozikirály” szenzációs nagy operette Izsó Miklóssal a címszerepben ma kerül ez idényben először színpadra, melyben Peterdi egyik legkedvesebb parádés szerepében mutatkozik be. A többi főszereplők Zalai, Csanádi, Tihanyi, Böszörményi, Szűcs Irén és Kovács Imre. Nagy előkészületek folynak a „Rablólovag” Biró Lajos remek vígjátékára, a „Vándorfecskék” nagy operettujdonságra és a „Jánosvitéz” világhírű magyar operettre, melyben Tihanyi Béla a címszerepben tarja bucsu estélyét. Tihanyi Béla távozását sajnálattal vesszük tudomásul, mert hiszen alig volt előadás, hogy ne gyönyörködhettünk volna művészi játékában és gyönyörű énekhangjában s így a kanizsaiak méltó ünneplésben fogják részesíteni a bucsuzó művészt. A „Sybill” negyedik előadása közbejött akadályok miatt későbbre halasztatott

Felelős szerkesztő: Görtler István.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főúttól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszer olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Az

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyitja

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak s katonatiszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő mérsékelt árak!

Kitűnő ellátást garantál

Széphelyi Kálmán abbáziai Pension-tulajd., főszakács.

Ügyes varróleányokat és tanulóleányokat fizetéssel felvesz **VINCZE JÁNOS** utóda női szabó :: Nagyadi-utca 2. Ugyanott egy férfilegény is felvétetik.

Hirdetések felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hítt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérenemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Hoffeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lillom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehéreneműeket. ::

==== A legfinomabb árak! ====

A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselő:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimtablák

honi s külföldi faerezés márvány utánszók festése. Épület-, szobafestés, butor, üzletberendezés mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk magasan fejlett izlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégíti. Árajánlattal, színes vázlatrajzzal felszólításra díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:

Gutenbergnyomda

Minden legkisebb nyomtatványrendelést a legnagyobb gonddal és izléssel szállít.

Telefon 41. szám

Zalai Hírlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Alapítói Ára: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyesületi 6 Hírér Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyitólár az újrátörések megállapított árai szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41.   Kiadóhivatal 41.

Az állam és a termés.

A gabonatermést törvényadta jogánál fogva lefoglalta a magyar állam. Ez a dolog ugyan a több oldalról, különösen a magyar gazdaságszociológusok részéről sürgetett szabad kereskedelmi forgalomnak éppen az ellenkezője, de azért korántsem kárhóztatni való, mert a legmagasabb árak egyidejű megszabásával a kormány egyidejűleg elvágta az utját a gazda bőrére menő erkölcsstelen spekulációnak is. Buzát, rozsot, árpat stb további eladásra nem vehet más, mint az állam, illetve annak megbízottja a Haditermék Részvénytársaság. Ennek külső szervei, megbízottjai gyűjtik össze az ország termését és felsőbb utasítások szerint gondoskodni fognak majd kellő elhelyezésről. A cél az, hogy a termésből jusson mindenkinek, aki jogos igényt tart rá, jusson, — bár a fogyasztó szempontjából talán kissé magas áron — de mindenesetre, hogy közkeletű szóval éljünk: kukoricamentesen.

A termelő a kormányrendelet értelmében szeptember hó 15-ig köteles termését a saját szükségletére szánt, nemkülönben a helybeli fogyasztásra eladott készleten kívül bejelenteni, illetve megvételre felajánlani. Közérdekű szervezetek is vásárolhatnak tagjaik részére, az adásvételi ügyleteknek azonban szeptember hó 15-én be kell fejeződniök, vagyis ez időtől kezdve a termésnek, vagy közvetlen, vagy közvetve megfelelő szervezetek útján a fogyasztók birtokában kell lenniök. Hogy miért? annak egyszerű magyarázata van: a legmagasabb árak csak szeptember hó 15-ig érvényesek, azután pedig a dolog kérelhetetlen logikája és az eseményekből származó természetszerűség alapján a gabonaáraknak okvetlenül változniuk kell.

Az események — főleg a harctér szívet-lelket rezgésbe hozó reményt és hitet gerjesztő nagy eseményei arra engednek következtetni, hogy az őszi hónapokra csökkenni fognak a gabonaárak. Az elfoglalt területek termése, a zsákmányolt készletek is a mieink lesznek s nagyon valószínű, hogy a szomszédos semleges országok gabonatermése is utat fog találni hozzánk, már is nagy mindenhol a bebocsátásra váró készlet. Az őszi hónapokra tehát minden okosabb s hazafiasan gondolkodó magyar gazda elég jogosan számíthat áresésre s ha hozzá nem értőktől, vagy rosszhiszeműektől félrevezetve az ellenkezőre számít, akkor nem igazi magyar gazda, hanem rosszakaratu spekuláns és gyáva, aki megérdemli, hogy rajta veszítsen az üzleten. Erkölcsi és jól fel-fogott anyagi érdekek követelik tehát, hogy a szükségesen kívül senki ne dugja el a termés fölőslégét.

Ha úgy hozta az idők sora, ám rendelkezék a természettel az állam. Az állam becsületén, a kormány közegeinek készségén fog mulni, hogy az idén a fogyasztók igényei ki fognak elégítődni, mert termés hála istennek van. A gazdaságszociológus azonban megköveteli, hogy az állam, illetve a kormány rendelkezéseit már a saját anyagi érdekében is szem előtt tartsa mindenki. Ha a gazdaságszociológus évtizedek óta emelt fővel tudja hirdetni, hogy a buza nem lehet önző spekuláció tárgya, ehhez a meggyőződéshez ragaszkodják különösen a mostani nehéz időkben.

Kétségtelen, hogy a termelési költségek emelkedése s a mindenhol tapasztalható drágaság miatt sok gazda lelkében felvetődik a kérdés: miért ne kereshetnék én is? Ráférne határozottan minden magyar gazdára a több kereset, ámde ismételjük, erre aligha van kilátás. A becsületes keresetnek ma egyedüli módja a termésnek mielőbbi eladásra kész állapotba való hozatala s az állam illetve annak megbízottjai részére való eladása. Ismeretes a gyors egymásutánba pergő eseményeket, ennél jobb tanácsot nem adhat ma senki sem.

A VILÁGHÁBORU.

— A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai. —

Riga végőrái.

Tengeri ütközet a rigai öbölben.

Berlin. A Wolf ügynökség hivatalos kormánycafolatot közöl az orosz hadvezetőségnek azon hírére vonatkozólag, mintha Riga előtt az oroszok három német hadihajót elsüllyesztettek volna.

Ezzel egyidőben Stockholmon át Szentpétervárról újabb jelentés érkezett, mely szerint a rigai öbölben a német és orosz flották összeütköztek, mert a németek a tenger felől is támadják Rigát. E jelentés szerint a németek 9 sorhajóval, 12 cirkálóval és egész torpedórajjal támadtak Riga előtt. A tengeri ütközet eredményéről újabb jelentést nem közöl az orosz hírforrás.

A francia jelentés.

Genf. A párisi „Figaro” Riga közel várható elesét bejelentve megállapítja, hogy a németeknek ez a sikere is előrelátható volt, mert Riga elfoglalása a német hadműveleteknek nem célja, hanem következménye. A német hadműveletek célja — írja a Figaro — az, hogy az orosz haderőt Breszt-Litovszk és a Njemen közé szorítsa be.

Az Isonzó hősei.

Sajtóhadiszállás. Boroevics tábornagy, hadseregpáncsnok az Isonzónál harcoló hősökre vonatkozólag az alábbi kijelentéseket tette egy újságíró előtt:

— Minden egyes katonám, aki a görzi grótságban folyó harcokat végigküzdötte, megérdemli a vitézségi érmet. Ha majd leverjük az ellenséget és Isten segítségével haza mehetünk, a legnagyobb dicsősége lesz minden katonának az, ha az Isonzói harcok közvitézé- nek mondhatja magát.

100 nehéz ágyu pusztulása Varsóban.

Rotterdam. A londoni Daily Express közli, hogy Varsó erődeiben az oroszok kivonulásuk előtt több mint 100 nehéz ágyut felrobbantottak, mert nem tudták azokat elszállítani.

A Balkán.

A szerb válasz az antantnak.

Berlin. A Lokalanzeigernek jelentik Szófiából, hogy Szerbia átnyújtotta válaszáat az antanthatalmaknak hozzá intézett demarsára. A válaszban a szerb kormány kijelenti, hogy a háboru elveire nézve változatlan egyetértésben van a négyesszövetség hatalmaival, de álláspontját addig nem körvonalozhatja, míg a szövetségeseiktől elegendő municiót és fegyverszállítmányokat nem kapott.

A görög válasz.

Berlin. A Berliner Tageblatt athéni táviratot közöl, mely szerint tegnap három órás minisztertanácson állapították meg a görög kormányának az antant jegyzékére adandó válaszáat. Görögország két pontra válaszol és pedig a következőkben: 1-szor, a négyesszövetség a görög partok blokádjával Görögországot ellenfelei javára megrabolja; 2-szor, a négyesszövetség a kis semleges országok folytonos zaklatásával megsérti és felrugja a háboru kezdetekor ünnepélyesen kifejezett azon elvét, hogy a háboruban résztvenni nem akaró államok semlegességét és sértetlenségét a legmesszebb menő tiszteletben fogja tartani.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek!

Százezer ember a Dardanelláknál

Haga. Párisi távirat szerint a »Temps« közli, hogy a Dardanellák elleni szárazföldi akcióban a szövetségeseknek több mint 100,000 katonája részvesz és a Gallipoli félsziget körüli 60-nál több hadihajó operál.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. A Visztula mellékéről hátráló ellenség üldözése tovább tart. Kövess tábornok csapatai elérték a Zelechowitz dé-keletre fekvő területet. Hozzájuk csatlakoztak József Ferdinánd főherceg hadseregének a Wleprz alsó folyásán át előre nyomult részei. A Kock melletti Wleprz környékét is több helyen átléptük. Tovább keletre a Bugig terjedő arcvonalon szövetségeseink az ellenséges utóvédállások egész sorát elfoglalták. A Bug és a Zlota—Lipa mellett a helyzet változatlan. Cernelicenál a Dnyeszter déli partján alsó ausztriai és tengermelléki közös hadseregből való és Landwehrezredek hatalmukba kerítettek egy hídfőszere állást, amelyet az oroszok eddig szívósan tudtak tartani. Az ellenség a folyón át menekült és 22 tisztet, 2800 főnyi legénységet, továbbá hat géppuskát, sok járművet és nagymennyiségű hadiszert hagyott kezeink között.

Olasz hadszíntér. A mindennapos ágyuharcok a délnyugati harcvonalon tegnap is tartottak. Hevességük a görzi grófságban és Plava mellett időnkint jelentékenyen fokozódott. A doberdói fensíknak nyugatra előugró részei ellen intézett három olasz támadást és az ellenségnek Zagora melletti előretörését a Plavatól délkeleire visszautasítottuk. Egyéb-ként jelentős esemény nem történt.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Yperntől keletre nagy angol erőknél sikerült Hooge nyugati részének birtokába jutni. A franciák aknarobbanásai a Beau Sejouri major vidékén Champagneban eredménytelenek maradtak. Miután tűzértségünk május 30-án a Dammerskichtől nyugatra levő viaduktot szétrombolta, a franciák egy megkerülő vasúttal Noubachtól délre áthidalták a Large folyót. A kevéssel ezelőtt elkészült hidat tegnap tűzértségünk néhány felitálalata elpusztította. Hessencidő déli szélén Verduntól nyugatra lelőttünk egy francia költött léghajót. Augusztus 9-én este 11 órakor egy ellenséges repülő Cabzand helysége bombákat dobott. Belhingen és Reinweiller között egy francia repülőgépnél védőágyunk tűzében le kellett szállni.

Keleti hadszíntér. Kowno nyugati arcvonalán támadásunkkal folytonos harcok között közelebb jutottunk az erdővonalhoz. E közben ismét elfoglunk néhány száz orosz és 4 ágyut zsákmányoltunk. Scholtz tábornok hadseregének csapatai tegnap délután áttörték Lomza erdővonalát, rohammal bevették a 4. számú erdőt és ma hajnalban elfoglalták a várat. Lomzától délre harc közben átléptük az Ostrowba vezető országutat. Ostrowot még tartja az ellenség. A Bug folyót csapataink Bojanitól a torkolatig elérték. Augusztus 7. óta itt 23 tisztet és 10.000 főnyi legénységet elfoglunk. Varsótól keletre Lipót bajor herceg hadserege a Stanislawow-Nowominski országút közelébe érkezett.

Délkeleti hadszíntér. Woysch vezérezredes

hadserege üldözés közben elérte a Zelechowitzól északra és keletre fekvő vizeket és csatlakozott Mackensen tábornagy hadseregcsoportjának délről előrenyomuló balszárnyához. Az Ostrow és Brock közötti arcvonalon az ellenséges utóvédeket löderőig vetettük vissza. (Jegyzet. Brock tizenkét kilométernyire fekszik Ostrowtól délre.)

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

A kanálisparti fürdőtelep.

Mit határozott a Vízitársulat?

— Saját tudósítónktól. —

Részletesen ismertettük tegnapelőtt a Nagykanizsai Szépitő-Egyület általános helyesléstől és tetszéstől kísért javaslatát, amit a városi tanácshoz intézett avégből, hogy az a Principálisvölgyi vízitársulat vizszabályozási programjába illesztse bele a kanálisparti szabadfürdő tervét, aminek megvalósításához kitűnő alkalmat nyújt most az, hogy 200 orosz hadifogoly végzi a Principális kanálisnak és mellékvízinek a Murától Palin határáig való rendezését. Tegnap tartotta a Principálisvölgyi vízitársulat évi rendes közgyűlését ott dr. Sabján Gyula polgármester e hasábon kifejezett ígérete szerint elő is terjesztette a Szépitő-Egyület javaslatát. Miként arról a Vízitársulat elnöke, Pálffy Alajos hercegi uradalmi erdőmester szintén e hasábon megjelent nyilatkozatában előre is biztosított: a Principálisvölgyi vízitársulat a legnagyobb készségeit nyilvánította Nagykanizsa város fűrdőtervének támogatásához. A vízitársulat közgyűlésének erre vonatkozó határozata lényegében a következő:

Tekintettel arra, hogy felelte kétséges, vajon a Principális völgyében dolgozó 200 orosz fogoly még e nyáron elér-e munkájában a kanális határt, készséggel támogatja Nagykanizsa város tanácsának azon ajánlatát, hogy a jelenleg Nagykanizsa város részére mezőgazdasági munkát végző 50 orosz fogoly e dolgának befejeztével, — teljesen függetlenül a 200 orosz munkájától — a kanális mellett létesítendő fűrdő megalkotásához és az ehhez közvetlenül szükséges vizszabályozási és mederrendezési munkához fogjon. Erre nézve alapul az a fűrdőterv fog szolgálni, melyet Nagykanizsa város mérnöki hivatala már évekket ezelőtt elkészített.

E tervek szerint a Principális kanális mellett, a kiskanizsai ut jobb oldalán (a híd-től mintegy 40 méternyire) létesítendő fűrdő egy 40 méter hosszú és 15 méter széles bazinából fog állni, melyet két részre osztva, a kisebbik, $\frac{1}{3}$ részében egy méter mély lesz az uszni nem tudók részére, a nagyobbik, $\frac{2}{3}$ részében pedig két méter mély lesz uszók részére. E munkálatokat természetesen új engedélyezési eljárásnak kell megelőznie, mert a terv megvalósításának egyelőre vízjogi akadályai vannak azon privilégium miatt, melynek alapján a Franz malom r. t. és a hajcsai vízimalom a Kanális vizének bizonyos mennyisége fölött rendelkeznek. Ezen engedélyezési eljárást, — melynek sikere nem lehet kétséges, — a városi tanács már e napokban meg fogja indítani.

Arról természetesen szó sem lehet, hogy a kanálisparti új fűrdőben még e nyár folyamán fürdőni is lehessen. Erre azonban senki sem vágyik és mindenki beéri azzal, ha a munkát eredményesen megkezdik és legalább annyira elvégzik, hogy azt a jövő tavasszal a város minden egyes lakójának igaz öröme be lehessen fejezni.

HIREK.

A Zalai Hirlap

az utcai elárusításban.

Az a horribilis áremelkedés, mely a nyomdai ipar anyagában, a papírban és nyomdafestékben a háboru óta beállott és hónapról-hónapra még mindig állandó növekedésben van, a fővárosi lapokat már rég arra indította, hogy az újságok árát felemeljék. Mig azelőtt minden nagy fővárosi magyar lap évi előfizetési ára egységesen 28 korona volt, ezt egy napon az összes lapok 32 koronára emelték, az egyes lappéldányok árát pedig az ősi 10 fillér helyett 12 fillérben szabták meg. Tették ezt akkor, amidőn a lapok terjedelmét felére, vagy kétharmadára redukálták. A bécsi lapok teljes egy esztendőn át, egészen e hó elsejéig megadással türték a mind nyomasztóbb helyzetet, melyet sikerrel meguszni reméltek. Az anyagbeszerzési viszonyok azonban csak nem változtak, mint ahogy mindaddig nem is változhatnak, amíg a mindent megakasztó háboru dúl — és augusztus hó elsejével most már ők is azzal lepték meg (azaz, dehogyan is lepték meg) közönségüket, hogy az egész világ sajtója után ők is felemelték úgy az előfizetési díjat, mint az egyes példányok árát, noha a rézhez képest szintén mind redukált terjedelemben jelennek meg.

A magyar vidéki sajtónak is majd minden egyes organuma vagy a lapot redukálta, vagy az előfizetési díjat emelte fel, vagy mindkettőt megcselekedte. A Zalai Hirlap teljes egy esztendő viszontagságait a jobb idők mihamarabbi bekövetkezésének reményében türté. De most már e türelem fonalának is el kellett szakadnia. A Zalai Hirlap legutóbbi papírszállítmánya kerek 50 százalékkal került többbe, mint az a papír, amire 1914. augusztusában nyomtuk a lapot. A nyomdafesték ára pedig egyenesen megfizethetetlen: 65—70 százalékkal emelkedett az. A Zalai Hirlap, mely terjedelmét egy négyzet centiméterrel sem redukálta, sőt már legközelebb az eddiginél is sokkal bőségebb tartalommal fog megjelenni, nem emeli az előfizetési árakat, csupán az utcán elárusítandó példányok árát állapítja meg az eddigi 4 fillér helyett 6 fillérben. Olyan kényszerűség ez, mely elől nem lehet kitérni. Ezért magunk ajánljuk azt, hogy akik rendszeresen meg szokták vásárolni az utcai elárusítóktól a lapot, ezentul havi előfizetés útján szerezzék azt be, amikor semmivel több kiadás nem éri őket, mint eddig.

A ZALAI HIRLAP
kiadóhivatala.

Nagykanizsa város lisztiszükaégletének biztosítása. Tegnap délután tartotta első ülését az a hattagu adhoc bizottság, melyet „közélelmészügyi bizottság” cím alatt a legutóbbi városi közgyűlés választott avégből, hogy Nagykanizsa város lakosságának a szükséges élelemmel való ellátásában tanácsaival és ötleteivel a városi előjáróságot támogassa. A bizottságnak tagjai a polgármesteren és főjegyzőn kívül Heltai József, Weisz Tivadar, Plander Boldizsár, Ujváry Géza, dr. Roitschild Jakab és Lodner Ferenc, akik egynek kivételével a tegnapi bizottsági ülésen mind megjelentek. A város vezetését a nagyfővárosi ülésen dr. Sabján Gyula polgármester (elnök) és Fűredi János rendőrtiszt képviselték. Az első bizottsági ülés tulajdonképpen csak akadémiai jelentőségű eszmecsere között folyt le, melyben Fűredi János főleg azt a rengeteg miniszteri rendeletet ismertette, amik az új termésről, annak beszerzéséről, a lisztőrlésről és az ezekkel kapcsolatos részletkérdésekről szólnak. A bizottság fix határozatot, illetőleg javaslatot csak egyet alkotott, de ez mindennél fontosabb. Ez a következő: Tekintettel arra, hogy egyik

legutóbbi miniszteri rendelet szigorúan meghagyja, hogy ez évben mindenki azt a lisztmennyiséget, amit háztűszükséglete gyanánt a kibocsátandó kérdőleveken megjelöl, teljes mennyiségében átvenni is tartozik, pontosan megállapítandó Nagykanizsa város lakósságának 1916. augusztus 15-ig való lisztűszükséglete. Már a napokban meg fognak jelenni és mindenkinek kiadatnak az új kérdőlevelek, melyek aláírásával az említettek szerint mindenki kötelezni fogja magát az általa megjelölt lisztmennyiség átvételére. — Az egyéb javaslatok, amiket a bizottság a város gabona, illetőleg lisztűszükségletének beszerzésére vonatkozólag hozott, annyira szakszerűek és annyira a kezdett stádiumában vannak még, hogy azok a sajtó nyilvánosságát aligha érdeklik.

A Principálisvízgyi vizitársulat közgyűlése. Tegnap tartotta évi rendes közgyűlését a városház nagytermében a Principálisvízgyi vizitársulat az érdekelt összes községek képviselőinek és partmenti birtokosok élénk részvételével. A közgyűlésen Pálffy Alajos hercegi urodalmi erdőmester elnökölt, Nagykanizsa városát pedig dr. Sabján Gyula polgármester és Székely Nándor városi mérnök képviselték ott. A közgyűlésnek az adott rendkívüli jelentőséget, hogy ott tárgyalták első ízben mindazt, ami a társulat programjának most megkezdett végrehajtásával összefügg. A Principálisvízgyi lecsapolása és a Principális kanális szabályozása ez a program, melynek megvalósítása csak az orosz foglyok igénybevételével vált lehetségessé. Az ezzel összefüggő technikai és számadási részletek tárgyalása nem érdekli e lap olvasóit, a közgyűlésnek a városi közönség legszélesebb rétegét mélyen érdeklő azon részletéről pedig, mely a kanálispart szabadtűdő létesítéséről szól, külön, terjedelmes közleményben számolunk be. Nem hagyható azonban hangsúlyozott említés nélkül azon főúri előzékenység, amelyben dr. Batthyány-Strattmann László herceg vizitársulatot részesítette. Az elnök ugyanis bejelentette a közgyűlésnek, hogy őhercegsége a társulat nagy költségeire előleg gyanánt 15,000 koronát folyósított 5% kamatozás mellett, amit a közgyűlés hálás köszönetének kifejezésével vett tudomásul. Megemlítendő itt, hogy Nagykanizsa város ezelőtt 3 esztendeje az alakuláskor már adott 3000 korona előleget a vizitársulatnak, amit szervezési költségekre fordítottak s most a legutóbbi városi közgyűlés újabb 3000 korona előleget szavazott meg a vizitársulatnak.

A kiskanizsai gombamérgezés újabb áldozata. Tegnap közöltük azt a döbbenetes hírt, hogy egy öreg kiskanizsai házaspár és kis unokájuk vasárnap gombamérgezésben megbetegedtek és az öreg asszony, idősb Krisztlán Ferencné tegnap reggelre sok kínzó után meghalt. Ugy látszott még tegnap, hogy úgy az öreg Krisztlán, mint kis unokája, a 4 éves Krisztlán Ferkó kiheverik a bajt. Tegnap dél felé azonban a kisfiú állapota is hirtelen válságosra kezdett fordulni és eszméletét veszítve délután 3 órára váratlanul kiszenvedett. Kicsi holtteste már szintén nagyanyja mellett van a kiskanizsai te-

mető halottasházában. A gombamérgezés hatása az öreg Krisztlán Ferencben is már jobban kezd mutatkozni, mint még tegnap is gondolták, mert az öreg ember tegnap óta óráról-órára mind többet veszít erejéből s dr. Goda Lipót rendőrorvos most már kétségesnek tartja az ő életbenmaradását is. A tegnap délután elhunyt kisfiú apja, kinek neve szintén Krisztlán Ferenc, a 20-as honvédek között már teljes egy esztendeje a harctéren van s mire onnan hazakerül, se szülei, se fia nem lesznek.

Nagy hangversenyek a balatoni fürdőkben. Keszthelyről jelentik: A Magyar Szent Korona Országai Vöröskereszt Egyletének központi igazgatósága mellett működő balatoni katonai üdülőtelepeket gondozó bizottság f. hó 19-én Balatonalmádyban, 20-án Balatonfüreden, 21-én Siófokon, 22-én Keszthelyen nagy művészestélyt rendez, a balatonparti vöröskereszt fiókok és üdülőtelepek javára. A nagyszabású hangversenyturnén közreműködnek Pálmay Ilka, Rózsa S. Lajos a magy. kir. operaház tagja, Benkő Miksa zongoraművész, Benkő Aliz hegedűművész, Kurucz János zeneszerző, Forgách Béla gróf és még néhányan.

Bodega megnyitás. Szabó Antal lőtér és Sugár-ut sarkán levő csemege üzletével kapcsolatban egy csinosan berendezett ozonázó helyet létesített, ahol igen olcsón (1 Zona ozona 50 fillér, egy hideg vacsora 1'20 fill.) lehet friss ételeket venni. Jégbehűtött sör, bor és ásványvíz.

Sebesültek áthelyezése. A katonai kórházak vezetőségéhez napról-napra tömegesen küldenek kérvényeket, amelyekben a sebesültek hozzátartozói kérik, hogy más város kórházában fekvő betegeiket Nagykanizsára helyezték át. Természetes dolog, hogy a kérelmek mindenkor hatalmas indokokkal vannak támogatva s oldalakon át értelegnek. Feltűnő, hogy gyámoltalan asszonyok, szegény emberek hosszan stilizált, kaligrafikus, vagy géppel írott kérvényeket adnak be ebből a célból s valószínű, hogy élelmes emberek kisebb-nagyobb összegeket csálnak ki ilyen kérvények megírásáért a tanácstalan kérelmezőktől. Éppen ezért közöljük, hogy az ilyen kérvényeket elég egy levélpapíron megindokolás nélkül a következő formában megírni: „X. Y. kéri, hogy Z. Z.: sebesült, aki jelenleg a... kórházba fekszik, a nagykanizsai tartalékkórházba helyeztessék át.” Egy szóval sem kell több. Aki hosszú kommentárokat fűz kérelméhez, az csak megnehezíti és késlelteti kérvénye elintézését.

Helyreigazítás. Gács Demeter minap közölt első pilseni levelének egy mondata úgy szólt, hogy Rzehorz Károly nagykanizsai marhaalkuszt, a 48. gyalogezred öreg regrutáját, valami veszélyes idegbaj miatt vizik felülvizsgálatra és hogy a vizontlátás örömben elfelejtette azt is, amikor villogó késsel rohanta meg a levél íróját. A pontos valóság ezzel szemben az, hogy Rzehorz Károly tényleg létező idegbaja nem úgy értendő, mintha az másokra nézve lehetne veszélyes, ami pedig a későlyet illeti, Rzehorz Károly-

nak csakugyan volt annak idején egy incidense a Zala szerkesztőségében, de ott semmi féle kés nem szerepelt.

A polgárőri szolgálat. Ma, szerdán este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción teljesíteni:

Takács Gyula, Deutsch Pál, Léránt Péter, Páll János, Kengyel Ferenc, Godinek József, Hefter Géza, Hege Jenő, Andri István, Vellák Lajos, Pollák Alajos, Somogyi Ferenc, Biczó Aladár, Kozinczy Dezső, Vincze István, Sidó Lajos, Szűcs Ferenc, Borbély József.

Színház.

* Heti műsor:

Szerdán: Rablólovag.

Csütörtökön: Vándorfecskék. Operett-ujdonosság.

Pénteken: Vigőzvegy.

Szombaton: János vitéz. Tihanyi bucsuestéje.

Vasárnap: A próbaházasság. Sebestyén bucsuja.

* Színházi hírek. A „Rablólovag”, Bíró Lajos szellemes, remek színjátéka ma szerdán kerül ez idényben nálunk először színre Gózon Bélával a címszerepben, míg a többi több szereplők Kondrát Ilona, Zalai Margit, Kovács, Borbély, Papp és Baranyai lesznek. Holnap, csütörtökön Zerkovitz Béla kitűnő zenéjű s végtelenül kacagtató bohózatot nagy operettje a „Vándorfecskék” kerül színre, amely Budapesten sok telt házat vonzott. Pénteken Lehár Ferenc az örök szép zenéjű operettje, „A vigőzvegy” adatik Peterdivel a címszerepben és Tihanyi Bélával Daniló szerepében. Ezuttal mindketten parádés szerepükben mutatkoznak be. A többi vezető szereplők Izsó Miklós, Borbély, Csanádi, Böszörményi. Szombaton lesz Tihanyi Béla bucsuestéje, ki a „János vitéz” pompás címszerepében bucsuzik el a nagykanizsai közönségtől, mint azt tegnapi számunkban is jeleztük. Tihanyi Béla távozását sajnálattal vesszük tudomásul, mert ő ahhoz az igazi hamisítatlan művészgárdához tartozik, melynek tagjai teljesen és igazán a művészetnek szentelték magukat s minden törekvésük a színművészet szentségét megbecsülni és ápolni. Méltán megérdemli, hogy a kanizsai színházi publikum kedvencét, a távozó művészt méltó ünnepeztetésben részesítse. Vasárnap a „Próbaházasság” című rendkívül kacagtató énekes nagy bohózat kerül színre. Nagy előkészület folyik a „Varázskerlingő” operettje, mely Peterdi Etelnek lesz a bucsuestéje. A színtársulat folyó-hó 22-én tartja utolsó előadását.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutótól a második házban SZIVÓS ANTAL műórás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadiemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszert és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít.

Használjunk hadisegély-bolyongókat!

Vidéki szülők figyelmébe!

már most előjegyezhetni a jövő tanévre. — A növendékek jó és megbízható elhelyezését ezen otthonban a női felsőkereskedelmi és polgári leányiskola igazgatóságának felügyelete biztosítja.

Prospektust küld az Intézet vezetője:

Értesítem a nagyérd. közönséget, hogy a kitűnő hírnévnek örvendő

Pécsi Leányinternátusban

Werner Szeréna Pécs, Papnövelde-u. 4.

**MEGHÓDÍTOTTUK
A VILÁGOT!**

3831

GUTENBERG BÉLA ANDRÁSSY-UTJÁN

Vezérképviselő:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

Ügyes varróleányokat és
tanulóleányokat fizetéssel
felvesz **VINCZE JÁNOS** utóda
női szabó :: Hungadi-utca 2.
Ugyanott egy férfilegéd is felvétetik.

Az
Abbáziai Széphegyi Pensió
és szálloda megnyitja:
BALATON-KERESZTURON
(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy
anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona.
Családoknak s kálozási szobák kedvezményes ár

**Kirándulóknak meglepő
méréselt árak!**

Kitünő ellátást garantál

Széphegyi Kálmán abbáziai Pension-
tulajd., főszakács.

Hangzatos reklám

helyett szép és tartós
munkát végez, olcsón

REISZ

élm és szobafestő, Kazincz-u. 4.

Járványos és fertőző betegségek ellen
legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellemesebb ízű asztali és borvíz.
Állandóan palackcserével kapható
s így háztartásban a legolcsóbb.

Pótelárulást Nagykanizsán:

Szabó Antal lőszer és csemege
kereskedésében. ::

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:

Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gondtal és izléssel szállít.**

Telefon 41. szám

Zalai Hírlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Kiöflaetóni Frank: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes száma 6 K. Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyilattér e. . . megállapított arak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

A közelgő diadal.

A középeurópai szövetségesek ritka egyetértésére, türethetetlen erejére, szívós kitartására, vitéségére és igazságába vetett hitére volt szükség, hogy ellenségeink végre kiábránduljanak abból a téves hitből, hogy számbeli fölényüknél fogva legyőzik és eltörik Európa színeről Németországot és a monarchiát.

Ma már tisztában vagyunk azzal, hogy a világháború romboló tüzét az angol diplomácia ravaszsága, alattomosága és üzleti féltékenykedése gyújtotta föl. Anglia Intézte és tervelte ki a nagy sirt, melybe két birodalmat akart eltemetni. Ebből a célból kötötte meg főképp a szövetséget Japánországgal. Ebből a célból vesztégetett a Balkánon. Ezért vásárolta meg jó előre és birta hitszeregsre Itáliát. Ezért biztosította magának és társainak Amerika fegyver- és municiósegítségét és ez'rt csodította ellenünk idegen világrészek színes csordáit. De fölféllen nagy bizalma Oroszország tömegerejében összpontosult s kétségtelennek látszott előtte, hogy az orosz sereg milliói csakhamar előzönlük Középeurópát.

Ebben a helyzetben annyira biztosnak látta az ántánt győzelmét, hogy már előre megkészítették azt a térképet, mely egy összezsugorított Németországot és egy földarabolt monarchiát mutatott. Anglia tehát biztos volt abban és szövetségeseit is biztosította, hogy a világtörténelem legnagyobb háborúját megnyeri. Országokat söpör el és új országokat teremt, melyek fölött úgy fog állani, mint a világ ura. És ha arra gondolunk, hogy ellenségeinknek numerikus többsége mellett a pénzes Franciaország és a gazdag világuzsorás: Anglia szórja millárdjait: nem is csodálkozhatunk azokon, akik kezdetben az ántánt győzelmét jósolgatták. De ezek nem gondoltak arra, hogy Németország katonai szervezettsége és a monarchia élethalál küzdelmének tudata olyan erő rejt magában, amelyet sem az angol millárdok, sem a muszka tömegérő megdönteni nem fog.

Most már a cselszövő Anglia, a bizakodó szövetségesek, a győzelmünkben kétkedők is kénytelenek bevallani, hogy olyan fordulathoz jutottunk, amely a legjobb kilátást nyújtja ahhoz, hogy a középeurópai kettős szövetség erején minden ellenségünk megtörik. Hát még ha figyelembe vesszük, hogy Angliának Amerikát nem sikerül kimozdítani becsületet, semleges álláspontjából, aki sem egyiknek sem másinak segítséget nem nyújt. S hát még ha arra gondolunk, hogy Itália büszkesége csak a semlegességig terjed és nem támad hátba

orgyilkos módjára! Hova jutott volna már a gögös ántánt? Mi volna már velünk és mi volna a nagy Oroszország sok milliós seregével?

De Amerika municiósegítsége és Itália hátbatámadása legfeljebb kitolta, de meg nem gátolta a mi győzelmünket. Ezt most már belátja, minden tagadás ellenére is az ántánt. A nagy győzelmi ábránd eloszlott, mióta az orosz

medve ezer sebből vérezve menekül, maga sem tudja hova és meddig. Az ántánt nagy bizalmának oszlopa végleg megingott és nemsokára összeomlik a híres szövetség, amely Németország és monarchia megsemmisítésére esküdött össze.

Vitéz seregeink, az Isten igazsága és az erkölcsi világrend diadala gyorsan közeledik.

A VILÁGHÁBORÚ.

— A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai. —

Vilnát kiüritik.

Lugano. A római „Secolo” londoni táviratát közöl, mely szerint az oroszok Rigát és Vilnát is kiüritik. A lap még azt is írja, hogy mostanában az északi harctérről sok rossz hír lesz még várható. A legfeljebb e közlésekben az, hogy a hír közlését a londoni cenzura megengedte.

Az oroszok üldözése.

Nem lesz megállás.

Rotterdam. A német és osztrák-magyar seregeknek keleti irányban való előnyomulása az oroszok azon tervét, hogy az Oszowiec—Breszt-Litowszk vonalra vonuljanak vissza, a jelek szerint teljesen lehetetlenné fogja tenni. Oszowiec vára már ostrom alatt áll, s ettől északra is erősen fenyegetve van a tervezett új orosz front. Dél felől is igen komoly veszedelem fenyegeti a visszavonuló orosz hadsereget, mert Mackensen és Woytsch vezérezredes mind gyorsabbá váló tempóban haladnak fölfelé a Bug mentén.

A demoralizált oroszok.

Hága. A Timesnek Pétervárott időző munkatársa feltűnést keltő közleményben számol be azokról az erkölcsi okokról, melyek lényegesen hozzájárulnak a mind jobban növekedő orosz kudarcokhoz. Az orosz tisztikar már Lemberg elestével teljesen elkedvetlenedett — írja a Times — és ez a hangulat az újabb események hatása alatt nő s már semmiféle eszközzel meg nem változtatható.

Olaszország Szerbia ellen.

Berlin. A Nationalzeitung jelenti Zürichből: Olaszország felszólította Szerbiát Albánia partvidékének kiürítésére, amelyet Olaszország akar birtokba venni.

Az angol békemozgalom.

Rotterdam. A Dally Mail jelenti: Amióta a központi hatalmak az orosz hadseregen egymásután aratják óriási diadalokat, Angliában mindnagyobb tért hódít az Anglia és Németország között kötendő külön béke eszméje. Már az egyes politikai pártok is dolgoznak a béke érdekében, több angol érsek pedig nyílt propagandát kezdett a béke megvalósításáért.

Az Unió elutasítja a monarchiát.

Stockholm. Washingtonból kábelezik, hogy Ausztria-Magyarországnak amerikai municiószállítás ügyében küldött tiltakozó jegyzékére az Egyesült Államok kormánya elutasító választ hozott.

Románia

és a központi hatalmak.

Bukarest. A román kormány félhivatalosa, az „Universul” vezércikkében a Törökországnak szánt munició átbo-csátásáról írva, ezeket mondja:

„Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy Románia szerződése még fennáll a központi hatalmakkal. Hogy ha Románia mindezek ellenére mégis megtiltaná a municiószállítást, ez csak kellemetlenkedés lenne és méltatlan olyan országhoz, mely a legnehezebb viszonyok között is korrekt és igazságos magatartásáról volt nevezetes. Míg fel nem mondtuk a szerződést, míg megengedtük, hogy az entehte egyik hadviselő állama a másiknak hadianyagot szállított át Románián keresztül, amíg nyíltan nem csatlakoztunk a négyes szövetséghez, amíg nem szakítottunk a velünk barátságos viszonyban álló Törökországgal: addig teljesíteniünk kell a központi hatalmak kérését és legalább is jóakaratusat abban a mértékben kell velük szemben kimutatnunk, mint a többi hadviselő állam iránt. Két dolog között van választásunk. Vagy háború, vagy semlegesség, de egyszerre mind a kettő lehetetlen! A mostani helyzet a jövőben csak kellemetlenégeket hozhat reánk.”

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. A Wieprzen át előnyomult osztrák-magyar csapatok tegnap elfizték az ellenséget a Kocktól északnyugatra elterülő vidékről és folytatják az üldözést északkeleti irányban. A felső Bysmienica és Bug között, hol az oroszok az ostrow-uhrusk vonalán újból szilárdul megvetették lábukat, a szövetségesek támadása tolyamatban van. Északkeleten egyébként semmi újság.

Olasz hadszíntér. Az olaszok tűzérési és gyalog támadási tevékenysége a tengermelközi arcvonalon tegnap újból nagyobb terjedelmet öltött. A doberdói fensik szélén Monfalconetól keletre nagyobb ellenséges erők megtámadták állásainkat. Ezen állások elkeseredett harcok után kivétel nélkül birtokunkban maradtak. A visszavert ellenségnek főleg az oldalról jövő tűzérési súlyos veszteséget okozott. Nyugat felé a kiugró fensikrész ellen intézett támadást már tűzérésünk elfojtotta. A görzi hídfővel szemben az olaszok megkísérelték, hogy akadályainkig előre küzdjék magukat. A mieink kézi gránátokkal ütték el őket. A sötétség leple alatt Zagoranál ellenünk intézett ellenséges támadás épp úgy kudarcot vallott, mint a tegnapié. A karinthiai és illovi határterületen a helyzet változatlan.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagytőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Souchezről északra egy francia kézigránátámadást visszavertünk. Gyalogságunk késő este Lingekoplon visszavert egy támadást.

Keleti hadszíntér. Hindenburg hadseregcsoporija az oroszok erőitlen előretörését, melyeket az utóbbi napokban a Riga és Mitaui műut megkíséreltek, könnyen visszaverte. A Njementől északra egyébként nincs változás. Nagyobb orosz erőknek Kownoból ellenünk intézett támadása meghiusult. Az augusztus 8-ika óta itt elfogott oroszok száma 2516-ra, a zsákmányolt géppuska 16-ra emelkedett. Lomzától keletre csapataink előnyomultak a Bobr—Narew vonal felé. Lomzától délre az egész orosz arcvonal hátrál. A vasuti csomópontot Ostrowtól délkeletre elfoglaltuk. Novogeorgiewsktől keletre megszálltuk az elcségtől kiűritett Benjaminow erődöt. Novogeorgiewsk és Brest—Litowsk várakat lég-hajóink bombázták. Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoporijai és a szövetséges csapatok kemény üldözés közben balszárnnyukkal elérték Kaluszy vidékét. Mackensen tábornagy hadseregcsoporija és szövetséges csapatok az Ostrowa—Uhrusk vonalban levő ellenséges állásokat támadják. A felső Bug Zlota-Lipa mellett a helyzet nem változott. Az oroszok visszavonulásuk közben Galiciában és Lengyelországban a lakóhelyeket és a termést mindenütt a legveszélyesebb módon megsemmisíteni igyekeztek, ami azonban annál a nagy sietségnél fogva, mellyel menetelni kénytelenek voltak, többnyire csak hiányosan sikerült. Az oroszok most, amikor nem tisztán lengyel és rutén lakosságú vidékre érkeztek, beszüntették ezt a tevékenységüket.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Gépirónót

keresek délelőtre.
Cim: a kiadóban.

Levél Cseh-Kanizsáról.

III.

Hogy a cseh milyen művészelkű nép, arról lépten nyomon meglehet győződni. Hogy egyebet ne mondjak, a borbély, aki reggelenként a fölös hajzatot szokta eltávolítani ábrázatomról, — szenvedélyes festőművész. De egyáltalán nem valami szánalmasan vergődő amatőr, hanem határozottan tehetséges és eredeti művész. A staffelázs állandóan ott áll a boltban, a kirakat tükörüvege mellett és az ambiciózus Figaró nyugodtan dolgozik nap-hosszat egy-egy remekművén. Ha vendég jön, minden emóció nélkül leteszi a pémzlit, habozás nélkül a habveréshez lát s a sikerült műtét után előkelő gráciával veszi át az obligát öt krajcárt, hogy aztán újból a készülő festménynek szentelje magát. Vázlatkönyvét akármelyik ismert művész is nyugodtan elfogadhatná.

A hivatalos nyelv a német, de itt alig lehet mást, mint cseh fölírásokat és cégtáblákat látni. Az utcák mind ulicák és stridák. A rynek, a nagy tér itt is megvan, egy tizenegyedik századbéli, szép és egyszerű templommal, amelyet épen most restaurálnak. A templomot tágas körben érdekes, ó-stílusú házak veszik körül. A városház kiválóan eredeti és méltóságos építmény. Az uralkodó stíl az a középkori német-cseh modor, amely vonalaiban mintha a barokk előfutárja lenne. Ha szembe áll a házzal az ember, a tetőt teljesen eltakarja a gömbölyt vonalából összetett homlokzat és mindegyik olyan, mint valami szépen cifrázott, régies fallóra vagy nipp-szekrény. Érdekes, hogy a postaépület a megtévesztésig hasonlít a berendezésében is ahhoz, ahogy a mi új postapalotánkat tervezték. Szintén sarok-épület, vágott sarokkal, trapezoid-alaku vesztibüllet és koncentrikus földszinti csarnokkal.

„Adj innom hű csehem!” — mondja a szomorú végű, fiatal V. László Arany János egy hasonló című balladájában s az utókor azzal gyanúsítja a hű csehet, hogy a kristálykehelyben gyorsan ülő mérget nyújtott a szerencsétlen gyermek-királynak. Nos, ezt a vádat vissza kell utasítanom. V. László korai halálát valószínűleg az okozta, hogy a hű cseh tévedésből hamisítatlan vizet adott neki, mert arra már volt példa, hogy a cseh víztől örökre csendes ember lett a jámbor magyar. Ez a víz igazán nem magyar gyomornak való. Vízvezeték ugyan van minden házban, de az ez uton közvetített folyadékot csak mosakodásra és surolásra lehet használni. Ezért nem is kell féltetni a pilseni sörgyárakat, amelyek tagadhatatlanul kivágják a rezet.

Ha már versről van szó, ime egy saját szerzeményű kis versem, amelyben azt hiszem, eléggé találóan sikerült jellemeznem az itteni magyarság lelkiállapotját.

Cseh földön.

Magyar dal és magyar vidámság
Az ó-vár vedlett sáncain...
Itt sétált egykor elmerengve
A szép Podjebrád Katalin.

Most jótorku, zalai „bunkók”
Emlegetik a rosszszebet
S nem is sejtve, agyontiporják
Az ódon, szép emlékeket

A Podjebrád lány rég elporladt,
De ma is szépek a cseh nők...
S szemüket biz' sosem sütik le
A magyar leveleték előlr.

De hiába szépek, vidámak.
Egy perc... a mámor elreptül,
S a csillogó magvar szemekre
Homályos, bus fátyol terül.

Felhő hajókáz délkeletről,
Ezer borus szem kérdezi:
Hogy attól az egyetlen egytől
Hozott, hozott-e hírt neki?

S este, mikor pihenhetnének
A fáradt, hajszolt magyarok...
Mosollyal, könnyel százszor olvas
Mind egy kis tábori-lapot.

Ami a Podjebrád Katalinra való célzást illeti, hát az alkalmasint vaskos anakronizmus, mert Hollós Mátyás szép arája aligha fordult meg életében Pilsen tájkán. Dehát ennyi költői szabadságot talán csak engedélyezel nekem.

Persze a kanizsai ismerősökről kötettség lehetne összeírni kedvesebbnél kedvesebb dolgokat. De egyelőre annyi is elég lesz, hogy élnek és pedig jól élnek. *Rapoch* hadnagy erősen számít rá, hogy az ősz beálltával újból látogatást tesz a harctéren, de ez egyáltalán nem zavarja a jó hangulatát. Itt van már a kedves *Heinz* hadnagy is, aki legutóbb Kanizsán kórházban volt. *Révész* Jancsi mióta a harctérről hazatért, nagyszerű eredménnyel abrichtolja az ujoncokat s az ezred legstrammabb kadétjának bizonyult. *Neumann* dr. a közbálványozásban részesülő *Schichtanz* doktornak segédkezik a maródi szobában, ahol rajta kívül most csak egy kanizsai medikus dolgozik, a boldogult *Mikula* ezredes szép, fiatal fia, aki odahaza egykor, mint hőszínész aratott szép babérokat a Polgári-Egylet színpadán. A kiképzés alatt álló legénység körül buzgólkodik *Fränkel* és *Jakabffy* hadnagy is, mindketten a legjobb egészségben. A legifjabb kanizsai aranyifjúságnak még két szimpatikus tagja feszít itt önkéntesi uniformisban. A gladiatori termetű és rózsásan gyermekarcu *Fränkel* Gyuri, akiről a cseh lányok még ma sem akarják elhinni, hogy nem három emberből van összefabrikálva és *Goldhammer* Sándor, aki most követésremélően puritán életet folytat. Egyrészt mert az önkéntesi-iskola minden idejét lefoglalja, másrészt pedig a lönmaradó csekély időben szenvedélyesen tanul billiárdozni *Dedk* főkapitány ur nagyobbik fiával. A beszámolást folytatom legközelebb, ma már alaposan elfáradtam. Bocsásd meg, hogy ilyen ötletszerű, vad össze-visszaságban irtain, de egyáltalán nem lebagtek parnasszusi célok a szemem előtt, mikor ezt a kis fecsegést összeróttam. A mielőbbi viszontlátásig üdvözlöl álmos barátod

Gács Demeter,

Járványos és fertőző betegségek ellen
legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellemesebb ízű asztali és borvíz.
Állandóan palackcserével kapható
s így háztartásban a legolcsóbb.

Főelárulítás Nagykanizsán!

Szabó Antal tészer és csemege
kereskedésében. ::

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek !

HIREK.

Koch Antal — ezredes, Pilsenből jelentik, hogy őfelsége Koch Antai alezredesi, a cs. kir. 48. gyalogezred parancsnokát, ezredessé léptette elő. Koch ezredesnek a csapattisztek ranglétráján a legfelső fokra való emelkedése azon kiválóságnak elismerése: jelenti, mely őt mint katonát és mint embert egész életén át minden rangemelés nélkül is magasan az emberek tömege fölé emelte. Koch ezredes előlépésének híre Nagykanizsa város polgári társadalmában is a legáltalánosabb örömet fogja kelteni.

Belus Lajos halála. Egész sereg fekete lobogó jelzi ma reggel óta Nagykanizsa utcáin, hogy minden közintézményünk áldozatkész, lelkes tagja, Belus Lajos gyógyszerész meghalt. Mindössze 52 évet élt Belus Lajos, aki 1884. év óta volt tulajdonosa az „Igazság” című gyógyszertárnak, melyet atyjától, Belus József gyógyszerésztől vett át. Belus Lajos élete maga volt a megtestesült jótékonyosság, melyért állandóan nagy összegeket áldozott. A jótékony célokra adakozók listáján neve mindenkor a legelső s a mellé jegyzett pénzüsszeg a legnagyobb volt valamennyi között. Hosszu betegség után bekövetkezett elhunytáról családja az alábbi gyászjelentést adta ki:

Alulírottak mély fájdalommal tudatjuk, hogy Belus Lajos gyógyszerész jótékony áldásdus életét hosszas szenvedés, a halotti szentség feladása után 1915. évi augusztus hó 11-én este 8 órakor befejezte. A boldogult hült teteme 1915. évi augusztus hó 13-án, pénteken délután 5 órakor a Széchényi-téri gyászházban a róm. kath. szentegyház szertartása szerint beszenteltetik s a helybeli róm. kath. temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetik. Engesztelő szent miseáldozat a helybeli plébánia templomban 1915. évi augusztus hó 13-án délelőtt 10 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Nagykanizsa, 1915. augusztus hó 11. Áldás és béke lengjen a drága halott hamval felett! Merkly Antalné Belus Anna, dr. Tuboly Gyuláné Belus Paula, Veber Károlyné Belus Teréz, Belus László, testvérei. Dr. Merkly Belus József, mint fogadott fia. Merkly Antal, sógora. Ifj. Merkly Antal, Merkly Lajoska unoka öccsei.

Az Ipartestületi dalárda próbál. Ma este tartja első összpőbját az Ipartestület dalárdája, mely a szent István napi katonanapon hangversenyezni fog. A karmester ezúton kéri a dalárda összes tagjait, hogy a próbára pontban este 9 órakor az Ipartestület helyiségében pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Ujabb gombamérgezés Kiskanizán. Még el se temették a minapi kiskanizsai gombamérgezés áldozatát, s már megint hasonló esetről kell beszámolnunk, mely ugyan még nem végződött halállal, de az is könnyen lehet belőle. Tegnap este 9 órakor a kiskanizsai rendőrközlőntény telefonon Kiskanizsára kérte dr. Goda Lipót rendőrorvost. A Körmös-utca 37. számú házban volt a baj, ahol Fülöp Lászlóné 36 éves asszony 15 éves Katalin nevű leányával együtt mérgezés tünetei között súlyos beteg leüdü. Fülöpné még kedden este néhány gombát talált az istállóban s a gombát csiperkegombának nézve beledobta az éppen készülő vacsoralevesbe, melyet leányával együtt elfogyasztottak. A kisleány a gombát hamarosan kihányta, az anya azonban nem. Tegnap reggelre Fülöpné igen rosszul lett, de bizva állapotának jobbra fordulását, egész nap nem hívott orvost. Délután azonban a leány is rosszul érezte

magát, mire estefelé már jónak látták orvost hivatni. Dr. Goda Lipót kezelés alá vette a betegeket, akik az éjszakát javuló állapotban töltötték, ma dél felé azonban a leány állapota hirtelen rosszra fordult, úgy hogy nála most már nagyobb bajtól is kell tartani.

Nagy cselédhiány Nagykanizsán. A sok mindenféle hiány mellé járul Nagykanizsán már hetek óta a cselédhiány is. Junius vége táján az történt, hogy a szolgálok, korán érett szakácsnők és egyéb foglalkozásbellek tömegesen felmondtak, elsején egész népvándorlás indult a faluk felé. Volt aki az oblligát szülői megbetegedéssel hozakodott elő, a javarésze azonban bevallotta őszintén, hogy tőkét gyűjteni megy haza. Napi négy-öt koronát készséggel fizetnek ma aratásban a kifejlett erjű leánynak. 16—17 éves cseléd 20—24 korona havi bért kapott s most 120—150 koronát keres meg. Hogy maguknak kell gondoskodniok az élelmezésükökről, ezen hamar tulteszik magukat. Mihelyt saját zsebükre történik a kiadás, lecsökkennek azonnal az igényüket, csak pénzt szerezzenek, valóságos kis hozományt. Amelyik cseléd itt maradt, az vagy stájgerolt, vagy a háboru kimenetelére kíváncsi s azt a menetszázadok indulási arányából kombinálja ki. Ilyen indulások alkalmával ugyan jórészt hasznavehetetlen, az abrosz helyett fürdőköpennyel terít és fogpiszkálókat rak a gyufatartóba, feltűnő sok tányért tör, a piacról lehetetlen hazavárni, menetrendet tanulmányoz és álmában hangosan felsír. Így áll ma a cselédkérdés. Csupa szerencse, hogy sohasem marad katoná nélkül a város s nagy hadibánatok lezajlása után ismét megjelenik oldalukon az új kiszemelt. Szeptemberre talán megint rendbejön a cselédügy, ha csak nem készülnek akkor a leányok a kukoricatörésre.

Októberig tilos az exhumálás. A hadseregparancsnokság az egész hadműveleti és hadtáptérületen egészségügyi okokból az elesett, azonkívül betegség vagy sebesülés folytán meghalt katonák holttestének exhumálását és szállítását augusztus és szeptember hónapokra eltiltotta. Az eddig már engedélyezett exhumálásokat, illetve hullaszállításokat még el lehetett végezni, az ezután beérkező kérvényeket azonban az illetékes hadtestparancsnokságok e rendelkezés alapján elutasítólag fogják elintézni.

A polgárőri szolgálat. Ma, csütörtök este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción teljesíteni:

Katona István, Horváth László, Malek Lajos, Stróbl László, Fekete Imre, Meskó József, Kajdi Gyula, Horváth Vendel, Mátyás István, Benkő József, Vellák Bódi, Benkő János, Csányi László, Engelmann Sándor, Vellák Lajos, Németh Gyula, Sándor István, Bezák Antal.

Egy fiatal 19 éves kereskedő segéd :: a rőfös szakmából állást keres.

Cím: EICHNER VILMOS Nagykanizsa - Badacsony-vendéglő.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszeri és látszeri olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Színház.

* Heti műsor:

Csütörtökön: Vándorfecskék. Operett-ujdonság.

Pénteken: Sybill.

Szombaton: János vitéz. Tihanyi bucsuestéje.

Vasárnap: A próbaházasság. Sebestyén bucsuja.

* Színházi hírek. Az általános közóhajnak engedve, az Igazgatóság péntekre ismét kitűzte „Sybill”-t, Martos, Bródi és Jakobi világhírű táncos nagy operette ujdonságát, mely ez idényben utoljára kerül színre. Az operett értékét ezúttal az is emeli, hogy Peterdi, Tihanyi, Zalai, Borbély és Csanádn kívül Izsó Miklós is fellép az operettben. „Sybill” a mai operettek zeneirodalmi kincse, melynek meseje, zenéje és táncai oly szépek és bájosak, hogy a zongorák és cigányzenekarok országsszerte csakis a Sybill zenéjét játszik. Mondanunk sem kell, hogy a Sybill pénteki utolsó előadását zsufolt színház fogja élvezni. Ma csütörtökön, mint már jeleztük, Zerkovitz Béla kedves, bohózatos operettje a „Vándorfecskék” című ujdonság kerül először színre, melyben a társulat összes elsőrendű eről, Izsó Miklós felléptével közreműködnek. Az operette a cirkuszok világából van merítve s így tele van változatos és látványos tarkaságokkal, amelyek állandóan a legderűsebb hangulatban tartják a közönséget. Szombaton Tihanyi Béla „János vitéz” előadásában tartja bucsuestélyét, melyre nagy előkészületek folynak a színháznál. Tihanyi Béla bucsuestélye iránt városszerte o'y nagy az érdeklődés, hogy a közönség tömegesen kíván azon részt venni. Vasárnap a „Próbaházasság” rendkívül kacagató énekes nagy bohózat adatik. Hétfőn Peterdi Etus a „Varázskeringő” operettben bucsuzik el a kanizsalaktól. Folyó hó 22-én lesz a társulat utolsó előadása.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

ANTISPORAVITA

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

≡ »Antispora-Vita« ≡

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őrös által hazánkban állandóan lenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhart-féle damaszt-árukat és a jóhírű Liliom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehérneműket. ::

==== A legfinomabb árúk! ====
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcimtablák

könl s külföldi faerezés
márvány utáztatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett izlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főlshóllításra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sörgöncim:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és izléssel szállít.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vicékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyilvántartás az újságírók megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

A megriadt nyáj,

ha a hirtelen elboruló égből villám-esap közé, nem rémüldözik annyira, mint az entente című rosszul spekulált üzleti társaság, most, hogy az orosz katasztrófa rájuk nézve végzetes következményei mutatkoznak. A legképtelenebb kapkodások, egymás komikus vigasztalása, a ledől orosz óriás simogatása, de mind ezen hamis érzések és képmutatások alól a maguk jövője feletti kétségbeesés hangja sir ki. Tragikomikus az, ahogy a megvert orosz hadsereget vigasztalják és a maguk reményvesztett népét bizalomra akarják hangolni. Varsó, Iwan-gorod és az orosz korona drágaköve, Lengyelország, elveszett, de az orosz nép mulat és lóversenyzik, az orosz hadsereg züllik és demoralizáltan fut, de ők a mi teljes legyűrésünkről beszélnek. Ha nem lennének az idők olyan tragikusak, mosolyogni kellene ezeken.

Az oroszok vereségeinek a haszontalan szószátyárkodással való enyhítése kicsiny halással lehet még az entente félrevezetett népeire, amelynek nincs alkalmja rövidesen meggyőződni a dolgok igaz állásáról. A hazugságok és frázisok mákonya még kis ideig a mesék színes álmaiba ringathatja a megtevesztett népeket. De az álom csak rövid és csak addig tart, amíg a letagadhatatlan tények következményei nem jelentkeznek. Ez az idő pedig már közel van és az a katasztrófa, amely az oroszokat éri, nemsokára éreztetni fogja hatását az entente többi népénél is. Mert bizonyos, hogy északi győzelmeink nemcsak az oroszok, hanem az egész entente vereségét jelentik. Ha fenn győztünk, mindenütt győztünk, a lengyel földön éppen úgy, mint a világ minden ellenséges részében kezünkbe került a siker dicsősége. A legnagyobb ellenség, ha ledől csapásaink alatt, eltemeti kisebb társait, akiknek eddig is, amíg fenn birkóztunk a kolasszussal, téllenséget vagy lassu elvérzést tudtunk parancsolni. Ami pedig addig történt, amíg északon véget ért a történelmi tülekedés, csak üres pletykálkodás, amelynek véget vet minden ellenséges földön az a pillanat, amikor fegyvereink átveszik a szót. Ott már tartunk, hála legyen érte a mi jó Istenünknek, hogy vigasztalják, biztatják egymást az ellenségeink. Majd ha még néhány vereség éri őket, fogják szidni is egymást, gyalázní és ócsárolni, erkölcsstelenségük piszkát fogják egymásra fröccsenteni. Mert a vereségbe mindnek fájni fog a háta, de mind a másikra fogja tolni a kudarc okát. Így volt ez mindig, ha hűtlenül, kapzsin, családul gazdálkodó üzlettársak törvényes számadás elé kerültek. Es a népek törvény-

széke nagyon szigorú ítéllettel fog lesújtani a család üzlettársakra, ha egyszer felébred előtük a valóság és meglátják,

hogy vezérek — az ő vérük és pénzük hűtlen sáfárai — milyen gonoszul és könnyelműen spekuláltak.

A VILÁGHÁBORU.

— Magyar Távirati Iroda és Híradó Est mai táviratai. —

Szentpétervárért aggódnak az oroszok.

Rotterdam. Az a bámulatra méltó előnyomulás, amit a német és osztrák-magyar seregek a legutóbbi napokban tettek az orosz birodalom területén, az összes orosz körökben a legculyosabb aggodalommal tölti el és az orosz lapok mind a Szentpétervár elleni ellenséges felvonulás eshetőségével foglalkoznak.

A Times és Szentpétervár.

Hága. A londoni Times szerint az északi német hadseregek legújabb hadműveletének célja Szentpétervár elfoglalása. Ezt főleg azon óriási politikai jelentőség miatt fogja forszírozni a német hadvezetőség, amelyet az orosz főváros elfoglalása világszerte jelentene. A Times igen aggályosnak találja Szentpétervár jövődő sorsát, mert az orosz főváros vonaton mindössze csak egy éjszakai utazás távolságában van Rigától. Szentpétervár elfoglalása — írja a Times — a politikai jelentőségtől eltekintve is rendkívül nagy csapás lenne Oroszországra nézve, mert elsősorban nagy mértékben megfosztaná azt a municiógyártás lehetőségétől, másodsorban pedig az orosz birodalmat teljesen elzárná a keleti tenger felől.

Kétségbeesés Oroszországban.

Rotterdam. Szentpétervárról jelentik, hogy a Varsó esete utáni események az orosz főváros köreiben nagy csalódást keltettek és a nép hangulatát a kétségbeesés szélére vitték. A hadvezetőség jelentése ugyanis annyira lefokozták Varsó esetének jelentőségét, hogy most a legkínosabb meglepetést kell a német és osztrák-magyar seregeknek az orosz birodalom belseje felé való rohamos előnyomulása.

A Njemen-Bug vonalat sem torthatják az oroszok.

Stockholm. A londoni Daily Mail közlése szerint az orosz hadvezetőség kijelentette, hogy az orosz hadseregre nézve a Njemen és Bug folyók vonalának tartása is nagyon kétségessé vált, mert az ellenség Wilkomirnál (Kownótól észak keletre, a Njemenen túl) és Kowelnél

(Cholmtól keletre, a Bugon túl) az orosz front mögé oly mélyen benyomult, hogy annak egész vonalát erősen veszélyezteti.

Románia döntő órái.

Brassó. A Brassói Lapoknak jelentik: Az egész világ feszült figyelmé a Balkánra van irányítva, melynek minden egyes, ezidőszerint még semleges állama létének, jövője irányításának döntő óráit éli. Bulgáriával már hetek óta tisztában vagyunk: nem kétséges immár, hogy dicső harcok viharában megacélozott fegyvereivel oldalunkon áll s a legrövidebb idő kérdése hogy Macedónia visszaszerzéseért megtámadja egykori hűtlen szövetségeseit, Szerbiát. A Balkán legnagyobb s mondhatni, egyedül rejtélye még csupán Románia magatartása, mely felől még szabadon csaponganak a kombinációk. Annyit azonban körülbelül ki lehet mondani, hogy ha Románia eddig jónak látta megőrizni semlegeségét, Bulgária nyílt állásfoglalása után most már százszoros oka lesz ezt tenni. A román hivatalos körök józan felfogását különben eléggé biztatóan jellemzi a félhivatalos „Unversul” egyik legutóbbi számának vezércikke, melynek címe „A világháboru egy éve”, s amelyben többek között a következők foglaltatnak:

»A háboru mérlege a központi hatalmakra nézve jelentékeny haszonnal és a négyes szövetségre pedig nagy deficittel záródik. Mindabból, ami már elmúlt, az látszik, hogy egyedül a mi kormányunk volt az, amely bölcsen és előrelátóan a háboru kezdete óta úgy bírálta el a dolgot, a hogy kellett. Ezen körülmények folytán a várakozó magatartás és a minden tekintetben való előkészület volt az egyedül helyes és bölcs politika s az egyéves háboru mérlegében a román népnek is van aktív része; amennyiben igazolást nyert, hogy ez a politika helyes és igazolja a nép bizalmát az ország kormányzóival szemben.«

Aki e sorok között olvasni tud, az előtt nem lehet kétséges, hogy mit jelent az Unversul tónusa és a helyzetről való megállapításai, amely lap eddig mindig a moszkoviták vizein evezett és az entente legerősebb támasza volt Romániában.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér. Osztrák-magyar haderők, amelyek az ellenséget az alsó Wleprztól északra üldözik, ma elfoglalták Lukowot és Radzintól nyugatra átkeltek a Bysirzcán. Tysmecnica és Bug között szövetségesek tegnap az oroszokat több helyen kivetették állásaikból. Az ellenség ma reggel otthagya a csatateret és visszavonul. Egyébként a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér. A tengeremléki arcvonalon az elmúlt éjjel az olaszok nagy veszteséggel mellett visszaverték a doberdói fensík kiugró rész ellen intézett egy nagyobb ellenséges támadást és Zagoránál két előrelőrést, a melyeket napközben heves tűzvérségi előkészítés előzött meg. A görzi hídfő előtt nyugalom van. A többi arcvonalon az ágyuharcok és csatározások tovább tartanak.

Höfer altábornagy.

Események a tengeren.

Budapest. (Hivatalos.)

Augusztus 11-én reggel hajóink Mollettától egészen Seno San Giorgioig lötték az olasz tengerpart vasutépítményeit. Malfettában négy gyárat és a közuti vasut két viaduktját erősen összelőtték. Egy viadukt beomlott, egy gyár kigyulladt. San Sparitóban a pályaudvar és különféle raktárak földig leégtek. A lakosság körében pánik uralkodott. Az olaszok középkaliberű ágyúkkal eredménytelenül tüzeltek torpedózuzóinkra. Hasolókép kudarcot vallott egy ellenséges tengeralattjáró támadása. A Seno San Giorgio-i vasuti viaduktot tüzelésünk erősen megrongálta. Valamennyi hajóink sértetlenül érkezett haza. A Bari előtt megjelent tengeralattjárón kívül, amelyről már megemlékeztünk, ellenséges tengeri haderőből semmit sem láttunk. Flottaparancsnokság.

A németek harcai.

Berlin. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Az Argonnokban Vienne le Chatreutól északra elfoglaltuk a franciák egy erődcsoportját, a Martyn erődött 74 sebesülten franciát, köztük öt tisztet elfogtunk és két géppuskát, valamint hét aknavetőt zsákmányoltunk. Az ellenség nagy véres veszteségeket szenvedett.

Keleti hadszíntér. Kurlandban és Szamogitlában a helyzet változatlan. A Njementől délre Eichhorn tábornok hadseregének csapatai véresen visszaverték a Dvina szakaszon jelentékeny erővel megkísérelt támadást. Az ellenség 700 foglyot hagyott kezünkön. Scholtz tábornok hadserege elfoglalta a Vjzna melletti hídfőt és Narewtól, északra az ellenséget a gázlón át szorította. Ezen hadsereg augusztus 8. óta 4950 orosz, köztük 11 tisztet fogott el és 12 géppuskát zsákmányolt. Gallwitz tábornok hadserege rohammal elfoglalta Zambrovot és tovább délre állandó harcok között Anbrzejowon túl keleti irányban nyomul előre. Novogeorgiewsk előtt nincs ujság. Léghajóink egyike bombázta a Bjalistoki pályaudvart, nagyobb robbanásokat észleltünk. Lipót bajor herceg hadseregcsoportja ellenséges utóvédekkel vívott lölytonos harcok között folytatta az üldözést és átthaladt a Muchawka szakaszon. Lukowot elfoglalták. Mackensen tábornagy hadseregcsoportjánál a szövetségesek több helyen betörték a szívésen védelmezett ellenséges állásokba, mire az oroszok ma éjjel óta az egész arcvonalon a Bug és Parcew között visszavonulóban vannak. A miniszterelnökség sajtóosztálya.

A kanálsparti fürdő.

Mi volt az eredeti terv?

Közleményeink, melyek a Szépítő-Egyesület által minap felújított kanálsparti fürdőtelep tervéről, annak a Principálisvölgyi vizitársulat közgyűlése által való kedvező fogadtatásáról és a megvalósítási határozatról szóltak, a legszélesebb körben általános érdeklődést és városszerte osztatlan örömet keltettek. Nem terjeszkedtek ki azonban e közlések arra, hogy mi volt az az eredeti terv, aminek egy részlete lesz a fürdőtelep, melynek munkálatait az az 50 orosz fogoly fogja néhány hét múlva megkezdeni, akik ezidő szerint még Nagykanizsa városa részére mezőgazdasági munkát végeznek. Mindenkit érdekel azonban, mik voltak annak idején e nagyszabású vízművek tervel, melyeknek egy kis részlete is akkora, hogy abban az egész létesítendő kanálsparti fürdőtelep annyira készen benne foglaltatik, hogy azt csupán egyszerűsíteni kell, hogy megvalósítható legyen. Ki lehetne illetékesebb ennek elmagyarázására Székely Nándor városi mérnöknel, akit a városi tanács régi fürdőtervének részleteire vonatkozólag megkérdeztünk. A magyarázat, úgy, ahogy vettük, itt következik:

— Réges-régen egyszer valami villamos úgy volt szőnyegen Nagykanizsán. Amikor (1907-ben) arról volt szó, hogy a város megválthatná a villanygyárat a Franz cégtől, ezt úgy tervezték, hogy a városi villamgyár vízszükségletének ellátására a Principális kanális mellett nagyszabású „vízkivételi művel” létesítenek, mely a jelzett cél mellett egy, a város öntözésére szolgáló önműködő kutat is táplált volna, amit a város végén akartak elhelyezni. E vízmű harmadik rendeltetése s a terv harmadik részlete a Principális kanális mellett szabadtűdő volt, melynek lényege a 40 méter hosszú és 15 méter széles betonnal bélelendő bazin lett volna. Nagyszabású építkezés eredménye lett volna mindez, mert a vízmű legfőbb alkotó része gyanánt külön gépházat kellett volna létesíteni a Kanálsparton, ahol a terv szerint egész kis gyártelep épült volna. A fürdőt a szivattyutelep látta volna el vízzel, mely tehát mechanikailag jutott volna a medencébe.

A városi tanács a vízjogi kérdések elintézése végett az engedélyezési eljárást is folyamatba tette már, de mint tudva van, az egész dolog azon akadt meg, hogy a villanygyár a régi kezekben maradván, annak megváltása tárgyalanná vált. Nem utózik azonban nagyobb nehézségekbe a Szépítő-Egyesület által felvetett ötletek szerint a fürdőnek egészen egyszerű keretek között leendő megvalósítása, anélkül, hogy a városi tanács által elkészített terveken túlságosan nagy változtatást kellene eszközölni. Természetesen most már — szivattyutelep nem lévén, — a víznek magamagától, természetes uton kell majd a fürdő medencéjébe jutni s abból eltávozni, ezért ha a város muszka foglyai hozzálátnak majd e munkához, első dolog lesz a Principális kanális rendezése, a megfelelő meder-rész leszállítása és csak azután következhet a medence ásása s végül a költséges betonmunka.

Eddig tart a városi mérnök kommentárja, melyhez a magunk részéről még csak annyit fűzünk hozzá, hogy a kanizsai szabadtűdő megvalósításához egy dolog okvetlen szükséges s ez az, hogy a muszka foglyok annak idején (de mindenestre még karácsony előtt) csakugyan hozzáfogjanak annak munkáihoz.

HIREK.

Nagykanizsa kenyere.

A kötelező lisztátvétel.

(Saját tudósítónktól.) Tudósítottunk Nagykanizsa város közéletmezési bizottságának első ülésén ismertetett azon reformról, mely szerint a belügyminiszter rendelete értelmében az idei lisztszükséglet megállapításakor mindenki arra nézve is kötelező aláírást fog eszközölni, hogy amit lisztszükséglete gyanánt megjelöl, azt a lisztmennyiséget át is fogja venni. Ennek a miniszteri rendeletnek magyarázata az, hogy a városok és vármegyék csak úgy menekülhetnek a kockázattól, ha a publikum ugyanakkor, amidőn évi termés, illetve lisztszükségletét bejelenti, egyben kötelezettséget vállal arra, hogy ezt a lisztmennyiséget átveszi.

A legáltalánosabb érdeklődésre számot tartó rendelet elsősorban figyelmezteti a városokat, hogy semmiesetre se vásároljanak többet, mint amennyi feltétlenül szükséges, másodsor pedig, hogy a beszerzett lisztszükségletnek a fogyasztók részéről leendő átvételét minél hatékonyabban biztosítsák.

Ennek egyetlen módja az, hogy minden fogyasztó, aki a liszt, illetve termékellátásra igényt tart, a bejelentett szükséglet átvételére magát a bejelentéssel egyidejűleg kötelezze. A szükséglet megállapításának nincs más módja, mint az egyénenként való bejelentés. Minden termelő igyekszik saját évi szükségletét okvetlenül megtartani magának, akinek pedig termése nincs, az azt a saját törvényhatósága területén mielőbb szerezze be.

Ha ezenfelül is van a lakosságnak oly része, amelyről gondoskodni kell, akkor erre nézve a város hozzon határozatot. Ha a város úgy látja, hogy neki kell a közönség igényéről gondoskodni, akkor pontosan állítsa össze, mennyire van szüksége. A bejelentést esetleg a lisztkereskedők útján is lehet eszközölni, akiket a város a liszt-kiosztással is megbizhat. A rendelet ezután apróra ad utasításokat és magyarázatokat a lisztbeszerzésre.

Egy keszthelyi urí-ápolónő vitézségi érdeme. Ritka esemény színhelye volt a minap a keszthelyi huszársági laktanya fedett lovardája. Nagy ünnepélyesség keretében egy keszthelyi uríasszonyt, Nagy Emil 7-ik honvédszázados feleségét, Nagy Emilinét a legmagasabb vöröskeresztes kitüntetéssel, a hadléki mélyes ezüst éremmel dekorálták, amit Nagy Emilinének a hadsereg egészségügyi főfelügyelője, Ferenc Salvator főherceg adományozott. Igaz hőstettel szolgált rá a magas kitüntetésre a huszárkapitányné, mert néhány héttel ezelőtt még a rajvonásban a legnagyobb golyózápor közepette kötözte férje századának sebesült hőseit. Az ünnepség nagy és előkelő közönség jelenlétében tábori misével kezdődött, melynek végeztével a Keszthelyen állomásozó tengerészeti iskolának ezredesi rangban lévő parancsnoka, *Bridige* sorhajókapitány lelkesítő beszéd kíséretében tüzte a vitézségi érdemet az ünnepelt hős uríasszony kebelére.

Új szolgabíróhelyettes Nagykanizsán. Többszöri változás után ma ismét új szolgabíró helyettes kapott a nagykanizsai főszolgabíró hivatal. A hadbavonult Gyömrői István nagykanizsai szolgabíró új helyettese a szintén katona, de ideiglenes szabadságot élvező letenyei szolgabíró, *Hertelendy* József, aki legutóbb több hónapon át Keszthelyen helyettesített.

Egy cselédleány kalandos tolvajlásai. A múlt hét egyik estéjén egy vöröskeresztes karszallagot viselő katona egy nővel állított be a Kazinczy-utcai Vida-féle vendéglőbe, hol a nőt feleségének mondva, éjjeli szállást kért. Reggel a vendéglősné véjtellenül észrevelte, hogy a távozni készülő nő egy vánkost is magával akart vinni. Még idejében utolérte a tolvajt, akitől a vánkost elvette, a nő azonban megszökött a kezei közül. Feljelentés folytán a rendőrség megállapította, hogy Visi Rozália, bocföldei cselédleány volt a jeles éjjeli vendég, akit, mert egy hónapja már „hely nélkül szolgál”, egy rendőr beakart vinni a kapitányságra. Egy utcasaroknál azonban az ügyes nő a rendőr mellől is megszökött. Napokig nem találták meg ekkor. Mire azonban ráakadtak, már újabb, az előzőnél sokkal súlyosabb panaszt tettek ellene a kapitányságon. A szökés után Visi Rozália az említett szanitéccal három napon át Szakos Dánielnének a Kazinczy-utca 55. szám alatti korcsmájába lakott, s negyedik napra vele együtt eltűnt a szállásadónéknak egy pár cipője, harisnyája, kendője, inge, blúza s néhány egyéb apróság. Napok mulva Szakos Dánielné az utcán találkozott a leánnyal, akit megfogott és bekísértéssel fenyegette. A leány fogadkozott, hogy rögtön visszajárja a lopott holmikat és a Kinizsy-utcának több házába bement az asszonnyal, azt mondva neki, hogy itt meg ott lakik. Mikor Szakosné látta, hogy a leány áprillist járta vele, a kitűnő fehérnép egyik átjáró házában megszökött az asszonytól s azóta megint nyoma veszett, mig nem tegnap a rendőrség kinyomozta hollétét és szerencsésen beszállította a kapitányságra. Itt a talentumos ifjú leányzó (aki mindössze 20 éves) mindent bevallott, mire, tekintettel többször büntetett előéletére, szigorú őrizet alatt átkísérték a kir. ügyészség fogházába.

Az Ipartestületi dalárda próbája. A katonanapon szereplő ipartestületi dalárda karmestere ezúton kéri a dalárda tagjait, hogy ma péntek este tartandó próbán okvetlen teljes számmal megjelenni sziveskedjenek.

A drávahegyháti apagyilkos — örült! Közöltük néhány hete azt a borzalmas gyilkosságot, melynek tettese Pecsek Lukács 28 éves drávahegyháti legény, áldozata pedig annak apja volt, kit fia revolverrel agyonlőtt. A gyilkos legény a nagykanizsai kir. ügyészség fogházában volt vizsgálati fogságban szándékos emberölés büntetével vádoltan. A vizsgálóbíró előtt már az első napokban kétségesnek látszott, hogy az elvetemült ember normális-e s ezért a törvényszéki orvossal megvizsgáltatták annak elméleti állapotát. Dr. Szigelhy Károly törvényszéki orvos a minap terjesztette be szakvéleményét a drávahegyháti gyilkosról, melyben minden kétséget kizáró módon megállapítja, hogy Pecsek Lukács örült. Ennek folytán a kir. törvényszék vizsgálóbírója a szerencsétlen embert ma délelőtt átkísértette a nagykanizsai rendőrkapitánysághoz azzal, hogy Pecsek Lukácsot helyezték el valamelyik elmeorvosintézetben. A kapitányság több dunántúli elmeorvosintézethez táviratilag kérdést intézett, hol van hely az apagyilkos örült részére, kit egyelőre a rendőrségi cellák egyikében helyeztek el.

Bodega megnyitás. Szabó Antal főtér és Sugár-ut sarkán levő csemege üzletével kapcsolatban egy csinosan berendezett ozonázó helyet létesített, ahol igen olcsón (1 Zona ozona 50 fillér, egy hideg vacsora 1'20 fill.) lehet friss ételeket venni. Jégbeültött sör, bor és ásványvíz.

A polgárőri szolgálat. Ma, pénteken este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekciónak teljesíteni:

Büki Béla, Eppinger Lajos, öreg Gerócs István, Kengyel Ferenc, ifj. Gerócs István, Páll János, Tóth István, Mandelbaum Oszkár, Stagl Ede, Hazai János, Horváth Sándor, Horváth László, Radl József, Szakálos János, Gerócs György, Rechnitzer Mór, Szecső Károly, Rosenfeld Miksa.

Színház.

* Heti műsor:

Pénteken: Sybill.

Szombaton: János vitéz. Tihanyi bucsuestéje.

Vasárnap: A próbaházasság. Sebestyén bucsuja.

* Színházi hírek. A „Sybill” bájos zenéjű nagy operett újdonság, (új táncokkal,) mint azt a tegnapi számunkban is jeleztük, ma pénteken kerül utoljára színre Peterdivel a címszerepben. A vezető szereplők még Tihanyi, Zalai, Izsó, Borbély és Csanádi lesznek. — Szombaton vonul színpadra „János vitéz” világhírű operett, melyben Tihanyi Béla bucsuestélyét tartja. Városszerte oly nagy az érdeklődés a holnapi előadás iránt, hogy a jegypénztárnál tömegesen jelentkeznek a jegyek elővétele iránt. — Vasárnap a „Próbaházasság” rendkívül kacagtató énekes nagy bohózat adatik. — Hétfőn Peterdi Etel, a becézett primadonna a „Varázskeringő”-ben tartja bucsuestélyét. A jól megválasztott darab méltó a bucsuestélyhez, mert hiszen Peterdi maga is csupa varázs, csupa báj, aki megjelenésével már magához varázsolja a nézőközönséget. — Az utolsó heti műsorban még a következő újdonságok vannak felvéve, „Ki volt?” „Apja lánya”, „Csodagyerek”, „A két jómadár”, az augusztus 22-iki utolsó előadásul pedig „Ferencz József azt üzente” című hazafias, látványos életkép kerül bemutatásra.

Felelős szerkesztő: Gürtler István.

Egy fiatal 19 éves kereskedő segéd :: a rőfös szakmából állást keres.

Cím: EICHNER VILMOS Nagykanizsa - Badacsony-vendéglő.

Az

Abbáziai Széphegyi Pensió

és szálloda megnyitott

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak s katonatiszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő mérsékelt árak!

Kitűnő ellátást garantál

Széphegyi Kálmán abbáziai Pensiontulajd., főszakács.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főúttól a második házban SZIVÓS ANTAL műórás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadiemiék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszeret olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== „Antispora-Vita” ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett búzáknak csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

SCHWARZ & TAUBER

Nagykereskedők Nagykanizsán.

Gépirónót

keresek délelőtre.

Cím: a kiadóban.

Járványos és fertőző betegségek ellen legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellemebb izli asztali és borvíz.

Állandóan palackcserével kapható s így háztartásban a legolcsóbb.

Főárusítás Nagykanizsán:

Szabó Antal főtér és csemege kereskedésében. ::

Hirdetések

felvétetnek ==

a lap kiadóhivatalában

Hangzatos reklám

helyett szép és tartós munkát végez, olcsón

REISZ

cím és szobalestő, Kazinczy-u. 4.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely, 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissítettem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lillom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehérneműket. ::

== A legfinomabb áruk! ==
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselő:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimtáblák

honl s külföldi faerezés márvány utánszok festése. Épület-, szobafestés, butor, üzletberendezés mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk magasan fejlett izlésünk és technikánk a legkényesebb igényeket is kielégíti. Áránlással, színes vázlatrajzzal főlészóllításra díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

Minden legkisebb nyomtatványrendelést a legnagyobb gonddal és izléssel szállít.

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetés: Árak: Helyben házbiz. hordva 1 óra 1 K.
Éves szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1:50 K.
Nyilvánt. és hirdetésár megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Outenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

A kárpáti falvak.

Az orosz áradat, mely az egész országot elnyeléssel fenyegette, megtört a Kárpátok bércein s hőseinknek sziklánál is keményebb ellentállásán. Egy vészes hullam azonban átcsapott az északi részekre. Négy vármegye; Sáros, Zemplén, Ung és a Máramaros selyette meg az ellenség dulását; a négy megyében számos község pusztult el; a sok községnek sok ezer lakója vált hajléktalanná a megmentett hazában.

Egyre nagyobb hullámokat ver az a hazafias mozgalom, mely a háboruban lerombolt falvak, feldúlt tűzhelyek újonnan való fölépítésére szólítja fel a nemzetet. Az akció most már nem elszigetelten, szórványosan jelentkezik, hanem egységes és általános szervezetet is nyert azzal, hogy ennek a hónapnak elején a magyar parlament palotájában megalakult az elpusztult helységek újraféltésének országos bizottsága.

Dicső, megható, lélekemelő, szép maga a gondolat is. Még szebb azzal, hogy megfogva és megízmosodva, éppen a népképviselő házából indul tervszerű egységes tömörülésben országos hódító útra. Mintha ez is azt szimbolizálná: noha nincs együtt a képviselőház, mégis együtt van abban maga a nemzet. Nincs olyan pártárnyalat, mely huzódva kivonná magát az egyesülésből. Örvend mindenik, hogy nem rombolásról, hanem összetartásról van szó. Egyek, egységesek a lelkek ebben is, mint egyek a háboru óta minden nagy, nemes, szép gondolatban. Nem versengünk, nem irigykedünk, nem hiuskodunk, kitől került a gondolat. Fő az, hogy szép legyen. Körülöttünk a háboru zivatarja zug, mi idehaza békében vagyunk. És háboruban is építjük a béke munkáját.

Ennek az építőmunkának egyik nagy feladatává vált most a kárpátalji falvak újjáteremtése.

Vegye ki ebből a feladatból mindenki a maga részét, úgy, ahogy csak tudja.

Nem arról van szó, hogy tán minden vidéki kis város egy-egy egész új Debrecenfalvát építsen Zemplémben, Ungban, Sárosban, Máramarosban — ezt majd elvégzik a vidéki magyarság nagyobb központjai, — hanem az a fontos, hogy egy-egy téglát, vagy fagerendát kivétel nélkül adjon mindenki, akitől csak telik. Koronánként is összegyűlhet egy-egy kárpátalji modern fagyúnyhó építési költsége.

Mert azt aztán már, ha adunk, meg is kívánhatjuk, hogy modern, a mostani korhoz való falusi házakat építsenek a hajléktalanul maradtoknak. Az egészség és szépség minden lehető követelményeinek megfelelő. Amolyan ameri-

kai rendszer szerint. Ne lássék ki az új házakból a régi nyomor és elhagyatottság. Lássék ki az újjászületés viduló öröme, az egészség duzzadsága és az igazság, hogy ezt vagy azt az egy-egy házat a magyarság építette. Az Árpád népe, azé az Árpádé, aki az itt talált idegen népeket nem elnyomta, hanem magához ölelte.

Valami ilyest gondolunk, mint meg-

mondottat régen fejedelmi szóval: „Szedged szebb lesz, mint valaha!”

Legyenek szebbek az elpusztult kárpátaljai falvak is.

Erre érdemes áldozni.

De ha áldozunk, legyenek a fölujult falvak még magyarabbá, mint eddig voltak.

Sirokon is új fűvek sarjadnak. Épüljenek romokon új magyar falvak! Aldozunk erre!

A VILÁGHÁBORU.

A Magyar Távirati Iroda és Híradó táviratai.

Katastrófa előtt az oroszok

A Rokító mocsarakba lesznek szorítva

Kriszliánia. Az »Aftenposted« című lap katonai munkatársának közlése szerint a közel jövőben az orosz lengyelországi harctéren olyan események bekövetkezése várható, melyek az orosz haderő végső katasztrófáját fogják előidézni. A német és osztrák-magyar hadvezetőségnek zseniális stratégiai terve következtében a három oldalról szorított visszavonuló több millió orosz hadsereg mindjobban nekiterelődik a Rokító mocsaraknak, ahova minden jel szerint bele fogják szorítani. Ha ez sikerül, úgy itt az oroszoknak a Mazuri tavaknál történt katasztrófája fog megisméllődni, azzal a különbséggel természetesen, hogy ez a katasztrófa helyrehozhatatlan csapással sújtaná az orosz haderőt, melynek így a legfőbb zöme pusztulna el.

A „békeherceg“ kinevezése Oroszországban.

Hága. Szentpétervári jelentés szerint a cár *Wolkonskij* herceget a belügyminiszter segédjének kinevezte. *Wolkonskij* herceget a cári udvarban általában „békeherceg“ néven ismerik, aki a háboru alatt már több ízben felemelte szavát a béke érdekében. A hercegnek aktivitásba lépésétől nagy és reményteljes események várhatók.

Nowogeorgiewszk végőrái.

Genf. Antant-körökben már számolnak a németek által több mint egy hét óta körülzárt Visztulamenti várnak, Nowogeorgiewszknek közeli elestével. A várát 40,000 főnyi orosz sereg védi, mely a vár elestével fogságba jut.

A németek Windauban.

Zürich. A svájci lapok egyértelműen olyan tudósításokat kaptak haditudósítókától, hogy a Keleti tenger partján, Libau és Riga között fekvő Windau orosz kikötővárosba bevonult német csapatok a lakosság virágosdóval és örömmel minden látható jelével fogadta.

Görögország

visszautasítja az antant ajánlatát.

Athén. A tegnap megjelent athéni lapok megerősítik a román lapok révén világszerte elterjedt azon hírt, hogy Gunarisz görög miniszterelnök Konstantin királynak olyan javaslatot tett, hogy Görögország utasítsa el az antant legutóbbi ajánlatát.

Romániával

való szállítási megegyezésünk.

Brassó. A Brassó Lapok tudósítója jelenti a romániai Predeából: A predeáli román állomásról a magyar határállomás felé új összekötő vágányok lerakásának munkálatai folynak, úgy, hogy néhány nap múlva legkevesebb 100, a központi hatalmaknak szánt kocsirakományt szállíthatnak a határállomásra.

A Németországból, valamint Auszria-Magyarországból romániai kereskedők által megrendelt áruk valószínűleg a napokban megérkeznek a román határállomásokra. A kormányok a megegyezéseket a szállításra vonatkozólag már megkötötték.

A trónörökspár elutazása.

Budapest. Károly Ferenc József trónörökös ma délelőtt magánkihallgatáson fogadta Tisza István gróf miniszterelnököt, majd a Mátyás templomot megtekintve, 11 órakor Zita főhercegasszonnyal és kíséretével a lakosság nagy ovációjában a nyugati pályaudvarra hajtatott.

Itt a trónörökös pártól Bérczy polgármester és Boda főkapitány bucsuztak a főváros nevében, kik előtt a fenséges vendégek elragadtatással nyilatkoztak a magyar fővárosról és itt töltött napjaikról.

Höör jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér. Keletgaliciában és Vladimir Wolynskij vidékén a helyzet változatlan. A Bugtól nyugatra hadseregeink folytatták a lépésről-lépésre hátráló ellenség üldözését. A Wieprz alsó folyásától északra előrenyomuló osztrák-magyar csapatok Radzimig jutottak. Szövetségeseink Wlodawához közelednek.

Olasz hadszíntér. A tengeremléki arcvonalon az ellenség tegnap és az elmúlt éjszaka ismét néhányszor közeledni akart állásainkhoz, de a kísérleteit már ágyúink tűze megghusította. Carmonsniái sikerrel bombáztunk egy olasz tábori. A karinthiai határvidéken nem változott a helyzet. A védők valamennyi állásunk teljes birtokában maradtak. A hátráló olaszokat saját tűzéréjük lökte. Az Etsch völgyben páncélvonataink egyike az ellenség tábori őrsőket elűzte Serrewalles és Chiozzolla községekből. *Höfer* altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagylőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Az Argonnokban visszavertük a franciák több támadását, amelyet tőlük elfoglaltak Martyn erőd ellen intéztek. Seebrügge mellett lelőttünk egy angol hydroplánt.

Keleti hadszíntér. Hindenburg tábornagy hadseregcsoportja: A Kownot támadó csoportok előrehaladnak. A Narew és Bug között előbbre haladtunk, bár az ellenség mind újabb erőket vetett erre az arcvonalra és ellenállást szakaszról szakaszra kell megőrní. Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoportja: Erőltetett menetelésben üldöző csapataink harcolva elérték Sokolow vidékét és Siedlicének tegnapi elfoglalása után eljutott a Kiwiec szakaszhoz. Mackensen tábornagy hadseregcsoportja: A szövetséges csapatok az egész vonalon javában üldözik az ellenséget. Előrenyomulásunk közben a német menetoszlopok az összes utakon visszahúzódnak szegény lengyel lakóssággal találkoznak, amelyet a visszavonuló oroszok eleinte magukkal hurcoltak, de most, mikor az ugyancsak sietős orosz csapatmozdulatokat követni többé természetesen nem tudják, legnagyobb nyomorban szabadjára engedték.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Eladó ingatlan

egy jó vendéglővel.

A háborus viszonyok miatt sürgősen örökre eladó Szombathelyen a vasúti teherállomás mellett 3 utcára nyíló 1800 m²-es területű ingatlan (telep) egészben vagy csoportban, melynél egy rész vendéglő, kerthelyiség és tekepálya, egy rész ipartelep, műhely, raktár és lakásokkal, egy rész bekerített nyitott raktártelep. — Az eladás sürgőssége végett a vételárból 20% engedmény.

Érkezni lehet ugyanott

Párti teherpályaudvari vendéglősnél.

A kanizsai katonanap. Monstre népiünnepély Nagykanizsán.

— Saját tudósítóhktól. —

Néhány nap múlva alkora szabásu felfordulás lesz Nagykanizsán, amit még ez a nagyszabásu attrakciókhoz szokott város se látott soha életében egyetlen egyszer sem. A Központi Jóléti Iroda és annak elnöke, a mulatságrendezői zsenialitásáról nevezetes *Dobrovics* Milán, úgy kitesznek most magukért, hogy érdemes volna az ország minden részéből kiküldötteknek idejönni és tanulni, mit és hogyan lehet cselekedni a hadi jólékonyság céljai érdekében. Több ízben jeleztük már a nagyszabásu kanizsai katonanapot, melyet f. hó 20-án, Szent István ünnepén rendeznek, ami már csak azért is a legalkalmasabb terminus erre, mert így a katonanap grandiózus multságait össze lehet kötni a legnagyobb magyar nemzeti ünnepnek, Szent István király napjának szokásosan fényes keretű egyházi ünnepélyével, ami a katonanap forgalma és jövedelmezősége tekintetében is kiváló fontosságú körülmény.

Körülbelül mindenki látta már e városban azokat az öles plakátokat, melyek „Nyári karnevál” cégére alatt hirdetik a pénteki nagy napot. A részletekből semmit el nem áruló plakátok sokat sejtetnek, de kijelentjük, hogy e sejtések meg sem közelíthetik mindazt, amit a katonanap rejtget. Lehetetlen részletes leírást adni mindenről, mi lesz a tömegmulatságnak abban a dáriusi kincseskamrájában, amit a katonanap rendezősége a város 28 ezer lakója részére tartogat. Nem is tudunk egyebet adni ebből egy halvány vázlatnál, mely azonban így is sokkal többet kifejez, mint amire a katonanap irányában támasztott legluzóbb igények is számítottak.

Nagy általánosságban közölve a dolgokat, mindenekelőtt kell említeni azt, hogy a katonanap időben három részre oszlik: Délután a gyermeknapokhoz hasonlatos gyűjtés, délután a hatalmas szabásu népmulatság, este pedig nyílt színpadon orfeum és tüzijáték lesz. Ami a grandiózus tömegmulatság térbeli tagozottságát illeti, ezt háromtal is több kategóriába kell osztani. A gyűjtési akció tudvalevőleg az egész város területét behálózza, de a java ennek is persze a főbb tereken és utcákon fog lezajlani. Tábori mise is lesz, még pedig a cintóriumban, hova előzőleg a Sugár-utról és Kiskanizsáról (az ottani lakosság részvételével) nagy felvonulások lesznek. A délutáni népiünnepélyt az Erzsébet királyné téren tartják, estefelé gyermekbarét és a vacsora utáni orfeum-előadást pedig a Deák-téren.

Már most megpróbáljuk körvonalazni azokat a pazar részleteket is, melyek az itt megadott keretel betöltik. Tehát:

Délután:

Hajnaltól nagy mozsárdurrogás fog mindenkit felébreszteni és arra figyelmeztetni, hogy nem olyan közönséges nap virradata ez. Akinek ez nem lenne elegendő, annak figyelmét hajnali 5 órakor a katonabanda ébresztője fogja ismételtten erre felhívni.

Délután 8 órakor megkezdődik az első nagy szenáció: az első nagykanizsai lóvasut ünnepélyes megnyitása. A lóvasut sinei az Osztrák-magyar banknál kezdődnek és a Fő-uton át az Erzsébet-térre fognak kanyarodni, melyet köröskörül megkerülve, a Centrálszálló előtt térnek vissza a Fő-utú sinpárba. Az egész pályán mintegy öt-hat megálló lesz

és a megfelelő viteldij lejében mindenki felülhet a lóvonatra, melynek kalauzai a legjava kanizsai urihölgyek lesznek.

Délután 9 órakor kezdődik meg a három cigányzenekar játéka közben a pumpolás sarki urnák, perselyek és gyűjtővek segítségével, amiben mintegy 300 uriaszony és leány vesz részt. Aki kitűzhető jelvényel (a 10—, 5—, 2— és 1— korona, továbbá 40 és 20 fillér) váltja meg adóját, azt többet nem lehet pumpolni. Majd csak délután, a népiünnepély ezerféle pénzkicsaló szerkezeleivel.

Körülbelül 11 órakor gyűlekeznek a testületek és fehérruhás lányok a Polgári-egylet kertjében és a Sugár-uton, ahonnét zászlók alatt, a katonazenekar játéka mellett díszfelvonulás lesz az alsótemplomhoz. Itt, a cintórlumban a katonazenekar közreműködésével tábori mise lesz, ahova a kiskanizsaiak a sormási rezesbandával érkeznek.

Délután:

Pontban 3 órakor kezdődik a pazarul be-diszítendő Erzsébet királyné téren a népiünnepély első száma gyanánt a néptombola, melynek nyereménytárgyai (100 óra, 75 lánc és tombola: egy aranyóra) már hetek óta láthatók a kanizsai korzó egyik kirakatában. Körülbelül 4 órakor a cigányzenekarok játéka mellett megkezdődik a tulajdonképpeni *népiünnepély*, melynél változatosabbat és a maga nemében különbet lehetetlen, hogy valaki láthatott volna.

A népiünnepély összes részleteinek programját leírni szinte képtelenség. De meg, őszintén szólva, a jóléti Iroda még nekünk se árult el mindent e részletekből, melyek nagy részét a meglepetések zuhataga gyanánt szándékozik a közönségre zudítani. Hogy mégis némi fogalmat nyujtsunk a dologról: tessék elképzelni tizenkét nagyvásárt, hozzá a bécsi és pesti vurstlikat, azután Óbudavárát meg az angolparkot, mindezek együlttve talán megközelítik a legválogatottabb heccenek és apró komédiáknak azt a tömkelegét, ami péntek délután az Erzsébet királyné téren lejátszódni fog. A részletekből csak a címek közlésére szoritkozhatunk, melyek kábitó tömege a következő: Zsákbanfutás, lepényragás, póznamászás, kötélkapkodás, gáifutás, árbocon fazéktörés, tojásfutás, limonádé verseny, villamos tál, hengerenfutás, konfetti és virágcsata, hadivásár, világposta, bohócok előadása, lövölde, Paprika Jancsi színház, halászat a lűrészporban, enyveshát fényképészet, ringlis-pil, hajóhinta, a cilindres francia (dobóverseny), zsákban macska, felülő, erőhuzó, óriási szerencsekerék, karikadobálás késekre, lemezdobálás, virágsátor, a galiciai jósnő külön sátorban, a magyarok bejövetele és kimenelele szintén sátorban, hajócskák és vizigyer-tyák szájjal való halászása, abroncsdobálás üvegekre.

Délután 5 órakor a katonazenekar és az ipartestületi dalárda hangversenyeznek s utána kezdődik az asszonyok, leányok és gyermekek szépségversenye, melynek díjai holnapról kezdve már az Első Magyar palotájának egyik kirakatában lesznek.

Még a szépségverseny tartama alatt, 6 órakor a szintársulat a Deák-téren felállítandó nyílt színpadon gyermekelőadást tart. A délutáni mulatság fél 7 órakor az Erzsébet-téren rendezendő jux tombolával végződik.

Este:

Igazi velencei estét tervez a katonanapra jóléti Iroda. A villanygyáros Franz részvénytársaság minden ilyen alkalomkor megnyitvánuló gavalléros áldozatésztsége ezuttal egé-

szem rendkívül fog produkálni. A Főúti, Erzsébeti és Deák-téri háztulajdonosokat házaik fellobogozására, este pedig ablakaik kivilágítására, az itteni fizetettulajdonosokat pedig hazafias tárgyú kirakatok rendezésére és kivilágítására kéri fel már ez uton is a Központi Jóléti Iroda. Ebben a pazarul illuminált keretben zajlik le a mulatság esti része, mely 7/8 ókor az Erzsébetkirályné-téren egy nagy világító léggömb felbocsátásával kezdődik. Este 9 órakor a Deák-téri színpadon, mely előtt félkörben ezer üléses nézőtér lesz, a színtársulat *Ritka* Mártonnak, a Királysínház művésznének vendégszereplésével nagy orfeumi és kabaréelőadást fog tartani. A grandiózus katonanap este 11 óra tájban az Erzsébet-téren dalárda és katonazenekari hangversennyel és pazar tűzijátékkal ér véget.

Mindezeknek előreláthatólag hatalmas bevételien hősiessé kilzdő katonáink, a Nagykanizsán ápoltt sebesültek, a kanizsai hősök sir- emlékalapja és a zalamegyei katonárvák fognak osztzkodni.

HIREK.

A spítáiban.

Oly kedves iskolába járok!
A tanítóm német leánya;
A fáradozása biz'isten
Mondhatom, hogy nem lesz hiába.

Egy hét óta annyit haladtam
A derdidaszos német nyelvben,
Hogy ma már nehézségek nélkül
Értjük meg egymást, mind a ketten.

Sétára hívom, istenitem
S az óra végén csókját kérem;
S bár sohse tudom: der, die, das-e,
Mondja az én kis Helénem.

Óh boldog órák szép emléke!
Elmúlt s vissza sohse tértek...
Mire németül megtanulok:
Magsokasodnak a — Helének...

Gmünd, Spítál

NAGY GYÖZÖ
48-as zászlós.

A 43—50 évesek sorozása Nagykanizsán. Zalaegerszegről telefonálja tudósítónk: A nagykanizsai hadkiegészítő parancsnoksággal egyetértőleg Zalamegye alispánja megállapította a 43—50 éves népfőlkézők zalamegyei sorozásának tervezetét. A sorozás két mozgó bizottság előtt fog történni. *Nagykanizsán jövő hétfőn, augusztus hó 23 án kezdődik a sorozás, és pedig 23-tól—31-éig a kanizsai járásbeli öreg rekrutákat válogatják, a Nagykanizsa városabell 43—50 éves újoneok sorozása pedig szeptember hó 1—4 napjain lesz.*

Aranylakodalom, *Philipp* Lajos nagykanizsai asztalosmester és neje sz. *Fellner* Rozália ötven évvel ezelőtt esküdtek egymásnak örök hűséget a sopronmegyei Nemetkeresztúron. Ezen ötven esztendőből 48-at Nagykanizsán töltött a Philipp-pár becsületes törekvésével és példás szorgalmával megőrzésén a köztiszteletet. Egyébre nem is törekedett „Philipp bácsi”, ki 76 éves kora dacára még mindig szeretettel kitar gyalupadja mellett is.

Az Izz. ősz nagyünnepek folyó évi szeptember hó 8-án, szerdán este fognak megkezdődni. Az ünnepekre a nagykanizsai Izz. hitközség előjárósága már megette a szükséges előkészületeket. A templomi ülések tulajdonosai a napokban megkapják belépő jegyeiket, a templomülések bérlői pedig jegyeiket a hitközségi irodában válthatják ki. Szükséges azonban, hogy ez utóbbit legkésőbb *folyó hó 31-éig* megtegyék, mert különben az ülések másoknak adának bérbe. A szegények, ha ezért a hitközségi irodában jelentkeznek, díjtalanul kapnak belépő jegyet és templomi üléseket. Hogy a templomi karzatok tulsufolva ne legyenek és minden látogató megfelelő helyet kaphasson, a hitközség az iskolaépületben levő kistemplom női karzatát kibővítette s oda a villamos világítást bevezette.

Sétabangverseny. Holnap, vasárnap délután, ha az időjárás nem akadályozza, a sétatéren nagyszabású sétabangversenyt rendez a 12-ös Landwehrenekar a szokásos 20 és 10 filléres belépődíjakkal. — A *Centrá* kávéházban ma este új műsorral hangversenyez a kilindő katonazenekar.

A református imaház megnyitása. A Kádár Lajos lelkész családjában előfordult vörheny-betegség miatt hatóságilag bezárt nagykanizsai ref. imaház (Batthyány-utca 16. sz.) holnap, vasárnap d. e. 10 órakor tartandó istentisztelettel ismét megnyílik.

A 43—50 éves népfőlkézők karpaszománya. A kereskedelemügyi miniszter közölte a soproni kereskedelmi és Iparkamarával, hogy a megfelelő iskolai képzettséggel nem bíró kereskedők, gyárosok, iparosok kivételes esetekben szintén megszerezhetik a karpaszományt. A folyamodókat a következő tudnivalókról tájékoztatjuk. A kérvény a kereskedelmi miniszterhez címzendő, de a soproni kamarához küldendő be, felszerelve iskolai és egyéb bizonyítványokkal. A kérvényhez a kamara tájékoztatására csatolja be a folyamodó kimerítő életeleírását is, mely főként arra terjedjen ki, hogy a folyamodó minő szerepet tölt be közgazdssági téren. A kérvényeket a kamara véleményező javaslattal terjeszti föl a miniszterhez. A folyamodvány és mellékletei bélyegmentesek.

A polgárőri szolgálat. Ma és holnap este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción teljesíteni:

Szombaton:

Kohn Samu, Véber Ferenc, Horváth sánta József, Horváth György, Stocker Ferenc, Fábán Sándor, Maltz József, Jászai Lajos, Csányi Elek, Csányi József, Katona István, Török Ferenc, Sardi Géza, Perger Béla, Kalmár Henrik, Ternal István, Szűcs Ferenc, Horváth mikó Péter.

Vasárnap:

Sinkó Károly, Hirsch Öszkár, Sidó Lajos, Borbély József, Horváth László, Kovács György, Allesch József, Gumllár Kálmán, Tóth Ferenc, Ofenbeck Károly, Egry Gyula, Halász Ödön, Búki Sándor, Pint József, Kulcsár Boldizsár, Orbán János, Vellák Lajos, Godinek József,

Bodega megnyitás. Szabó Antal főtér és Sugár-ut sarkán levő csemege üzletével kapcsolatban egy csinosan berendezett oszonázó helyet létesített, ahol igen olcsón (1 Zona ozsona 50 fillér, egy hideg vacsora 1*20 fill.) lehet friss ételeket venni. Jégbehűtött sör bor és ásványvíz.

Színház.

* Heti műsor:

Szombaton: János vitéz. Tihanyi bucsuestéje.
Vasárnap: A próbaházasság. Sebestyén bucsuja.

Hétfőn: Varázskeringő. Peterdi Etus bucsuja.

Kedden: Csodagyerek. Pikáns bohózat.

Szerdán: Apja lánya.

Csütörtökön: Két jómadár.

* Színházi hírek. Ma este bucsuzik a színtársulat férfitrimadonnája, *Tihanyi Béla*, az arénától és a kanizsai közönségtől. A páratlanul népszerű művész bucsuestéje olyan meleg ünneplésnek ígérkezik, aminőt már évek óta nem láttak a szinkör szuette deszkafalai. — Holnap, vasárnap a „Próbaházasság” című finom pikanteriájú nagy bohózatot adja a színtársulat, mely hétfőn a kanizsai szezon utolsó hetét csinálja. E hét első estélyén *Peterdi Etus* tartja a „Varázskeringő”-ben bucsuzását. Az utolsó öt előadás csupa újdonság lesz és pedig a következők: A „Csodagyerek” pikáns bohózat (felőtteknek), „Apja lánya”, „A két jómadár” és „Ferencz József azt üzenté”.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKT mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főúttól a második házban SZIVÓS ANTAL műdrás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadiemiék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszert és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== »Antispora-Vita« ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az üszög által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kiloja 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Vidéki szülők figyelmébe!

már most előjegyezhetni a jövő tavaszra. — A növendékek jó és megbízható elhelyezését ezen otthonban a női felsőkereskedelmi és polgári leányiskola igazgatóságának felügyelete biztosítja. Prospektust küld az Intézet vezetője:

Értesítem a nagyérd. közönséget, hogy a kitűnő hírnévnek örvendő **Pécsi Leányinternátusban**

Werner Szeréna Pécs, Papnövelde-u. 4.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meghitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmegbízhatóbb beszerzési forrása a legelőkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Hoifeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lilliom-vásznat, zsebkendőket és mindenemű fehérneműket. ::

== A legfinomabb áruk! ==
A legmegbízhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergszerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata
Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimtblák

honl s külföldi faerezés
márvány udvarok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkényesebb
igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főlészóltásra
díjtalanul szolgálunk!!!

Király-Sörfőzde Részvénytársaság Nagykanizsán.

FELHIVÁS.

A »Király-Sörfőzde Részvénytársaság« 1915. évi július hó 31. napján tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a részvénytőkének 1,500.000 koronáról 2,000.000 koronára való felemelése céljából 2500 darab egyenként 200 korona névértékű névre szóló új részvényt bocsájt ki, mely részvényekre az eddigi részvényeseknek részvényeik arányában az elővételi jog biztosítottak akként, hogy minden három darab 200 korona névértékű részvény után, egy darab új kibocsájtású 200 korona névértékű részvény esik, melyért darabonként K 246.— fizetendő be, ezen összegből K 200.— a részvénytökhöz, K 40.— pedig a tartalékalaphoz csatoltatik és 6 korona a felmerülő költségekre fordítottik.

Felhivatnak tehát a részvényesek, hogy elővételi joguk gyakorlását legkésőbb 1915. szeptember 15. napjáig a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókjának pénztáránál, részvényeik bemutatása mellett bejelenteni és ugyanott minden darab új részvény után

126 koronát legkésőbb 1915. évi szeptember hó 15-én és

120 koronát legkésőbb 1915. évi október hó 15-én

behizetni sziveskedjenek.

Aki a megállapított határidőig elővételi jogának gyakorlását be nem jelenti, vagy a behizetés teljesítését elmulasztja, ezen elővételi jogát elveszti.

Az új részvényekből csak egész részvények adatnak ki, de az elővételi jog bejelentése, illetve az első részlet behizetése alkalmával, egyes részvények után ideiglenesen részjegyek is fognak kiadni, melyek azonban legkésőbb a második részlet behizetéseig, vagyis 1915. október 15-ig, az elővételi jog különbeni elvesztése mellett, három darab ilyen részjegy előmutatásával, teljes részvényekre egyesítendők.

Az új részvények 1915. évi október hó 1-től, vagyis az 1915/16-iki üzletévtől kezdve részesednek a vállalat nyereségében.

Azon részvényeket, melyekre vonatkozólag a részvényesek elővételi jogukat nem gyakorolják, az igazgatóság fogja értékesíteni.

Nagykanizsa, 1915. július hó 31.

Az igazgatóság.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben bázhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyílttér es hirdetések megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

Kutusov.

A jó öreg Kutusovra mindnyájan emlékezünk ugy-e, akik olvastuk a Háború és béke-t? Tolsztoj látható örömmel rajzolja meg a derék öreg muszka képét, aki rágyújtotta Moszkvát Napoleonra, ahogy a közhit tartja. A hadtörténelem ugyan másképp tudja a dolgot és Tolsztoj is másképp tudta. Az öreg Kutusov azért volt nagy hadvezér, mert megtudta verni Napoleont Borodiónál is, meg Szmolenszknál is. De nevezetessé nem ez tette, hanem az, hogy amerre futott a franciák elől, mindenütt fölégette a saját hazáját és a vadonra tett óriási térségeken az éhhalálba csalogatta maga után Napoleon veteránjait. Annak a híres nőiának, amelyik úgy kezdődik, hogy „már siess hazádba vissza vert seregem“, tulajdonképen Kutusov az értelmi szerzője. akiből szmolenszki herceg lett 1812. után. (Oroszországban a hadvezérből vagy herceg lesz, vagy fölakaszlják; a szanatórium és penzió ő náluk nincs bevezetve.)

Hát ez a jó öreg Kutusov pár hét óta cserebogár módjára foroghat a sirjában, mert borzasztó sokat emlegetik. Miklós nagyherceg úgy indult neki a háborúnak, mintha Napoleon lett volna az ideálja és úgy végzi be, mintha Kutusovnak az inasa volna. Főlegeli a hazáját a sarkában levő németek előtt és esküszik rá, hogy a maga jószántából szalad. Azzal a kimondott szándékkal, hogy vad sivatagokon át belerángassa őket az éhhalálba, a Rokltnó mocsariba, az orosz télbe. Eppen mint Kutusov Napoleont.

Nem valószínű, hogy a maga fajtáját el tudná bolondítani az orosz hadvezér, de nálunk vannak ijedt lelkek, akiknek vacog a foga arra a gondolatra, hogy megint meg fog ismétlődni a Napoleon tragédiája. Ezeknek a kedvéért érdemes a szemébe nézni a Kutusov hazajáró lelkének.

Mindenek előtt azzal kell tisztában lenni, hogy még ma sem vagyunk vele tisztában, Kutusov volt-e a gyújtogató, vagy az orosz barbárság. Mert az, amit most az ő rendszerének neveznek, sokkal régiebb ő nála. Ezt a rendszert már a görögök is barbár hadakozásnak nevezték. Ezzel győzte meg a szkitha Tomyris királynő a perzsákat már a történelem hajnalán. A mongolok is használták ezt a módszert s nyilván tőlük örökölte a szkitha-mongol keveredésből való orosz szlávság. Erős a gyanu, hogy a Kutusov nevéhez fűződő gyújtogató nem tervszerű volt, hanem ösztönszerű. Olyan, mint Varsó lövetése, vagy Riga tervbe vett elpusztítása. Nem stratégia ez, hanem a szláv düh és romboló ösztön.

Mindegy az, ha sikerre vezet, — veti ellen a rémlátás. De csak az abszolút értelmetlenség hiheti, hogy sikerre vezet. Kutusov óta száz esztendő telt el s bizonyos, hogy ma már Kutusov is rendszert változtatott volna. Ami akkor zsenialitás számba mehetett, az ma badarság. Ha neki lett volna Visztula-, Narev-frontja, várháromszöge és várnegyszöge, egész bizonyos, hogy nem

futott volna el Napoleon elől. S ha Napoleonnak vasutjai és automobilljai lettek volna, ha olyan trénje lett volna, mint a németeknek van, ha olyan utászai és hidászai lettek volna, egész bizonyos, hogy nem járt volna úgy, mint ahogy járt. Hanem verte volna az orosz ameddig neki jól esik és kergette volna addig, ameddig akarja, mint most Hindenburg és Mackensen teszi.

A VILÁGHÁBORÚ.

Magyar Távirati Iroda és Fiz Est mai táviratai.

A francia kormány reorganizálva?

Budapest. Saját tudósítónktól. A központi hatalmak nagyjelentőségű hadi sikereit legjobban szimbollizálja az a tény, hogy a francia kormány összetételének megváltoztatására az összes francia politikai pártok akciót indítottak. Vívinaul ugyan kijelentette, hogy a kormány összetételén még akkor sem változtat, ha a bizalmi kérdést vetik fel a kormány ellen, azonban a helyzet komolyságát mutatja, hogy ugyszólván az összes politikai pártok naponkénti üléseket tartanak, melynek eredménye vagy bizalmatlansági indítvány, vagy pedig az új összetételű francia kormány megalakulása lehet. A döntés e tekintetben 1—2 napon belül várható.

Bulgária megingathatlan.

Szófiából jelentik. Radoszoszlaw miniszterelnök több újságíró előtt kijelentette, hogy Bulgária még akkor sem állhatna az antant oldalára, ha az antant maga szállaná meg Kavallát. A Törökország elleni háború ugyanis szerfölött népszerűtlen Bulgáriában, mert jól tudják, hogy a Dardanellák elvesztése az összes balkán államok politikai és gazdasági függetlenségét veszélyeztetné.

Behívják a bolgár tartalékokat.

A „Berliner Kriegszeitung“ megerősíti azon értesülését, hogy újabb 3 korosztály tartalékot hívnak be a bolgár hadseregbe.

Már tüntetnek az antant ellen Szalonikiben.

Több német lapnak jelentik Szalonikiből, hogy ott napirenden vannak a tüntetések az angolok, franciák és olaszok ellen. A hangulat szerfölött izgatott.

Nagy vonathiány Oroszországban.

Washingtonból több német lapnak küldött értesülés szerint az amerikai vasutgépgyárak 4000 mozdonyra és 20,000 vasúti kocsira kaptak legsürgősebb megrendelést Oroszországtól, melynek gyors szállítására magukat kötelezték is. Egyébként is a lefolyt évben huszszorosa volt Amerika bevétele Oroszországba a normális bevételnek.

Elsüllyedt egy francia hadihajó.

Háromezer ember halála.

A Frankfurter Zeitungnak jelentik Szófiából; Az égei tengeren elsüllyedt egy francia hadihajó és a rajta levő 3000 ember odaveszett. Az a körülmény, hogy a hajó 4 perc alatt süllyedt el, arra enged következtetni, hogy a katasztrófa okozója tengeralattjáró volt.

A-németek előnyomulása.

Budapest. A főhadiszállásról jelentik: A németek előnyomulása még mindig tart és állandóan tért hódít. Legújabbán Péterringet (?) bombázták hevesen a németek.

Macedónia a balkán krízis jelenlegi okozója.

Szófiából jelentik: Radoszoszláv miniszterelnök szerint az antant már csak azért sem számíthat Bulgária fegyveres közbelépésére, mert Bulgáriának nem elég a pillanatnyilag visszakapott Macedónia sem, hanem Bulgária még hatalmi garanciákat is követel arra nézve, hogy Macedónia az övé is marad. A bolgár nép különben sem bizik a szerbek azon cselékményeiben, melyek részint az antant Szerbiára gyakorolt nyomása másrészt a kényszerhelyzet idézett elő.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Az ellenség tegnap a Bugtól nyugatra az egész arcvonaton előkészített állásban ismét megállott. A szövetségesek támadtak és számos helyen utat törtek maguknak az ellenséges állásokba. Az oroszok ma reggel óta mindenütt ismét visszavonulóban vannak.

Olasz hadszíntér: A délnyugati arcvonalon általában fokozott harci tevékenység folyik. Tüzérségünk a görzi grófságban néhány bombát lőtt San Canzianora, mire az ellenség a helységekből menekült, Cormonsnál pedig szétugrasztott egy nagy olasz tábori. Az ellenségnek egy erőltetett támadását Red Puglla mellett tüzérségünk már csirájában elfojtotta. A görzi hídfőt az olaszok mérsékelten ágyuzták. Tolmeintól Krnig terjedő szakaszon tegnap reggel erős tüzérségi előkészítés után jelentékeny ellenséges erők támadást indítottak ellenünk, amelyet mindenütt visszautasítottunk. Flitsch területén és a karintiai arcvonalon az ágyuharcok szintén nagyobb arányokat öltöttek mint rendesen. Éjjel az ellenség hevesen folytatta a tüzelést a nagy Palon, Freiksfelen és a kis Palon levő harcvonalaink ellen. Kis páli állásunk ellen éjjelkor intézett támadásuk teljesen összeomlott. Tiroli határterületen visszautasítottunk több támadást, amelyeket az olaszok Kreyzbergtól nyugatra a Rotwand-spitze területén a Bacher-Talban és a Dreizinnenhüttenél levő határállásaink ellen intéztek, nehéz tüzérségünk Lavarsnei és Folgariai fensikokról szemmel látható eredménnyel ágyuzta az ellenségnek Campomioni és poraroi erődítményeit.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Az Argonokban kiépi-tettük a Marlin erődöt. Az erődben elesett háromszázötven franciát eltemettük. A Fecht-völgyben fekvő Münsler városnak többszörös ágyuzását St. Die vasúti negyedének lövetésével viszonyoztuk. Az ellenség erre Markkirchre tüzelt, de felhagyott vele, amikor tüzérségünk a francia szálláshelyek ellen fordult.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Below tábornok csapatai Kupisly vidéken az oroszokat északkelet felé visszavetették, négy tisztet, 2350 főnyi légénységet elfogtak és egy géppuskát zsákmányoltak. Az oroszok kirohanását Kownó várából visszavertük, egyezer fogoly jutott a kezünkre. Támadó csapataink közelebb költöztek magukat a járhoz. A Narev és Bug között az oroszok a tegnap említett vonalon makacsul ellentállottak, csapataink késő este kiero-szakkolták az átkelést a Nurecen. Scholtz tábornok hadserege tegnap több mint egyezer oroszot elfogott, Gallwitz tábornok hadserege 3350 oroszot, köztük tizenhárom tisztet ejtett foglyul és tíz géppuskát zsákmányolt. Nowogeorglewsk közlül a gyűrt egyre szűkül. Valamennyi arcvonalon előbbre jutottunk. Lipóljajor herceg tábornagy hadcsoportja: Ennek a hadcsoportnak előnyomulásával szemben az ellenség szintén makacs ellentállást fejtett ki. A nap folyamán sikerült az ellenség állásait Losice mellett és e helységektől északra, valamint a fele uton Losice és Miendzrzec között áttörni, az ellenség hátrál. Woytschir vezérezredes csapatai egymagukban augusztus nyolcadika és tizenegyediké között négyezer oroszot, köztük huszonkettő tisztet fogtak el és kilenc géppus-

kát zsákmányoltunk. Mackensen tábornagy hadcsoportja: A megvert ellenség tegnap ismét szembe akart fordulni velünk azon a vonalon, amely a Wladawától északra fekvő Rozankától kiindulva, Slawatycétól délkeletre, majd tovább Horodyszcen át Miendzrzeczig húzódik. Azonnal megindított támadásunk nyomása alatt az ellenség ma reggel óta folytatja visszavonulását.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Az utolsó strófa.

Kerekes Tóth István tartalékos honvédtizedes a 20. honvédtizedesredben: ez a neve és jelenlegi foglalkozása egy legénynek, aki most súlyos sebbel fekszik egyik kanizsai katonakórházban. Már másodízben került ide, de lát most az egyszer igazán nem annyira az orosz tehet róla, mint ő saját maga. Miért is kívánczolt Kerekes Tóth Pista annyira vissza a harctérre, mikor itthon alig akarták engedni?

De hát kezdjük el legelején a dolgot, ami úgy történt, ahogy minden színezgetés, szépí-tetés nélkül alább elbeszéljük:

Ezelőtt három hónappal szállították súlyos sebével először Nagykanizsára Kerekes Tóth Istvánt. Mikor a kórházban levették a ruháját, ijedten kapott a kabátja után, melyből mint valami kincset, húzott ki egy papírlapot, tele furcsa ákombákomokkal, rajta a hosszú hadjárati szomorú nyomai: sár, vér, gyűrődés. És ellette a papírost, jó mélyen a párnája alá. Nem kérte tőle senki, de talán nem is adta volna senki fiának. Aztán jött a láz, a kínos vergődésekkel, melyek visszahozták az elmúlt dolgokat... a csöndet, a nyugalmat, a bogárhátú kis Muramenti házat, a sárga homokot, az akácfaillatot és Kerekes Tóth István honvédtizedes panaszosan nyöszörgőte lázas álmában:

— Csak az utolsó strulli... mindjárt készen lesz.

Elmull a láz csakhamar, csak az az ostoba orosz golyó kellemetlenkedett még, de hát azért csak nem marad ágyban az ember, különösen, ha valaki honvéd is, meg tizedes is.

Tóth István egy szép reggelen jelentkezett az orvosnál.

— Főorvos ur jelentem alásan, tessék engem visszaengedni a csatába.

Az orvos végigvizsgálja a legényt, a fejét csóválja... semmi jó nem lehet ebből.

— Nem lehet, fiam, te még beteg vagy. Majd segédszolgálatra osztunk be, — így szólt az orvos ar.

Tóth István azonban nem mozdul.

— De nekem kérem vissza kell mennem a csatába!

— Vissza-e?

— Muszáj kérem visszamennem.

— Aztán miért?

— Már csak az utolsó strulli miatt.

Azán jelentette alásan Kerekes Tóth István, hogy hát ott a csatába igen neki volt keseredve a maszka miatt, meg aztán egy kicsit haza is gondolt, hát írt egy kis nótát. Már csak az utolsó strulli hiányzott, amikor jött az a maszka golyó és nem lehetett megírni az utolsó strullit. Pedig az lett volna a leg-szebb. Muszáj visszamenni, mert hát ott született meg a nóta eleje, ott kell megszületni a végének is.

El is ment Tóth István már néhány nap múlva, vissza a csatába, az utolsó strófa miatt. Hol járt, merre járt azóta, nem írta, nem mondta. De tegnap, tegnapelőtt meglát csak visszakerült a kanizsai kórházba, még

pedig ismét súlyos sebbel. A gyűrött papirdarab ronggyá fosztódott az alatt, de azért még megvolt. Csak éppen az utolsó strulli hiányzott róla.

Nem fejezte be. Nem volt ideje befejezni. Pedig a bizonytalan szintűre vált papír ott van a feje alatt, csak éppen az utolsó strulli hiányzik róla.

HIREK.

Megkezdődött a vadászat.

Maximálni kell a vadhus árát.

Valami tévedés folytán az egész magyar vidéki sajtót bejárta pár hete az a hír, hogy ez évben a vadászat szezonja nem augusztus 15-én, hanem már elsején kezdődik. Még a belügyminiszternek is tollszárhoz kellett uyni, hogy ez az országosan elterjedt téves hír kellően korrigáltassék. Tegnap azonban megjött az ezuttal országszerte oly várva-várt augusztus 15-ike is, amikortól kezdve tehát most már semmi akadály sincs az immár nemcsak sportszámba menő, hanem a legkomolyabb közéleti tényezővé avanszált vadászatnak.

Éppen ezért, ha valaha, úgy ma indokolt nyilvántartani ezt a dátumot, mely ma sokkal többet jelent, mint békés időkben. Jelenti pedig azt, hogy a vadászat megkezdődésével új hustermekek kerülnek a fogyasztási piacra. Nyugtával d'csérjük azonban a napot! Ne örvendezzünk a friss vadhusnak, mert az árat illetőleg nagyon keserves kilátások mutatkoznak. E várható csalódásoknak csakis a hatóság veheti elejét azzal, hogy maximálja a vadhus árát is, ha a vadászok maguk be nem ismerik, hogy a vadhus árfelhajtása a mai viszonyok között nemcsak méltánytalanság, hanem lelketlen uzsora is.

Azt ugyanis egy pillanatig sem kell bizonyítgatnunk, hogy a vadhus nem tartozik azon áruk közé, amelyeknek piacrahozatala a háborús viszonyok közepett nagyobb anyagi áldozatot igényelne, mint a legbékésebb időben, amikor a Nimródok éppoly szenvedéllyel és gyakran ráfizetéssel ülték sportjukat, mint most fogják üzni. A vadászoknak ma sem lehet egy fillérrel sem több kiadásuk, mint rendes időkben s ezzel szemben az a kedvező helyzet uralkodik, hogy az idei vadanyag rendkívül gazdag.

A vadhus árának kérdése tehát nem elszigetelt részletkérdés, hanem szorosán hozzátartozik a közéleti és drágasági kérdéshez, — tekintve, hogy egyesek már magasáru kötelességet tettek a vadakra, — mert hiszen a vadhus megjelenése a piacon nem jelentéktelen mulatság és befolyásolhatja a többi húsarakat is. Éppen ennél fogva a tisztesség nevében méltányosságot kérünk a Nimródoktól, — akiket különben általánosságban megbántani még csak szándékunkban sem áll, viszont elővigyázatot az illetékes hatóságoktól azokkal szemben, akik profitolni akarnak a vadászatból. Mert ez utóbbiakkal szemben nagyon indokolt jó előre a vadhus maximális árának a megállapítása.

Ha már mindentféle élelmiszerek árát megállapítja a hatóság, ha tudja jól mindenki, hogy a vadhus is eledel, mert hiszen nagy számmal árusítják üzletekben a vadat, akkor egészen természetesnek találjuk, hogy ennek az időszaki eledelnek is a hatósági szabályozást nyer.

Szell Kálmán meghalt. A magyar politikai világot a mai háborús viszonyok következtében még nagyobb jelentőségűvé váló gyász eset érte. Mint ugyanis Budapestről vett sürgönyértésülünk jelenti, Szell Kálmán volt miniszterelnök és v. belső titkos tanácsos ma reggel a vas megyei birtokán meghalt. A hirtelen halált méltán váltotta ki a legnagyobb megdöbbenést a politikai és egyéb közéleti körökben.

Ünnepélyes felvonulás. Ismét itt van a kedves nap, augusztus 18-ika. Apostoli királyunk születésnapja. A derék katonaság ez alkalomból szeretett királyunk iránt érzett hálája kifejezésül előtte való este 8 órakor ünnepélyes felvonulást rendez. A menet élén a 12. Landwehr gyalogezred zenekara fogja a szebbnél-szebb darabokat játszani. A menet a következő utat fogja megtenni. A katonaság a császári és kir. közös laktanyából fog kiindulni. A menet méltóságos Kövesdi Boér Gusztáv ezredes ur lakása előtt meg fog állni és ott két gyönyörű darabot fog játszani. Innét utjuk Sugár-uton tovább a Csenyery-utcába visz. A Nádor-utcán befordul a menet és a Kazinczy-utcán keresztül ki fog jönni a Fő-terre. A Fő-ut 18. számnál ismét meg fog állni a menet itt nagyságos Boscarrolli alezredes ur lakása előtt a kiváló zenekar el fogja játszani 1) a Faust-ot, 2) pedig egy gyönyörű magyar darabot. Innét a menet a régi gimnáziumhoz tart. Itt be fog fordulni a Petőfi-utcába. Azután a József főherceg kaszárnya elé vonul a menet. Innét pedig ismét a Sugár utra térnek, ahol nagyságos Genczinger alezredes ur lakása előtt fog a zenekar játszani. Ezután visszatér a katonaság a laktanyába. Nagyon szépen kéri a katonaság a nagyérdemű közönséget, hogy amerre a menet elhalad az ablakokat kivilágítani méltóztatassék.

Tengeri hal és foglyok érkeztek a város élmezési osztályához, hol azok azonnal eladásra kerülnek. Ugyanott tengeri halra és lácánokra előjegyzések azonnal elfogadhatnak.

Hódományok a Központi Jóléti Irodának. A Hadsegélyzőnek adakozott: Toch Miksa 2 kor. A Népségiadományokhoz adakozott: Toch Miksa 2 kor. A harctéren küzdő katonáknak szeretetadományokra Toch Miksa 2 kor. Gyermekvédelmi célra adakozott: Toch Miksa 2 kor. A hadbavonultak családjainak segélyezésére adakoztak: Pusovszky Béláné augusztus hóra 1.—, Nagykanizsai pályaudvari mozgópostaszemélyzete augusztus hóra 49-26, Dr. Szabady Lőrinc ápr., máj., jun. hóra 18.—, Kertész József augusztus hóra 2.—, Toch Miksa 3 kor. A Fehér Kereszt részére adakozott: Toch Miksa 3 kor. A kórház részére adakozott: Toch Miksa 2 kor. A Vörös féléhold részére adakozott: Toch Miksa 1 kor. A rokkant katonáknak adakozott: Toch Miksa 5 kor. A katona özvegyek és árvák javára adakoztak: Nagykanizsai Tárházak r. t. 200.—, Toch Miksa 3.— kor. A megvakult katonáknak adakoztak: Dr. Malek Lászlóné 10.—, Nagykanizsai Tárházak r. t. 200.—, Toch Miksa 3.—, Marion József 50.— kor. A hősök síremlékére adakoztak: Slinger József és fia 2-40, Nagykanizsai Tárházak r. t. 100.—, Toch Miksa 2.—, Nagy Győző 5 korona.

A kukoricapénzek visszafizetése. Nagykanizsa város élmezési osztálya felhívja mindazokat, kik ott tengerire előfizettek, amennyiben elháríthatatlan akadályok miatt a közel jövőben városi tengeri kimérésre nem kerülhet, — pénzüket átvétele végett, bárcájuk felmutatása mellett Banekovich János urnál a rendőrbiztosi hivatalban jelentkezzenek.

Mi lesz a tengerivel? Lesújtó hírként jelent meg a város élmezési osztályának azon értesítése, hogy tengeri a városnál többé kimérésre nem fog kerülni. Nem csekélység ez épen most, amikor a sertés és liba hizlalás fontos kérdésként szerepel. Megnyugtatóképpen azonban jelenthetjük, hogy Polgármester ur ez értelemben a miniszteriumban lépéseket fog tenni s így erős a kilátás, hogy városunk közönsége a közel jövőben el lesz a szükséges tengerivel látva.

LOHR MÁRIA (Kronfus) a főváros első és legrégebb csipke-tisztító-, vegytisztító- és kelme-festő gyári intézete, Budapest, VIII., Baross-utca 85., a szakmájába vágó összes megrendeléseket gyorsan és jutányosan teljesíti.

Éjjeli razzia. Fűredi János az elmúlt éjjel az ismert leányszállításokon razzitát rendezett, honnét az utcán csavargó leányokkal egy egész armádia került a zárkába, honnét orvosi vizsgálat után ma a büntetés kirovása után igazolásuk mellett hazabocsáttattak.

A polgárőri szolgálat. Ma, hétfőn este az alábbi polgárőrök tognak rendőri inspekciót teljesíteni:

Niklcsai József, Gábor István, Bencze Sándor, Steinltz Gyula, Varga Sándor, Eisinger Aladár, Artner Sándor, Sárcz György, Borbély Lajos, Krausz Lipót, Radl József, Katona István, Páll János, Szűcs Ferenc, Fischer Ignác Deutsch Pál.

Színház.

* Heti műsor:

Hétfőn: Varázskeringő. Peterdi Etus bucsuja. Kedden: Csodagyerek. Pikáns bohózat. Szerdán: Apja lánya. Csütörtökön: Két jómadár.

* A színház utolsó heti szenzációját. A vezetőség oly gazdag és érdekes heti műsorral fejezi be hat hetes színildényét, hogy nap-nap után újabb és újabb meglepetésekben részesíti a kanizsaiakat. Ma hétfőn este Peterdi Etel a bájos primadonna „Varázskeringő” Strausz operettjében tartja bucsuestélyét. — Kedden egy rendkívül bájos fehér vigjátékot látunk, amidőn is akkor lesz „Az apja lánya” első bemutató előadása, Fekete Rózsival a címszerepben. Szerdán Kondrát Jóna bucsufelléptével, a világhírű „Csodagyerek” rendkívül kacagató, pikáns nagy bohózat (feloldó) kerül színre, amelyben a közönség soha ki nem fogja a kacagásból. Csütörtökön lesz a hét legérdekesebb szenzációja, amennyiben az általánosan közkedvelt, a kanizsaiak rokonszenves, veterán, már nyugdíjazott művésze, az öreg Károlyi tata lép fel „A cigány” címszerepében. A Károlyi tatát nem kell dicsoztatnunk, mert a Károlyi család kedves emléke örökké élni fog a kanizsaiak lelkében. Évekkel ezelőtt még Kövessy igazgatása alatt voltak Kanizsán, mikor sok kellemes órát töltöttünk kedves családi körökben, de azóta a családi tűzhely nagyot változott, elvesztették legdrágább kincsüket, a kanizsaiak dédelgetett bájos bebéjét, az akkori társulat Zsuzsiját, a szőkehajú, tündérfarcu Ibolykát és ez örökre gyászba borította a sokat szenvedett Károlyi családot s azóta visszavonultan, remete életet élnek. Mig az öreg Károlyi tata nálunk küzd a létért, addig a szegény Károlyi mama otthon, Pécsen keres vigasztalást a háziatendőkben. Most, hogy a Károlyi tata újra körünkben van, elbucszuk a kanizsaiaktól, mert hát kitudja, mit rejt a jövő.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

CIMRE ÖGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutól a második házban SZIVÓS ANTAL műórás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók, illibás és rossz órákat, ékszer és látszer olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

≡ »Antispora-Vita« ≡

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett búzáknak csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

SCHWARZ & TAUBER

gyártó és kiskereskedő

Kevésbé használt hálószoba-butor és egy EBÉDLŐ-ASZTAL megvételre kerestetik. ≡
Cím: Asztalos Béla vlrágüzlete.

Eladó ingatlan

☛ egy jó vendéglővel. ☛

A háborús viszonyok miatt sürgősen örökre eladó Szombathelyen a vasuti teherállomás mellett 3 utcára nyíló 1800 □-os területű ingatlan (telep) egészben vagy csoportban, melynél egy rész vendéglő, kerthelyiség és tekepálya, egy rész ipartelep, műhely, raktár és lakásokkal, egy rész bekerített nyitott raktártelep. — Az eladás sürgőssége végett a vételárból 20% engedmény.

Értekezni lehet ugyanott

Párth teherpályaudvari vendéglősnél.

Egy fiatal 19 éves kereskedő segéd :: a rőfös szakmából állást keres. ☛

Cím: EICHNER VILMOS Nagykanizsa - Budacsony-vendéglő.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek!

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérmű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Hoifeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lillom-vásznat, zsebkendőket és minden-mű fehérműket. ::

==== A legfinomabb áruk! ====
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:
GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata
Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcimtablák

honi s külföldi faerezés
márvány utazatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal fűszóllításra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és izléssel szállít.**

Telefon 41. szám

Zalai Hírlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetés: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre postán . . . 1 óra 1:30 K.
Nyitlatter és hirdetés megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

Az élelmiszerek

árának országos maximumálása.

Az élelmiszerezsora letörhető. Ez volt és ez még minden illetékes tényezőnek véleménye. De megegyeznek a vélemények abban is, hogy ennek elérésére a kiinduló pont az élelmiszerek árának maximumálása. Ehhez azonban nem volt joga a hatóságoknak.

Ujabbán több magyar város kérte a kormányt, adjon engedélyt az élelmickek maximumális árának megállapítására. A belügyminiszter erre a napokban arról értesítette az összes magyar városokat, hogy a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg főlhatalmazza polgármestereiket arra, hogy mindazon élelmickekre nézve, — ideértve a húst és husneműeket is — amelyekre nézve a közélémezés zavartalanságának biztosítása azt szükségessé és lehetővé teszi, a követelhető legmagasabb árakat állapítsa meg. Az ár megállapításra vonatkozó határozat azonban megfölebbezhető.

A belügyminiszter rendelete a többek között így szól:

Midőn ezzel a piaci forgalomban lábra kapott egyes szertelenségek végett a törvényhatóságok régi kívánságának is megfelelően, a miniszter módot és eszközt nyújt a törvényhatóságoknak, hogy az élelmickek árának magasságához fűződő érdekeit a saját különleges viszonyainak legmegfelelőbbben megvédhesse, — nem mulasztja el, hogy egyuttal különösen is föl ne hívja a figyelmét ama körülményre, hogy a hatósági ár megállapításnak igen komoly hátrányai lehetnek. A termelési, szállítási és piaci állítási költségek, a jogos haszon és a kereslet és kínálat arányából előálló tényleges viszonyok figyelembe vétele és gondos mérlegelése nélkül megállapított ármakszimum nagyon könnyen előidézheti az áru visszahuzódását s ezzel a közélémezés menetének fönakadását. Eppen ezért különös figyelemmel az egyes törvényhatóságok szerfölelt eltérő piaci viszonyaira, amint attól a kormány eddig is tartózkodott, a belügyminiszter sem kívánta az élelmickeknek árát országosan maximumálni, hanem a törvényhatóságokra bizza, hogy a periferiális különbözőségeket szem előtt tartásával úgy és akkor állapítsák meg az árakat, ahogy és amikor azok a tényleges helyzethez teljesen hozzáismulhatnak.

Elvárja tehát, hogy a megadott fölhatalmazás a közélémezés jól fölfogott érdekei által kívánt higgadt mérséklettel az igazi szükség korlátai között vétessék igénybe s fölhívja a város közönségét, hogy ennek szem előtt tartásáról gon-

doskodják, a teendő intézkedéseknek a forgalomra és a közélémezésre mutatókozó hatását éber figyelemmel kísértesse, az esetleg fölmerülő nehézségek elhárítása iránt saját hatáskörében intézkedjék s azokról hozzá haladóktalanul jelentést tegyen.

Nagykanizsán eddig csak a piacon árult élelmickekre nézve állapították

meg a hatósági árakat. E miniszteri rendelet alapján azonban az összes élelmickek árait lehet maximumálni. Üdvös lenne, ha a hatóság gondoskodna róla, hogy Nagykanizsán ne csak a piacon, hanem mindenütt, ahol élelmiszereket árusítanak, egyöntetű maximumális árak legyenek.

A VILÁGHÁBORÚ.

==== A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratal. ====

Az oroszok üldözése.

30 kilométerre Breszt-Litovszktól.

Sajtóhadiszállás. Az osztrák-magyar és német szövetséges seregek offenzívája hatalmas lépésekkel halad előre. A szövetséges haderők az orosz lengyelországi orosz frontot tegnap ismét több helyen áttörték és további menekülésre kényszerítették az oroszokat. Mackensen tábornok hadserege már mindössze csak 30 kilométernyire van Breszt-Litovszktól. A Bug keleti partján is rohamosan nyomulunk előre. József Ferdinánd főherceg és Kövess tábornok hadseregei a varsó-breszt-litovszki vonalon már egészen Bialáig küzdötték előre magukat és így nyugat felől is jelentékenyen megrövidítették haderőiknek Breszt-Litovszktól való távolságát, mely itt is már 35 kilométer csupán.

Küzdelen Kownóért.

A külső váróv már a németeké.

Koppenhága. Orosz hivatalos jelentés közli, hogy a német seregek óriási erővel és szakadatlanul ostromolják a Niemen melletti Kownót. Az ellenség jól tudja, — írja az orosz jelentés — hogy Kownó az egyetlen alkalmas bázis az észak-orosz lengyelországi orosz haderők átcsoportosítására és azért óriási erőfeszítéseket tesz annak minél hamarabb való elfoglalására. A németeknek már sikerült elfoglalniuk a külső váróvet és már a belső váróvet is megközelítették.

Felrobbantott orosz katonavonatot

Stockholm. Szentpétervárról jelentik: Egy német repülőgép tegnapelőtt egy 40 waggonból álló orosz katonavonatot üldözött, mely Breszt-litovszkba vitt egy nagy sereg visszavonuló oroszot. A vonat már éppen be akart járni Breszt-Litovszkba, amikor a repülőgép föléje került és két bombát dobott róla a vo-

natra. A bombák a vonat legnagyobb részét elpusztították és annak utasai közül igen sokan meghaltak.

Uj offenziva Szerbia ellen?

Brassó. A »Brassói Lapoknak« jelentik Bukarestből:

A görögországi lapok jelentése szerint a német és osztrák-magyar csapatok 800 ezer emberrel hatalmas offenzívába kezdenek Szerbia ellen. — Az offenziva célja a Niszaloni vonal birtokba vétele, hogy az oroszok élémezését ezen az úton elvágják és összeköttetést létesítsenek Törökországgal.

A görög király

erélyes hangja a semlegesség mellett

Athén. Amikor Gunarisz görög miniszterelnök a legutolsó antant-ajánlatra vonatkozó, ismeretes elutasító javaslatát a király elé terjesztette, azt jóváhagyva Konstantin király nagy felindultsággal ceket mondotta:

— Egy arasztny görög földet sem szabad átadni senkinek és ha kell, még betegen is azonnal kész vagyok kardot rántani Görögország integritásának védelmére.

Az antant municióhiánya.

Stockholm. Egy svéd lap munkatársa kérdést intézett a szentpétervári angol nagykövethez a folytonos orosz vereségekre és a jövő kilátásaira vonatkozólag. „Minden a municiótól és az ágyuktól függ. Ha hamarosan lesz elég ezekből, úgy minden könnyen megfordulhat, de ha nem, akkor kilátástalan a helyzet. A központi hatalmak nagyon erős támadást kezdettek, melyet egyelőre lehetetlen megfelelően ellensúlyozni. Az antant hatalmak egyelőre még nem kezhetnek sehohol megfelelő hevességű offenzívát, mert csak a biztos siker kilátásai mellett tehetik, erre pedig ezidőszert még nincs meg minden biztosíték”, szölt a diplomata.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: A Bugtól nyugatra eső területen az oroszok üldözése gyorsan halad előre. A szövetségesek centrumában előnyomuló osztrák—magyar erők Bialától nyugatra a Klikaván keresztül határolt ellenségnek közvetlenül nyomában maradtak. József Ferdinánd főherceg hadosztályai tegnap este harcok közben elérték a Bialától délre és nyugatra fekvő területet. Éjjel hidat vertek és ma reggel átkeltek a folyón. Az ellenség utóvédjei néhol szembefordultak velünk, megtámadtak és megverték. Kövess tábornok csapatai az ellenséget a Klikowka felső folyásán át üldözték. Biala vidékén és Breszt-Litowszk irányában számos kiterjedt tüzvész látható. Vladimir Wolinskinél a Bug keleti partján több helyen szilárdan megvetettük lábunkat. Itt és Keletgaliciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér: A tiroli arcvonalon az ellenség nehéz tűzérége hosszabb szünet után ismét megkezdte tüzelését: erdeink közül különösen azok ellen, amelyek a Tonale szorosnál, valamint a Iavaronei és folgariai fensíkon fekszenek. Az olasz gyalogságnak a tonalei műton Popenz állás ellen és a Deizen területen megkísérelt támadásait visszaverték. Éppúgy megheiusultak a tenger melléki arcvonalon az ellenségnek a Krntól délre fekvő területen megújított támadásai, valamint a doberdói fensík kiugró része ellen intézett előretörései is.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyhódisházállítás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Ammerveiltől északra s Damerkléchtől északkeletre a franciák részleges támadása állásaink előtt tüzlünkben összeomlott.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsoporlaja: A kowadi előretolt állások ellen intézett további sikeres támadások alkalmával tegnap 1730 orosz, köztük 7 tisztet elfogtunk. Az orosz állásoknak az eredményes nurzeci átkelésével előkészített áttörése tökéletesen sikerült. Az ellenség az áttörés helyéről kiinduló nyomásnak és az egész arcvonalon megújított támadásoknak enged és a Narewtól a Bugig terjedő összes állásaitól hátrál. Üldöző csapataink elérték Branek magasságát. Több mint 5000 fogoly jutott kezünkre. Nowogeorgiewsknél a védőket a váróvíz közlebb vetettük vissza. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoporlaja: A balszárny az éjjel Prochiszyntól nyugatra kieroszakolta az átkelést a Bugon. A centrum és a jobbszárny tegnap délelőtt áthaladt Losicen és Miondzyczen és a Tozona és Kukowska szakaszon újabb ellenállásra talált, mely ma virradatkor Lesicetől keletre a sziléziai Landwehr támadásán megtört. Az ellenséget üldözzük, Mackensen tábornagy hadcsoporlaja: Az üldözés tovább tart. Bialát és Slavatyecet elhagytuk, Wlodawától keletre csapataink a keleti parton nyomulnak előre.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutttól a második házban **SZIVÓS ANTAL** műorás és látszgerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Hivatalsszolga,
ki egyuttal a
házfelügyelői
teendőket is vállalja
szeptember 1-jére való belépésre
kerestetik.
Csakis hadmentesek pályázhatnak.
Közelebbi Csengery-ut 4. szám.

Levél Cseh-Kanizsáról.

Pilzen, 1915. aug. 13.

IV.

Mégegyszer a lanton, az az még egy utolsó levél Pilzenből, mielőtt végleg hazaérkeznék Nagykanizsára. Ebben még megpróbálom, Csicsám, összeszűrteni mindazt, ami mondanivalóm maradt Pilzenről.

Beköszöntött az őszi szezon. Esik, esik örökké, eláztatva a mindennapi evezős-partikat és a kedves randevukat a természet földjén. A Lochotin vén fáit kezdik hullatni sárguló leveleiket s az élet mind unalmasabb Pilzenben. Valami nyomott honvágy fog el Kanizsa nyarutói élete után. Halálisten, 20-án már eldől a sorsom s akkor bucsút mondhatok a komor cseheknek és a vendégszerető, kedélyes németeknek.

Sok a panasz itt a postára, amely kiválóan rendellenül működik, csekélységemet sem véve ki. Levelet például még egyáltalán nem kaptam Kanizsáról s ami a legjobban bosszant a *Zalai Hírlapot* sem kapom. A jó kanizsai fiúk tele vannak elégedetlenséggel a posta ellen. Különösen a pénzküldemények érkeznek kínosan és sohasem idejében. Vagy ebben otthon is hibásak? Bár, úgyérzem, hogy mi is sietünk egy kissé a pénzmag elvetésével.

A kanizsaiak száma most alaposan megfogyatkozik, mert a legközelebbi marssal sokan elmennek. Az aranyérmes *Greiner* vezető az egyik századot, aki közben újból hadnagy lett, mindnyájunk szeretettel tei öröme. Mondhatom, valóságos boldogok azok az önkéntesek és tisztek, akik ennek a nagyszerű embernek a századába vannak beosztva, annyira szeretik s olyan sokat tartanak a képességei felől.

Még egy előléptetés történt az ezrednél, *Koch* Antal alezredes urat ezredessé nevezték ki. Akik közelebből ismerik, bizonyára osztatlan, őszinte örömmel értesülnek erről a jól megérdemelt előléptetéséről. Valóban, itt kell lenni az ezrednél, hogy láthassa az ember, milyen példaszzerű teljesítményeket ért el a pótzászlóalj derék tisztikara *Koch* ezredes ut energiás és lelkes vezetése alatt. Valósággal lelke a 48. gyalogezrednek, mindenütt ott van, mindenütt ő intézkedik; ha kell, tud katonásan szigorú és atyáian szeretetteljes lenni. Ez a magyarázata annak, hogy mindnyáján annyira örülünk előléptetésének, amely egyuttal teljes és méltó elismerése az ezred kiváló érdemének is.

A csehek ma már teljesen összebarátkoztak a magyarokkal, miután látják, hogy nem vagyunk olyan emberevő vadállatok, mint ahogy gondolták. A viszonyunk most kedélyesebb, de nem olyan romantikus, mint eleinte

volt, amikor egy magyar ezredparancsnok, — elhallgatom a nevét, — a következő ezredparancsot adta ki:

— Tudatom veletek, hogy aki egy cseh katonát megtámad és megver, az a legsúlyosabb büntetésben részesül. Aki azonban egy cselitől meg hagyja verni magát, az 21 napi egyest kap s azonfelül még én is ellátom a baját.

Hogy azonban a viszony olyan békés maradt, az nem a szigorú ezredparancs, hanem főleg a cseh lányok és menyecskék érdeme. Mert a 21 napi egyestől még sohasem riadt vissza a baka, ha kedve szottyant egy kissé verekedni, de egy szép szempárért mindenre képes. Már pedig a cseh lányoknak nagyon szép szemük van. Csak épen a lábuk nagyobb egy gondolattal a kellelénél. Dehát ez, ugy-látszik, nemzeti jellemvonás náluk.

A kanizsaiak most főleg a *Beseda* kávéházat kultiválják, de sokan látogatják a *Waldeck*-et és a *Sport* ot is. Mindegyikbe számos magyar újság jár, köztük kanizsai és pécsi lapok, (ezek a 69 cseh miatt.) A *Pesti Hírlap* például már másnap reggel itt van, úgy szintén az *Az Est* is, amelyet a németek is előnyösen ismernek.

Ac Ect — mondják, ha a magyar tudományokkal akarnak tüntetni. Egyre sürűbben hallani különben magyar szavakat és mondatokat is, főleg persze a gyöngébb nem szájából.

— Jónapot, Isten véle, Édeskedves, Holy van, Igen, Jaj istenem, Rosszsebb, Alaszolgálja. Eljen a matyar stb hangzik föl itt is, ott is, valami imádandóan kedves kiejtéssel. Azonkívül a pincérek is megtanultak egyetmást magyarul, ezek azonban már nem olyan imádandóak. Köztük különben örömteljes furórét keltettünk, mert azelőtt nem Igen kényeztették őket borralaló dolgában. Magam láttam például, amint egy tekintélyes pilzeni ur két krajcárt nyújtott át nagy kegyesen a pincérnek. A mi ötkrajcáros borralalóink egy csapásra megayerték a nemes pincértestület rokonszenvét.

Az itteni Sabján-t *Petuk* dr.-nak hívják, aminek azonban semmi összefüggése sincsen magyar névrokonával a hasonlónevű és minimális értékű pénzegységgel. A napokban *Fri-gyes* főherceg egy köszönő táviratot küldött válaszul a piizeni podeszta üldöző telegramm-jára, amin nagy most az öröm Pilzen városában. Van itt több német és cseh napilap, de nem élnek valami szörnyen jó viszonyban egymással. (Amit különben a mi vidéki lapjaink is meglesznek odahaza, anélkül, hogy németek vagy csehek lennének.) A németeknek külön színházuk, külön vendéglők és külön egyesületeik vannak.

Az ezredhez most gyalogositott huszárokat is beosztottak egy kitűnő Rittmeister parancsnoksága alatt. A Rittmeister finom és kedves nagyur, páratlanul közvetlen és elvarázsoló egyéniség. Van öröm, ha elegáns, száraz alakja fölülük valahol. Különösen az önkéntesi és tiszthelyettesi kar veszi körül nagy szeretettel lekötözö modora miatt.

Az ezred kedvencei közül *Lenk* és *Paksi* kapitány ur van itt, aki még most is sántít egy kissé, de azért erőszakkal tudták csak vissza tartani, hogy a mostani menetászlóalj ne menjen újra a harctérre.

— Aktiv tisztnak a harctéren a helye, — szokta mondani. — Szégyenlem magam még sebesülten is, ha itthon vagyok.

Az altisztek között is sok ismerőssel találkoztam. *Kamendr* ur káplári rangban örökődik az ezred postája fölött s ezért nagy becsben áll mindnyájunk előtt. Magam is el-el látogatok hozzá, hogy a régi jó időkről elbeszélges-

sünk egy kissé, amikor még riportok után járkáltam a kanizsai városházán s amikor még a boldog emlékezetű *Vécsey* polgármester oldalán töltötte be a jobbkez kényes és sok tapintatot igénylő tisztét. Pilzennek most újból van egy illusztris, kanizsai hölgy látogatója, özvegy *Mikula* ezredesné, aki a liát kereste föl. A snájdig *Mikula*-fiut, aki *Schichtanz* dr. oldalán ügyeskedik a maródiszobában. Káplárrá léptették elő s nemsokára valószínűleg a harctérre megy.

Ezzel a marssal megy el a kanizsai *Guttman* Imre és *Kúpolnay* kadét, akivel annak idején együtt laktunk a Kossuth-térl önkéntes-különítményben, utóbb egy kórházban szenvedtünk, egymás mellett lévő ágyakon s jelenleg egy jóképű kis pilzeni lakáson osztozunk a legnagyobb egyetértésben. A markáns-arcu, tüzes olasz szemű kadét az olasz harctérre megy, mert liumel lévén pompásan beszéli a zengzetes olasz nyelvet. Eltávozására már előre is bánattal tölti el a pilzeni lányokat, akik hozzáértő lelkesedéssel becsülték meg benne a délszaki race-t. A magam részéről mindig meghatottan fogok emlékezni arra a páratlanul kedves és regényes bohéméletre, amit ezzel az izig-vérig művész-vérű és művészelkű fiuval folytattunk. A jó *Mészáros* (a Király-utcából) is a harctérre megy, bár szelid és finom egyéniségét, (bélyegeket gyűjt szenvedélyesen,) alig tudom elképzelni a háboru borzalmi között.

Révész Jancsit, aki valószínűleg hadnagy lesz nemsokára, helyi szolgálatra osztották be, míg *Rapoch* és *Jakabffy* hadnagyok valószínűleg szeptemberben mennek a harctérre. A napokban több egyedülálló tiszt is a harctérre utazik, közöttük *Finta* löhadnagy.

Igen nagy örömmel hallottam, hogy *Molnár* Mihályt, a kitűnő zeneszerzőt zászlóssá léptették elő és az ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

S ezzel be is fejezem mondanivalómat Pilzen városából, hogy nemsokára a posta igénybevétele nélkül szólhassak Kanizsa olvasóközönségéhez. Üdvözlök szívből mindenkét, aki szívesen emlékszik rám, téged pedig ölel kollégád és barátod *Gács Demeter*.

HIREK.

Kitüntetett kanizsai tisztok. A Verordnungsblatt és a honvédség Rendeleti Közlönye ismét számos nagykanizsai tiszt hősiességének elismeréséről közöl szűkszavú, de ékesen szóló adatokat. A Verordnungsblatt közlése szerint ölelsége *Pircher* Ödön 48. gyalogezredbeli kapitányt (ezredsegédtisztet) az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásának elismeréséül a hadlétkitményes katonai érdemkereszt III. osztályával tüntette ki. — A Rendeleti Közlöny adatai szerint pedig öfel-sége *Bíffy* Ferenc 20. honvédgyalozredbeli ezredesnek az ellenség előtt tanusított vitéz és eredményteljes magatartásának elismeréséül a Lipótrend hadidiszitményes lovagkeresztjével ajándékozta meg, *Schranz* Ödön 20-as honvédszázadost a III. oszt. katonai érdemkeresztrel tüntette ki. *Darvas* Lajos 20-as honvédszázadosnak, *Sáfrány* Iván hadnagnak és *Kleinfeld* Ignác néplőlkelő löhadagnak vitéz magatartásuk elismeréséül legfelsőbb elismerését nyilvánította ölelsége és nekik ja Signum laudis jelvényt adományozta. — Itt említendő meg az is, hogy *Pentz* Béla 1. honvédhuszárezredbeli századost (volt nagykanizsai 20-as honvédlöhadnagyot) III. oszt. katonai érdemkeresztrel tüntette ki a király.

Dr. Krátky István — hivatalban. Dr. *Krátky* István v. főjegyző, rendőrfőkapitány-helyettes szabadságáról hazaérkezett és újra átvette hivatalainak vezetését. *Bay* György rendőrkapitány, aki dr. Krátky távollétében főkapitányhelyettes volt, ismét szabadságra ment, amit Balatonfüreden tölt.

Révész Pál hősi halála. Az egész város népe megdöbbenéssel és a nagy gyásztól sujtott szülők Iránti mélységes részvétellel veszi tudomásul a hírt, hogy *Révész* Lajos nagykanizsai munkásbiztosító pénztári igazgató idősebbik fia, *Révész* Pál, a 20. honvédgyalozred önkéntes tizedese. kinek nemrég vitézségi kitüntetéséről írtunk, — a harctéren szerzett betegség folytán a Dnyeszter melletti galliciai városban, Zaleszykiben hősi halált halt. Harmadizben volt már a harctéren *Révész* Pál, akinek halálában a szülők a legde-rekább fiut, a 20. honvédgyalozred legvitézebb katonáját, Nagykanizsa város pedig a legkedvesebb társaságbeli embert veszítette el. A mélyen sujtott szülők gyászában az egész város igaz részvétellel osztozik.

A katonanap előkészületei. A Központi Jóléti Iroda arra kéri a közreműködésre felkért hölgyeket, hogy holnap délelőtti 9—12 és délután 2—6 óra közt a városház I. emeletén levő hivatali helyiségben megjelenni sziveskedjenek, hol szerepeiket osztják ki.

A pécsi tábla tanácselnöke nyugalomban. Pécsről írják, hogy a pécsi kir. ítélőtábla tanácselnöke, *Varga Nagy* István 40 évi szolgálatának betöltése után nyugalomba vonul. Nyugdíjaztatása iránti kérvényét már be is nyújtotta és a folyó hó végével lejáró szabadságideje után nem szándékozik többé hivatalába visszatérni. Ressortját, a büntető tanács vezetését az állás betöltéséig *Arnold* Sándor táblai elnök veszi át.

Gyászrovat. Nagy részvét kísérte ma délután utolsó útjára özv. *Schlesinger* Ignácné szül. *Weisz* Róza urnót, kinek halálában *Szegő* Pál, a Hirsch és Szegő cég tagja édesanyját gyászolja

Egy katona tragikus halála. Zalaegerszegről jelentik: *Wortmann* Sándor 24 éves zalaegerszegi lakost megrendítő balsors érte. A háboru eleje óta katona volt és a repülő-osztagnál teljesített szolgálatot. Egyszer benzinrobbanás majdnem megölte. Később mellhártya- és tüdőgyulladásba esett. Ebből is lelépült és hazajött Egerszegrre üdülni. Itt megcsipte egy lépfenével fertőzött légy az arcán. Nemsokára borzalmas fájdalmi keletkeztek, arca, feje dagadni kezdett. Hiába való volt az operatív beavatkozás, a szerencsétlen

ember egy heti kínlódás után a minap rettetnezes kinok közt meghalt. Temetése vasárnap folyt le óriási részvét mellett. Kilenc testvér és igen kiterjedt rokonság gyászolja.

A polgárőri szolgálat. Ma, kedden esle az alábbi polgárőrök fognak rendőri Inspekciót teljesíteni:

Csányi Elek, Metz József, Fischer Ignác, Schlossarek István, Varga Sándor, Steiner Fülöp, Ács Ignác, Czieber János, Szattler Jenő, Szücs Ferenc, Mátyás István, Tóth István, Borbély József, Török József, Mankovics István, Zábó József, Sáfrán József, Horváth Ferenc.

Színház.

* Heti műsor:

Kedden: Csodagyerek. Pikáns bohózat.

Szerdán: Apja lánya.

Csütörtökön: A cigány. Károlyi titkár busuja a szinpadtól.

Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

≡ „Antispora-Vita” ≡

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusitók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

155
1915

Adófizetés iránti hirdetemény.

Alulírott városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a városi adófkönyvben előirt és az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-éig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetemény közzétételétől számított

8 napon belül vagyis e hó 24-ig

az alulírott városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indittatni.

Városi Adóhivatal

Nagykanizsán, 1915. évi augusztus hó 16. napján.

Horváth s. k.
adóellenőr.

Halwax s. k.
pénztárnok.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérenemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lilliom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehéreneműeket. ::

==== A legfinomabb árukl =====
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:
GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

==== festő vállalata =====
Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimtblák

honi s külföldi faerezés
márvány udvarok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal felszólításra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gondnal és izléssel szállit.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben bázhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyilttér és áldótesék megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

A háboru haldoklását

Érezzük a mostani időkben, amelyek történelmi fényű és jelentőségű győzelmeket hoztak és hoznak ezután is a mi fegyvereinknek. A győzelem virága már nekünk nyílik és bizonyos, hogy a béke rózsafája virít ki belőle. Az entente pedig, amely — el kell ismerni — szájjal, frázissal, hazudozással nagyszerűen bírja, valahogy úgy van a békével, mint az ótestámenlumbeli zsidó volt a Jehova nevével, amit nem volt szabad kimondani. A szigorú tilalmat úgy kerülték meg, hogy adtak az istennek más nevet és azon emlegették. Az entente éppen így tesz. Jeles bizonyosság rá az angol alsóház legutóbbi ülése, amelyen néhány gentleman — ez esetben igazán pars prototo — nagyon szerette volna megtudni, mi lesz már a békével. De ezt így nem szabad kérdezni, hanem meg kellett találni az alkalmas formulát. Az alkalmas formula az volt, hogy vajjon az entente hajlandó lesz-e a békefeltételek megszabására akkor, ha katonái bevonulnak Berlinbe. Nekünk úgy tetszik, ez az alkalmas formula nagyon is együgyű formula. Mivel azonban az a Markham nevű képviselő, aki ezt a kérdést intézte a miniszterelnökhöz, ugyanaz az ur, aki a minap Churchillt és Kitchenert a lámpavasra kívánta, nem igen hihető, hogy ő komolyan kérdezett volna ilyen ostobaságot. Hanem vagy azt kérdezte, hogy az ántánt hajlandó lesz-e a békére, ha majd a németek bevonulnak Párisba, vagy így értette a kérdést. A kérdés ilyen feltétele az, amit a háboru előtt való régi jó világban angol humornak neveztünk.

Mindegy különben, hogy mit kérdezett Markham és mit felelt Asquith, a fontos az, hogy Angliában már hivatalosan is, a parlamentben is beszélnek a békéről. Nincs mit tagadni rajta — nálunk különben sem tilalmas ennek a bevallása — hogy ebben a formájában is szivessen halljuk a békéről való beszédet. Még ha szidják is, még ha gögös affektálással elutasítják is maguktól, még-akkor is szívesen vesszük tudomásul, hogy már beszélnek róla. Azt gondoljuk, ez természetes. Hindenburg mondta, hogy az fog győzni ebben a háboruban, ki jobban győzi idegekkel. De oly erős idegei egyetlen nemzetnek sincsenek, hogy örök hűséget fogadjon a háborunak és soha többet ne kívánja a békét. Agyudörgés és csatazaj közt fölhangzik a nagy moraj, hallhatóan, bár halkán és isteni természeténél fogva mindennél édesebben: a békekívánság moraja.

Schopenhauer szerint a gonoszság állapotában egymásban kárt akarunk tenni, nem tudván, hogy egyek vagyunk

és mikor a másikat megbántjuk, magunkat sebezünk meg. Ellenségeink minket támadván, nem látták, hogy mikor ránk akarnak halálos csapást mérni, magukat ölik, létük legjobb részét, az európai kulturát. Kitombolván magunkat, lehetetlen, hogy ezt át ne érezzük. S egyszerre fog e mindinkább világosodó érzésekből a béke akarata megszületni, talán a vér-

áztatla orosz földön, talán Verdun körül, talán Dél-Wales bányáiban. Azt mondják, hogy a háboru valami isteni intézmény, mely épp oly szükséges, mint a zivatar. Lehet. De bizonyosabb, hogy a béke istenibb intézmény, szükségesebb mint a napfény, amelyért becsülettel és győzelemmel álljuk a legvéresebb vihart.

A VILÁGHÁBORU.

Magyar Távirati Iroda és Híradó Esti távirat.

Kovnót elfoglaltuk

400 ágyut és rengeteg hadiszert zsákmányoltunk
Előre Vilna felé.

Berlin. A német nagyfőhadiszállás jelenti:

Kovnó ma éjjel óta összes erődeivel és megszámlálhatatlan hadianyaggal, közte 400 ágyuval együtt birtokunkban van. A technika minden eszközével hihetetlenül megerősített várat az oroszok legszívósabb védekezése dacára sikerült a német seregeknek rohammal elfoglalniok.

Kovnó várának német kézre jutása végérvényesen megpecsételi az Oroszlengyelországból északra felé való orosz menekülés sorsát, mert a vár eleste szabad utat nyit Vilna felé, mely az orosz visszavonulás vasútjának legfontosabb csomópontja. Vilna elfoglalása után már csak Breszt—Litovszkon át menekülhetne kelet felé a sok milliós orosz hadsereg, ha Breszt—Litovszk vasuti vonalai nem volnának máris úszólván teljesen a német és osztrák-magyar seregek kezében. Kovnó eleste tehát stratégiai jelentőségben a világháborunak mindjárt Varsó és Ivangorod után álló eseménye, melynek óriási hordereje már a legközelebbi napokban mutatkozni fog.

Nem támad az antant

a nyugati harctéren.

Rotterdam. Hiteles helyről származó értesülés szerint a Calalsban legutóbb tartott nagy haditanács úgy határozott, hogy még mindig nem fognak a francia, angol és belga csapatok offenzívát kezdeni a nyugati német front ellen. Egyelőre még várakozó állásponton maradnak az antantseregek és az angol csapatokat erősítik meg.

A svájci békeremények.

Lugano. A Secolo jelenti, hogy Maletti berni pápai nuncius Svájcban való tartózkodásának főcélja az, hogy a francia békemozgalommal való érintkezést fentartsa. A mindinkább erősödő francia mozgalom remélni engedi, hogy ebben az irányban rövid időn belül már eredmények lesznek. Az előkészítő tárgyalások Svájcban fognak megkezdődni.

A román kormánylap

a mi katonai főlényünkről.

Brassó. Bukarestből jelentik: A román kormány hivatalos lapja, a »Vitorul« legutóbbi vezércikkében a német és osztrák-magyar hadseregek sikereiről szólva többek között ezeket írja:

»Mivel az bizonyos, hogy a háboru sorsát nem a nagy emberlömegek, hanem a gépeknek és municiónak a legmesszebbmenő kihasználása dönti el, úgy az is magától értetődik, hogy a háboru sorsa inkább hajlik azok felé, akik ebben az irányban tökéletesebben vannak előkészülve.«

A hivatalos lap fenti soraihoz a »Moldova« a következő megjegyzést fűzi:

»Ha a kormánynak ez a meggyőződése, miért nincs bátorsága, hogy az ezen körülményből folyó következtetéseket levonja?«

A trónörökös — 28 éves.

Bécs. A sors játéka egy napra tette őfelsége születésnapjával Károly Ferenc József trónörökös születésének napját is. A trónörökös ma lett 28 éves, amit az osztrák főváros népe az agg uralkodó születésnapjának örömmünnepevel együtt ünnepelt.

Károlyi Mihály bucsuja választóitól.

Budapest. Károlyi Mihály gróf, aki a napokban lett 1. honvédhuszárezred kadétfje, tegnap Ceglédre utazott, hogy a harctérré való elindulása előtt választóitól elbucsuozzon.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: A szakadatlanul hátráló ellenség heves üldözése közben azok a császári és királyi csapatok, amelyek Arz altábornagy parancsnoksága alatt állanak, Dobrinkáig (20 kilométer Breszt-Litowszkiól délnyugatra) nyomultak előre. A magyar honvédség visszavetett egy orosz utóvédet, amely Piszca mellett állást foglalt. A József Ferdinánd főherceg vezérlete alatt álló erők a Bug melletti Janon felé nyomulnak előre. Kövess tábornok Konstantinov vidékén az ellenséget a Bugon tul vetette vissza. Az Alsó-Bugtól északra szoros kapcsolatban német lovassággal osztrák-magyar lovasság harcol. A Wladimir-Wolynskij mellett és a keletgalíciai arcvonalunkon nyugalom uralkodik.

Olasz hadszíntér: Az olasz nehéz tüzérség tüzelése a tiroli erdeink ellen tegnap egész nap tartott. Azokat a gyengébb ellenséges gyalogsági osztagokat, amelyek a Wal-Sugarában Crzanowig (Borgótól északkeletre) jutottunk előre, a Paro patakon át visszaveteltük. A tengeremléki arcvonalon az olaszok nagyobb erőkkel tovább folytatták előretörésüket a Krn és Tolmein közötti állásaink ellen, de mindenütt véresen visszautasítottuk őket. A doberdói fensík tegnap délután ismét elég heves ágyútűz alatt állott

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyjóhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Ostende előtt tengerparti ütegünk három ellenséges torpedóuzót ellőzött. Keleti Argonokban La Fille Mortenál egy francia árkot elfoglaltunk. Rapaumenál egy angol röptűlőgépet kezünkre került. Utasait, kettő tisztet elfogtuk.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadserege Kupischky környékén folytatlagos további harcok is sikeresek voltak. Hatszázhuszonöt hadifogoly, köztük három tiszt és három géppuska jutott a kezünkre. Eichorn vezérezredes hadseregének Litzmann tábornok vezérlete alatt álló csapatai Kowno délnyugati arcvonalának a Njemen és Jesia között lekvő erdeit rohammal elfoglalták. Több mint gyezeröt száz orosz foglyul ejtettek és kétszáznegyven ágyút és nagyszámu egyéb hadiszert zsákmányoltunk. Scholtz és Gailwitz tábornokok hadseregei folytonos harcok közepette az ellenséget keleti irányban megint visszavetették. Ezernyolcszáz orosz, köztük tizenegy tisztet elfogtak és egy ágyút és tíz géppuskát zsákmányoltak. Nowogeorgiewy északkeleti arcvonalán egy nagy erődöt és két térdőművet rohammal elfoglaltunk. Az arcvonalnak csaknem összes többi részén sikerült az ellenséget visszavetni. Kétezeregyszáz foglyot ejtettünk, tizenkilenc ágyút és egyéb hadiszert zsákmányoltunk. Lipóti bajor herceg és Mackensen tábornagyok hadseregei további győzelmes előnyomulásban vannak. Az orosz hadvezetés augusztus 16-án hivatalos jelentésében azt állítja, hogy augusztus tizenharmadikán Dunajownál, a Zlota-Lipa mentén orosz elővédnek két sor német lövészárkot elfoglaltak és ezek védőerőit kaszabolták. Ott harcoló csapataink előtt csak egy orosz járőr-változás ismeretes, augusztus tizenkettedikéről tizenharmadikára virradó éjjelről, amely teljesen meghiusult. Ekkor az ellenség négy halottat és két sebesültet hagyott állásaink előtt és nekünk veszteségem nem okozott.

A minisztere. sajtóosztálya.

A katonanap.

Milyen lesz Nagykanizsa holnapután?

— Saját tudósítónktól. —

Egész Nagykanizsa népe lázas érdeklődéssel nézi azokat a nagyszabású előkészületeket, amiket a nagykanizsai Központi Jóléti Iroda a szent Istvánnapi grandiózus méretű katonanap rendezésében végez. Nagy munka folyik a kanizsai belső városrészekben, az Erzsébet királyné téren, a Fő-uton és a Deák-téren, ahol a 12. Landwehrezred parancsnoksága által rendelkezésre bocsátott katonaság dolgozik és állít fel diszkapukat, színpadokat s más efféléket. De mindez mi ahhoz a lázas tevékenységhez képest, ami a városház I. emeletén, a Központi Jóléti Iroda helyiségében van folyamatban, ahol Dobrovics Milán elnök fiatal, de páratlanul agilis vezérkara élén kora reggeltől késő estig dolgozik a katonanap programján és nem egy kisebb balkáni állam külképviseletét megszegyenítő diplomáciai furlanggal koncentrálnak egy cél érdekében több mint félezer hölgyet és több száz férfiszereplőt. Pár nappal ezelőtt vázoltuk azt a szinte hihetetlen méretű és bőségtől programot, mely a szent Istvánnapi katonanapnak olyan tartalmat ad, hogy ehhez fogható népmulatság és utcai cécó még nem volt Nagykanizsán. Az alábbiakban a külső képét próbáljuk vázolni a holnaputáni katonanapnak, azt a keretet, melynek külsőségei között az lezajlani fog. Kezdjük földrajzi sorrendben a Fő-ut legfelső pontján. Itt, az Osztrák-magyar bank előtt lesz a katonanapra építendő lóvasutnak klindulópontja és főállomása. A lóvasut, melynek sereit egyetlen éjszaka fogják lerakni a katonák, mint már jeleztük, a korszón keresztül vonulva az Erzsébet-térre kanyarodik, melyet egészen megkerülve a Központ szállónál tér vissza a Fő-uti sánpárba.

A Deák-téren már nagy előkészületek jelei láthatók. A tér közepén két pódium készül. Az egyik, a kut fölött épülő nagyszabású pódium nyílt színpad lesz, ahol délután 6 órakor a szintársulat gyermekelőadást tart (Goldstein Számi kalandjait mutatva be), este 9-kor pedig orfeumot és kabaréelőadást rendez. A nézőtér 1000 ülés lesz s az egész nyitott színházat úgy a délutáni, mint az esti előadáskor szoros katonakordon fogja körülni, hogy jegy nélkül oda senki be ne juthasson. A katon inneni kisebb pódium egyik cigánybanda részére készül, mely mellett Szabó Antal amerikai rendszerű („szolgád ki önmagadat” jelszóval) büllé működik egész napon át. A büllé körül nagy sereg asztalt helyeznek el és több ponyvasátrat a vendéglői rekvizitumok részére. A téren már egész sereg árboc mered ég felé, amelyeken zászlók és zászlócskák, lampionok, girlandok és iv-lámpák fogják képviselni a velencei jellegét. A Deák-tér a színházi előadásokon kívül egyéb funkciót nem igen fog teljesíteni a katonanap programjában.

A Fő-ut (korszó) főleg délelőtt fog szerepelni, amikor az lesz a pumpolás központja. Itt lesz a katonanapi gyűjtési akció centruma, úgy mint az a gyermeknapok sablonja szerint már kialakult. A korszó északi oldalán lévő villanyoszlopszort zászlókkal és lampionokkal díszítik, az eminnen járda szélét pedig dísznövényekkel, melyek között a Szépitő-egyesület padjaival töltik ki. A városház előtt már készen van egy hatalmas diszkapu váza, melyet a zászlók, virágok és drapériák tömegével tesznek ékessé. A korszó katonanapi külső képének rajzához tartozik még annak

a három sátonak említése, amit ott a hölgyek részére állítanak.

Az Erzsébet-tér minden képzeletet meghaladó felfordulás színhelye lesz. Ennek megfelelően itt kell a legtöbb rögtönzött épületet létesíteni. A Centrál és az Unger Ullmann tizlet között már diszkapu fogadja a térre érkezőt. A népnepély tulajdonképpeni színhelye a térnek a kocsiutakon belül eső része lesz. Ennek bejáratát a Reik-gyógyszertárral szemben építik s a teret az egész ünnepély tartamára kordonnal zárják körül, melyen csak 40 fillér kiguberálása után lehet belülről. A teret két részre osztják. És pedig a zöldségpiac helyét képező befásított területen Szabó Antal bülléje fog minden jóval csábítani. A büllé körül 80 asztalt helyeznek el megfelelő számu székekkel. A zöldségpiac északi szélén két pódiumot építenek, egyiket a katonazenekar, a másikat cigánybanda részére.

A térnek azon a részén, ahol ujjában a nagyvásáros sátraikat szokták elhelyezni, lesznek a katonanapi sátrak és a térnek a lövényszék felé eső végében még egy pódium, ahol a néptombola szerencsekerekét forgatják. A teret körülszegélyezik a katonanapi vásáros és mutatványos sátrak, összesen 16 darab. És pedig a konfetti és világposta sátor, a hadsegélyző sátor, a lövölde, a Paprika Jancsi, ellenségek bombázása, a zsákban macska, a szerencsekerek, karikadobálás késekre, a virágcsarnok, a jósnő, a magyarok bejövetele, abroncsdobálás üvegekre, lemezdobálás, a felűtő, erőhuzó és gyorslényképező mind egy-egy külön sátorban, melyek legtöbbjéhez Noll József, az lthon vakációzó nagyszabású áll. főgimnáziumi rajztanár rajzolt és festett ötletes és művészettől duzzadó címképeket, melyek egymagukban is elsőrangú élvezetet nyújtanak. A sátrak mellé sorakoznak a ringispil (sőt két ringispil) és a hajóhinta, amiket holnap állítanak fel az Erzsébet-téren.

A technikai előkészületek ezen hatalmas munkáját Prickel József délvasúti hivatalnok látja, aki páratlan agilitást fejt ki a katonanap sikerének biztosításában. A katonanap előkészületeinek további részleteiről holnap tudósítunk.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasutl)-utcában van, a Főutól a második házban SZIVÓS ANTAL műórás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszer olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Használjunk hadisegély-hölgyeket!

Eladó ingatlan

egy jó vendéglővel.

A háborus viszonyok miatt sürgősen örökre eladó Szombathelyen a vasúti teherállomás mellett 3 utcára nyíló 1800 □-os területű ingatlan (telep) egészben vagy csoportban, melynél egy rész vendéglő, kerthelyiség és tekepálya, egy rész lpartelep, műhely, raktár és lakásokkal, egy rész bekerített nyitott raktártelep. — Az eladás sürgőssége végett a vételárból 20% engedmény.

Értekezni lehet ugyanott

Párti teherpályaudvari vendéglősnél.

HIREK.

Szeptember 1—4. napjain

kerülnek sor alá a nagykanizsai 43—50 éves polgárok. Most azok jönnek, akik már túl vannak az élet delén, akiknek életét fiatalos fellobbanások már nem zavarják meg s akiknek gondjuk több és nagyobb, mint azoké, akiket már fegyverbe hívott a haza. Utánuk már nagy gyerekek, talán kis unokák is sirnak. Az ő válluk már az élet súlyát hordozta s kissé elszokott attól, hogy katonaládát cipeljen.

Minden reménységünk meg van ugyan ahhoz, hogy nem fognak már glédába masirozni azok, akik öregedő és fáradt testüket most viszik a katonaoorvos elé, hogy ez rájuk mondja a tauglichot, vagy az untauglichot. Mire nekik is fel kellene venni a csukaszürkét, akkorra talán már véget ér Európának ez az irtózatlan tragédiája s a béke arany napja fogja felszártani a kifolyó vért. Ők az öregek, alighanem csak egy rezervatartalék lesznek, arra az esetre, ha a végső győzelemre, vagy az utolsó élethalál harcra, ha már minden fiatalra szükség lesz.

De hátha mégis el kell mennők nekik is. Elvégre ez a háború még mindent valóra változtatott, amiről azt hittük, hogy lehetetlenség. Akkor ők az öregek, akik már közel vannak ahhoz, hogy minden harcról lemondjanak, akiknek vágya már a derűs nyugalom, ha kell ők is elmennek, hogy az új generáció, gyermekeik és unokáik élete és nyugalma megmaradjon. Az öregek teszik kockára az életüket a fiatalok életéért.

A király születésnapja Nagykanizsán. Minden eddigi évfordulónál melegebben ünnepelte Nagykanizsa hivatali és nem hivatali népe augusztus 18-át, őfelsége, I. Ferenc József Károly 85-ik születésnapját. A hangulatos ünnep már tegnap kezdődött, amikor az egész várost kivilágították és a katonazenekar zenés takarodóval járta be a főbb utcákat. A lampionos menettől kísért katonazenekar, mely a közös laktanyából indult el 9 óra előtt, első stációját Kövesdi Boér Gusztáv 20-as honvédezzredes Sugárut lakása előtt tartotta majd innét a katonák a Csengery-, Nádor- és Kazinczy-utcákon át a Főútra vonultak, majd Boscarolli Alajos 12-ös Landwehr ezredes lakása előtt adtak szerenádot és a Petőfi-úton át a honvédlaktanyához vonultak és innét tértek vissza kiindulási helyükre, a közös laktanyába. A korzón ismét rengeteg löngő hullámozott, s amerre a lampionos menet vonult, az ablakok mindenütt fényárban usztak. — Ma reggel hivatalos Tedeumok voltak. A ferencrendiek templomában 10 órakor volt az ünnepi mise, amit az izr. templomban 11 órakor követett nagy ünnepi istentisztelet. Mindkét egyházi ceremónián résztvettek az összes Nagykanizsán székelő állami, városi és megyei hivatalok fejei, ugyszintén a katonaság képviselői. — A kiskanizsai templomban is tartottak hálaadó nagy misét, melynek gyönyörű meglepetése egy művészi vonós-sextett volt, amit a Kiskanizsán elhelyezett csehiek közül rendezett hat kilélő dilettáns muzsikusként. A kiskanizsai templom is zsufolásig telt közönséggel.

Boscarolli Alajos — ezredes. A Nagykanizsán állomásozó 12. Landwehrezred parancsnokát, Boscarolli Alajos alezredest, kinek igazi előzékenysége különösen a Központi Jóléti Iroda révén számos alkalommal meg-

nyilatkozott már e város lakosságával szemben, — ezredessé léptette elő a király. Ezzel Boscarolli ezredes lett Nagykanizsa város katonai állomásparancsnoka is, amit fokozott örömmel vehet mindenki tudomásul, mert az új állomásparancsnok magas műveltséggel párosult és minden katonai vaskalaposságtól ment igazi szabadelvétségére valóban nagy szüksége van már Nagykanizsa város lakosságának.

A 43—50 évesek sorozása Zalában. Jeleztük szombaton, hogy a 43—50 éves népfelkelők sorozását Zalamegyében f. hó 23-án, a jövő hét hétfőjén kezdjük s az október 7-ig fog tartani. Közöltük azt is, hogy Nagykanizsán f. hó 23-tól 31-ig a kanizsai járásbeli legöregebb regrutákat fogják válogatni, a Nagykanizsa városabeli 43—50 éves hadkötelesek sorozása pedig szeptember 1—4. napjain lesz. Ez adatok kiegészítéseképpen közöljük még a következőket: Három mozgó bizottság végzi Zalamegyében a 43—50 évesek sorozását. Az I. számú bizottság Keszthelyen kezd meg munkáját f. hó 23-án, s Balatonfűredre 30-án megy, majd Tapolcára szeptember 3-án, Sümegre szeptember 13-án, Zalaszentgrótra szept. 22-én, Zalaegerszegre szept. 28-án és ott október 7-én fejezi be működését. A II. számú bizottság Alsólendván soroz először f. hó 23-ától, Nován szeptember 6-ától, Letenyén szept. 13-tól és Perlakon szept. 27-től október 5-ig működik. A III. számú bizottság (mint már jeleztük) Nagykanizsán kezd meg működését f. hó 23-ától szeptember 4-ig, azután Pacsán soroz szept. 6-tól, majd Csáktornyan szeptember 22-től és ugyanitt fejezi is be működését október hó elsejével.

Koszorupótló adományok. F. évi augusztus hó 14-én Letenyén elhunyt és ugyancsak f. évi augusztus hó 16-án Nagykanizsán eltemetett Leitner Gáspár iránti kegyeletből koszorupótló címén adakozni szívesek voltak: A gyászoló család 100 K, Leitner Ödön, Pongor Henrik és neje 20—20 K, Veszprémi Gyula körjegyző. özv. Leitner Józsefné 10—10 K, özv. Grosz Miksáné 6 K, Adám Róbert és neje, Kaszter Miksa 5—5 K. Összesen 176 K. — Továbbá f. hó 16-án elhunyt özvegy Schlesinger Ignácné iránti kegyeletből adakozni szívesek voltak: a gyászoló család 20 K, Ilirich Oszkár 10 K, összesen 30 K. Az izr. sz. ntegyelet.

A polgárőri szolgálat. Ma, szerdán este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción teljesíteni:

Kaufmann Samu, Sárecz Kálmán, Sárecz György, Zsupán István, Kengyel Ferenc, Pál, Iános, Zsidl Lajos Bogáts Antal Vellák Lajos, Nikic. József, Gábor István, Bence Sándor, Jorbély Lajos, Krausz Lipót, Radl József, Katona István, Eisinger Aladár, Artner Sándor,

Járványos és fertőző betegségek ellen legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellemesebb ízű asztali és burviz.

Allandóan perlecserevel kapható s így háztart. ugn a legolcsóbb.

Főelárulítás Nagykanizsán:

Szabó Ant lőszer. és csemege kereskedésében. ::

Színház.

* Károlyi tata bucsuja. Jeleztük már, hogy Fűredi szintársulatának gyönyörű művészi multu és bájos öregséget ért örökifju titkára, Károlyi Lajos holnap vesz végérvényesen bucsut a viszontagságos színésszpályától és egyszerűs mind Nagykanizsa város közönségétől. Károlyi tata neve Nagykanizsán összenőtt a színház és a színművészet fogalmával, mert amióta Kövessy Albert rendszeresítette Nagykanizsán a minden évi színészetet, Károlyi tata nélkül — Bihari Ákos szerencsétlen egy esztendejét kivéve, — nem volt színészeson Nagykanizsán. Most már, pár éven át egyfolytában, csak a színházi bejárat körül vagy a pénztárnál lehetett látni a páratlanul agilis tatát, kit ha harminc évvel fiatalabb volna, most „nélkülözhetetlenség” címén okvetlenül fel kellene mentetni a katonai bevonulás alól. Több év óta már csak a színházi adminisztrációban nélkülözhetetlen Károlyi tata tapasztalatainak és bölcs tapintatosságának gazdag arzenálja, de valamikor a világot jelentő deszkákon is keresni kellett Károlyi Lajos párját. Ezeknek a gyönyörű Időknek emléket fogja holnap este újra felidézni Károlyi tatának utolsó, legutolsó színpadi szereplése melynél szebbet, megkapóbbat hamarosan elképzelni sem tudunk. Meg vagyunk győződve, hogy akinek 15 év óta valaha igaz örömet és élvezetet nyújtott a kanizsai színház, eljön megnézni azt, hogyan bucsuzik a vidék legöregebb színésze és legkedvesebb embere, Károlyi tata örök szerelmétől, a színpadtól és hátaltan közönségétől, a kanizsaitól.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Gépirónót

keresek délelőtre.

Cím: a kiadóban.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== „Antispora-Vita” ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őrözg által hazánkban állandóan fenyegetett huzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Killoja 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

SCHWARZ & TAUBER

nygykereskedők Nagykanizsán.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi megírt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmegbízhatóbb beszerzési forrása a legelőkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissítettem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lilliom-vásznat, zsebkendőket és mindenemű fehérneműket. ::

==== A legfinomabb árak! ====
A legmegbízhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselő:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata
Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegeim táblák

hazai és külföldi faerezés
márvány udvarok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkényesebb
igényeket is kielégíti.
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főszállásra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és izléssel szállít.

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben bázhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán , . 1 óra 1-50 K.
Nyitólár az hirdetések megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Göttenberg-nyomda Csangery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

Nemzeti ünnepek.

A mai világháboru óriási keretel között sohasem képzelt arányokban jelentkeznek a szemünk előtt mindaz, ami nemzeti érzékünk. Akik a harctéren küzdünk, vagy akik itthon birkózunk meg a háboru minden akaratát megpróbáló követelményeivel, mindnyájan egynek, erősnek bizonyultunk és méltóknak történelmi múltunkhoz, valamint nemzeti hivatásunkra. Ország-világ hirdeti, hát mi is megállapíthatjuk magunkról, hogy ebben a páratlanul álló próbatételben megmérettünk és súlyosaknak találtattunk.

Ha valaha, úgy igazában csak ma tudjuk méltányolni azokat a nagy nemzeti erőforrásokat, melyek képessé tették fajunkat ilyen gigantikus erőkiadásokra. És valójában csak most, a legrettenetesebb küzdelmek diadalmas esztendejében tudjuk ésszel és szívvel fölmérni, hogy első királyunknak, Szent Istvánnak milyen mérhetetlen volt a bölcsessége, amikor ezelőtt több mint kilencszáz esztendővel bekapcsolta nemzetünket a kereszténység és a nyugati művelődés jótevő együttműködésébe. Ebben az együttműködésben jegecesedett ki belőlünk a századok viharával dacoló kitartás, a magunkban és jövőnkben való szilárd bizakodás és a kereszténység énképpé vált kultúra csodatevése, hogy ma az ellenséges félvilággal szemben is bátran és sikerrel állhatjuk meg helyünket.

Ugyanilyen bőven buzogó erőforrást nyitott meg nemzetünk számára az is, aki e nagy előd legméltóbb utódainak egyike: nyolcvanöt éves jó, öreg királyunk

Szent István nagy hagyományait a magok teljes jelentőségében átérzvé, azokat a maga országlásának is gerincévé avatta s ezzel elérte uralkodó és nemzete között a csodákra képes megértést s az ebből kisarjadó kölcsönös megbecsülést és szeretetet. A csodák imhoi szemünk előtt fényeskednek: Szent István bölcs utóda és hálás népe a világot bámulatba ejtő dicsőséggel győzi a legszörnyűbb küzdelmet, melyhez fogható máig az emberi elme még csak elképzelni sem tudott.

A Gondviselés úgy akarta, hogy a bölcs előd emlékének és a nagy utód születésének ünnepe a naptári elhelyezkedésben egymás mellé kerüljenek és hogy ekként egyszerre dobogtassák meg hálás, megértő magyarjaink szívét. És tetézte a nemzeti ünneplés minden átható melegségét még azzal is, hogy bearányozta a jövő egy előrevetett sugarával: közénk hozta a fiatalság reményeitől és tettvágytól duzzadó trónörökös párt.

Együtt tehát múlt, jelen és jövő. Együtt mindaz, ami egy nemzetet a történelmi emlékezés, a megbecsülő, ragaszkodó méltánylás és a jövőre szóló legszebb remények áhítatával árasztja el és olyan nemzeti ünneplésre gerjeszt, aminőre csak kiválasztottaknak adatik nagy néha alkalom. Mi élni fogunk e ritka adománnyal: a kegyelet, a hála és a szeretet magasra lobbanó érzéseivel

vel áldozunk a történelmi évfordulónak. Es ezzel ebben a történelmi pillanatban is megerősítjük azt a régi bizonyosságot, hogy aki erre a nemzetre épít, az a lábát sziklaszilárd talajon vetette meg, amely dacol századok és néptömegek viharzásával és elmulthatatlanul őrzik meg az emléket a megértésnek, melyben részesült.

A VILÁGHÁBORU.

Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

Vilnát kiűritik.

Tegnap a Kovno várának elestéről szóló táviratunkhoz fűzött kommentárban jeleztük, hogy Kovno elestével megnyílt az út Vilna felé és most már az Oroszlengyelországból viaszavonuló vert orosz seregek menekülésének egyetlen vasútján levő fő vasúti gócpont, Vilna is a legrövidebb idő alatt kezünk között lesz. Magyarzatunk alaposságát igazolja mai alábbi táviratunk:

Rotterdam. Pétervárról jelentik: Vilna kormányzója elrendelte a város kiűritését, mert azt a németek a legrövidebb idő alatt megfognak szállani. Az összes borkészleteket, a lovakat és marhákat a legsürgősebben elszállították és a lakosság nagy tömegben hagyja el a várost. Tegnap több „Taube“ típusu német repülőgép jelent meg Vilna fölött, melyekről igen sok bombát dobtak le a városra.

A vajudó Balkán.

A balkáni szfinx kezd kibontakozni félelmetes rejtélyességéből. Egyelőre, igaz, hogy még sokkal nagyobb a rejtélyesség és sokkal nagyobb a titokzatoság a Balkánon, mint eddig, — de az események lavínája már megindult Európa örök tüzlészkében, a Duma alatti félszigeten, ahol az új, talán a világháboru döntését meghozó új helyzet kialakulása már csak a legrövidebb idő kérdése lehet. Izgalmas érdekességek a Balkánról szóló mai távirataink, melyek önmagukat magyarázzák, úgy ahogy itt következnek:

Hadügyminiszterváltozás Szófiában.

Szófia. Szucsew bolgár hadügyminiszter állásáról lemondott s azt a király elfogadta. Az új bolgár hadügyminiszter Zsekow ezredes lett, aki mostanában a

bolgár—török tárgyalásokon Bulgáriát képviselte. A hadügyminiszterváltozásnak politikai jelentősége nincs.

Török terület átadása Bulgáriának.

Basel. Szalonkiből táviratozzák: A törökök megkezdték a török—bolgár határon, a Drinápoly-Dedegacs közötti vasútvonal mellett fekvő nagy török városnak, Dimotikának kiűritését, hogy azt a minap létrejött török—bolgár megegyezés értelmében Bulgáriának átadják.

Az antantkövetek Radoszlawowndi.

Szófia. Radoszlawow bolgár miniszterelnök tegnap délután együttesen fogadta a négyesantant képviselőit. A tanácskozás feltűnően soká tartott s utána a miniszterelnök Ferdinánd királlyal értekezett.

Szerbia már enged?

Bukarest. Nisből jelentik: A szerb kormány felkérte a négyes antant képviselőit, hogy állapítsák meg kormányalkal az, hogy mit fog Szerbia kapni az esetben, ha a kívánt területeket átengedi Bulgáriának.

Görög-angol összefűzés Cavallában.

Berlin. A Berliner Tageblattnak jelentik Athénből: Véres összeütközés volt tegnapelőtt az Aegai tenger melletti nagy görög kikötővárosban, Cavallában partraszállt angolok és görög csapatok között. Az angolok több bankot megszálltak és azokat kiűritve a Dardanelláknál megsebesült katonákat hordták oda. Emiatt volt a vérengzés. A semlegességben gázoló angolok azzal indokolják eljárásukat, hogy egyiptomi, lemnoszi és cipruszi összes kórházak zsúfolva vannak már sebesültekkel.

Adakozzunk a Hadseregélyzönek!

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: Mialatt a német erők a Bug balpartja mentén előnyomultak, Arz altábornagy csapatai a Biala felőli műút mindkét oldalán az oroszokat Breszt-Litowszk vár-ágyuinak hatáskörletébe ülték vissza. Az osztrómgyűrű a nyugati parton bezárult. Janow területén József Ferdinánd főherceg hadserege a Bug déli partját megtisztította az ellenségtől. A keletgaliciai arcvonalon jelentős esemény nem történt.

Olasz hadszíntér: Az olasz hadszíntéren tegnap a tenger melléki arcvonalon heves harcok folytak, míg a karinthiai határterületen viszonylagos nyugalom volt. Tirolban ellenben az ellenség ágyútüze tartott és néhány kisebb gyalogsági ütközet volt. A görzi grófságban az olaszoknak San Martino ellen; intézett négy támadását visszavertük. A görzi hídfő előtt most is meglehetősen csend van. A tolmeini hídfő körül ellenben elkeseredett harc tombol. Itt is négy ellenséges támadás hiúsult meg. Hasonlóképp kudarcot vallott az ellenségnek a tolmeini hídfőtől északra fekvő magaslati állásaink ellen intézett minden támadása. Sulyos tűzpróbák és ádáz tusákban kivívott győzelmek emlékeztetén épülve ülik meg ma a seregek észak és dél csatamezőin a legfelsőbb hadurnak születése napját. A büszke bizakodásnak közös érzéséből áthatva ujjtják meg a mai napon Ausztria-Magyarország minden fegyverben álló fiai azt a hűség-fogadalmat, amelyet az elmúlt tizenkét hónap alatt legjobbjaink közül oly számosan vérükkel pecsételték meg.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: A Vogezekben a franciák jelentékeny löszer felhasználásával előkészített támadásokat intéztek állásaink ellen. Az árkaikba hatolt ellenséges osztagokat ellentámadásokkal visszavetítettük.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Kownó vára összes erődeivel és megszámlálhatatlan hadianyaggal együtt, közte jóval több mint 400 ágyúval együtt ma éjszaka óta a németek birtokában van. A várat a legszívósabb védelem dacára rohammal foglaltuk el. Scholtz és Gallwitz tábornokok hadseregei közelednek a Breszt-Litowszk—Bielsi vasúthoz. Nowogocorgiewsk előtt rohammal elfoglaltuk az északkeleti arcvonal két újabb erődjét. Hatszáz orosz elfogtunk és husz ágyút zsákmányoltunk. Lipót bajor herceg hadcsoportja: A balszárny tegnap a Kamionka szakaszon a Siematycze mindkét oldalán és a Bug mellett Fürstendorfnál újabb erős ellentámasztást talált. Az átkelést a szakaszon kierőszakoltuk s az ellenséget visszavetítettük. Jobbszárnyán elérte a Bug déli partját. Mackensen tábornagy hadcsoportja ellenfeleit a Bugon túl és Breszt-Litowszk erődjének előállításába vetette vissza. Wlowadától keletre csapataink a Cholm—Breszt-Litowski vasútvonalon át kelet felé nyomulnak előre.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főúttól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

A katonanap.

A gyűjtési akció szereplői.

— Saját tudósítónktól. —

Az eddigiekben részletesen ismertettük a holnapi hatalmas szabású népünnepélynek, a *harctéren küzdő katonáink, a helyben átpolt sebesültek, a kanizsai hősök síremléke* és a *zalameyei katonadrúvok alapja javára* rendezendő katonanapnak pazar gazdagságu programját. Ez ismertetésekhöz már csak egy hiányzik: annak a díszes névsornak bemutatása, melynek viselői a grandiózus mulatság előreláthatóan óriási anyagi és erkölcsi sikerének biztosítékát képezik. Az idő rövidsége és helyünk korlátozottsága nem engedik, hogy az összes szereplő hölgyek névsorát bemutathassuk s ezért egyelőre csak a tulajdonképpeni gyűjtési akció szereplőinek közlésére terjeszkedünk ki. A többiek (a délutáni szereplők) már csak beszámoló referádánkban foglalnak majd helyet.

Délelőtt 9 órakor kezdődik a *katonanap gyűjtési művelete*. Összesen husz urna szolgálja ezt a célt a következő hölgyek részvételével:

Az 1. számú urnánál a posta előtt: Fodor Böske, Strém Rózsi és Juliska, Schweitzer Jolán, Stern Böske, Dobó Rózsi, Róth Laura, Frank Manóné.

A 2. számú urnánál az Unger Ullmann üzlete előtt: Knortzer Tercsi, Pollák Frida, Hudy Aranka, Labor Mariska, Jozsifovics Mici, Németh Irma, Mágiics Biri.

A 3. számú urnánál az Alt és Róhm üzlete előtt: Reinitz Klára, Beretzky Mariska és Gabsovcics Kornélné.

A 4. számú urnánál a Rosenfeld Adolf és fiai előtt: Gullentág Sári, Grünfeld Böske és Mancsi, Fodor Juliska.

Az 5. számú urnánál a Kohn L. Lajos üzlete előtt: Krausz Ilonka, Róna Ilonka, Rosenthal Sári és Ney Ilka.

A 6. számú urnánál a Fő-ut és Csengery-ut sarkán: Heltai Berta, Grünhut Erzszi, Barcza Erzszi, Vizaknay Margit és Weisz Edith.

A 7. számú urnánál a Széchenyi-tér sarkán: Haas Anna, Steiner Irma, Singer Terus és Müller Bella.

A 8. számú urnánál a Badacsony vendéglő előtt: Horváth Mariska, Krámer Valéria.

A 9. számú urnánál az Eötvös-tér és Hunyadi-utca sarkán: Armuth Margit és Jolán, Szabó Margit, Sió Böske, Karner Mária, Neumann Margit és Krámer Margit.

A 10. számú urnánál, az Osztrák-magyar bank előtt: Moshammer Bella, Spitzer Margit, Lendvai Ilka, Gál Gyuláné, Henne Mici, Friderika és Minni.

A 11. számú urnánál a Fő-ut és Sugár-ut sarkán: Biba Nelli, Springer Erzszi, Vértes Erzszi, Karner Julia, Feldmann Irén, Schweiger Anna, Polgár Erzszi.

A 12. számú urnánál a Kreiner előtt: Egri Gizella és Irma, Szántó Rózsi és Erzszi, Ring Erzszi és Venczel Erzsébet.

A 13. számú urnánál a Korona szálló előtt: Ney Klára, Nováczky Gizi, Árvay Rózsi, Kaufmann Klári, Jellinek Margit, Kohn Erzszi, Vavrik Gizella és Anna, Kis Sarolta, Szűcs Katalin, Mudricza Mária, Kiss Malvin, Szűcs Margit, Ferenczy Margit és Dömötör Mancsi.

A 14. számú urnánál a Központ szálló előtt: Hirschler Irén, Kiss Klára, Egri Margit, Jáger Józsa és Székács Erzsébet.

A 15. számú urnánál a Reik gyógyszertár előtt: Ötvös Böske, Király Sári, Lukács Erzszi,

Krámer Ella, Kremsler Mancsi, Szántó Anna, Farkas Erzsé és Ladeczki Erzsébet.

A 16. számú urnánál a Rozgonyi-utca alsó sarkán: Kohn Ilonka, Lozer Margit, Szili Gizella és Horváth Ilonka.

A 17. számú urnánál a Outmann ház előtt: Lendler Magda, Grünhut Anni, Pálffy Rózsi.

A 18. számú urnánál a felső templom előtt: Kenesey Erzsébet és Rózsi, Handelsmann Margit, Szeiber Sarolta, Amselberg Margit és Kercza Margit.

A 19. számú urnánál az alsó templom előtt: Gyenes Sándorné, Sió Erzszi, Graft Magda, Jancsi Mária.

A 20. számú urnánál a Blau féle ház előtt az Erzsébet-téren: Boda Terus és Janka.

Az urnákon kívül sátrak is szolgálják a katonanap gyűjtési akcióját, melyek a következő helyeken lesznek. A Turul cipőüzlet előtti művész sátorban: Peterdi Elei, Zalai Margit, Sárköri Blanka, Kondráth Ilona, Szűcs Irén, Bánhidiné, Dorman Juci, Tóthné, Utasi Ida és Baranyainé, a szintársulat tagjai.

A Weiser ház előtti hadisátorban: Boscarrolli Alajosné, Schlesinger Ernőné, dr. Beetz Pálné, Kostein Emilné, Konsek Ferencné, Bruj Mátyásné, Czerny Józsefné, Mrazek Ferencné, Prohászka Jaroslauisné, Radous Józsefné, dr. Kounowszky Rudolfné, Krisper Ferencné, Sedlacek Ferencné és dr. Herlt Józsefné (a 12. Landwehrezred tisztjeinek nejei).

A honvédsátorban a városházzal szemben: Sypniewszky Györgyné, Biffi Ferencné, Darvas Lajosné, Sypniewszky Ella, Vegele Károlyné, Cavalloni Sándorné, dr. Szemere Károlyné, Horváth Elemerné, Havasné, dr. Fränkei Mórúé, Fodor Ferencné, Oláh Hugóné, Kern Aladárné, Székely Jenőné, dr. Kardos Dezsőné, Huszár Árpádné, Erkel Jenőné, (20-as honvédtisztek nejei.)

A hatalmas és gyönyörű katonanap programját előző közleményeinkben már teljes részletességgel ismertettük, s most csak annak néhány újabb felvett pontjáról emlékezünk meg. Mindenekelőtt arról a remek felvonulásról, mely *virágkorzó* elnevezés alatt holnap délelőtt 11 órakor fog kezdődni. *Petermann* József műkertész ugyanis 1000 darab pompázó virágszálat adományozott a Központi Jóléti Irodának, melynek ebből is legalább 100 korona haszna lesz. A virágokat a virágkorzón több száz leányka fogja árulni. A Jóléti Iroda felkéri az összes leányokat, hogy lehetőleg fehér ruhába öltözve délelőtt fél 11 órakor a Sugáruli városi kertben pontosan és minél tömegesebben sziveskedjenek megjelenni, hol a virágokat közöttük szétosztják és pontban 11 órakor indulnak a korzóra.

Még egy gyönyörű, hangulatos programmal bővült a katonanap. Ugyancsak a délelőtt folyamán a szintársulat java eről egy kocsira szerelt és felvirágozott mozgó színpadon fogják az ünnepség színhelyét képező három teret bejárni és Burka István fővárosi cigánybandájának kísérete mellett hangversenyt rendeznek.

Most pedig néhány szót a szereplőknek egy csoportjához: A Központi Jóléti Iroda ezúton kéri a tombolajegyeket árusító hölgyeket, hogy a nekik átadott jegyek árval holnap délig sziveskedjenek leszámolni a városház I. emeletén levő Irodában, a katonanapi jelvények elárusítói pedig holnap délután 6-ig sziveskedjenek elszámolásra jelentkezni.

Használjunk hadisegély-bélyegeket!

HIREK.

Nagykanizsa lisztellátása. Említettük már, hogy a város közéleti bizottsága intenzív munkát kezdett meg az irányban, hogy Nagykanizsa város lakosságának a jövő évi termésig liszttel való ellátása a lehető legkedvezőbb körülmények között biztosítottassék. A város azóta már abba a helyzetbe jutott, hogy szerződésről folytat tárgyalást, melynek alapján a lehető legkedvezőbb árak mellett fogja a lakosság lisztükségletét megállapítani. Ezzel egyidejűleg tegnap már kezdetét vette a lisztükségletek megállapítása és nyolc tanító járja be a város összes házeit, a megfelelő kérdőíveket osztva ki, melyeken mindenki közölni fogja, hogy havonta mennyi és milyen lisztre tart igényt, s melyik kereskedőnél, vagy péknél szándékozik liszt, vagy kenyér és zsemle-üzükségletét beszerezni. — Ugyancsak megjelent már a kanizsai új lisztárakra vonatkozó polgármesteri hírdetmény is, mely szerint Nagykanizsán az új lisztárak a kicsinyben való eladásnál a következők lesznek:

finom lisztalisztt és dara	kg. 85 fill.
főzliszt	" 65 "
buzakenyérliszt	" 45 "

A kenyér árát kilónként 50 fillérben, a 40 grammos zsemle árát pedig 4 fillérben szabta meg a hatóság, mely figyelmeztet, hogy azon kereskedő, vagy pék, aki a megállapított árnál magasabb árakat számít, az 1914. évi 50. t.-c. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és kétszáz korona pénzbüntetéssel büntethető.

A kanizsai 43—50 évesek sorozása. A 43—50 éves népfőnökök nagykanizsai sorozására vonatkozó általános adatokat már több ízben közöltük. Most már a kanizsai új sorozás részleteit is megállapította dr. Sabján Gyula polgármester és pedig a következőkben: a helyben, vagy bárhol az osztrák-magyar monarchia területén illetőséggel bíró, de jelenleg Nagykanizsán tartózkodó összes 43—50 éves férfiak közül az 1870, 71 és 72. években születettek szept. 1-én 8 órakor, az 1868. és 69. években születettek szeptember 2-án 8 órakor, az 1866. és 67. években születettek szeptember 3-án 8 órakor, az 1865-ben születettek, továbbá mindazon 1873—1897. években születettek, akik az eddigi sorozásokról bármilyen ok folytán lemaradtak, szeptember 4-én reggel 8 órakor a *Polgári Egylet nagytermében* tartoznak sorozáson megjelenni. A volt katonák kötelesek katonai okmányukat a sorozásra magukkal hozni.

Dr. Strém István — az orosz fogságból. Több ízben közöltünk már híradást lapunknak orosz hadifogságba jutott kitűnő munkatársától, dr. Strém István 20. honvédegyalozredbeli kadéttól, akit még a télen fogtak el az oroszok és a szibériai Beresovkába szállították, hol tudvalevőleg számos 20-as honvéd van hadifogságban. A minap megint életjelt adott magáról Strém Pista, még pedig egy olyan érdekes írás formájában, melynek német szövege közé magyar szavak is vannak becsimpészve, hogy azoknál

őszintén közölhesse életfolyásának körülményeit. Ezek a cenzurán átsiklott őszinteségek igen kedvező híreket tartalmaznak és jóleső érzéssel töltik el olvasóink közül mindazokat, akiknek hozzátartozóik közül szintén van valaki Beresovkában. Dr. Strém érdekes szövegű kártyája szószerint a következő:

1915. 22. Mai.

Meine lieben Eltern,

bis jetzt habe ich von zuhause zwei Telegramme und eine Karte bekommen. Schreibe nur Karten, weil diese angeblich schneller befördert werden, als Briefe. Ich fühle mich wohl, aber mein Freund *Épugyé* hat sich verköhlt. Leutnant *Länkminta* lässt Euch vielmal grüssen. Schreibe, was mit meinen Brüdern und meinen Freunden ist. Ist dr. *Zdlamfogly* gefallen, oder verwundert? Ich küsse Euch alle und bleibe Euer Euch liebender Sohn

Pista.

Telegrammadresse nur: Kriegsgef. Strém István praportyik, Beresovka Zabajkalskaja.

Magyar fordításban:

(Kedves Szüleim, mostanáig hazuról két táviratot és egy kártyát kaptam. Csak kártyát íratok, mivel ezeket feladva hamarabb továbbítják, mint a leveleket. Én jól érzem magam, de *Épugyé* barátom meghűlt. *Länkminta* hadnagy sokszor üdvözlö Benneteket. Íratok, hogy mi van a testvéreimmel és a barátaimmal. Dr. *Zdlamfogly* elesett-e, vagy megsebesült-e? Csókollak mindnyájatokat és maradjatok Pista. Sürgőncím csak: Sirém István hadifogoly, zászlós, Beresovka, Transbajkalia.)

Egyébként tegnap táviratot is kapott Strém József fiától, dr. Strém Istvántól, aki f. hó 11-ről keltező közli, hogy jól van, semmi baja.

Megbűntetett kanizsai élelmiszerüzemrások. Tizenkét kihágási tárgyalás volt ma a rendőrkapitányságon dr. *Krdtky* István h. rendőrfőkapitány előtt. A „vádoltak” mind a kanizsai piac hiénái voltak, kiknek nevei megérdemelnék a nyilvános kipellengérezést, de ezt még ez egyszer mellőzzük. Kilenc piaci áruszó, két mézárós és egy pék volt a tizenkét delikvens, akik részint a maximális árakat nem respektálták, a mézárósok nem függesztették ki a hatósági árjegyzéket, a pék pedig a zsemlet 4 fillér helyett 5 fillérért árusította. Az összes feljelentettek aránylag igen enyhe büntetést kaptak, egy részüket 5 koronára, néhányat közülük pedig 10 koronára büntetett a rendőrbíró. A legközelebbi hasonló eseteket már nevekkal garnírozva fogjuk közölni.

Az

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyit

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak s katonaliszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő

mérsékelt árak!

Kitűnő ellátást garantál

Széphelyi Kálmán abbáziai Pensión-tulajd., főszakács.

Színház.

• Heti műsor:

Csütörtökön: A cigány. A címszerepben Károlyi titkár bucsuja a szinpadtól és Nagykanizsától.

Pénteken: Katonnap. Előadás a Deák-téren. Szombaton: Két jó madár. Gőzon Béla bucsuestélye.

Vasárnap: Ferenc József azt üzenté. A szintársulat utolsó kanizsai előadása.

• Károlyi tata bucsuja. A holtanap napon kívül *Károlyi* Lajos színházi titkárnak ma esti bucsuszereplése képezi városszerte általános érdeklődés és szóbeszéd tárgyát. Károlyi tata a vén Zsiga cigány szerepében fejezi be ma este 47 éves színészi pályáját, mely oly gazdag volt a legragyogóbb sikerekben. Nagykanizsa színházlátogató közönsége az érdemes öreg titkárt megillető becsülésnek és meleg szeretetnek élénk jelét mutatja és tömegesen érdeklődik a ma esti hangulatos előadás után, mely már rendkívülisége folytán is minden érdeklődésre számot tarthat.

Felelős szerkesztő: Gürtler István.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== „Antispora-Vita” ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az ősöng által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusitók

SCHWARZ & TAUBER

nygykereskedők Nagykanizsán.

Hirdetések

felvételnek

a lap kiadóhivatalában

Vidéki szülők figyelmébe!

már most előjegyezhetni a jövő tanévre. — A növendékek jó és megbízható elhelyezését ezen otthonban a női felsőkereskedelmi és polgári leányiskola igazgatóságának felügyelete biztosítja.

Prospektust küld az intézet vezetője:

Értesítem a nagyérd. közönséget, hogy a kitűnő hírnévű örövendő

Pécsi Leányinternátusban

és megbízható elhelyezését ezen otthonban a női felsőkereskedelmi

Werner Szeréna Pécs, Papnövelde-u. 4.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hítt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

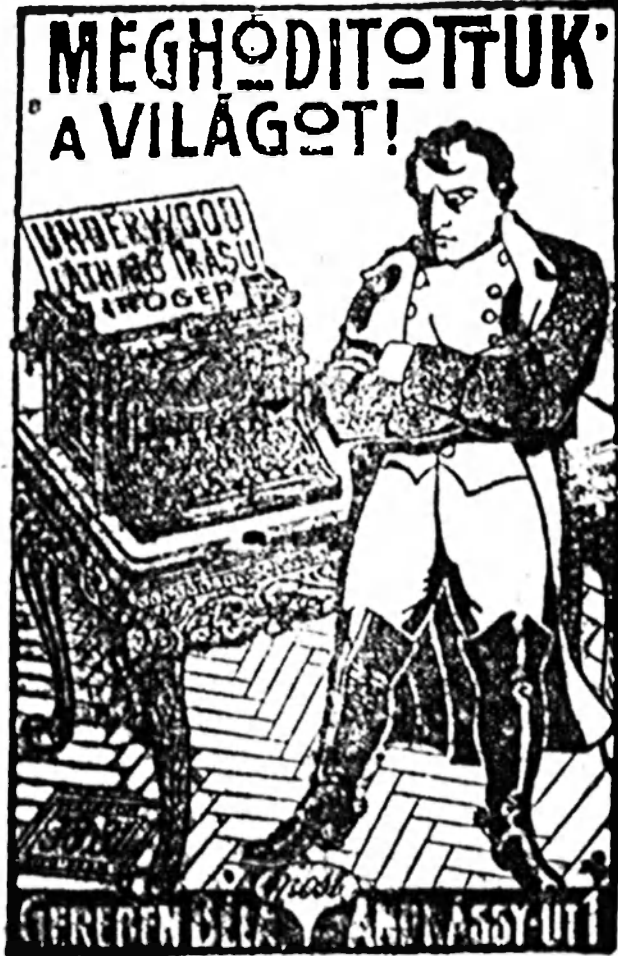
Raktáron tartok May és Hoffeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lillom-vásznakot, zsebkendőket és minden-nemű fehérneműket. ::

==== A legfinomabb áruk! ====
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselő:
GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata
Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimtblák

honi s külföldi faerezés
márvány utazatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főszóllításra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és izléssel szállit.

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyilvántartás és hirdetések megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

A kétfelé néző Románia.

A balkáni politika súlypontja mindjobban áttérrelődik Bukarestből Szófiába. Az áttérést főleg a Dardanellák miatt sokkal nagyobb súlyt fektet Bulgáriának segítségére, mint Romániáéra. Belátták, hogy Oroszország visszafelé gördülő hadi szekerét már a román beavatkozás sem tudná kiragadni a kátyuból. Ennek megfelelően a francia sajtó szinte sértő ridegséggel foglalkozik Romániával, amelynek politikusal már érzik azt az idegességet, amelyet a berlini bolgár kölcsön támasztott bennük. Az következik ebből, hogy Bulgária egyrészt a központi hatalmakkal, másrészt Törökországgal megegyezésre jutott.

Ausztria-Magyarország és Németország politikai köreinek az a benyomása, hogy a román politikusok, akik a román iparnak, nevezetesen a petroléumiparnak is képviselői egyuttal, arra a meggyőződésre jutottak, hogy Románia kétfelé néző politikájával teljesen izolálódott.

A központi hatalmak gabona- és élelmszükséglete Románia gabonája nélkül is biztosítva van, úgy, hogy semmi ok sincs annak a föltevésére, hogy elfogadják minden további nélkül Románia uzsorás módon fölcsapott árait. A helyzet úgy alakult, hogy Romániának nagyobb érdeke van gabonájának és petroléumának a központi hatalmak országába való kivitelében, mint ezeknek a román főkvittel cikkek behozatalában. Romániának még a múlt évi terméséből is óriási készletei vannak raktáron, úgy, hogy most nem tudnak mit kezdeni az új termésel.

A német kormány nemrégiben elhatározta, hogy többé nem küld vasuti kocsit Romániába, amiből ez megérthette, hogy most Románián a sor, hogy gabonája kiviteléről gondoskodjék. Németországnak ez a magatartása egyuttal válasz Romániának azon legkevésbé sem lojális magatartására, hogy nem engedi át a Törökországnak szánt munióit.

Németország ezen elutasító magatartása, amely lehetőleg még erősebben fog kifejezésre jutni, meg fogja mutatni Romániának, hogy a munióknak Törökországba való átengedése körül már nem játszik mértékadó szerepet. Mindinkább veszendőbe megy tehát Oroszországnak az a reménykedése, hogy birtokába veheti a Dardanellákat és hogy nyomasztó munió-hiányán a Fekete-tengeren és Dardanellákon keresztül vezető rövidebb úton segíthet. Miután pedig ez az egyetlen remény, mely Oroszországot a háború folytatására ösztökéli, ezzel a reménnyel egyidejűleg el fog uszni az a

csekélyke harci vágy is, amely a cár birodalmában még észlelhető.

Azok a sokat hánytorgatott kérdések pedig, hogy mit fog Románia cselekedni; ellenünk jön-e, mellénk áll-e, vagy végleges semlegességre határozza-e el ma-

gát, mindinkább tárgytalanokká válnak. A központi hatalmak továbbra is azon az egyenes úton lognak haladni, amely a biztos és elmaradhatatlan, végső győzelem felé vezet.

A VILÁGHÁBORÚ.

A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

Breszt-Litowszk ostroma.

Az orosz visszavonulás eldőve.

Sajtóhadiszállás. Breszt-Litowszk ellen felvonult csapataink már a legnagyobb mértékben zavarják az orosz visszavonulásnak Breszt-Litowszkon keresztül való lehetőségét. Ebben az irányban már csak a legnagyobb nehézségekkel menekülhetnek kelet felé az oroszok. József Ferdinánd főherceg és Kövess Herman tábornok tegnap is jelentékenyen közelebb jutottak Breszt-Litowszk védelmi vonalához, melynek ostroma a legrövidebb időn belül megkezdődik.

Orosz béketerv.

„Konstantinápoly legyen a béke ára.”

Stockholm. A »Svenska Telegraph Bureaux« két nyilatkozatot tett közzé, melyek egyike Lucius stockholmi német követőtől, a másik pedig Markow udvari tanácsostól származik. A nyilatkozatok szerint a német hivatalos köröknek semmi szerepük nincs az állítólagos német békeajánlatokban. Másrészt konstatálják a nyilatkozatok, hogy Oroszországban megvan a hajlandóság a békekötésre abban az esetben:

Ha a központi hatalmak megegyeznek arra nézve, hogy Konstantinápolyt és a Dardanelláknak orosz kézre jutásába beleegyeznek. Németországnak semmi érdeke nem kívánja — szól az orosz vélemény — hogy Oroszország a tengertől elzárassék. A Dardanellákat és a török vizeket Oroszország Angliától is megkaphatná ugyan, de ezzel még mindig csak zárt tengert kapna, mert a Földközi tenger összes kijáratait az angolok tartják kezükben, amit nyomban meg lehet változtatni, ha Oroszország és Németország között nincs háború. S ez a változás Németországnak is eminens érdeke. Törökország Konstantinápolyért Ázsiában kapna bőséges kárpótlást az oroszoktól, viszont Konstantinápoly környékén 500,000 főnyi török sereg szabadulna föl, amivel a legrövidebb idő alatt visszafoglal-

hatná az angoloktól Egyiptomot. Egy szóval az orosz béketerv valóra válásától úgy a központi hatalmakra, mint Oroszországra, valamint Törökországra is csak előnyök származhatnak.

A Balkán.

A balkáni szfinx egyelőre mind rejtélyesebbé válik és nincs emberi elme, mely kiszámíthassa, minő fejlemények várhatók azokból a legujabb fordulatokból, melyek híreit mai távirataink a következőkben jelentik:

A szerb nemzet

a bolnárokkal való megegyezést követeli.

Szófia. Nisből jelentik: Pasics szerb miniszterelnökhöz Szerbia minden részéből naponta küldöttségek érkeznek, melyek az egész szerb nemzet nevében azt követelik, hogy a szkupcsina (a szerb képviselőház) tegye jóvá azokat a mulasztásokat, amiket eddig elkövetett és igyekezzék megteremteni Bulgária és Szerbia szövetségét.

Görögország semlegessége.

Athén. Konstantin görög király a külpolitikai kérdésekben végre megegyezést talált Venizelosz volt miniszterelnökkel, a legerősebb görög parlamenti párt fejével. E megegyezés szerint Görögország továbbra is a legszigorubb semlegesség álláspontján marad mindaddig, amíg valamelyik másik balkáni állam beavatkozása a helyzetet meg nem változtatja.

Anglia fegyveres fellépése

Görögország ellen.

Szaloniki. A várostól északra tegnap újabb angol csapatok szálltak partra és az ellenük kivonult görög katonaságot lefegyverezve a városba kísérték. A jelzett helyen még további angol csapatok partraszállása van folyamatban. Az angolok partraszállása minden jel szerint okkupációs műveletekre irányul.

Románia

Szerb és szerb—bolgár megegyezést.

Szófia. Nisből táviratozzák: Tegnap Sándor szerb trónörökös elnöklésével korö iatanacs volt Nisben, melyen Pasics miniszterelnökön kívül a nisi bolgár és román követek is részt vettek. A tanácskozáson Románia követe erősen exponálta magát a mihamarabbi szerb—bolgár megegyezés érdekében.

Olaszok a Dardanelláknál.

Lugano. A római Stampa írja: Cadorna, az olasz vezérkar főnöke beleegyezett abba, hogy az olasz flotta résztvegyen a Dardanellák ellen folyó tengeri akcióban, azonkívül, hogy korlátozott számú olasz szárazföldi csapatok is szállíttassanak a Dardanellákhoz.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: A szövetségesek Brest-Litovsk előrenyomulása folytán több orosz hadsereg jelentékeny része rendetlenül összerolódott a vár körletében. Az ellenség, hogy a csapatoknak és vonatoknak északkelet felé elvonulását, — ami csak kevés átkelési helyen folyhatik le, — lehetővé tegye, előrenyomulásunkkal szemben különösen Brest-Litovsktól nyugatra a folyó mindkét oldalán erős ellentállást fejt ki. A körülzároló csapatok északi szárnya ennek ellenére Rokilnó városától keletre további előtér állásokat kerített hatalmába. József Ferdinánd főhercegnek a Bug északi partjáról előretörő csapatai tegnap a sötétség beállta előtt a Wolczynnél elsáncolt ellenséget rohammal elűzték. Kövess tábornok csoportja a felső Pulva ellen nyomul előre. A szövetségesek által elfoglalt Nowogeorgiewszk bombázásában a mi nehéz mozsaraink is sikeresen vettek részt. Wladimir Wolynskijnél és Keletgaliciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér: A tiroli határterületen a nehéz tűzérési harcok tovább folytak. A folgariai lensikon levő állásaink ellen tegnap említett támadás alkalmával az olaszok 200 embert veszítettek. A tengermelléki arcvonal északi szakaszán tegnap reggel Mrzli Vrh és ettől a hegységtől emelkedő hegyhát ellen intézett ellenséges támadást az olaszok nagy veszteségei közt visszaverték, ugyancsak kudarcot vallott az olaszoknak tegnap esti és ma reggeli kísérlete, hogy Tolmeine hídfő vonalait áttörjék. A görzi grófságban az ellenség helyenként élénk tűzérési tüzelést folytatott. A mi tűzérésünk sikerrel válaszolt.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagylőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Angres és Souchez közt az ellenséget ma éjjel az általa tegnap elfoglalt árokrészből elűzték. A Vogezekben a Schratzmaenen legelől levő állásunk egy kis részét a franciák elfoglalták.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Kownótól keletre csapataink sikeres harcok után üldözik az ellenséget. Dawina környékén az augustow-grodnoi utlig az oroszok a Oudele—Lozdzieje—Sidzlenicna vonaláig hátrálnak és ott újabb ellenállást fejtenek ki. Gallwitz tábornok hadserege támadását sikeresen folytatta és tíz tisztet és

2650 főnyi legénységet elfogott és 12 géppuskát zsákmányolt. Nowogeorgiewszk várát az ellenség lengyelországi utolsó támaszpontját szívós ellenállás után elfoglaltuk. Az egész megszálló őrséget, hat tábornokot és több mint 85.000 főnyi legénységet, köztük a tegnapi végküzdelemben egymagában huszazer embert foglyul ejtettünk. A zsákmányolt ágyuk száma hétszázon felülre emelkedett. A zsákmányolt egyéb hadianyag mennyisége még nem tekinthető át. Lipót bajor herceg hadcsoportja: A hadcsoport tovább nyomul előre. Mackensen tábornagy hadcsoportja a bal-szárnyon az ellenséget a Koterka és Pulwa szakasz mögé vetette vissza. A Bugtól délre Breszt-Litowszkkal szemben tért nyertünk. Wlodawától keletre csapataink erős üldözésben elérték Piszora környékét.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Egy paptáncr ágyúja.

Közöltük, hogy Vezér László dr., a kolozsvári szent József intézet igazgató tanára egy igen könnyű és hatásában minden eddigi hadieszközt fölülmuló ágyút konstruált, melyet a német hadvezetőség elkészített és kipróbált.

Az ágyú a gyakorlatban annál inkább bevált, mert igen könnyű, 15—20 kiló és egyik helyről a másikra könnyen lehet szállítani. Az ágyú kalibere 15—20 centiméter, a kilőtt löveg súlya pedig nehezebb, mint az ágyú. Az új ágyú hatásáról egy kanizsai iparos, aki az olasz harctéren kezelte egy ilyen ágyút, a következőkben ismerteti dr. Vezér László tanár találmányának hatását:

— Az olasz határon küzdő osztrák magyar csapatoknak van egy ágyújuk. Ez az ágyú minden eddigit felülmul. Szemtanuja voltam az égbenyuló sziklákon, amikor két katona a vállán vitt egy csőformájú dolgot. Később löböt is vittek a katonák. Előbb el nem tudtam képzelni, hogy mit fognak csinálni azokkal a csövekkel. Másnap megtudtam mindent. A két ember által cipelt cső nem volt más, mint egy új ágyú. Ez az új találmány a háború réme lesz. Olyan, mint a torpedó. Az ágyúból minden füst és láng nélkül sivitó hangot adva röpül ki a golyó. A kilőtt lövedék pusztítása leirhatatlan. Hat lövés nemcsak fölrobbantotta az ellenséges állásokat, de el is temette az olaszokat.

— Mikor mi lementünk a sebesültek és halottak összeszedésére, az egész csatatéren csak emberi roncsokat találtunk. Az olasz lövérek helyén földomlászerű rom volt. A lövérek kibontásakor egymásra borulva, meghalva feküdtek az olasz katonák, — kezükben görcsösen szorongatva ki nem lött fegyvereiket. Ezek ellen az ágyúk ellen egyáltalán nem lehet védekezni.

— Hat ember az egy méter hosszúságú ágyút megfelelő lövedékkel akárhová szállíthatja. És ha sikerül az új ágyút lopva beállítani valahol, ott a halálnak bő aratása következik be. A legveszedelmesebb a dologban az, hogy nem is lehet ellene védekezni, akkorra már az ágyú elvégezte a munkáját és kezelőivel együtt más helyen osztja a halált. Nyílt csatában roham alkalmával is használták és itt az eredmény leirhatatlan. A hullák tömege jelezte mindenfelé az új fegyver játékát.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutttól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadiemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszer olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

HIREK.

A katonanap.

Tizezer ember az utcán.

Egyszerűen lehetetlen részletes leírást adni arról a kolosszális tömegmulatságról, mely tegnap kora reggeltől késő estig valóságos Reinhardt méretek között a kanizsai fő-utcákon és tereken lezajlott. De nincs is kinek leírni ezt a pazar forgatagot, mert vajjon ki nem volt ott és ki nem látott mindent saját szemével azok közül, akik e sorokat olvassák. De meg három ilyen egész ujság terjedelme is kevés lenne ahhoz, ha minden részletre ki akarnánk terjeszkedni s aprólékos leírást akarnánk adni arról, hogy mennyi mindenféle raffinált művészettel mozdította meg Dobrovics Milánnak a tömegek hangszerén játszani tudó zsenialitása Nagykanizsa város egész lakosságát a hadi jótekonyság nemes eszméjének érdekében. Még keveset is mondtunk azzal, amikor csupán egész Nagykanizsáról beszélünk, mert abban a legalább tizezer főre becsülhető óriási tömegben, mely tegnap reggeltől estig a postától az osztrák-magyar bank épületéig terjedő térséget ellepte, óriási számmal voltak vidékiek is, kik a megye minden részéből ideözönlöttek, hogy láthassanak és adózhassanak. Igaz, hogy a népnépegy pazar ötletességgel megtervezett óriási programjának egy része az előző éjszaka közbejött eső miatt, mely az előkészületek folytatását lehetetlenné tette, nem volt megvalósítható. Ámde senki nem akadt, aki egy zugolódo szóval is kérdezte volna, hogy mért maradt el ez vagy az, mert a tegnapi katonanap programjának egynemely hézagai mellett is annyi és akkora szórakozást nyújtott kicsinek-öregnek, amintőre még a legvérmesebben reménykedők se voltak előkészülve. Megállapítható: Dobrovics Milán eddigi sikereit ékes koronával tetőzte be tegnap, melynél szebbet és hatalmasabbat ebben a zsánerben vidéki városban még nem rendeztek.

Mint már fentebb említettük, képtelenség részletes leírást adni a tegnapiakról. Vonatkozik ez a szereplők óriási tömegére is, akikre vonatkozólag csak annyit iktatunk ide, hogy közöttük volt Nagykanizsa város minden rendű és rangú hölgyvilágának minden egyes tagja, akinek csak szive és lelke van, s közülük csak az önalkotta, képzelt nagyságok egynemelyike hiányzott, azonban anélkül, hogy e hiányt bárki is észrevehette, vagy érezhette volna. A lelkes és önzetlen szereplők hatalmas tömegéből mégsem hagyható feljegyzés nélkül néhány név, melyek tulajdonosai kiváló, rendkívüli anyagi eredményeket produkáltak semmi fáradságot nem ismerő agilitásukkal és lelkesedésükkel. Ezek a minden elismerést megérdemlő hölgyek és urak a következők voltak: A „zsákban macska” sátorban Záborszky Zoltánné, Saághy Jánosné, Sommer Katinka, Kenedy Aura, továbbá Záborszky Zoltán bankfőnök, Filipcsy Péter és Bertók József, az osztrák-magyar bank tisztviselői, kik 20 krajcáros portékájukkal 200 koronánál nagyobb összeget koledáltak össze a Jóléti Irodának. Gyönyörű anyagi eredményt produkáltak a szerencsekeréknél Szegő Gyuláné, Kéri Jenőné, Pelcz Lubl, dr. Rotschild Jakabné, Lázár Margit, Köröskényi Piroksa és Sipos Andor; a lemezdobládsnál Ötvös Emilné és Gelszi nővérek; az abroncsdobládsnál Jäger Istvánné, Dreven Lajosné és Kaszter Erzszi; a hadsegélyző sátorban: Farkas

Vilma; a *konfetti* árusításnál: Samuely Ottóné, a *magyarok bejövetele* című sátoránál: Masznyák Ilonka, Kern Irén, Polgár Vilma és Brück Józsa; a *jósnő sátrában* a zseniális jósnőn, Fekete Rózsán kívül Geisl Rózsai, Csánádi Irma és Singer Ilus; végül az *erdőhúzó bódében*: Szabó nővérek, Kulka Erzsébet és Mankovics Mancsi, kik mindent elkövettek, hogy minél nagyobb összeggel gyarapítsák a katonanap jövedelmét.

Az elismerés adójának lerovásánál nem szabad megelégednünk még a katonanap technikai előkészületeinek bámulatos tevékenységű intézőjéről, *Prikkel* József déliavasuti hivatalnokról, továbbá a Központi Jóléti Iroda egész önkéntes tisztikaráról, köztük elsősorban *Jószay* Lajos titkárról, *Kaufer* Árpádról és *Singer* Béláról, az egész szintársulatról, végül a 12. Landwehrezred parancsnokságáról, melynek előzékenysége folytán napokon keresztül mintegy 200 katonát állott a jóléti iroda rendelkezésére.

A pazar sikerű nap anyagi eredménye még nem állapítható meg, de annak várható méretéről már tájékoztatást nyújt az is, hogy csupán belépőjegyekből 2000 koronát meghaladó összeg folyt be.

Gyászrovat. A régi Kanizsának legértékesebb, legnagyobb fajsúlyú egyénisége hunyt el tegnapi délután hosszas szenvedés után Budapesten, *Hoffmann* Mór, a nagykanizsai polgáriiskolának 35 éven át volt tanára a megboldogult, aki a múlt századvégi Nagykanizsa gazdag szellemi életében vezető szerepet vállalt. A 73 évet élt öregúr, aki évtizedeken át szerkesztett kanizsai lapokat, nagy eredményű közéleti működésével ércnél maradandóbb emléket állított magának szülővárosában, melynek népe igaz kegyelettel gondol rá.

Rendőrfőkapitányból — hadnagy. Szombathely város nyugalmazott rendőrfőkapitánya, *Kisfaludy* József, aki valamikor csendőrfőhadnagy volt, 55 éves korával katonai szolgálattételre jelentkezett. A király kinevezte szolgálaton kívüli viszonyban honvédszázadoshadnagynak és mint ilyent, a pápai 7. honvédszázadhoz osztották be.

Koleragyanus beteg Nagykanizsán. Tegnap délelőtt egyik Nagykanizsán áthaladó katonavonaton fájdalmas görcsök leptek meg egy köztüzért. Midőn a vonat Kanizsára érkezett, az állomáson orvosi inspekción tartó dr. *Szekerés* József Vöröskeresztesegyleti főorvos a beteg katonát megvizsgálta. A külső orvosi vizsgálat is azt mutatta, hogy koleragyanus esetről van szó, s ezért a főorvos a beveget nyomban leszállította a vonatról és az összes szükséges óvintézkedéseket foganatosították. És pedig a waggont, melyben a beteg érkezett, lekapcsolták a vonatról és fertőtlenítették, a koleragyanus tüze három társát szintén megfigyelés alá helyezték. *Podgorzsák* Gáspár csillii születésű 26 éves köztüzér a koleragyanus katonát, kit az állomásról a járványkórházba szállítottak. Említett három utitársát és egy pályaudvari szanitéc katonát, aki a koleragyanus tüzérrel érintkezett, a járványkórház melletti megfigyelő barakkba vitték, hol kedvező esetben 5 napon át lesznek. A koleragyanus tüze váladékát ma délelőtt dr. *Goda* Lipót rendőrorvos a pozsonyi m. kir. bakteriológiai intézetnek küldötte fel, de már most megállapítható, hogy komoly koleraesetről aligha lehet szó, mert a beteg máris lényegesen jobban van és állapota ma már a kolerának semmi tünetét nem mutatja.

Koszorupótló adományok a Vöröskeresztnek. Belus Lajos nagykanizsai gyógyszerész elhunytával koszoruk helyét a nagykanizsai Vöröskeresztnek adományozták: *Unger* Ullmann Elek 30.—, *Thassy* Mária és *Ilona* 20.—, özv. *Vágner* Károlyné 10.—, *Neumann* Aladár gyógyszerész 10.—, dr. *Fábián* Zsigmond és neje 50.—, özv. dr. *Szukits* Nándorné 20.—, *Köchler* Gyula és *Nina* 25.—, *Délzalai Takarékpénztár* 25.—, dr. *Plihal* Viktor 40.—, dr. *Lóke* Emili 20.—, ujnői *Elek* Ernő és *Géza* 50.—, *Szabó* Albert gyógyszerész 50.—, *Darvas* Lajos százados 10.—. Összesen 360 korona. Továbbá mint rendes adományt: Dr. *Szabady* Lőrinc 4 koronát. Ezen szíves adományokért hálás köszönetét nyilvánítja a Vöröskereszt-egylet válaszmánya.

Ezrekre menő fénykép. A fényképek egész tömegét küldik be a Tolnai Világlapjának a harctéren elesett, megsebesült, vagy fogságba esett katonákról, melyeket e lap a beérkezés sorrendjében teljesen díjtalanul közöl. Eddig több mint 40 vármegye alispáni hivatala szolgáltatta fel a megye közönségét, hogy küldjék be az említett harcosok fényképeit a Tolnai Világlapjának. De miután — sajnos — parasiták mindenütt vannak, ezuton figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a Tolnai Világlapja csakis azoktól fogadja el a hősök fényképeit, akik közvetlen a lap szerkesztőségébe küldik be.

A hadifoglyok tovább is megmaradnak a gazdaságokban. Sokan azt hitték, hogy a hadvezetőség csak az aratási, cséplési, szóval a gabona betakarításának munkájára hagyja meg a gazdaságokban a hadifoglyokat. Most arról értesülünk, hogy a hadifoglyok mindaddig meghagyatnak a mezőgazdaság szolgálatában, ameddig csak a munkaerő hiányának pótlására igényelik őket. Nemcsak külső gazdasági munkát végezhetnek velük, hanem belső gazdasági s háztartási munkát is. Sok gazdaságban már beállították őket a tehénistállóba is, ahol gondozzák az állatokat, fejkik a teheneket. Ehhez azonban nem értenek és több kárral jár a munkájuk, mint amennyi hasznót eredményez. Nem jól fejkik ki a teheneket s ennek következtében a tehenek tejlőképessége hanyatlal. Egy-egy jól lejt tehen, amely egy évben 2000 liter tejet adott, az oroszok fejése mellett 1500 litert ad. Vannak esetek, hogy nemcsak egy harmaddal, de felével kevesebb tejet ad az állat, szóval, elromlik. Az oroszok sokkal szívesebben foglalkoznak a lovakkal, mint a szarvasmarhakkal. A tehénnel még csak elbibelődnek, de az ökörrrel egyáltalán nem vesződnek. A legtöbb gazdaságban tére is megtartják a hadifoglyokat, amikor ugyyszólván minden mezőgazdasági munka szünetel. Majd csak találkozik valami tennivaló télen is, mert egy jól gondozott gazdaságban télen is akad munka.

A polgárőri szolgálat. Ma és holnap este az alábbi polgárőri loznak rendőri inspekción teljesíteni:

Szombaton:

Katona István, Horváth László, Malek Lajos, Stróbl László, Fekete Imre, Meskő József, Kajdi Gyula, Horváth Vendel, Mátyás István, Benkő József, Vellák Bódi, Benkő János, Csányi László, Engelmann Sándor, Vellák Lajos, Németh Gyula, Sándor István, Bezák Antal.

Vasárnap:

Büki Béla, Eppinger Lajos, Öreg Gerócs István, Kengyel Ferenc, ifj. Gerócs István, Páll János, Tóth István, Mandelbaum Oszkár, Stigl Ede, Hazai János, Horváth Sándor, Horváth László, Radi József, Szakálos János, Gerócs György, Rechnitzer Mór, Szecső Károly, Rosenfeld Miksa.

Felelős szerkesztő: Gürtler István.

Hirdetések felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Naponta előadás

Uránia MOZGÓKÉP-PALOTA
Rozgonyi-ut 4. Telefon 259

1915. aug. 21-22. :: Szombat-vasárnap

Megváltás

Szenzációs életkép 3 felvonásban.

Modern orléanski szűz, vigjáték, 1 felv.
A levélhordó kalandja, rendk. humoros
Krigg és Krogg variete mutatványal.
Wiesbaden — természeteredeti felvétel.
A derék ló, amerikai dráma 1 felv.-ban.

Rendes helyárak: :: Előadások kéthétnapokon
6 és 9, vasár- és ünnepeken 3, 5, 7, 9 órákor.

Előkészületben: „A rezervista álma.”
A szezon legszenzációsabb filmje.

Abbáziai Széphegyi Pensió

és szálloda megnyitott

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak s katonatiszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő
mérésékelt árak!

Kitűnő ellátást garantál

Széphegyi Kálmán abbáziai Pension-
tulajd., főszakács.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== »Antispora-Vita« ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmaglélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kiloja 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusitók

SCHWARZ & TAUBER

Magyarországi Nagykanizsa.

Szobafestő és mázó segédek

állandó munkára felvételnek

Falczér Jakab szobafestő mesternél.

Járványos és fertőző betegségek ellen legbiztosabb óvszer az erősen szénasavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellemesebb ízű asztali és borvíz.

Állandóan palackcserével kapható s így háztartásban a legolcsóbb.

Főelárulítás Nagykanizsán:

Szabó Antai tészer és csemege kereskedésében. ::

A cséplési idényhez rendkívül fontos BENZOLINE

az új hajtóerő motorüzemhez.

A benzint teljes értékében pótolja. Minden mennyiségben katonai engedély nélkül és pénzügyőri ellenőrzés nélkül azonnal szállítható.

Ganz és Társa Danubius Gép-, Waggon- és Hajógyár Részvénytársaság Budapest.

BENZOLINE.

ELFER M. urnak Wien, I. Krugerstrasse 3.

Hivatkozással okl. mérnökünk, Eisenbach úrral történt megbeszélésünkre, értesítjük, hogy a nekünk próbaképen átadott Benzolinet gépeinknél kipróbáltuk és azok üzeméhez megfelelőnek találtuk. Gépeinket nem szükséges átalakítani, miután a jelenlegi viszonyok között elsősorban a gyújtóanyag hasznavehetősége és csak ezen gyújtóanyag állandó használata mellett jöhet számításba az üzem gazdasági része.

Mindenesetre ajánljuk a gép üzemét egy kevés benzinnel vagy Benzonnal megkezdni s azután Benzolinnal folytatni.

Megjegyezzük még, hogy minden esetben, amikor általunk szállított gépek tulajdonosai azon kérdéssel fordultak hozzánk, honnan szerezhetnék be alkalmas gyújtóanyagot, mindig az Ön céget ajánlottuk és reméljük, hogy ezáltal több vevőt szereztünk.

Legújabb árjegyzékének beküldését kérve, vagyunk tisztelettel

Budapest, 1915. július 10.

Ganz és Társa Danubius Gép-, Waggon és Hajógyár Részvénytársaság

Egyedárusítás és főraktár Vasmegeye és Zalamegeye részére:

Telefon 32.

Hasz Aladárnál, Körmend.

Telefon 32.

Bármely mennyiséget azonnal körmendi raktárból szállítok.

Király-Sörfőzde Részvénytársaság Nagykanizsán.

FELHIVÁS.

A »Király-Sörfőzde Részvénytársaság« 1915. évi július hó 31. napján tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a részvénytőkének 1,500.000 koronáról 2,000.000 koronára való felemelése céljából 2500 darab egyenként 200 korona névértékű névre szóló új részvényt bocsájt ki, mely részvényekre az eddigi részvényeseknek részvényeik arányában az elővételi jog biztosított, akként, hogy minden három darab 200 korona névértékű részvény után, egy darab új kibocsájtású 200 korona névértékű részvény esik, melyért darabonként K 246.— fizetendő be, ezen összegből K 200.— a részvénytőkéhez, K 40.— pedig a tartalékalaphoz csatoltatik és 6 korona a felmerülő költségekre fordítottatik.

Felhivatnak tehát a részvényesek, hogy elővételi joguk gyakorlását legkésőbb 1915. szeptember 15. napjáig a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókjának pénztáránál, részvényeik bemutatása mellett bejelenteni és ugyanott minden darab új részvény után

126 koronát legkésőbb 1915. évi szeptember hó 15-én és

120 koronát legkésőbb 1915. évi október hó 15-én

befizetni sziveskedjenek.

Aki a megállapított határidőig elővételi jogának gyakorlását be nem jelenti, vagy a befizetés teljesítését elmulasztja, ezen elővételi jogát elveszti.

Az új részvényekből csak egész részvények adatnak ki, de az elővételi jog bejelentése, illetve az első részlet befizetése alkalmával, egyes részvények után ideiglenesen részjegyek is fognak kiadatni, melyek azonban legkésőbb a második részlet befizetéseig, vagyis 1915. október 15-ig, az elővételi jog különbeni elvesztése mellett, három darab ilyen részjegy előmutatásával, teljes részvényekre egyesítendő.

Az új részvények 1915. évi október hó 1-től, vagyis az 1915/16-iki üzletévtől kezdve részesednek a vállalat nyereségében.

Azon részvényeket, melyekre vonatkozólag a részvényesek elővételi jogukat nem gyakorolják, az igazgatóság fogja értékesíteni.

Nagykanizsa, 1915. július hó 31.

Az igazgatóság.

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Kiállítások: Helyben házhoz hozva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1:50 K.
Nyitlár . . . hirdetések megállapított árai szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

Gabonauzsora Zalában.

A kistermelők panasza és visszélése

A háboru sok mindenféle visszaéléssel között nem a legutolsó az, amit most a kistermelők a gabonával követnek el. Amikor néhány hete híre kelt, hogy a «Haditermény r. t.» bizományosai a termelőktől a maximális áron alul is vásárolnak gabonát, az *Omge* (teljes nevén: az Országos magyar gazdasági egyesület) nyomban visszaélésnek minősítette ezt, s kigyót-békát kiáltott a közvetítő kereskedelem kis exisztenciáira és sürgős orvoslásért fordult a földművelésügyi miniszterhez.

A miniszter erre azonnal rendeletet bocsátott ki az összes vármegyék alispánjaihoz, amelyben többek között ezt mondja: „Fölkérem továbbá arra is, hogy a haditermény-részvénytársaság bizományosai a részvénytársaság megbízásából vásárolt terményekért a minőség szerint megállapított legmagasabb árat tartoznak fizetni, azzal a kivétellel, hogy ha a fölajánlott gabona mennyisége 50 métermázsát nem halad meg, úgy a legmagasabb áránál egy koronánál alacsonyabb árat számíthatnak. Végül nehogy a kisebb termelő kárára megtorolatlanul visszaélések legyenek elkövethek, föl-hivom figyelmét arra, hogy a kormányrendelet értelmében kihágást követ el s két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a kereskedő, (árufogyasztási szövetkezet) aki mint az idézett kormányrendelet szerint vásárlásra jogosult, a megvett termény továbbadásánál olyan árat számít föl, mely aránytalanul magasabb az általa fizetett áránál“.

Ennek az éremnek van azonban másik oldala is. Igen sok zalamegyei és kanizsa-környéki kistermelő nem a Haditermény r. t. megbízottjának, hanem közvetlenül a fogyasztóknak adja el gabonáját. Augusztus 31-ig a kistermelők így kicsinyben eladott gabonájának ára métermázsánként 37.50 korona, de a legtöbb gazda 40 koronát kér érte, s azon alul eladni nem hajlandó.

Mi éppenséggel nem kívánjuk, hogy az *Omge* a kistermelők visszaélése ellen is épp oly lelkiismeretesem fészó-laljon, mint mikor a kistermelők megkároztatásáról volt szó. Erre azonban nincs is szükség. Mert a gabonák irairól még a múlt hóban kibocsátott kormányrendelet épp oly világosan fogmondja azt is, hogy aki a megállapított legmagasabb áránál többet kér gatinájáért, az szintén két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha nem szabad a kistermelőket 50—50 fillérrel, vagy 1—1 koronával megkároztatni, épp oly jogos a fogyasztók milliósainak az a követelése, hogy a kistermelők ne követelhesenek métermázsánként 3--4 koronával többet a gabonájukért, mint annak megállapított ára. A fogyasztók-

nak nincsen ugyan érdekképviseletük, Omgéjük, de ha már a kistermelők panaszaíról annyi szó esett, minden körben le kell szegeznünk, hogy e panasznál sokkal fölháborítóbb a kistermelők vakmerő uzsorája a fogyasztók-közönséggel szemben.

A VILÁGHÁBORU.

A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

Breszt Litowszk körülzárása.

Sajtóhadiszállás. Breszt Litowszk körül az oroszok rendkívül heves ellenállást fejtenek ki, hogy a második (és utolsó) orosz várvédelmi vonal legfontosabb erődítményének, Breszt Litowszknak körülzárását megakadályozzák. A teljes körülzárás azonban felesleges is, mert elég a várat három oldalról bekeríteni, a negyedik oldalról az óriási kiterjedésű Rokitnó mocsarak elzárják azt. Mackensen tábornok hadserege a Bug folyó mindkét oldalán déli irányból már teljesen közel lérközött a vár külső védelmi vonalához, József Ferdinánd főherceg hadserege pedig nyugat felől ismét nagy tért nyert. A várat északról fenyegető német haderő tegnap több ponton elérte és megszállta a Bielostok-bresztlitowszki vasuti vonalat, melyet széles fronton hatalmunkba kerítettünk. Elvágtuk ezenkívül ugyanezen vasutvonal kleszczelii elágazását, az orosz visszavonulás egyik fontos mellékutját is.

Bielosztok kiürítése.

Berlin. A Vossische Zeitungnak jelentik Koppenhágából: A Bobr mentén óriási méretű harcok folynak, mert az oroszok jelentékeny erőket vontak össze, hogy az orosz Lengyelországi nagy orosz visszavonulást erősen fenyegető németeket bármi áldozatok árán is feltartóztassák.

Bielosztok kiürítése nagy eréllyel folyik. Az orosz kormány a város kiürítésére 5 millió rubelt utalt ki.

Japán tüzérség a bukovinai határon?

Brassó. A Brassói Lapoknak táviratozák Bukarestből: A bukaresti „Universálnak” jelentik Marmornicáról:

Noha a bukovinai fronton aránylag csend uralkodik, mégis eléggé érdekes dolgokat lehet megfigyelni. Szerda reggel óta az oroszok tekintélyes megerősíté-

seket kaptak. Besszarábiában nagyon sok japán tüzérséget lehet látni. Csak a napokban mintegy 40 ágyu haladt át Novoselicán, melyeket 9 japán főtiszt kísért Zalescyki—Kolomea irányában. Jól informált helyről kiszivárgott hír szerint, az oroszoknak az a tervük, hogy Bukovina ellen offenzívába lépnek. Arról is informálva vagyok — írja a tudósító — hogy az osztrák-magyar körökben, tekintettel a bukovinai határon összpontosított hatalmas német és osztrák-magyar csapatokra, nem tulajdonítanak nagy fontosságot az ezen frontra küldött orosz megerősítéseknek. Egyébként itt komoly harcokra van kilátás.

Meghiusult repülő-támadás Pétervárad ellen.

Ujvidék. Vasárnap reggel egy szerb repülőgép támadást kísérelt meg Pétervárad ellen, de gyorstüzelő ágyuink és géppuskáink tüzelése a repülőgépet menekülésre kényszerítette, mielőtt arról a városra bombát dobhattak volna. A szerb repülőgépről mindössze menekülés közben dobtak le két bombát, de ezek a városhoz vezető országut mellé estek csupán és semmi kárt nem okoztak.

Venizelosz kormányalakítása.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti Athénből: Venizelosz elfogadta az új görög kormány alakítására a megbízást. Az új görög kabinet listáját Venizelosz ma délután terjeszti a király elé.

A német tüzérség munkában Verdun előtt.

Berlin. A Lokalanzeigernek jelentik Genfből: A német tüzérség néhány nap óta rendkívül hevesen bombázza Vauquois helységet, ahol nyugat felől Verdun legszűkebb előállásai vannak.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: Kövess tábornok csapatai az ellenséget ismét kivették több állásából és a Brest-Litovsktól Bjelskbe vezető vasútvonalon túl ülték vissza. József Ferdinánd főherceg hadserege ismét megújuló harcokban Wirvko-Litovsknál tért nyert. Itt, valamint Brest-Litovsktól nyugatra és Lodwától keletre az ellenség a szövetségesek előnyomulásával szemben heves ellentállást fejt ki. Vladimir-Wolynskij és Cernowitz között a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér: A doberdói Karszt-fensik ellen tegnap élénk ellenséges tűzharc folyt. Egy, a Monte dei sei Busi ellen intézett bergaglieri támadás közel állásunk előtt tűzünkben összeomlott. A fensik északnyugati része ellen az olaszok széles arcvonalban támadtak, azonban részint ember-ember ellen való küzdelemben visszavetették, részint tűzérési tűzünkkel megállítottuk őket. Délután Görz várostól északra fekvő állásaink ellen és egy éjjeli támadása az Isonzó hid ellen Tolmeintől nyugatra súlyos veszteségeik mellett meghiusult. Krn vidékén a Fiitsch területen a karinthiai határon két olasz zászlóalj 20 órai tűzérési előkészítés után kétszer megtámadta Tre Sassitól keletre a hegyi átjárókat. Visszavertük őket. 300 halottat és igen sok sebesülteket vesztek. A Folgaria, Lavarone és Tonale csoporton levő erődímelink ellen irányított tüzelés váltakozó erővel folyik tovább.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: A helyzet változatlan. Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadserege: Eichorn tábornok hadserege Kownótól keletre és délre tovább halad előre. Suwintytótól északra egy állásnak rohammal való elfoglalása alkalmával 650 orosz esett fogságba. A Tykocintól keletre lefolyt harcokban ejtett orosz foglyok száma több mint 1100-ra emelkedett. Gallwitz tábornok hadserege Marewától délre a Bialistok—brest-litovsk vasútvonalon keresztül tovább hatolt előre. Az utolsó két napon 13 tisztet és több mint 3350 főnyi legénységet szállítottak fogságba. Lipót bajor herceg hadserege: A hadsereget győzelmes harcok között tegnap állt a Kheszczelle—wisok—litovsk vasútvonalon. Az újból védekező ellenséget a német és a mi csapataink ma reggel kiveték állásaikból. Több mint 3000 foglyot ejtettek és nagyszámu géppuskát zsákmányoltak. Mackensen tábornagy hadserege: A német és osztrák-magyar csapatok támadásait a Kolerka—Pulwa és Ogronnikitől felfelé a Bug szakaszon, valamint a Krzna alsó folyásánál előrehaladnak. Brest-Litovsk előtt a délnyugati arcvonalon nincs ujság. Piszczánál és attól északnyugatra (Wlodwától északra) a harcok tovább tartanak.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutttól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadiemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszer olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek!

A Drina partján.

Kedélyes háboruszkodás.

Egy nagykanizsai fiatal jogász, aki mint a 48. gyalogezred önkéntes káplárja, könnyebb sebesüléssel csak a minap jött haza a szerb határról, a következőkben számolt be a Drina mentén táborozó és a szerbekkel farkaszemet néző csapataink életéről:

— Tisztára véletlennek lehet mondani, hogy én most megsebesülve vagyok itt. A többi harctereken küzdő katonák nem mondhatják véletlenségnek a megsebesülésüket, mert hiszen náluk az a véletlenség, ha éppen kerülnek ki egy-egy ütközetből. A Drina partján ez nem úgy van és különösen nem úgy van azon a ponton, ahol én voltam. Ott, ha valakit golyót talál, arra azt mondják: szegény, ennek pechje volt.

A Drina partján gyönyörűen megerősített kényelmes fedezékben lakunk mi katonák, akik a partra ügyelünk. A fedezék biztos menedéket nyújt nekünk az ágyuk tüze ellen és felesleges mondanom, hogy a gyalogsági tűznek oda se nézünk. Sokszor el fog bennünket a csodálkozás, hogy vajjon miért is van nekünk szükségünk ezekre a hatalmas fedezékekre, hiszen ugyszólván heteket töltünk el anélkül, hogy a Drina tulsó oldalán akár egy fegyvert is elsűtnének a szerbek. Csend van ott egész napon át és a mi embereink sem igen pazarolják a municiót. Ha valami zaj mégis hallatszik az egymással szemben álló ellenséges állásokban, az leginkább éjjel történik.

Este, amikor a nap leszáll és a csillagok túroszik magukat a Drina vízében, akkor a parton innen is, a parton túl is felcsendül a nótá. Itt magyarul énekelnek a lövészárok lakói, tulnan szerből. Valami hallgatóság megállapodás van a víz két partján levők között, amely szerint ha az egyik énekel, a másik fél hallgat. Ha a magyarok elvégezték a nótájukat, akkor rákezdnek a szerbek, ha a szerbek lejezték be a nótát, a magyarok újra kezdik.

Egy csendes estén a szerbek kellemes meglepetéssel örvendeztették meg a mi embereinket. Mikor mi befejeztük a dalolást és vártuk, hogy most egy mélabus szerb nótával a szerbek kezdjenek neki, egyszerre csak a Drina másik partjáról vagy kétszáz torokból átrepülthozzánk egy gyújtó magyar bakánóta: „Dörögnek az ágyuk, a gépfegyverek...”

— Természetesen csak a melódiáját fujták a nótának, de így is jól esett nekünk. Erre revansképen mi is megtanultuk egy pár szerb nótának a melódiáját és elénekeltük nekik, amire a szerbek óriási zsivíóval és tapssal feleltek. Azóta daloljuk egymásnak az egymás nótáit.

— Nappal nem éneklünk, de nem is lövöldözünk. Ha egy-két emberünk véletlenül kibújik a fedezékből annyira, hogy egészen jó célpontnak látszik, a szerbek a viláért sem lőnének rájuk. Viszonzásképpen természetesen mi sem lövünk a fel-felbukkanó szerb fejekre és így becsületesen meg van közöttünk a kölcsönös udvariasság.

— Volt a szerbek között olyan katona, akinek a nevét is tudtuk. Kedves dolog volt, amikor a mi bakáink egyike, egy nagybajuszu gelsei népfőlkelő, rámulat a lövészárok tetején táncoló szerbre:

— Ni te, a Nyikolaj megest bolondozik. Így élünk mi a szerbekkel. — Egy este, ezelőtt két héttel, mielőtt a szerbek megkezd-

ték volna a reájuk esedékes dalolást, valami jó hágu fiu átkiáltotta hozzánk:

— sten áldjon meg fiuk, holnap elmegyünk innen

— És ezen az éjen a szerbek már nem énekeltek. Másnap reggel nem láttuk a lövészároktól kikandikálni az ismerős szerb katonákat és tölem valami száz méterre megesezt, hogy egy bakát, aki a lövészárokból kibujt, a szernek lelőtték. Nem értettük a dolgot. No, megállj kutya rác, csak valamelyik dugja ki az orrát, tudom istenem, hogy nem huzza többé vissza. De bizony egy sem bujt ki egész nap. Este mi énekeltünk mint rendesen és ők is énekeltek, de ezuttal csak szerb nótákat Magyarul egy kukkot sem.

— Reggel én is elfeledkeztem a viszonyok megváltozásáról és kimásztam a lövészárokból. Csak úgy süvítettek felém a golyók! Szerencsémre csak egy talált és a tödömön ment keresztül.

— A szerbeket ugyanis, akikkel összeszoktunk, más vonalra helyezték át és ezek, akik helyükbe jöttek, még nem ismerik az itteni szokásokat. Ezért van, hogy rálőnek az egyes emberre. — Kevés idő fog elmúlni és ezek a szerbek is beleszoknak az itteni viszonyokba.

HIREK.

Bezárult a színház.

Kerek hat héten át visszhangzott a Kőlcsey-utcai muzsahallék vig muzsika és énekszótól és hangos párbeszédetektől. Hat hét után közel egy esztendőre bezárták ismét tegnap este az aréna nyikorgó ajtaját, melynek sarkalt ez egyszer talán nem is lett volna érdemes megolajozni, hogy könnyeben járjanak. Soha még ilyen rövid ideig nem tartott színházi szezon Nagykanizsán s most már megállapíthatjuk, soha még ilyen rosszul nem ment színházi szezon Nagykanizsán, mint ezen a nyáron. Nem kutatjuk az okokat, amik ezt tették, vajjon a háboru okozta általános nyomott kedélyhangulat, a színházi szezon egynemely tagadhatatlan fogyatékoságai tették-e ezt, avagy a majdnem mindig rossz időjárás, tény az, hogy nem ilyennek képzelte a július 10-én Nagykanizsára bevonuló színházi szezon a kanizsai szezon, mely máskor annyi jóval volt teljes. Pontos mérleget állítva össze az idegi kanizsai színházi szezon eredményeiről, ez a másfél hónapos szezon első három hetében teljesen kielégítő képet mutatott s csak augusztus hó első napjaiban lanyhult el a közönség érdeklődése, mely azután már csak alig egyszerű kétszer zökkent ki közönyéből, főleg, amikor még néhány operettbemutatót produkált a társula. Általában az operettpremierek és ezeknek egy-két replize vonzott csupán egészen szűk házakat. És pedig a legszűkabbat a „Vörös ördögök” második (vasárnap) előadása, továbbá a „Zsuzsi kisasszony” két első előadása, ugyszintén a „Sybill”, melynek sikere oly nagy volt, hogy azt négy-szer adhatta a társula. A „Lengyelvér” című operet is háromszor mehetett, de harmadszorra inár meglehetősen gyér padosorok előtt. Az említettek kivül néhány erős pikantériájú vigjáték kellett csupán nagyobb szabásu érdeklődést. Összesen 42 előadást tartott a színház Nagykanizsán, melyek között 27 operet, 9 vigjáték és 4 dráma szerepelt.

Ez órában még maga Füredi direktor se tudja hova vonul be társulata szeptember elsején, amikor rövid szabadságra mennek a tagok, már t. i. akik nem szerződtek el

máshová. Arról van szó, hogy Ujudékre menjen-e most vissza a társulat (ahonét az imént Kanizsára jött) újabb hat heti szünetre, vagy már most megkezdje-e egész ténnyel tartó pécsi szezonját. Mert Pécsre menni kissé tán még korai lenne, viszont kérdés, hogy tavasszal mehet-e majd a társulat Ujudékre, ha most ismét ott működne színézeink. E kérdés eldőlését a szintársulat együttaradó tagjai közül többen Nagykanizsán fogják bevéni.

Nem hagyható említés nélkül, hogy kik szerződtek el a társulattól máshová. A kitűnő *Sebestyén* Jenő fivérének, *Sebestyén* Gizának, az új buda-temesvári színház igazgatójának társulatához ment és szeptemberben már a fővárosban produkálja valóban oda is illő művészetét. A gyönyörű hangú *Tihanyi* Béla és a talentumos anyaszínésznő, *Sárközy* Blanka Debrecenbe szerződtek, *Kondráth* Ilonával pedig a fővárosi magas nivóju *Megyaszy*-kabaré (újabbán *Bárdos* Arthur kabaréja) nyert egy elsőrangú új erőt. Elszerződött még a karmester, *Bruckner* László is, aki a jövő szezonban már a szép győri színházban szel-dell karjaival a levegőt. — A Füredi társulat új tagjai között ismerőst csak egyet találunk, a kitűnő drámai művésznőt, *Csige* Böske-t, akinek neve elől már hiányzik a megszokott T. betű, mert *Csige* Böske már nem felesége többé *Thury* Elemérnek, aki azóta már újból megnősült és jelenleg katonai szolgálatot teljesít.

Festetics György gróf kitüntetése. Keszthelyről írják: *Festetics* Tasziló herceg fiát, *Festetics* György gróf tartalékos huszárfőhadnagyot az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a III. oszt. hadiékítményes katonai érdemkeresztel tüntette ki a király. A fiatal gróf katonai kitüntetésének hírére Keszthelyen mindenki nagy örömmel fogadta. *Festetics* György gróf több mint tíz hónapja a harc-telen van s több ízben veszedelmes hadműveletekben is részt vett, így Szerbia fölött végigszállt egy hadipilótával.

Vizsgálat a kanizsai mészárosoknál és henteseknél. Három nap óta *Pollermann* János rendőrbiztos helyettes és *Kertész* Lipót városi állatorvos sorra járják a nagykanizsai mészárosok és hentesek üzleteit, mőhelyeit és ölhelyeit, ahol egészségügyi vizsgálatot teljesítenek. A vizsgálatok általában rendet találtak mindenütt, s ahol kisebb szabálytalanságokat észleltek, ezek pótlására rövid terminust szabtak és csak az újabb ellenőrzés után indítanak a mulasztók ellen eljárást. A vizsgálat a kolera és egyéb járványok elleni védekezés céljait szolgálja.

Nincs kolera Nagykanizsán. Legutóbbi lapszámunkban közöltük, hogy a Nagykanizsán áthaladó katonavonalok egyikén koleragyanus tünetek között megbetegedett egy cillil illetőségű köztűzér, kit a kanizsai állonásról három utitársával együtt a járványkórházba szállítottak, valódekal pedig a pozsonyi iaktéorológiai intézethez küldték fel. Már szonbaton jeleztük, hogy a kolerának nézett katonai betegsége nem kolera. Azóta újabb két nőt elmulott, s noha a pozsonyi intézet vizsgálatá-

ról szóló jelentés még nem érkezett meg, máris minden kétségen felül megdallapított, hogy a járványkórház lakója nem kolerás. A kolerának összes tünetei megszűntek nála, s mindössze annyi baja van még, hogy egy alapos influenzával kénytelen az ágyat őrizni. A megfigyelés alá tett 3 másik tüzérnek meg egyáltalán semmi baja nincs, csupán az, hogy még két napig a megfigyelő barakk rabságában lesznek.

Augusztus havi vásárok Zalában és Somogyban. Augusztus hónap még hátralévő napjaiban az alábbi országos vásárok lesznek Zala- és Somogy megyék területén: Holnapután, szerdán Zelenyén, Csesztregén és a somogy megyei Toponárban, 26-án (csütörtökön) Alsólendván, 27-én (pénteken) Somogy megye Zala nevű községében, 28-án a somogy megyei Csöklyőn, 29-én Zalalövön, 30-án Köveskálón és Somogy megyében: Balén, Háromfán, Istvándid és Szentbalázson, 31-én (jövő kedden pedig a somogy megyei Kőröshegyen.

A német filmkivitel tiltalom. A német birodalmi kancellár egy június hó 13-án kelt rendeletével megtiltotta nemcsak a semleges államokba, de Ausztria-Magyarország területére is a filmek kivitelét. Ezen körülmény, sőt még az is, hogy a nyers film 80—100%-kal drágult, okozta azt, hogy a filmbehozatal csökkent, mert csak Németországból lehetett behozni s Németországból most minden filmet a meghódított Belgiumba visz. Ezen sajnálatos tény horribilis mértékben emelte a műsorok árát, minek következtében kénytelenek voltak a magyarországi mozisok a belépődíjakat is emelni. Mindezek dacára a nagykanizsai *Urdnia* mozgóképalota igazgatósága csak pár tüllel emelte helyárait. — Itt hozzuk olvasóink tudomására, hogy az *Urdnia* nagyban készülődik a „*Rezervista álma*” című drámának szept. 1. 2. 3-án leendő bemutatására, melyhez a zenét a helybeli katonazenekar fogja szolgáltatni.

Tengeri hal a városházán. A rendőrség közlése az osztláya arról értesíti a közönséget, hogy ma délután újabb tengeri hal szállítmány érkezett és annak kimérése megkezdődött kilogrammonként 1 K 50 filléres árában. Ma délután fagyasztott foglyok is érkeztek a városházára, aminek darabja 1 koronáért kapható. Csütörtökön újabb fűcán-szállítmányt kap a közléseztési hivatal, ahol mindezekon kívül elsőrendű érett paprikára is elő lehet jegyezni, melyek száza 1 K 80 fillérbe kerül.

Adomány a katonáknak. Ács Ferenc Eötvös-téri csizmadiamester a nagykanizsai katonai kórházak részére 52 koronát adományozott, amiért köszönetét nyilvánítja a Tálalékkórház parancsnoksága.

A polgárőri szolgálat. Ma, hétfőn este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspeklót teljesíteni:

Kohn Samu, Véber Ferenc, Horváth sánta József, Horváth György, Stocker Ferenc, Fábán Sándor, Maitz József, Jászai Lajos, Csányi Elek, Csányi József, Katona István, Török Ferenc, Sardi Géza, Perger Béla, Kalmár Henrik, Ternai István, Szűcs Ferenc, Horváth Mikó Péter.

Felelős szerkesztő: **Görtler István.**

Naponta előadás

Urdnia MOZGÓKÉP-PALOTA
Rozgonyi-ut 4. Telefon 239

Augusztus 23—24. Hétfőn és kedden

A vérpad lépcsőjén

történelmi dráma 4 felvonásban.

Bernát tulórázik humoros. Svéd katonaság gyakorlati természeti kép.

Előadások hétköznapokon 8 és 9 órákor,
vasár- és ünnepnapon 3, 5, 7, 9 órákor.

Szeptember 1., 2., 3-án színre kerül

A REZERVISTA ÁLMA

Hivatalszolga,

ki egyuttal a

házfelügyelői

teendőket is vállalja

szeptember 1-jére való belépésre
kerestetik.

Csakis hadmentesek pályázhatnak.

Közelebbi Csengery-ut 4. szám.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== »Antispora-Vita« ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az »Antispora-Vita« az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kiloja 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusitók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Vidéki szülők figyelmébe!

már most előjegyezhetni a jövő tavaszra. — A növendékek jó és megbízható elhelyezését ezen otthonban a női felsőkereskedelmi és polgári leányiskola igazgatóságának felligyelete biztosítja.

Prospektust küld az intézet vezetője:

Értesítem a nagyérd. közönséget, hogy a kitűnő hírnévnek örvendő **Pécsi Leányinternátusban**

és megbízható elhelyezését ezen otthonban a női felsőkereskedelmi

Werner Szeréna Pécs, Papnövelde-u. 4.

Szobafestő és mázoló segédek

állandó munkára felvételnek

Falczer Jakab szobafestő mesternél.

Járványos és fertőző betegségek ellen legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásvíz

a legkellősebb izü asztali és barviz.

Állandóan palackcserével kapható s így háztartásban a legolcsóbb.

Főelárulása Nagykánizsán:

Szabó Antai tészer és csemege kereskedésében. ::

A cséplési idényhez rendkívül fontos BENZOLINE

az új hajtóerő motorüzemhez.

A benzint teljes értékében pótolja. Minden mennyiségben katonai engedély nélkül és pénzügyi ellenőrzés nélkül azonnal szállítható.

Ganz és Társa Danubius Gép-, Waggon- és Hajógyár Részvénytársaság Budapest.

BENZOLINE.

ELFER M. urnak Wien, I. Krugerstrasse 3.

Hivatkozással okl. mérnökünk, Eisenbach urrai történt megbeszélésünkre, értesítjük, hogy a nekünk próbaképen átadott Benzolinet gépeinknél kipróbáltuk és azok üzeméhez megfelelőnek találtuk. Gépeinket nem szükséges átalkítani, miután a jelenlegi viszonyok között elsősorban a gyújtóanyag használhatósága és csak ezen gyújtóanyag állandó használata mellett jöhet számításba az üzem gazdasági része.

Mindenesetre ajánljuk a gép üzemét egy kevés benzinnel vagy Benzonnal megkezdni s azután Benzolinnal folytatni.

Megjegyezzük még, hogy minden esetben, amikor általunk szállított gépek tulajdonosai azon kérdéssel fordultak hozzánk, honnan szerezhetnének be alkalmas gyújtóanyagot, mindig az Ön céget ajánlottuk és reméljük, hogy ezáltal több vevőt szereztünk.

Legújabb árjegyzékének beküldését kérve, vagyunk tisztelettel

Budapest, 1915. július 10.

Ganz és Társa Danubius Gép-, Waggon és Hajógyár Részvénytársaság

Egyedárusítás és főraktár Vasmegeye és Zalamegeye részére:

Telefon 32.

Hasz Aladárnál, Körmend.

Telefon 32.

Bármely mennyiséget azonnal körmendi raktárból szállítok.

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:

Gutenbergnyomda

Minden legkisebb nyomtatványrendelést a legnagyobb gondtal és izléssel szállit.

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Működési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyilvántartás és hirdetések megállapított árai szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Ceengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41.   Kiadóhivatal 41.

A hódoló küldöttség.

A vármegyék a király előtt.

Az egerszegi vármegyeházán is nagy lelkesedéssel vették tudomásul Budapest székesfővárosnak azt az indítványát, hogy a vármegyék és törvényhatósági jogú városok hódoló küldöttséggel járuljanak a király őfelsége elé, kifejezni az egész magyar nemzet törhetetlen hűségét és hálás szeretetét a nyolcvanöt esztendő uralkodó iránt. Szeptember másodikán fog tisztelegni a király előtt ez a hódoló küldöttség, amelynek Tisza István gróf miniszterelnök lesz a vezetője és szószólója.

A nemzet szükségét érzi annak, hogy az idén különös fénytel és nagyarányú, bensőséges tünnetéssel ünnepelje a korona fölkenet viselőjének, noha már napokkal ezelőtt elmúlt születésnapját. Nemcsak a hagyományos magyar lojalitás keres ily módon alkalmat a megnyilatkozásra; kiválóképpen szól a hódolat ezuttal Ferenc József személyének is. Ellenállhatatlanul tör elő a magyar keblekből a lelkes csodálat uralkodónk iránt, aki eseményekben, tettekben, alapvető intézkedésekben dús gazdag életének alkonyán megérte, mégpedig friss erőben érte meg, népeinek diadalmaszkodását a legsúlyosabb megpróbáltatáson, a világháború roppant veszedelmén. Megérte azt, hogy négy nagy hatalomnak és számos kisebb államnak együttes és hallatlanul ádáz támadása egy álló esztendő minden erőfeszítése árán sem ingathatta meg a Habsburg-monarkia szilárd alapjait, sőt éppen a világtörténet legnagyobb viharában erősödött meg az a kapocs, amely birodalmának egyes részeit egymáshoz és valamennyit a trónhoz, ő hozzá és az ő családjához fűzi.

Ő volt leghívebb őre Európa békéjének s hogy azt ellenségeink mégis földúlták, német szövetségesünkkel együtt ő lesz a béke helyreállítója is.

„Mindent meggondoltam és megfontoltam” — mondta abban a királyi szózatban, amellyel fegyverbe hívta népeit. És felségesen igaza volt. Ő már akkor látta előre, ami azóta bekövetkezett. Látta, hogy nem teszi kockára az igazság és becsület védelmére fölvetett harcban a monarkia jövőjét; látta, hogy merőben elhibázott az ellenségek minden számítása, az is, hogy az osztrák-magyar monarkiát földarabolhatják, az is, hogy itt belső zavarokat idézhetnek elő.

Még ugyan nem ért véget a háború, de azt már bizonyosra vehetjük, hogy területi megcsonkítás sem Ausztriát, sem Magyarországot nem fogja sújtani és még kétségtelenebb, hogy a monarkia

belső rendje és szerkezete nem fog megrázkódást szenvedni. . . Sőt éppen ez az egyik legnagyobb eredménye küzdelmeinknek, hogy döntő próbát állott ki az osztrák császárság és a független magyar királyság dualisztikus viszonya, mint a két állam és az egész Habsburg-birodalom fennmaradásának és fejlődésének legerősebb biztosítéka.

Lelkesen és boldogan ünnepli királyát a magyar nemzet, amely már nem a múltba néz vissza dicsőséget keresni,

hanem minden eddiginél fényesebb dicsőséget most szerzett nevének a világ előtt. Es igaz meglepéssel, boldogan tekinthet nagyszerű életének leghatalmasabb eseményeire Ferenc József őfelsége is, mert biztosítottak látja népeinek nagylendületű haladását végeláthatatlan jövő felé.

A dicső fejedelem trónjához a dicsőséges magyar nemzet örömét, ragaszkodását, háláját viszi a hódoló küldöttség.

A VILÁGHÁBORÚ.

Magyar Távirati Iroda és Fiz Est mai táviratai.

A fenyegetett Szentpétervár.

Rotterdam. A londoni Daily Chronicle jelenti Szentpétervárról, hogy ott egészen nyíltan fejtegetik az orosz főváros klüritésének bekövetkező szükségességét. Az Oroszlengyelországból menekülő lakosság milliói még folyton özönlenek kelet felé s azokból óriási tömegek lepték el Szentpétervárt is. A menekülők ellátása szinte leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik.

Harcok a bukovinai határon Visszavert orosz támadások.

Sajtóhadiszállás. Az oroszok Oroszország területén szenvedett katasztrófális vereségeik némi ellensúlyozása végett s főleg mert nyilván azt hitték, hogy a délibb frontrészekről minden lehető erőt elvontunk, már napokkal ezelőtt nagy tevékenységet kezdtek a Bukovina és Besszarábia közötti területen. Rendkívül heves tűzérési harc után nagyarányú gyalogsági támadásokat intéztek mintegy 50 kilométernyi front részük ellen, de e támadásokat az oroszok borzalmas veszteségei mellett visszaverték. Az orosz csapatok menekülésének zűrzavarában nagyszámú orosz lovasság román területre jutott, ahol a román gyalogság több sortűzet intézett ellenük, mire a kozákok több halott hátrahagyásával visszavágtak az orosz területre.

Bresztlitovszk légi bombázása.

Krisztliánia. Szentpétervárról jelentik, hogy német repülő naponta megjelennek Breszt-Litovszk fölött, melyre már a bombák tömegét dobták. A bombák a város és a vár lakói közül igen sokat megöltek.

A szerb pártvezérek Bulgária ellen.

Pasics lemondással fenyeget.

Szófia. Néből jelentik, hogy a szerb pártok vezető emberei Krugujevácban összegyűltek, ahol résztvettek a Sándor trónörökös elnöklete alatt tartott minisztertanácson. A szerb pártvezérek itt hevesen kikelték Pasics miniszterelnök engedékenysége ellen, amit a Bulgária javára történő antantkövetelések irányában mutat. Pasics lemondással fenyegetőzött.

Elsülyesztett hadihajók.

Egy orosz és egy német naszád pusztulása.

Berlin. A főhadiszállásról jelentik: Augusztus 13-án egy német tengeralattjáró behatolt a Szentpétervár kikötőbejáratát képező Finn-öbölbe és ott megtorpedózott és elsülyesztett egy orosz segédcirkáló.

A La Manche csatornában augusztus 23-án éjjel Seebrügge előtt két ellenséges torpedóuzó megtámadott egy német előőrsnaszádot és azt több torpedólövessel elsülyesztették. A hajó legénységének egy része megmenekült.

A londoni román követ tanácskozásai.

Rotterdam. A londoni román követ tegnap hosszabb beszélgetést folytatott Edward Grey, angol külügyi államtitkárval, majd Asquith miniszterelnököt látogatta meg.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: A Puiva alsó folyásától és a Riasnólól észak felé vezető vasutvonal-tól keletre rendkívül heves harcok folytak. Az ellenség minden talpalatnyi földet a legszívósabbban védelmez, de az egész harcvonal mentén számos ponton visszavetettük. Ez alkalommal nagyszámu foglyot ejtettünk. Különösen keményen harcoltak kipróbált erdély-részi ezredeink. A Riasnólól északra fekvő Oola és Suchodol falvaknál a 64. számú gyalogezred egy orosz gránátosok által védelmezett sánc elfoglalása alkalmával a 7 tisz-től és 900 főnyi legénységből álló védőcsapatot elfogta és hét gépfegyvert zsákmányolt. Brest-Litovszk előtt semmi újság. Wlodawától keletre német csapatok a tavak övéntől nyomultak előre. Vladimir-Wolynskij körül biztosító csapatainkat Turyszkig és a Lumitól keletre fekvő területig toltuk előre. Az oroszokat visszavetettük. Keletgaliciában csend volt.

Olasz hadszíntér: Csapatunk tegnap is az olaszoknak a doberdói fensik ellen intézett többrendbeli támadását verték vissza. Helyenként itt kézi füstig fejlődött a harc. Sok esetben az ellenség megkísérelte, hogy módszeres támadással közelítse meg védelmi vonalainkat. A tolmeini hídfő délután tűzérési gyorstűz alatt állott. Ezt követően az ellenséges gyalogság késő éjszakáig ismétellen eredménytelenül támadott. Súlyos veszteségei voltak. A többi harcvonalon nincs semmi lényeges esemény. Tiroli erdeink ellen irányított nehéz tűzérési tűz időnkint csökkent. Egykori szövetségeseink hadüzenete óta éppen ma telt el egy negyedév. Az olasz hadsereg számtalan támadásával szemben seholy sem ért cél. Ellenben óriási veszteségeket szenvedett. Csapatunk változatlanul állanak helyt a határon, vagy a határ közelében levő állásainkban.

Höfer tábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Ma reggel Seebrüge előtt mintegy negyven hajóból álló ellenséges hajóhad jelent meg, amely miután parti tűzérésünk tüzelt rája, nyugati irányban ismét eltávozott. A Vogézekben Munstól északra Lingekopf—Schratzmännle—Barenkopfi vonalon új harcok vannak folyamatban. Az erős támadások tegnap este részben ez állásalnkig haladtak előre. A Lingekopfon ellentámadásokkal ismét visszavertük az ellenséget. A Schratzmännlen és Barenkopfon heves közelharcok egész árokrészek körül egész éjjel át tartanak. Mintegy harminc vadászt foglyul ejtettünk.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Eichorn vezérezredes csapatai Kownólól keletre és délre további előnyom-ban vannak. A Bobr mentén megszállottuk az oroszok által kiürített Ossowitz várat. Tykocint elfoglaltuk. Eközben 1200 orosz-t, köztük tizenegy tisztet elfogtunk és két géppuskát zsákmányoltunk. Bjelsktől északra az oroszoknak kétségbeesett ellentámadásai meg-hiusullak, miközben az ellenség igen jelenté-keny veszteségeket szenvedett. E várostól délre előbbre haladtunk. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: A hadcsoport szívós harcok közepette átlépte a Klösszcleracna vonalát és továbbra is kedvező körülmények között támad. Háromezeröven orosz elfog-tunk és 16 géppuskát zsákmányoltunk. Macken-

sen tábornagy hadcsoportja: A Pulwa szakaszon való átkelést a Racna és a torkolat közti arcvonalon heves ellenállás után ki-kényszerítettük. A Pulwa szakasz felett a Bugon át való támadás tovább halad. Brest-Litovszk előtt a helyzet változatlan. A Switjaoz mindkét oldalán Pizsa-nál (Wlodawától ke-letre) az ellenséget tegnap megvertük és északkelet felé visszavetettük.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

HIREK.

Dr. Schwarz Károly — dandár-orvosfő-nök. A harctéren, a haza védelmében produ-kált katonai eredményeket és kiváló képességeket többféleképpen honorálja a hadvezetőség. Részint a vitézségi érdemek és rendjelek adománnyozásával, részint pedig rendkívüli előlép-tetés formájában. Dr. Schwarz Károly nagy-kanizsai orvos, aki tudvalevőleg már a há-boru első hónapja óta a harctéren van, a ka-tonai kitüntetések ezen mindkét fajtájából alaposan kivette a részét. Mint annak idején közöltük, őfelsége az ellenséggel szemben tanúsított vitézségéért a signum laudis jelvény-nyel tüntette ki dr. Schwarz Károlyt, aki ugy-látszik katonának is oly kiválóan bizonyult, mint aminő orvosnak ismerte egész Nagyka-nizsa. Dr. Schwarz jeles képességeinek méltó honorálása azonban csak a minap következett be, midőn, — mint arról egy szűkszavu táv-irati jelentés szól, — balkáni haderőink főpa-rancsnoksága „Brigade-chefarzt“-tá (dandár-orvosfőnökké) nevezte ki dr. Schwarz Károlyt, ki eddig főhadnagyi rangban főorvos volt. Dr. Schwarz Károly új kinevezetisével tehát átugrotta az ezredorvosi rangfokozatot és nagy hatáskörű új pozícióját a harctéren törzsorvosi rangfokozattal tölti be. Dr. Schwarz Károly rendkívüli katonai karrierje bizonyára egész Nagykanizsán örömet kelt.

A 48. ezred köszönete a Jóléti Irodá-nak. A nagykanizsai Központi Jóléti Iroda pilseni kelettel ma a következő levelet kapta Koch Antal ezredestől, a 48. gyalogezred pótlászlóaljának parancsnokától:

„Alulírott, a harctéren küzdő cs. és kir. 48. gy.-e. legénysége nevében, köszönettel fogadta a Jóléti Iroda által küldött cigaretta küldeményt és a következő menetzászlóaljjal a harctéren küzdőknek juttatja.

Koch ezredes.”

Nő — mint egy napilap felelős szer-kesztője. Dr. Kiss Pál makói ügyvéd és lap-szerkesztő felesége, született Bogyó Ilona, bejelentette a makói polgármesternek, hogy a Makói Független Újság szerkesztéséért a felelősséget ő szándékozik vállalni. Férje, a lap kiadója és főszerkesztője, ugyanis kato-nának vonult be s az újság eddigi felelős szerkesztője, aki harminc éven át újságíró-skodott, nyugalomba vonul. Nincs benne két-ség, hogy Kiss Pálné szerkesztősége ellen a hatóság nem emel kifogást, mert az új sajtó-törvény feltételül csak nagykorúságot és fedd-hetlenséget köti ki és szaklapoknak már ez időszert is vannak női szerkesztői. Politikai napilapnak Kiss Pálné lesz Magyarországon az első felelős szerkesztője.

Ma este térzene a korzón. A Nagyka-nizsán állomásozó 12. Landwehrezred zenekara ma este 1/27 órától 1/28-ig a korzón sétatanga-versenyt tart. A katonazenekar ma esti sétatanga-versenyével nyújt kárpótlást azért az el-maradt élvezetért, amit a minapi katonanapon az eső elmosott.

Egy sümegi tanítónő a harctéren: Sümegről jelentik: Szabolcs Stefánia sümegi polgári leányiskolai tanítónő nyári vakációját érdekes utazásra használja fel. Nem kisebb utra vállalkozott, mint a galiciai harcterek bejárására. Rengeleg fáradtsággal és utánjá-rással megszerezte a szükséges okmányokat és most az utazás érthető rendkívüli kényel-metlenségei között járja be az oroszokkal vívott borzalmas harcok történelmi színhelyeit. A vállalkozó energiájú tanítónő legutóbb Gorlicéből adott magáról életjelt.

A Balaton azövétség közgyűlése. Augusz-tus 20-án Balatonföldváron tartotta a Balatoni Szövetség közgyűlését. A közgyűlés egyik legfontosabb tárgya volt az élelmezés ügyé-ben tett és teendő lépések. Megállapítást nyert, hogy az eddigi fürdőellátás nem fedi a kívánalmakat s ezért szükséges lesz egy nagy, állandó jellegű élelmező vállalatot szer-vezni. E vállalkozásnak, a tervezet szerint, mindenütt lesz ott fiókintézménye, ahol a helyi érdekesség megmozdul a cselekvésre. Ahol nem mozognak, ott természetszerűleg segíteni nem lehet. A közgyűlés elismerést szavazott a Háztartás fogyasztási szövetkezet síófoki kirendeltségének eddigi munkájáért és amennyiben ez a szövetkezet hajlandó lesz tevékenységét a kellő arányokban kifejleszteni, a szövetség első sorban vele igyekszik a rendkívül fontos kérdést dőlőre juttatni.

Betörések évadja Kiskanizsán. A tavasz táján heteken keresztül számos betörés történt Kiskanizsán. Akkor a rendőrség kinyo-mozta a betörések tettesét egy köztűzér szemé-lyében. Azóta Kiskanizsán a vagyonbizton-ság annyira, amennyire rendben volt egészen a múlt hétig, amikor a jó bakonyi világ ott megint megkezdődött. Vakmerőségéről is ne-vezetes az első ujjabb eset, amelynek tettesei a nyílt utcáról, még pedig a legforgalmasabb Ország-utról, egy épülő ház mellől 10 darab épületgerendát vittek el valószínűleg szekere-ken. Még nyoma sincs e vakmerő lopás tet-teseinek, s már egy betörésről szóló panasz is fekszik a rendőrkapitányság előtt. A betö-rést Véber László szepetneki-utca 6. számú házában követték el az éjszaka. Egy üres szobába mászott be annak nyitott ablakán a betörő, s ott egy leszegezett és besározott ajtót felfeszített, mely a kamarába vezetett. Innét 40 kilogramm főzőlisztet és 20 kilogramm kenyérlisztet elemelve a kamarának rendes ajtaján át távozott anélkül, hogy a szomszéd szobában alvó gazda és családja bármit is észrevettek volna. A rendőrkapitányság már körülbelül megállapította, hogy ki volt a be-törő, kinek letartóztatása hamarosan várható.

Romboló áradás a Zalavölgyben. Keszthelyről jelentik lapunknak: Az a szünni nem akaró nagy esőzés, mely a közelmúlt napok-ban egész Dunántulra mint egy szerencsétlen-ség zudult, Keszthelytől északra és a Zala folyó völgyében borzalmas pusztításokat eredményezett. A keszthely—tapolcai vasuti vona-lon Keszthely tőszomszédságában úgy alá-mosta az áradás a vasuti töltést, hogy ott a vonatközlekedés megakadt és csak napok mulva sikerült a hibát teljesen kiigazítani. Még nagyobb zavart okozott az árvíz a bala-tonszentgyörgy—szentgróti vonalon, ahol Zala-csány és Bókaháza között a pályát annyira megrongálta, hogy ott teljes 24 órán át szü-netelt a vasuti forgalom. Ugyanekkor a keszthelyi parkban is akkora árvíz volt, hogy a Balaton partján lévő két szállodai épület, a „Balaton” és a „Hullám” közé asztalokat kellett elhelyezni, hogy ott járni lehessen. Mindkét balatonparti szálló souterrain helyi-ségei színültig teltek a moqakos árral.

Halál a pásztorórán. Alsólendváról írják: Lövd Sándor csesztregi tyukász tegnapelőtt üzleti ügyben Kerkanémefaluban járt. Este a vendéglőben iszogatót, majd pedig elment egy nőismerősét meglátogatni. A nőnél Lövd hirtelen rosszul lett s meghalt. Valószínűleg szívizélhűdés érte. Az esetet bejelentették az alsólendvai kir. járásbírósnál, amely a temetési engedélyt megadta.

Orosz katona hullája a Balatonban. Balatonfüredről jelentik lapunknak: Balaton-szepezd község alatt tegnapelőtt a Balaton hullámai egy orosz hadifogoly hulláját vetették ki a partra. Valószínűleg valamelyik balatonkörnyéki gazdaságból szökött meg a Balatonba fult orosz. Teljesen érthetetlen azonban, hogyan került ruhástól a Balatonba a szerencsétlen ember, kinek kilétét az egész környék csendőrsége nyomozza.

Lovak vásárlása a porosz kincstár részére. A Nagykanizsán állomásozó V. számú lóavató bizottság szeptember 2-án Pécsen a vásártéren lóvásárt fog tartani. A lovakat a kir. porosz hadügyi kincstár részére vásárolják, amidőn csak nyilvántartó lappal el nem látott, 5—12 éves nehezebb és könnyebb ágyus lovakat vesznek. Az eladás szabadrézből történik. A lovak árát azonnal a helyszínen kifizetik s a lovakat átvéve nyomban el is szállítják egyelőre Nagykanizsára.

Bodega megnyitás. Szabó Antal főtér és Sugár-ut sarkán levő csemege üzletével kapcsolatban egy csinosan berendezett ozonázó helyet létesített, ahol igen olcsón (1 Zona ozona 50 fillér, egy hideg vacsora 1'20 fill.) lehet friss ételeket venni. Jégbehűtött s ör bor és ásványviz.

Tömeges gombamérgezés négy halálessettel. Curgói levelezőnk írja: Mayerhoffer Ödön inkel gazdaságában az ott alkalmazott hadifoglyok, tilalom ellenére a minap az inkei erdőben gompát szedtek és azt szakácsnőjükkel elkészítették maguknak és megették. A gomba mérges volt és az abból evett 16 hadifogoly és a szakácsné is, — aki szintén evett belőle, — rosszul lettek. Az urodalom vezetősége mikor észrevette a bajt, rögtön orvosért küldött, de mire az orvos megérkezett, három orosz fogoly és a szakácsné, Haracsi Teréz meghaltak. A még életben levő hadifoglyoknál az orvos azonnal ellenmérget alkalmazott és így valószínű, hogy ezek életét meg lehet menteni. Az eset megvizsgálása végett a hatóság a helyszínére azonnal kiszállt és megállapította, hogy az áldozatok saját maguk voltak a szerencsétlenség okai, mert szigorúan el volt tiltva nekik a gombaszedés. Élelmezésük is annyira kifogástalan, hogy egyáltalán nem voltak reászorulva a gombaevésre. Így mulasztás senkit sem terhel, amiért is a további eljárást beszüntették.

Nem jött tengeri hal. Tegnap közlésünkkel szemben arról kell hírt adnunk, hogy Nagykanizsa város közlelémezési osztálya e heti konzervált halküldeményét nem kapta meg. Ennek oka a budapest—pragerhoi vonalon még mindig fenálló hadimenetrend. A budapesti Halkonzervgyár r. t. távirati értesítése szerint az e heti halküldeményt már f. hó 19-én elküldték, de az a korlátozott vasuti forgalom miatt a mai napig sem érkezett meg Nagykanizsára.

A bűnös szerelem. Alsólendváról írják: Kósa Vendel petesházai földműves a 20-as honvédek között már a háboru eleje óta a harctéren van. Fiatal felesége a mult szombaton éjjel az istállóban egy flugyermeknek adott életet. Néhány perc mulva a gyermek

megszületése után Kósáné elhívatta egyik szomszédját, hogy nézze meg, a gyermek holtan jött a világra. Másnap, vasárnap Kósáné senkinek sem említette, hogy gyermeke született, sem a halotkémnek nem jelentette az esetet, hanem este 10 óra tájban magához hívatta Zagorecz János sirásót, kit arra akart rábeszélni, hogy titokban ássa el a holttestet. A sirásó erre nem volt hajlandó, így hétfőn reggel annak szokott rendje szerint temették el a gyermeket. A dolog azonban nem maradhatott a faluban titokban s Kósánéról furcsa hírek szállingóztak. Azt beszélték róla, hogy a gyermek élve jött a világra s az aszszony azt megfojtotta. Ennek híre eljutott az alsólendvai csendőrséghez is, mely nyomozni kezdett. A nyomozás eredményeként az ügyesség tegnapelőtt exhumáltatta és felboncoltatta a kis holttestet. A boncolási végző orvosok megállapították, hogy a gyermek a születés után élt s a halálát fulladás okozta. Kósáné erősen tagadja, hogy ő a gyermeket bántotta. A homályos ügyre a további nyomozás van hivatva világosságot deríteni.

A polgárőri szolgálat. Ma, kedden este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekciónak teljesíteni:

Sinkó Károly, Hirsch Oszkár, Sidó Lajos, Borbély József, Horváth László, Kovács György, Allesch József, Gumilár Kálmán, Tóth Ferenc, Ofenbeck Károly, Egry Gyula, Halász Ödön, Baki Sándor, Pint József, Kulcsár Boldizsár, Orbán János, Vellák Lajos, Godinek József,

Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

CIMRE ÜGYELNI TESSÉK! mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Póttól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadiemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Járványos és fertőző betegségek ellen legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye Forrásviz

a legkellemesebb ízű asztali és borvíz. Allandóan palackcserével kapható s így háztartásban a legolcsóbb.

Főelárustás Nagykanizsán:

Szabó Antal tészer és csemege kereskedésében. ::

Egy jókarban levő, használt **kerékpár** megvételekre kerestetik. Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Vasalónők és 1 háziszolga

felvétetnek **MAYER KÁROLY** ruhafestő és vegytisztítónál Nagykanizsa, Kölcsey-u. 19. Ugyanott 1 ápolónő is felvétetik. —

Naponta előadás

Uránia MOZGÓKÉP-PALOTA Rozgonyi-ut 4. Telefon 239

Augusztus 23—24. Hétfőn és kedden

A vérpad lépcsőjén

történelmi dráma 4 felvonásban.

Bernát tulórázik humoros. Svéd katonaság gyakorlatai természeti kép.

Előadások hétköznapokon 6 és 8 órakor, vasár- és ünnepnapon 3, 5, 7, 9 órakor.

Szeptember 1., 2., 3-án színre kerül

A REZERVISTA ÁLMA

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== »Antispora-Vita« ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az »Antispora-Vita« az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan lenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kiloja 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelánsítók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Eladó ingatlan

 egy jó vendéglővel.

A háborus viszonyok miatt sürgősen örökre eladó Szombathelyen a vasuti teherállomás mellett 3 utcára nyíló 1800 □-öl területű ingatlan (telep) egészben vagy csoportban, melynél egy rész vendéglő, kerthelyiség és tekepálya, egy rész ipartelep, műhely, raktár és lakásokkal, egy rész bekerített nyitott raktártelep. — Az eladás sürgőssége végett a vételárból 20% engedmény.

Értekezni lehet ugyanott

Párti teherpályaudvari vendéglősnél.

Hirdetések felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

Tisztelettel értesítem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi megihitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmegbízhatóbb beszerzési forrása a legelőkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jó hírű Lillom-vásznat, zsebkendőket és mindenemű fehérneműket. ::

A legfinomabb áruk!
A legmegbízhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

**MEGHODITOTTUK
A VILÁGOT!**

GEREBEN BÉLA ANDRÁSSY-UT 1

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata
Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcimtblák

hóval s kővel faerezés
márvány utazatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkényesebb
igényeket is kielégíti.
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal felszólításra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és ízléssel szállít.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz borítva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1:50 K.
Nyílttar és hirdetések megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41.   Kiadóhivatal 41.

A husdrágaság ellen. Tenyésszünk házinyulat!

A mind tűrhetlenebbé váló husdrágaság megoldására országszerte mind szélesebb körben terjed az az ötlet, mely szerint mind többen és többen tenyésztenek házinyulat. Ez az egyedüli mód arra, hogy a mindinkább veszedelmesebbé váló husinségen s a szerényebb viszonyok közt élő polgárság élelmézésén segítsünk.

A földmívelési minisztériumnak kellene most az egész országban szervezni ezt a mozgalmat, hogy a kiscgazdák, nagybirtokosok foglalkozzanak a házinyul tenyésztésével, melyből már két hónap múlva nagy mennyiséget lehetne piacra dobni, mert igen szapora állat. S emellett kevés igényű, ugyszólván minden költség nélkül felnevelhető, mert beéri az árokparton nőtt gazzal, lapuval, konyhahulladék és kenyérréjjel. A házinyul húsá igen élvezetes, hasonlatos a csirkéhez, tápláló tartalma pedig felülmulja az általánosan fogyasztott husokat. Legjobban szemléltethető ez ebből a kis összehasonlító vegyelmezés eredményéből: a sertés húsá 16, a borjúé 19,5, a marháé 20, a tyuké 23,5, a házinyul pedig 25% fehérnyét tartalmaz, tehát a legnagyobb tápláló erővel bír.

Húsá mellett szőrmeje is sikerrel értékesíthető s ha sikerülne a tenyésztést meghonosítani és általánossá tenni, ezekből a mellékterményekből körülbelül tíz millió korona maradna az országban. Ennyit adunk ki külföldről behozott s házinyul bőréből és szőréből készült szücsárúért.

Komoly és sürgős feladat hárul a felelős tényezőkre, hogy a napról-napra nehezebbé váló közélmezésén segítsenek. A marhaállomány és egyéb, az élmezést szolgáló állatfajok mennyisége lényegesen csökkent s míg ez újra pótolható lesz, esztendők mulnak el. Ezért kell gondoskodni olyan husfajtáról, mely a középosztály és a szerényebb viszonyok közt élő emberek táplálkozását kielégítse s erre legmegfelelőbb a házinyul nagyarányú tenyésztése. Ez van hivatva egyensúlyban tartani a huskeresletet és kínálatot, jobb táplálkozáshoz és egyben (a prémek révén) számottevő mellékjövedelemhez segíti a szegényebb néposztályt.

A községek és városok maguk is rendezhetnének be ilyen házinyul tenyészteteket. Aránylag kis területeken rengeteg házinyulat lehetne tenyésztetni s az élmezése sem okozna gondot, mert a nyul akár mivel beéri. Rövid idő alatt mindenütt százával lehetne a jó és izletes husú házinyulat árusítani s egészen

bizonyos, hogy ebben az inséges esztendőben az emberek kapva kapnának rajta.

Ha ez az akció sikerülne, ami csak kis jóakaraton mulik, akkor elérhetjük, hogy e forogteteges időben jó és olcsó táplálkozáshoz jutunk, ami a jövőd

létfenlartáshoz most fokozottabb mértékben szükséges, mint eddig. Erős nemzedék csak jó és egészséges táplálkozás útján fejlődhet. A mostani viszonyok közt még drágán sem táplálkozhatunk megfelelően. Ezért kell az olcsó és tápláló házinyul fogyasztást elősegíteni.

A VILÁGHÁBORÚ.

A Magyar Távirati Iroda és Híradó Est mai táviratai.

Szentpétervár veszélyben Beszüntették a hajózást.

Stockholm. A Szentpétervár kikötőbejáratát képező Kronstadti öbölben a hajóközlekedést az orosz tengerészeti hatóság beszüntette. Szentpétervárott kihirdették az ostromállapotot és a város periferiáin minden éjszaka fényoszorók dolgoznak, mert erősen aggodnak a németek légi támadásától. A városban emiatt csak a leggyébb világitást engedik meg. Az orosz főváros népe rettegve várja a tenger felől fenyegető német inváziót.

Breszt Litowszk körül szűkül az ostromgyűrű.

Sajtóhadiszállás. Az oroszországi harc-téren valamennyi osztrák-magyar és német sereg tegnap is újabb tért nyert. József Ferdinánd és Kövess tábornok hadseregei a BresztLitowszk—Bielosztok vonalától keletre szívósan védekező oroszokat a Lesnához verték vissza és ezzel offenzívánk közel jutott a BresztLitowszktól Minszken át Varsóba vezető vasúti vonalhoz, Breszt Litowszknak még egyetlen szabad vasútjához. A vártól délkeletre osztrák-magyar és német lovasság elfoglalta a kozini utat és ezzel ismét csökkent az oroszok nyugatról való menekülésének lehetősége. Itt operáló haderők már eddig is nagy tömeg orosz beleszorítottak az erdők és mocsarak zónájába, mely az orosz haderőt két részre osztja, ugymint a BresztLitowszktól északra és délre elhelyezett seregekre.

A besszarábiai határon nagy események készülnek.

Bukarest. Három nap óta az oroszok Besszarábiában rendkívüli intézkedéseket foganatosítanak. A polgári személyszállító vonatok forgalmát a minimumra korlátozták és a lefüggönyözött vonatokat az utasoknak utközben sehol egy percre nem szabad elhagyniok. Az összes jelek szerint Bukovina táján az oroszok igen nagy előkészületeket tesznek valami nagyobb szabású katonai akcióra.

kat az utasoknak utközben sehol egy percre nem szabad elhagyniok. Az összes jelek szerint Bukovina táján az oroszok igen nagy előkészületeket tesznek valami nagyobb szabású katonai akcióra.

Görögország az antant ellen lépett fel Szerbiában.

Szófia. A „Searának“ jelentik: A nist görög követ tegnapelőtt felkereste Pasicz szerb miniszterelnököt, akinek bejelentette, hogy ha Szerbia teljesíti az antant ultimátumában megszabott követeléseket, úgy a görög kormány érvényteleníti a Szerbia és Görögország között kötött szerződést. A görög követ kijelentette azt is, hogy kormányának meggyőződése szerint Szerbia érdekelne az felelne meg, ha Szerbia igyekezne külön békét kötni Ausztria-Magyarországgal.

Szerbia Bulgária ellen.

Szófia. A szerb sajtó két nap óta ismét igen ideges hangon tárgyalja a Bulgáriával kapcsolatos dolgokat. A szerb trónörökös és a szerb liga tagjai fegyverbe szólítják Bulgária ellen az egész szerb nemzetet.

Oroszország végső erőfeszítése.

A 18 évesek sorozása papl sealtséggel.

Brassó. A Brassói Lapoknak táviratozzák Bukarestből a román orosz határról kelt következő jelentést:

Tudvalevő dolog, hogy Oroszországban és Besszarábiában megkezdődött a 18 évesek ujoncozása. Hogy az ujoncozásra vonatkozó rendeletnek foganatja legyen, a papok bejárják a városokat, a falukat és a néphez intézett beszédekben rámutatnak azokra a nagy eseményekre, amelyek a birodalmakban történtek és hangsúlyozzák annak szükségességét, hogy minden fegyver fogható ember menjen a háza védelmére.

Hőfő jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadsintér: József Ferdinánd főherceg és Kövess gyalogsági tábornok csapatai szövetségünkkel együttesen az ellenséget folytonos harcok között a Lesna felé szorítják vissza. A még Brest-Litovsktól délnyugatra harcoló orosz csapatok ellenállása is megtört. Arz tábornok hadosztályai és a német csapatok az erdővezetig vetették őket vissza. Wlodawától északkeletre a német csapatok az ellenséget egyre mélyebben üldözik az erdők és a mocsarak területére. Puchalló tábornok lovassága a Koweltől Kobrin felé vezető ut mentén nyomul előre. Honvédhuszárak a Kowel—Brest-Litovsk vasútvonalon egy sáncokkal megerősített falut rohammal vettek be. Wladimir-Wolynskijtól a besszarábiai határig csend uralkodik.

Olasz hadsintér: A doberdói fensík szakaszon tegnap az ellenséges gyalogságot, amely magát Monte-dei-Sej-busi déli lejtőjén létszékelt be, tűzsergélnek kényszerítette, hogy állását sietve elhagyja. Harcvonalunk San-Martinótól nyugatra újra nehéz tűzsergél tűz alatt állott. Délután az olaszok itt újra támadtak, de mint tegnapelőtti előretörésük alkalmával is, védelmi vonalunk közelében utasítottuk vissza őket. A görzi és tolmelni hídfő előtt, valamint a Krn vidékén is aránylag csend uralkodik, ellenben Flitsch és Raibl előtt az ellenség folytatja élénkebb tevékenységét. A tiroli határvidéken többrendbeli harcok fejlődtek ki. Tegnap késő este az ellenséges gyalogság a lavaronei fensík északi szakasza ellen kezdett előnyomulni, de ma reggelre ezen támadás már vissza volt verve. A tonalei ut mentén mindkét oldalon hajnal óta több zászlóalj támad. A harc itt még tart. A tűzsergél harcok csaknem az egész tiroli harcvonalon tovább folynak. Hőfő altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyjóhadiszállás jelenté:

Nyugati hadsintér: A Vogézekben a Schratz-mánlen egy ellenséges támadást kézigranátokkal visszavertünk, Sondernachtól délnyugatra az augusztus 17-én elvesztett árkoknak egy részét visszafoglaltuk.

Keleti hadsintér: Hindenburg tábornagy hadcsoportja: A Njementől északra Birschi vidékén sikeres ütközetben 750 orosz elfogtunk. Eichorn vezérezredes hadserege győzelmesen harcolva tovább nyomult kelet felé. Itt 1850 orosz jutott hadifogságba és több géppuska esett zsákmányul. Scholtz tábornok hadserege elérte a Berezowkát, elfoglalta Knisznyt. Gallwitz tábornok hadserege a Sokoly—Bialistok közötti ut mentén kikényszerítette az átkelést a Narewen. E hadsereg 4500 orosz, köztük 18 tisztet ejtett foglyul és 9 géppuskát zsákmányolt. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Az ellenség tegnap az üldözést hiába igyekezett megállítani, megtámadtuk és a bialowieskai erdőbe üttük és több mint 1700 orosz fogtunk el. Mackensen tábornagy hadcsoportja: A hadcsoport a megvert ellenség nyomában közeledik a Lesna nyugati partján emelkedő magaslatokhoz. (Brest-Litovsktól északra.) Brest-Litovsk délnyugati arcvonala Dobrinkánál osztrák-magyar és német csapatok tegnap áttörték a vár előretolt állását. A Bug keleti partján Wlodawától északkeletre Linsingen tábornok hadseregének egyes részei harcolva nyomulnak észak felé.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Nagykanizsa téli tűzifájának biztosítása.

A békástói erdő soronkívüli fakitermelése.

A város felirata a földmívelési kormányhoz.

Saját tudósítónktól.

Nagykanizsa város lakosságának tízezeit hetek óta nagy gond aggasztja. honnan veszi a város népe a közelgő télre való tűzifáját. Közismertek azok a mizériák, amik Nagykanizsán az erdei fuvarok körül fenállanak, s amiken a legerélyesebb rendőrfőkapitányi intézkedés se tudott javítani. Hasztalan mondták ki ugyanis, hogy a becsehelyi erdőből Nagykanizsára egy öl fa beszállítása 26 koronánál többbe nem kerülhet, ezzel csak annyi eredményt ért el a hatóság, hogy most már egyáltalán nem akadt fuvaros (se Kiskanizsán, se egyebütt), aki hajlandó lett volna a becsehelyi erdőből fát behozni. Máshonnet pedig a környékbeli erdőüzemek jelenlegi állása mellett sehonnét nem kaphat Nagykanizsa város lakossága tűzifát. E reménytelen helyzet szülte általános megrökönyödés már-már tetőpontját érte el, midőn megjelent a földmívelésügyi miniszter közismert országos rendelete, melyből kitűnt, hogy a kanizsai tűzifamizériák országsszerte egyformán megvannak. A miniszteri rendelet igazi szociális érzékkel lehetőséget biztosított arra nézve, hogy a magyar városok és községek eltérhessenek a határukban fekvő erdők részére szigorúan megsabott üzemtervektől és a rendkívüli körülmények szabta lehetőségek között bármilyen módon gondoskodhassanak lakosságuknak téli tűzifával való ellátásáról. Követte ezt csakhamar a belügyminiszternek is hasonló tartalmu határozata, melyet a vármegyék útján az összes magyar városoknak és községeknek megküldtek.

Nagyot lélegzett fel Nagykanizsa város előljárósa, midőn a miniszteri rendelet hozzá megérkezett, mert nem csekély gondot okozott a kanizsai városházán, hogy mi lesz Nagykanizsa népének téli tűzifájával. Azt ugyanis még említeni is fölösleges, hogy a város minden egyes lakója a városi tanácstól várta a nagy probléma megoldását. A Nagykanizsa város tulajdonát képező erdőkben a rendes üzemterv szerint évente mintegy 800—1200 öl tűzifát szoktak termelni, amiből azonban a közönségre nem igen szokott jutni, mert ezt a mennyiséget felemésztette a városház, rendőrkapitányság és a kanizsai iskolák szükséglete. A fentebb vázolt miniszteri rendeletek azonban módot adnak a városnak arra, hogy a rendes termelési előirányzatot kívül is kitermelhessen megfelelő mennyiségű tűzifát.

A belügyminiszteri rendeletnek Nagykanizsára való érkezésével dr. Sabján Gyula polgármester szabadságáról hazatérőre Csigaházy Antal erdőmestert, akit a miniszteri rendeletnek megfelelő javaslat elkészítésére hívott fel. Az erdőmester a minap készült el javaslatával, melyben bennfoglaltatik egy, a földmívelésügyi miniszteriumhoz intézendő memorandum is. Az erdőmester javaslata az, hogy a város közönségében, a kitűnő karban lévő récsi országút mentén elterülő u. n. békástói erdőben 70 katasztrális holdnyi területen engedjék meg az évben a rendkívüli tűzifaszérés, ahonnet mintegy 1200 ölnyi tűzifa lenne az őszön át nyerhető. A javaslatot Csigaházy Antal erdőmester a városi tanácshoz terjesztette be, s annak részleteiből az alábbiakat közöljük:

Nagykanizsán a tűzifa árának őrjási emelkedését két körülmény idézte elő. És pedig:

részint a munkahiány folytán előállott általános készlethiány, részint a fuvar árak nagy emelkedése, aminek oka a vonóerőnek a hadviselés céljaira történt igénybevételeben rejlik. A vonóerő hiánya folytán távolabbi helyekről Nagykanizsára tűzifát vagy egyáltalán nem szállítanak, vagy csak horrifilis árak mellett. Hogy a szükségben tényleg segíteni lehessen, nagyobb és oly területet kell kérelmeznie a városnak kihasználásra, mely a városhoz való közelségénél és a városhoz vezető út jóságánál fogva a fuvarköltséget a lehetőségig csökkentli. Ezen követelménynek a tervezett terület, mely a gyepmesteri teleptől a nagyrécsi országútig terül el, a legjobban megfelel. A tulkihasználásra kért terület fatömege az üzemterv szerint holdanként 55 köbméter, összesen mintegy 3860 köbméter tesz ki, ami a feldolgozásnál múltán alkalmasnak mutatózó törzsek levonása után mintegy 2250 köbméter (1125 öl) tűzifának felel meg, mely mennyiség a rendes évi vágás területen termelendő tűzifával együtt a szükséglet fedezésére elégnak mutatkozik.

Nagykanizsa város tanácsa az erdőmesteri javaslatnak megfelelően szösz szerint az alábbi felirattal fordul a földmívelésügyi kormányhoz:

Nagyméltóságú Földmívelésügyi m. kir. Miniszterium!

Nagykanizsa város nevében legmélyebb tisztelettel alulirottak azon alázatos kéréssel fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy a fenyvedő tűzifaszükség elhárítása és az általános drágaság enyhítése céljából jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemtervekben az 1916. évre előirt vágás területeken kívül tulkihasználást engedélyezni méltóztassék, hogy a nyerendő tűzifával városunk szegényebb sorsú lakosságát méltányos áron tűzifával elláthassuk.

Környékünkön, honnet a város lakossága tűzifaszükségletét nagy részben fedezni szokta, már a múlt évben sok helyen elmaradt a tűzifakitermelés s ezen körülmény, valamint a vonós erőknek a hadviselés céljaira történt igénybevétele folytán előállott őrjási fuvaráremelkedés a tűzifa árát annyira felhajtotta, — maga a fuvar 40—50 korona ölenként, — hogy a fent említett cél elérése végett azon alázatos kérésünkkel fordulunk a nagyméltóságú miniszteriumhoz, méltóztassék megengedni, hogy a város tulajdonát képező felsőerdő D. üzemosztály 20. osztályában az üzemterv szerint az 1917—1928-ig terjedő években kihasználás alá kerülő 70/25 kat. hold területen levő faanyagot a jövő télen kitermelhessük.

A kihasználásra kért terület az üzemterv szerint 200 éves, 0.1 zárlatu, tulnyomó részben csak tűzifának alkalmas fölgállal van borítva 55 köbméter holdankénti fatömegeg. A terület a várostól 2—2.5 kilométernyire fekszik s a várossal jókarban tartott műút köli össze, miáltal a fuvarköltségeknek a normális magasságra való leszállása remélhető s a beszállítás eszközlése lehetővé válik, úgy hogy a tulkihasználásnak kegyes engedélyezése esetén városunknak tűzifával való ellátása biztosítva lesz.

A nagyméltóságú Miniszterium alázatos szolgál:

Nagykanizsa város közönsége nevében dr. Sabján Gyula polgármester s. k. — dr. Krátky István főjegyző s. k.

Ha a földmívelésügyi miniszter eleget tesz a város kérésének, — amihez, e közlemény elején foglaltakat tekintve, kétség nem fér, — úgy a városi tanács újabb megfelelő számú orosz foglyokat fog a legsürgősebben kérni

a pozsonyi katonai parancsnokságtól s azokkal végeztetik el a békástói erdő fakitermelését. Számításunk szerint egy hónapon belül mindezek a kérdések elintézését nyerhetjük és október elsejével megkezdődhet a békástói erdőben a nagy munka, mely nélkül valóban szomorú idők várnának Nagykanizsa város egész lakosságára.

HIREK.

Dr. Pollák Ernő — főorvos. A Verordnungsblatt közli, hogy őfelsége a napokban eszközölt nagyszámu katonatiszti előléptetések között dr. Pollák Ernő katonai szolgálatra berendelt nagykanizsai orvost főorvossá nevezte ki. Dr. Pollák Ernő néhány hét óta ismét Nagykanizsán működik, s ezért előléptetése ismerősei és paciensei körében kétszeres örömet kelt.

László Vilmos — felsőkereskedelmi iskolai előadó. Közöltük inár, hogy a nagykanizsai felsőkereskedelmi iskolának hosszú évtizedeken át való eredényidus működésben megöszült igazgatója, Bun Samu, az új tanévben lelép a katedrától és további pályáján az iskolának csak igazgatói teendőit látja el. A háboru nehéz napjaiban nincs mód és alkalom végleges új tanterv szerzésére — az intézetnek hadbavonult tanárait is az itthonmaradottak maguk pótolják, — viszont az intézet gyérszámu tanáira az igazgató tanterveinek terhére már nem lehet rájuk róni. Ezért az intézet igazgatósága felsőbb jóváhagyás után László Vilmost, a szünetelő nagykanizsai Mercur-gyár prokuristáját kérte fel Bun Samu tanterveinek ideiglenes előadására. László Vilmos vállalta a megbízást, mely szerint a könyvvitelt és a kereskedelmi levelezést mindhárom osztályban, a kereskedelmi ismereteket pedig az alsó osztályban fogja előadni. László Vilmos, az intézetnek egykori prematurus növendéke több jeles szakmunka szerzője, kinél megfelelőbb erőt a vázolt tanítási programra még a diplomás tanári körökben sem találhatott volna az intézet igazgatósága.

Emelkedőben a piaci uzsorások büntetése. Dr. Krátky István rendőrfőkapitányhelyettes, amióta rövid vakációja után ismét elfoglalta hivatalát, fokozott eréllyel látott hozzá a kanizsai piacon való rendteremtés munkájához. Egy hét óta ismét mintegy 30 piaci kínágsági ügyet tárgyalt le és látott el ítélettel a főkapitányhelyettes. Most már azonban nem a régi kis 5—10 koronás büntetések járják a rendőrbírói ítéletekben, hanem 20—30 koronák, sőt volt egy ügy, amelyben a kanizsai piac uzsorása, egy alkalmi mészkereskedő, nem kevesebb, mint 80 korona pénz-büntetésre ítéltetett. Csak ezzel a módszerrel remélhető, hogy azok a gyalázatoságok, amiket „a föld népe” a maga majdnem ingyen termő portékájával a városi népen naponta elkövet, végre mégis meg fognak szünni.

Kanizsai kislányok, akik a harctérre akartak menni. Az már nem is ujság, hogy 12—15 éves fiúk felkapaszkodnak egy-egy katonavonatra, s mennek a katonákkal valamelyik harctér felé mindaddig, míg valahol utközben egy csendőr észre nem veszi őket és kísérik vissza a kis Robinzonokat falujukba vagy városukba. Akárhány ilyen fiu akadt Nagykanizsán is, akik közül a legtöbbet még idejében visszazárolták, de néhánynek hollétéről még most sem tudnak semmit szüleik vagy hozzátartozóik. Tegnap azonban két igazai Amazon-hajlamu kanizsai kislányt szál-

litottak le Murakeresztúron egy katonavonatról, mellyel a lányok, — kiknek egyike 15, a másik pedig 16 éves, — az olasz harctérre akartak rándulni. A csáktornyai határrendőrök fedezték fel a két hősi hajlamu kanizsai lányt a katonavonaton, de hiábavaló volt rímánkodásuk és egy egész vasuti kocsira való (36) bakagyereknek minden protekciója, az irgalmatlan határrendőrök nem engedték valóra válni a furcsa bakfislátot és a lányokat a legközelebbi vonattal hozták haza Nagykanizsára szüleikhez, kik már aggodalmas órákat éltek át lányaik eltűnése miatt.

Tilos a harctérre utazás. A belügyminiszter ma Nagykanizsa városhoz érkezett leiratában ismételve felhívja a hatóságokat, hogy a harcvonalban levők hozzátartozóinak utazási igazolványokat ne adjanak, mert azokat a kormánybiztosok nem láttamozhatják. Hozzártartozóik látogatásáról le kell tenniük, mert szigorú tilalom folytán csak maguknak okoznak fölösleges fáradságot és költséget.

Kiadós betörőzsákmány. A zágrábi rendőrfőkapitányság értesítette a nagykanizsai rendőrfőkapitányságot, hogy ismeretlen tettesek Zágrábban Strugar Ferenc korcsmáros szekrényéből 20,000 korona összegű 20 és 10 koronás aranypénzt elloptak. Ilyen szép kis summa aranyat sikerült a kifosztott korcsmárosnak a háboru óta összegyűjtenie. A jó fogást csinált betörőknek egyelőre még hírükhamvuk sincsen.

A hadifoglyokat nem szabad megajándékozni. Illetékes helyről figyelmeztetik a közönséget, hogy a hadifoglyokat megajándékozni tilalmas. Küldjék el a frontban álló katonáknak a foglyoknak szánt ajándékokat, azok arra inkább rászolgáltak, mint ellenségeink katonái, akik ott pusztították a magyar vagyont, ahol ez módjukban volt.

A hátramaradottak és az orsz. hadsegélybizottság. Az orsz. hadsegélyző bizottsága első albizottsága legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a hadibélyegek eladásából képződő alap terhére, új segélyakciót indít. Ez a segély azokat fogja megilletni, akiket a harctéren elesett, sebesülésben, vagy betegségben elhalt katonák (tiszték is) tartottak el, de a törvényszerű államsegélyre igényt nem tarthatnak. A középiskolát, vagy ezzel egyértelmű tanintézetet végzett elhaltak minden 8 éven felüli hátramaradottja havi 60 K, minden 8 éven aluli hátramaradottja pedig 30 korona segélyt kaphat. A középiskolát nem végzett elhaltak hátramaradottainak segélye 30, illetve 15 korona. A segélyért folyamodók pontosan adják elő, hogy minő viszonyban álltak az elhaltak, közöljék a hátramaradottak pontos életkorát. Az adatok helyességét a városi, illetve községi hatósággal kell igazoltatni s utána a főispán terjeszti föl a folyamodványokat, megfelelő véleményezéssel.

A polgárőri szolgálat. Ma, csütörtökön este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción teljesíteni:

Csányi Elek, Metz József, Fischer Ignác, Schlossarek István, Varga Sándor, Steiner Fülöp, Ács Ignác, Czieber János, Szattler Jenő, Szűcs Ferenc, Mátyás István, Tóth István, Borbély József, Török József, Mankovics István, Zábó József, Sáfrán József, Horváth Ferenc.

Felelős szerkesztő: Gúrtlar István.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉK! mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutótól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látázerész új üzlete, ahol kítűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékazert és látazert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Naponta előadás

Uránia MOZÓKÉP-PALOTA
Rozgonyi-ut 4. Telefon 2M

Augusztus 25—26. szerda és csütörtök

Körpátok hősnője

aktuális epizód dráma 3 felvonásban.

Az „Ó” katonája katonai vigjáték 2 felvonásban. Az arab építészet csodája természeti kép. A ravasz szobalány humoros.

Előadások hétköznapokon 8 és 9 órakor,
vasár- és ünnepnapon 3, 5, 7, 9 órakor.

Szeptember 1., 2., 3-án szinre kerül

A REZERVISTA ÁLMA

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyit

BALATON-KERESZTÚRON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak s katonatiszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő

— mérsékelt árak! —

Kitűnő ellátást garantál

Széphelyi Kölmön abbáziai Pension-tulajd., főszakács.

Vasalónők és 1 háziszolga

felvétetnek MAYER KÁROLY
ruhafestő és vegytisztítónál
Nagykanizsa, Kölcsey-u. 19.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== »Antispora-Vita« ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az „Antispora-Vita” az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszi által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kiloja 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusitók

SCHWARZ & TAUBER

Magyarországi Nagykanizsa.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissítettem.

Raktáron tartok May és Hoifeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lilliom-vásznakot, zsebkendőket és minden-nemű fehérneműket. ::

== A legfinomabb áruk! ==

A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcimtblák

honi s külföldi faerezés
márvány utazatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főszóllításra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csongory-ut 7.

Sürgőnycim:

Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és izléssel szállít.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hozva 1 hóra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 hóra 1-50 K.
Nyilttér és hirdetések megállapított árak szerint.

Alapította:

Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Ostenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.

Telefon: Szerkesztőség 41.

Kiadóhivatal 41.

A háboru után.

A „Neue Züricher Zeitung“ írja:

A háboru egyik legnagyobb problémája az, hogy a monarkia jövődjé milyennek fog venni. Ausztria és Magyarország ellenségei a legkülönbözőbb rágalmakkal illetik a monarkiát és el akarták hitetni a világgal, hogy a monarkia föloszlás előtt áll, amikor a háboru kitört.

A mozgósítás első napjai hozták az első meglepetést az ántánt államai számára. Az osztrák-magyar vasutak nagy-szerűen dolgoztak, az élelmezés és felszerelés kitűnő volt és a lakosság lelkesedése határt nem ismert. A háboru első fázisát a limanovai csata zárta le, amely megtörte az orosz offenzívát. A hadikölcsön sikere is elsőrangú volt, úgy hogy a háboru első feléve a hatalmas tulerővel szemben tisztességes eredménnyel zárult.

Azután jött Przemysl eleste, amely fájdalmasan hatott, de nem törte meg sem a bizalmat, sem a kitartást. Csakhamar megfordult a kocka: a nagy kárpáti harc megdörölte az orosz tulerőt és a gorlicei áttörés óta diadal diadalt követ. A monarkia olyan hatalmas próbát állott ki, amely a világháboru egyik legnagyobb eseménye. A központi hatalmak elérték, hogy nem fog egyhamar olyan koalíció akadni, amely velük szemben háborut provokál. Kétségtelen, hogy a monarkia helyzete az európai egyensúlyban a háboru után igen kedvező lesz.

A Németországgal való szövetség éreztetni fogja a háboru után is jótékony hatását és bizonyos, hogy a monarkia politikája méltó lesz a nagy Andrassy politikájához. Éppen Andrassy teremtette meg az osztrák és magyar külpolitika alapvető irányait. Ennek a politikának Oroszország és a Balkán voltak a legfőbb tételei és épp itt fog a háboru után igen jelentékeny eltolódás mutatkozni.

A balkáni politikába új elemet Tisza István gróf miniszterelnök vitt be, aki megteremtette a Romániával való nemzetiségi megértés útját, ami az egész balkáni helyzetet lényegesen a monarkia javára billentette.

Más kérdés, hogy Oroszországgal miként fog alakulni a helyzet a béke után? Kérdés, hogy a pánszlávisztikus agitációk tovább tartanak-e vagy pedig a hódító politika helyébe a reorganizáló munka lép föl. Oroszország politikájától függ Németország és Ausztria-Magyarország magatartása, amelyek a győzelmes béke után sem fogják elmulasztani a közeledés tisztességes és praktikus alkalmait.

Annyi bizonyos, hogy Ausztria és Magyarország rengeteg vérrrel és áldozattal szerezte meg magának azt a jogot, hogy éljen és érintetlen legyen. Ez a nagy Svájc (t. i. Ausztria-Magyarország) épp úgy, mint a kisebb, igazolta

azt a tételt, hogy nemzetiségek, amelyek nyelvben, gondolkodásban és minőségben különböznek, egységes erővel állnak szembe azzal, aki közös hazájukat támadja. Ez a világháboru egyik legnagyobb tanulsága.

A VILÁGHÁBORU.

A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

Vilna végörái.

Stockholm. Szentpétervárról jelentik félhivatalosan, hogy Vilna kiürítése már befejeződött. A készletek elszállítása után az oroszok felrobbantották a város határában az összes vasutakat és gyárakat. A németek dacára az eléjük vetett nagy orosz erőknél, mind feltartoztathatatlannal közelednek Kovno felől Vilnához és már több ponton támadják a vilna-szentpétervári vasutat is. Az orosz hadvezetőség óriási erővel igyekszik feltartoztatni a németek előrenyomulását, de a siker legkisebb reménye sem biztatja ellentállásukat.

Békepropaganda Angliában

Sok százezres röpiratot terjesztenek.

Rotterdam. Egész Angliát elárasztotta egy nagy föltűnést keltő röpirat, mely igen alapos tárgyi indokkal a gyors békekötést sürgeti és kimutatja, hogy Anglia különben hamarosan tönkre fog menni. A röpirat meggyőző erővel mutat rá a világháboru azon kétségtelen tanulságára, hogy Németországot legyőzni nem lehet és ezért a háboru folytatása céltalan és csak a gyors békekötés mentheti meg Angliát a közgazdasági összeomlástól. A nagy hatást keltő röpirat az angol szigetországban sok százezer példányban terjed.

Cruppi a cárnál.

Oroszország a végső győzelemig kitart!

Koppenhága. Szentpétervárról jelentik: Miklós cár tegnap külön kihallgatáson fogadta a Balkánon keresztül ide érkezett volt francia külügyminisztert, Cruppi-t. A cár kijelentette Cruppi előtt, hogy Oroszországnak elhatározása a győzelemig folytatni a háborut és azt az üzenetét küldi általa Párisba, hogy Franciaország számíthat Oroszországnak a végső győzelemig való törhetetlen kitartására.

Nincs konfliktus.

az Egyesült Államokkal.

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti New-Yorkból, hogy az „Arabic“ elsüllyesztése körül Németország és az amerikai Egyesült Államok között támadt feszültség jelentékenyen csökkent és az Unio magatartására nézve a tényállás teljes tisztázásáig döntés nem fog történni. Egyébként a békés hajlam az Unioban mindinkább terjed. (Ami pedig a tényállást illeti, ma jelent meg a hiteles és pontos kimutatás arról, hogy a 12 amerikai polgárral elsüllyesztett angol hajóóriás, az „Arabic“, több mint 8000 láda patront és ágyulövedéket, 100-nál több autóbilit, 60 repülőgépet és mindenféle egyéb hadidugárnak mérhetetlen tömegét szállította Amerikából Anglia felé. A szerk.)

Románia

újbol elutasította az orosz ajánlatot.

Stockholm. A Ruskoje Slovo jelenti Bukarestből: Oroszország bukaresti követe, Poklevszki Koziel, a közelmúlt napokban újabb ajánlatot tett Romániának fegyveres közbelépése iránt, az ajánlatot azonban a román kormány ismét kategorikusan visszautasította.

A pusztuló Oroszország.

Hol lesz megállás?

Koppenhága. A szentpétervári Rjecs írja a következőket: Minden lépés, amit a német hadseregek az orosz birodalom területén még tesznek, csak növeli az ország szerencsétlenségét. Mindenki elé az a megoldhatatlan kérdés mered: hol lesz végre megállás és hogy a németek Oroszországnak még mely virágzó területeit fogják veszélyeztetni?

Hirek Szerbiából.

Szófia. Nisből jelentik, hogy a szerb szkupcsinát szeptember 28-ig elnapolták. — Románia nisi követe útján arra biztatja Szerbiát, hogy az antantköveteléseknek álljon ellent.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: Brest-Litovsk elesett. Arz tábornok magyar honvédsége tegnap bevette a vártól délnyugatra fekvő Kobylain falut, s ezzel áttörte a külső övezetet és hátba támadta a legközelebb fekvő erődöt. Nyugatgalíciai, sziléziai és északmorvaországi császári és királyi gyalogság egyidejűleg rohammal vette be az egyik Koroszcyn községtől délre fekvő erődöt. Német csapatok az északnyugati arcvonalon foglaltak el három erődöt és ma reggel megszállottuk a vasuti hidnál levő citadellát. Egyidejűleg a szövetségesek az ellenséget a Lesna folyó mögé és a Brest-Litovsktól délkeletre elterülő erdő és mocsár-övezetben visszazoritották és az ellenséget Koweltől északra üldöző lovasságunk Buscinnál és Wyzwa-nál orosz hátrvédeket ugratott szét. Keletgaliciában levő seregeknél nincs ujság.

Olasz hadszíntér: A görzi hídfő előtt csend uralkodik. A tenger melléki arcvonal más pontjain helyenkint heves tűzérési tűz volt. A lavaronei fensík északi szakasza elleni támadást, amelyről máig jelentettük, hogy visszavertük, erős ellenséges haderő intézte. Védműveinket előbb tíz napon át éjjel-nappal heves tűz alatt tartotta, majd több gyalogezred és alpini zászlóalj rohamot intézett állásaink ellen. Derék tiroll csapataink és lövészeink, a felső ausztriai lövészek és tűzérseink kiváló támogatása mellett minden rohamot visszavertek, s hajnalra virradóra az ellenség támadása végleg lejtört.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: A Champagneban Beau Sejourtól északra egy tegnapelőtti megszállott robbantási tölcserít francia támadásokkal szemben megtartottuk. Két ellenséges repülőraj tegnap a Saar-völgyében Saarlins felett és alatt bombákat dobott. Több személyt megölttek, többen megsebesültek, az anyagi kár jelentéktelen.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsapata: Baushnál és Schönbergnél, Mitautól délkeletre ütközetek fejlődtek. Olita előtt csapataink az ellenség előállásaihoz közelednek. Eichorn vezérezredes hadseregének részei szintén előnyomulnak kelet felé. Tovább délre a Bereszowka szakaszért harcolunk. Csapataink éle elérte Bialistokot. Gallwitz tábornok hadserege az ellenséget Bjelsktől északra és délkeletre az Orlánka szakaszról visszavetette. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsapata: A súlyosan megvert ellenség a Bialovieska erdőség belsejébe menekül. Mackensen tábornagy hadcsapata: Brest-Litovsk vára elesett. Mialatt tegnap délután Arz gyalogsági tábornok osztrák-magyar hadteste a nyugati arcvonal két erődjét kitzdelem után elfoglalta, a brandenburgi huszonkettedik tartalékhadtest az északnyugati front erődeit vette be rohammal és éjszaka behatolt a vármagvába, Erre az ellenség feladta a várat.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

CIMRE ÖGYELNI TESSÉK! mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadlemlék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszert és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

Levél Cseh-Kanizsáról.

Írja: Gács Demeter.

(Az uralkodó születésnapja. — Magyar lobogók tengere Pilsen utcáin. — A 48-ok ünnepe. — Deák kapitány ur ünnepi beszéde. — A tisztikar a rokkant 48-oknak.)

Pilsen, 1915. aug. 20.

Tehát mégsem *utólszo* a lanton, kedves Csicsám s ime, folytatom újra a csehkanizsai leveleket. Rövid megokolásnak ideiom, hogy a szuperviziten szabadságolás helyett az üdülőbe küldtek négy hétre. Azonban az sem lehetetlen, hogy sikerül ezt a négy hetet Kanizsán töltenem.

Pilsen teljesen megváltozott néhány nap alatt, alig lehet ráismerni. A lelkesedésnek és a rajongásnak valami forró ünnepe árasztotta el a várost. Ősz uralkodónk 85. születése napját valóban impozáns külsőségek között ünnepelte a város.

Csupa lobogó mindenütt, van olyan ház, amelyen harminc-negyven kisebb, nagyobb zászló hirdeti a monarchia nagy ünnepét. A fekete-sárga birodalmi s a fehér-piros cseh lobogó mellett nagy számban lengeti a szél a mi trikolórijainkat is. Különösen a németek díszítették sok piros-fehér-zöld lobogóval házaikat, hogy ezzel is demonstrálják meleg, testvéri rokonérzésüket irányunkban.

Az élénk piros-fehér-zöld néhol valósággal elnyomja a színtelenebb fekete-sárgát s ilyenkor már majdnem azt lehet hinni, hogy valami parázs, hazai követválasztáson vagyunk, — annyi a zászló. Csak épen az éljenző föliratok és a mindenütt láballankodó kortések hiányoznak, ami nem is baj.

Természetesen a negyvennyolcasok is méltóan megünnepelték a király születésnapját. 17-én este a zsidóhitűek részére hálaadó istentiszteletet tartottak az impozáns szépségű zsinagógában, amely emlékeztet egy kissé a pesti Dohány-utcai templomra, 18-án délelőtt pedig nagyszabású táborimise keretében tisztelgett az ezred. A város ünnepéből is hatalmasan kivették részüket a derék 48-asok, különösen pompás zenekarunk, amely a kitűnő *Wirnitzer* karmester vezetésével és becsülésével. Erről azonban majd alább.

Az ezred ünnepségének legkimagaslóbb pontja az a gyújtó-hatású, férfias lendületű beszéd volt, amelyet *Deák* Péter kapitány ur tartott a legénységnek, a kaszárnya előtti gyakorlóterén. Beszédében, amelyet leirhatatlan meghatottsággal hallgattak végig, beszámolt arról a nemeslelkű alapítványról, amelyet az ezred tisztikara ajánlott föl a rokkant negyvennyolcasok részére, hogy a nagy ünnep alkalmából így adjon kifejezést az ősz király iránti mérteletlen hódolatának és fölemelő áldozatkészségének. Sokan, akik rideg szökkebiltséggel őrzik otthon a pénzeszsákjaikat, példát vehetnének nagyszerű tisztjeinkről.

A tágas gyakorlóterén hatalmas oszlopokban állott föl délután két órakor a legénység. A tér oldalán nagyszámu polgári közönség gyűlt össze, hogy az érdekes ünnepségnek szem és fültanuja lehessen.

Pontosan két órakor *Deák* Péter kapitány ur több tiszt kíséretében a front elé lépett. A katonák merev tisztelgéssel fogadták szeretett századosukat. Miután elhangzott a „pihenj” vezényszó, *Deák* kapitány messze-hallható, érces hangon, erőteljes gesztusokkal kezdett beszélni. Minden mozdulata, hangjának minden rezdülése ékesszólóan tett valómást arról a bálványozó szeretetről, amellyel

a nagy *Deák* unokaöccse, ennek a pompás és ragyogó magyarságu családnak a sarjadéka a nyolcvanöt éves király fenséges alakjára tekint. A monotonán rövid, de annál tartalmasabb beszédet az alábbiakban közlöm.

— Katonák!

Ide figyeljete!

Dicsőségesen uralkodó ősz királyunk nyolcvanötödik születése napját ünnepli ma Magyarország harcos; hű népe és a monarchia minden lakója. A legszentebb ünnepünk ez ma nekünk. Hűségess szeretettel fordulunk ma mindannyian ősz uralkodónk annyi csapással sujtott nemes alakja felé és örömteljesen adunk háliát a Gondviselésnek, hogy egészségesen és fegyvereinek diadalánál ülheti meg születésének 85. évfordulóját.

(Ezután az ünnep fontosságát és fölemelő jelentőségét világította meg néhány tömör mondatban, majd az uralkodó nemes alakját rajzolta meg lelkes, odaadó szavakkal. Majd a következőképen folytatta:)

— Katonák!

Zászlóaljunk tisztikara nemes áldozatkészséggel egy 2000 koronás alapítványt tett a sebesülések folytán megrokkant és munkaképtelenné lett 48-ok részére. Ezt az összeget gyümölcsözőleg takarékpénztárba helyezzük s minden évben egy olyan negyvennyolcast jutalmazunk meg belőle, aki a harctéren megsebesülven vagy megbetegedven, munkaképtelen lett. Lehetetlen, hogy ti, akik annyiszor tettetek tanúságot nemes telketekről, érzéketlenül maradjatok e magas céllal szemben. Indítsatok gyűjtést rokkant, hős bajtársaitok segélyezésére, hogy minél nagyobbra növekedjék az az összeg, amit nekik szántunk. Azt üzenni nektek az ezredes ur, hogy minden fillért örömmel és köszönettel fogadunk a szent célra. Tartsa mindenki kötelességének, hogy tehetségéhez mérten hozzájáruljon ehhez a nemescélú gyűjtéshez!

Bajtársak!

Egy éve mult most augusztusban, hogy szemben állunk az egész világgal, amely ádáz gyűlölettel tört ősi jogaink és nemzeti létünk ellen. Egy év óta állunk fegyverben az ellenség dühös tengere előtt. Fialtal és öreg, apa és fiu egyforma lelkesedéssel sietett győzelmes lobogóink alá, mintahogy hajdan, amikor körül hordották a véres kardot az országban, lelkesen sereglett a nemzet színe-virága a király zászlaja alá. A haza még sohasem volt olyan veszélyben, mint ma, de a nemzet méltónak mutatta magát őseihez.

A magyarnak legszentebb és legszebb értéke volt mindig az a rajongó szeretet és hódolat, amellyel fölkezt uralkodója, a Szent István koronáját viselő király felé fordult. Ősz királyunk, aki ma lett nyolcvanöt éves, változatlan, forró szeretettel tekint hű magyarjaira és elvárja tőletek, hogy ha kell, életeteket áldozzátok a haza üdvéért és boldogságáért. Szerencsénk és igazságunk csillaga most emelkedett a legmagasabbra. Ádáz ellenségeink üldözött vad módjára menekülnek mindenütt előttünk. Ősz királyunk szemei diadalmasan lengő lobogóinkon pihennek meg mindenütt, ahová pillantanak. És e percben lelkes, szerető szívvel kérjük a világot kormányzó Uristent, hogy tartsa meg minél számosabb esztendőknél át jó, öreg királyunkat, a mi boldogságunkra, erőben egészségben és koszoruzza minél több diadallal ősz homlokát. Ófelsége, első Ferencz József király sokáig éljen!

Levett sapkáját az égre emelve, háromszor éljont kiáltott.

Lehetetlen leírni azt a lelkes, hegyeketrendítő riadalt, ami e szavakat követte. Magam is ott állok, lengetem a sipkám és éljenek, valami névtelen láz kapott meg és kerített a hatalmába. A polgári nézőközlenség is lelkesen kiabál és ujjong. Nem érti, hogy miről van szó, de a mámoros hangok, a lendületes gesztusok minden szónál ékebben beszélnek.
(Folyt. köv.)

HIREK.

Lusztig Dezső harmadik vitézségi kitüntetése. *Lusztig Dezső*, 48. gyalogezredbeli hadnagy, aki teljes egyévi szakadatlan harc után a közelmúltban néhány heli vakációt töltött Nagykanizsán, mint annak idején közöltük, a tartalékos tiszték által elérhető legmagasabb kitüntetést, a katonai érdemkeresztet és a II. osztályu vitézségi érmet szerezte meg hősi teljesítményeivel. Most arról érkezett hivatalos értesítés, hogy Lusztig Dezső harmadik kitüntetést is szerzett és pedig öfelsege legfelső elismerését és az azzal járó *Signum laudis* felirású érmet.

Zenés takarodó Bresztltowazk elfoglalásának öröme. Jelentőségben Varsó és Iwagorod várainak elestével ér fel az a pazar eredmény, amit tegnap délután hozott hírül a táviró: a bugmenti félelmetes orosz erősségnek, Breszt-Litowszknak hős hadseregeink kezére való jutása. Ha volt ok Varsó és Iwagorod elfoglalását nagy örömmámorban zeneszóval, kivilágítással ünnepelni, úgy legalább annyi értelme van annak, hogy Breszt-Litowszki elfoglalásának öröme kigyuljanak a kettős birodalomban az örömlázak. Bizonyosága ennek az, hogy ma estére Nagykanizsa város katonai parancsnoksága kezdeményezett ünnepet. Zenés takarodót tart ma este ismét a nagykanizsai 12-ös Landwehrezred zenekara, amelyet a katonák lampionos menete fog kísérni. A város lakosságát ezuton hívjuk fel, hogy a mai estél minden eszközzel segítsen minél impozánsabbá tenni. Főleg amerre a lampionos menet vonulni fog, azokban az utcákban világítsák ki az ablakokat és lobogózzák fel a házakat. A katonazenekar és a felvonulás a közös laktanyából fog elindulni és a Csengery-, Kisfaludy- és Kazinczy-utcákon át a Főtérre vonul, ahol a városház előtt tartandó szerenádnál a Főuton és Eötvös-téren át a Petőli-utra indulnak az ünneplők, majd a József főherceg uton keresztül a honvéd laktanya előtt elvonulva a közös laktanyába térnek vissza. A takarodó után fél 10 órakor a *Centrál-küvéházban* a Központi Jóléti Iroda hadsegélyző céljaira katonahangverseny kezdődik, amit a zenekar holnap hangversenye helyett fog tartani.

Nyugdíjba vonuló zalamegyei igazgatók. A zalamegyei tanügynek két érdemes és nagy eredményű pályára visszatekintő utörője vonul nyugdíjba a szeptember hóval kezdődő új tanévben. *Schmidt József*, a zalaegerszegi állami felsőkereskedelmi iskola igazgatója az egyik, aki 40 éven át szolgálta a magyar közoktatás ügyét. Az egerszegi intézetnek megalapítása óta vezetője volt és Zalamegyének a kereskedelmi pályán működő több ezer szülőtte hálával gondol *Schmidt József*-nek, az ideális tanárnak, jeles egyéniségére. — A másik nyugdíjba vonuló *Muray Lajos*, a keszthelyi elemi iskolának hosszú éveken át volt tanítója és igazgatója, aki megrendült egészsége miatt hagyja el a katedrát. Az egerszegi állami felsőkereskedelmi iskola

igazgatásával *Kiss Lajos* ottani tanárt bizta meg a miniszter, a keszthelyi elemi iskola élére pedig *Vaszary Kálmán* tanítót helyezte a keszthelyi iskolaszék.

Nincs kolera Nagykanizsán. Mult pénteken mint közöltük, egy Nagykanizsán áthaladó katonavonatról koleragyanus tünetek miatt leszállítottak egy köztüzért, kit utitársaival együtt a járványkórházba, illetőleg az amellé épített megfigyelő barakkba vittek. Másnap felküldték a beteg katona váladékait a pozsonyi bakteriológiai intézetnek, de már akkor a külső orvosi szemle is körülbelül konstataálta, hogy a tüzer nem kolerás. Mindazonáltal meg kellett várni a bakteriológiai vizsgálat eredményét. Az erről szóló távirat tegnap érkezett meg Nagykanizsára, mely szerint a vizsgálat eredménye negatív, vagyis nem találtak kolerabacillust a tüzer váladékában. A távirati jelentésre dr. *Goda Lipót* városi orvos a koleragyanus tüzért, aki még mindig influenzás, átszállította a katonai üdülőtelepre, utitársait pedig nyomban szabadon bocsátotta és azok már utaznak is útegük után a harctér felé.

Pótdíjmentes badlbiztosítás. A 43—50 éves B osztályu népfelkelők minden pótdíj nélkül a háborura azonnal érvényes életbiztosításokat köthetnek az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál. Felvilágosítást ad ezen társaság nagykanizsai főügynöksége (Iroda: a társasági palotában).

Éz Izr. Istentiszteletek. Az izraelita templomban a péntekesti istentisztelet f. hó 27-étől kezdve további intézkedésig d. u. fél 7 órakor fog kezdődni.

Orosz foglyok a badacsonyi bazaltbányában. A mindegyre növekedő minden fajtájú munkáshány pótlására mind nagyobb mértékben alkalmazzák az orosz hadifoglyokat. Legutóbb a badacsonyi bazaltbánya részvénytársaság erősen megcsappant munkáslétszámát egészítették ki 30 orosz hadifogollyal, akiket a honvédelmi miniszter utalt ki. A balatonparti kőbányában, mint Badacsonyról közlik velünk, igen jól beváltak az oroszok, akiknek munkájával teljes üzemben lehet tartani a vállalatot.

Felelős szerkesztő: *Gürtler István*.

Több évi irodai gyakorlat-
tal bíró komoly kisasszony
állást keres

Önálló munkaerő. — Címet
a kiadónivalat továbbít.

Járványos és fertőző betegségek ellen
legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tettye-Forrásvíz

a legkellemebb ízű asztali és borvíz.

Állandóan palackcserével kapható
s így háztartásban a legolcsóbb.

Pótdíjmentes Nagykanizsán:

Szabó Antal írszer és csemege
kereskedésében. ::

Naponta előadás

Uránia MOZÓKÉP-PALOTA
Rosgonyi-ut 4. Telefon 259

Augusztus 27-én pénteken szinre kerül

Swift a mesterdetektív

bűnügyi dráma 3 felvonásban.

Perozzi karneválja vigjáték. Titi szórakozik humoros. Csalódás amerikai dráma. Jegesmedve vadászat term. felv.

Előadások hétköznapokon 6 és 9 órakor,
vasár- és ünnepnapon 3, 5, 7, 9 órakor.

Szeptember 1., 2., 3-án szinre kerül

'A REZERVISTA ÁLMA'

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyit

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak s katonalásztelkek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő

— mérsékelt árak! —

Kitűnő ellátást garantál

Széphelyi Kálmán abbáziai Pension-
tulajd., főszakács.

Vasalónők és 1 háziszolga

felvétetnek **MAYER KÁROLY**
ruhafestő és vegytisztítónál
Nagykanizsa, Kölcsey-u. 19.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== »Antispora-Vita« ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az »Antispora-Vita« az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett buzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kiloja 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusítók

SCHWARZ & TAUBER

Nagykereskedők Nagykanizsán.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hitt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérenemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lilliom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehéreneműeket. ::

==== A legfinomabb áru! ====
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

==== Ieslő vállalata ====

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimtblák

boni s külföldi faerezés
márvány utazatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal fűlszólításra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:

Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és ízléssel szállit.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 Hírtér Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyitltér és áldetésre megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41.   Kiadóhivatal 41.

Feldult tűzhelyeinkért!

Magyarország vármegyéihez, városaihoz és tehetős társadalmához szólunk. Mindazokhoz, akiket megkímélt a világháboru pusztító forrataga, akik bár megfeszült idegzettel, de mégis távol minden veszedelemtől, dolgozhattak önmaguknak, kedveseiknek.

A nagy magyar Alföld, a Dunántul már be volt vetve, a gyárakban folyt a hasznos hozó munka, az üzletember megkötötte az üzletét, míg a Kárpátokban élethalálharc dult, hogy minden élet, minden munka, minden üzlet, minden család minden otthona a miénk marad-e?

A magyar katona és nagy szövetségesünk világraszóló ereje visszavetették az ellenséget. Lengyelországot felszabadítottuk, bent Oroszország szívében kergetjük már az orosz. Az erdő, mely „őseinket felhozá Kárpát szent bérére“, meg is tartotta halálmegevető hősiességgel a Kárpátokat és vele Magyarországot: az Alföldet, a kincses Erdélyt, a televény Bánátot és gyümölcsös Dunántulit.

Miénk a győzelem; — óh, de milyen lehetett volna a pusztulás, ha a győzelem is ennyibe került. Községek, falvak mentek tönkre százszámra a Kárpátokban, a kis helységek lakóinak nincs lakóhelye, a tűzhely üszkös téglahalom és hamu lett. Gránátok furták át az ereszt, ahol máskor a fecske fészkel, tűz égette fel a gerendát, ahol aranyfényben csillogó kukoricásor mesélte eddig, hogy élet, béke, nyugalom volt.

A Kárpátok népe egész Magyarországra ért szenvedett: a Kárpátok falvai azért pusztultak el, hogy Magyarország megmaradjon. Sárosme gyében 20, Zemplénben 20, Ungme gyében 5 község és falu pusztult el teljesen, töméntelen ezenkívül a községek és falvak száma, amelyek részben szenvedtek. Több mint 5.000 ház semmisült meg. Nincs igavonó állat, nincs marha, nincs baromfi, mindent elhajtott, elpusztított az orosz. A mezőt nem lehet felszántani, a földet bevetni, a gyermeket iskoláztatni.

Siessünk az érettünk szenvedő Kárpátok segítségére.

Az állam megtette, amit tehetett, gondoskodott arról is, hogy a feldult tűzhelyek felépüljenek. De Magyarországnak, a magyar vármegyéknek, városoknak és társadalomnak nem lehet közömbös, hogy miként épülnek újra a Kárpátok falvai.

Szegény és elhagyott volt eddig ez a vidék, kulturája elmaradt; a hála érzete, a magyarság szeretete és kegyelme kötelességgé teszi, hogy gondoskodjunk róla, hogy többé ne legyen szegény, elhagyott és kulturátlan.

Mindnyájunk közös, szent kötelessége az, hogy így történjék.

Ezért alakult meg a Háboruban Feldult Tűzhelyeket Ujrafelépítő Országos Bizottság (Budapest-Képviselőház), amely Magyarország gazdasági, technikai és művészi legjobb erőinek bevonásával, a hatalmas magyar sajtó támogatásával akarja célját megoldani.

Ezért fordulunk Magyarorszá vármegyéihez, városaihoz és tehetős társadalmához, hogy segítsenek munkánkban, lássanak el termékenyítő gondolatokkal és pénzzel, hogy leróhassuk hálánkat a Kárpátok népe iránt és vigyük egy fokkal előbbre a kultúra útján.

A szív szeretetével, a gondolkodás bölcsességével lehet ezt elérni.

A szeretet és gondolkodás vezet ahhoz, hogy pénz, pénz és pénz szükséges ehhez a munkához.

A Kárpátokban elveszett kedveseinek és szívének épít emléket, aki a Kárpátok népét segíti.

Ha azok a vármegyék, azok a városok és az a társadalom, amelyet megkímélt, sőt üzlethez juttatott a háboru, engedelmeskednek a szív és ész szavának, a Kárpátok elpusztult vidéke szebb, jobb és magyar lesz.

Budapest-Képviselőház, 1915. Szent István király napján.

A Háboruban Feldult Tűzhelyeket Ujrafelépítő Országos Bizottság:

Gróf Khuen-Héderváry Károly v. b. t. t.,
elnök.

Gróf Andrássy Gyula v. b. t. t., Gróf Apponyi Albert v. b. t. t., Berzeviczy Albert v. b. t. t., Gróf Zichy Aladár v. b. t. t., Pekár Gyula orsz. képvis., alpinőkök.

A VILÁGHÁBORU.

A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai.

Döntés küszöbén.

Északon dől el a világháboru.

Stockholm. Az »Aftenposten« katonai munkatársa nagy szakavatottsággal megírt cikkben a svéd katonai köröknek azt a meggyőződését fejt ki, hogy a központi hatalmak végső győzelmét Hindenburg készülő ofenzívája fogja meghozni. Nikolajevics nagyherceg, az orosz generalisszimusz is tudja, hogy a döntés északon lesz s ezért a német és osztrák-magyar hadvezetőségnek erre irányuló taktikáját kétségbeesett erőfeszítésekkel megdönteni igyekszik. Erről azonban már a nagyherceg lekéselt, mert az mert az észak felé utban levő osztrák-magyar csapatokkal provokálják ki a döntést, mely már nem várthat soká magára.

Olasz csapatszállítás a Dardanellákhoz és Északafrikába.

Luganó. A délolaszországi Tarantó kikötőjéből tegnap 112 szállítóhajó indult el zsufolva olasz csapatokkal, melyeket a Dardanellákhoz vittek. A csapatszállító hajókat 12 hadihajó kísérte. Az elindulás előtt a csapatokhoz az olasz flotta főparancsnoka, az Asztai herceg beszédet intézett.

Athén. Brindisi kikötőjében a napokban 30.000 főnyi olasz katonaságot hajóztak be, kiket Északafrikába, Tripoliszba szállítottak.

Szerbia enged

Pasics szabad kezet nyert.

Szófia. Félhivatalosan jelenti Nisből a „Szamuprava“, hogy a Sándor trónörökös elnöklete alatti szerb koronatanács Pasics miniszterelnöknek szabad kezet enged arra nézve, hogy az antant demarszában foglalt követeléseket teljesítse.

A török-bolgár megegyezés.

Szófia. A török—bolgár tárgyalások végleg befejeződtek, a létrejött megegyezés aláírását azonban későbbre halasztották. Ennek oka az, hogy Bulgária és Szerbia között még tárgyalások vannak folyamatban, amiknek befejeztéig az aláírást pusztán udvariasságból elhalasztották.

A Dardanelláknál csüggednek a szövetségesek.

Konstantinápoly. A Gallipoli félszigeten folyó harcokban az utóbbi időben ismét borzalmas veszteségek érték az angol-francia szövetségeseket. Augusztus 8-ika óta 780 létszám esett el. A Dardanelláknál hadifogságba került angolok és franciák elbeszélése szerint a partraszállított csapatok között vérhasjárvány dühöng. Az itteni állandó kudarcok és az általános harctéri helyzet miatt nagy az elkedvetlenedés az ostromló seregekben, melyek minden

egyes emberében az a meggyőződés él, hogy a németek előbb elfoglalják Páris, mint ők Konstantinápolyt.

Béketervek.

Amsterdam. A német békepart elhatározta, hogy monstre-deputációval arra kéri fet Vilma hollandi királynőt, hogy az összes semleges államok meghívásával kezdeményezzen békepropagandát Vilma királynő hír szerint vállalkozni fog erre a szerepre.

Stockholm. Párisból jelentik, hogy a francia főváros politikai köreiből elterjedt hírek szerint a jövő héten Bernben (Svájcban) békekongresszus lesz.

Repülőtmadások Lemberg környékén.

Lemberg. A Bug melletti orosz front-ról gyakran érkeznek Lemberg környékére ellenséges repülőgépek, melyekről számos bombát dobtak már le. A repülőök a jelek szerint a mezői munkák megzavarására törekednek.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: A Brest Litovsknál megvert orosz seregek a Minsk felé vezető vasút mindkét oldalán teljes visszavonulásban vannak. József Ferdinánd főherceg csapatai tegnap délelőtt a Lesna partján a lángban álló Kamienc-Litovsk városán vonultak át. Német csapatok nyugatról és délről Kobrin irányában folytatják az üldözést. Kowelnél, Wladimir Wolynskijnél és Keletgaliciában nincs ujság.

Olasz hadszíntér: Az olasz hadszíntéren tegnap csak Flitsch körül voltak némi jelentőséggel bíró harcok. Csapatunk itt a völgyet védő hadállásai ellen intézett ellenséges támadást vertek vissza. Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagytőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: A Champagneban és a Maas magaslatokon francia sáncépítéseket szétrobbantottunk. A Vogézekben egy gyenge francia előretörési könnyen visszavertünk.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadserege: Bauszknál, Schönbergnél a Mitautól délkeletre és Kownótól keletre elterülő vidéken az ütközetek tovább tartanak. Kétezernegyszázötven orosz elfogtunk, négy ágyút és három géppuskát zsákmányoltunk. Kownótól délkeletre az ellenséget megvertük. Ollta várat, melyet az oroszok kitűrtettek, megszálltunk. Tovább délre német csapatok a Njemen irányában előnyomulóban vannak. Az átkelést a Berezowka-szakaszon Ossowietól keletre kiküzdöttük. Az üldözés az egész arcvonalon a Berezowka melletti Schowola és Bialowieska erdő közti folyópartban van. Gallwitz tábornok hadserege augusztus huszonegödikén és huszonhatodikán három-ezeröttszáz orosz elfogott és öt géppuskát zsákmányolt. Lipót bajor herceg tábornagy hadserege: A hadsereget üldözi az ellenséget. Jobbszárnya a Lesna-Prava szakaszon Kamienc-Litovsktól északkeletre az átkelésért harcol. Mackensen tábornagy hadserege: Csapatunk Brest-Litovsktól északkeletre az ellenséget a Rita-szakasz mögé verték vissza.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Levél Cseh-Kanizsáról.

Írta: Gács Demeter.

II.

(Szent István napja. — A Rákóczi-Induló. — A himnusz diadala. — A király arcképe. — A megbolondult cseh lányok. — Zalai civilek Pilsenben. — Révész Pall emlékezete.)

Pilsen, 1915. aug. 20.

Lelkesedni Pilsenben is tudnak. Előző este gigászi tömeg tolongott a ragyogóanivilágított, föllobogó utcákon. Minden második, harmadik ház előtt és a kirakatokban a király fehér mellszobra. A katonazenekarok este nyolctól éjfélig járták az utcákat, valóságos őrvirágzó tömeggel kísérve mindenütt. Felejthetetlen este volt. A Fő-téren, a városháza előtt adtak egymásnak találkozót a zenekarok, kilenc óra felé. Egymásután hangzott föl a Gotterhalte és a Himnusz, amelyet ujabban egy rendelet teljesen egyenjogúsított az osztrák néphimnusszal. Ahol egy császári és királyi zenekar a Gotterhaltet játsza, utána azonnal a Himnusra kell zendíteni. Válozott idők jele.

S mikor a zenekarok elindultak, fölzendült a Rákóczi gyújtó indulója. Pilsenben, egy birodalmi, osztrák város főterén, Mennyit tud mondani a zene... A vérpezsdítő nagyszerű akkordokban a megbékélt, rodostól remete és a Habsburgok szoritottak kezét. Zugva harsog ezernyi torokból:

Magyarok Istene

Rontsd az ellen hadát!

Kurucok unokái most együtt harcolnak a labanc-sarjakkal és megértő szimpátia láncolja össze a sziveket. Ezért érdemes volt Pilsenbe jönni.

Allig józanodtunk ki az egyik ünnepből, következett a másik. Szent István nagy királyunk napját ünnepeltük.

Kora délelőtt ünnepi misét celebráltak a négyszögbe állított ezred előtt, a kaszárnya melletti gyakorlóterén. Az ünnepélyen, amelyet még jelentősebbé tett az a körülmény, hogy ekkor esküdött föl a harctérre Induló menet-zászlóalj is, az egész tisztikar megjelent Koch ezredes ur vezényletével. Pozsonyból elhozatták az ezred dicsőséges, sok vihart látott lobogóját is erre az alkalomra. A legénység egy része új, zöld uniformist kapott, amely vetekedik kiválóságára a régi csukaszürkével. Különösen pompásak a nadrágok, amelyekből a testhez álló szabás teljesen eltűnt és a sapkák, amelyekben egy kedves ujjítás tűnik szembe a zöld tölgylevelek és kacércsokrocskák mellett. Minden sapkán keskeny piros-fehérszöld szalag van „2-szer, 3-szor vagy 4-szer a harctérre” nyomatással. Ebben a zászlóaljban ugyanis senki sincsen, aki legalább egyszer ne járt volna a harctéren. Nagyszerű legénység.

A király születés napja persze menázi szempontjából is örömnapija volt a derék legénységnek. A pompás ebéd mellé számtalan hordó pompás, pilseni sört ütöttek csapra. Volt is vigasság egész nap a kaszárnyában.

De van egy kis bánat is, amit viszont a pilseni lányok okoztak, pontosabban: a pilseni cseh lányok. Egy részük ugyanis, — a jó ég tudja, mi ütött hozzájuk? — egyebet alapított és elhatározta, hogy bojkottálják a magyar fegyvereket. Odahaza valószínűleg kellemesebben lepi meg ez a hír az asszonyokat, mint itt a magyar fiukat. Valahogy azonban mi is túléljük ezt a nagy csapást, annál

is inkább, mert az egyetben nagyrészt olyan nők szerepelnek, akik eddig is „untauglich”-ok voltak. Ami némi magyarázatot, nyújt arra, hogy mi hajtotta erre a különösen elhatározásra a szóban forgó hölgyeket. Hiszen már a jó Aesopus is tudta, hogy a róka csak azt a szőlőt bélyegzi éretlennek, amelyet nem tud elérni.

Mostanában civil emberek csoportjából is sürün üti meg a fülünket magyar szó. Igaz, hogy a Skoda-műveknek több száz magyar alkalmazottja él a családjával Pilsenben, de ezek csak nagyrészt beszélnek magyarul. A magyar civileket a katonai kötelezettség hozta Pilsenbe. A napokban ugyanis nagy tömeg 36—38 éves hajdani untauglich vonult be az ezredhez. Nemsokára ezek is kiképzett, derék katonák lesznek.

De jöhetnek akár mennyien, szívünkben nem tudják pótolni azokat, akiket elvesztettünk s a fájdalmas seb sokáig ég bennünk. Gyászuk van Pilsenben is a kanizsaiaknak, amióta megtudtuk, hogy Révész Pallt Zalescykiben eltemették. Nagyon sokan és nagyon szerettük, sokunknak volt felejthetetlen, jó barátja és kedves pajtása. És most engedjék meg,

kedves Lotti néni és Lajos bácsi!

hogy itt, a nyilvánosság előtt mondjam el maguknak, mennyire, milyen mélyen fáj nekem kedves fiuk halála. Én nagyon jól tudom, mit veszettek benne, hiszen alig néhány éve, hogy ismertem s mégis üresebbnek érzem a világot, amióta megtudtam, hogy nincs az élők között. Legdrágább barátaim közül a harmadik már, akit a háboru elvett tőlem. A „barátság” szónak ma már nincs olyan nemes és teli zengése, mint hajdan; mégis, én elmondhatom magamról, hogy drágán fizettem meg már eddig is a háborut. De hogy állíthatnám gyászomat a maguké mellé...

Pali és Armand sápadt arcát látom most egymás mellett. Eszembe jut, hány-szor pillantottam utána a kanizsai utcán, amint Goldhammer igazgató nagy kutyáját vezetve vidáman és vakmerően nézett a fiatal lányok arcába. Minden drága könnyelműségével és tulcsorduló életkedvével együtt, tökéletesen a maga fia volt, Lajos bácsi, a maga megifjodott, csillogóan fiatal képmása. Fájt, fájt elképzelni, hogy ime, most már a maga arcáról is eltűnt a jó-ságos, vidám mosoly és szembekerült a Halállal, amelyben derűs, pogány bölcsélek csak kételkedni tudott eddig.

Keressek-e vigasztaló szót gyászukra, amikor bizonyos, hogy úgy sem talállok? S vajjon, látom-e még mosolyogni magukat, Lajos bácsi, Lotti néni? akik olyan jók, olyan nemesek s mégis meg kellett ismerkedniök az élet kegyetlenségével. De ha létezik egyáltalán vigasztalás, enyhítse fájalmukat az, hogy maradt még egy fiuk, akire büszkék lehetnek s aki megérdemel minden szeretetet. Talán nem olyan vidám és nem olyan eleven, mint az a másik, de kimondhatatlanul szereti magukat ő is. Az ő szeretete és minden ismerősök osztatlan, forró szeretete gyógyítsa fájdalmas sebüket, amely remélem hegedni kezd már majd egy kissé, amikor viszontlátatom magukat, kedves Lotti néni és Lajos bácsi!

(Polyt. köv.)

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutótól a második házban SZIVÓS ANTAL műórás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadi-élelmiszer-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer- és látszerész-órát, gyorsan — felelősségre kijavít. —

HIREK.

Nagykanizsa közlelmzése. A nyár fogytával ismét előkerültek a tavalyi gondok és újra felmerült a városi lakosság közlelmzésének problémája. A nagykanizsai rendőrkapitányság dicséretes buzgósággal látott ismét munkához e téren, s *Füredi* János rendőrtiszt megint minden fűt és fát megmozgat, hogy hatóságilag beszerezhető élelmicikkek csökkentsék a hiányt és a drágaságot. A rendőrkapitányság egész sereg környékbeli urodalommal tárgyalást kezdett kellő mennyiségű *burgonya* szállítására, hogy úgy, miként tavaly volt, mindenki a városházán szerezhesse be lehető olcsó áron ezt a legfontosabb és legnélközvetlenebb élelmicikket. A horvátországi báni kormányhoz memorandummal fordult Nagykanizsa város előjárósága, hogy annak közbenjárásával valamelyik ottani urodalomtól pár száz birkút kapjon a város. A Zalavármegyei gazdasági egyesülettől korpdt kér a rendőrkapitányság, hogy a hízalás a ránk következő télen Nagykanizsán ne küzdjön olyan nehézségekkel, mint legutóbb. A környékbeli uradalmakhoz *lőt vadak* beszerzése végett intéztek megkeresést, amire nézve már több ajánlat is érkezett a kapitánysághoz. *Három waggon paradicsomot* akként szerez a rendőrkapitányság, hogy három waggon Kiskanizsán termett káposztát közvetít el Budapest székesfővárosához, mely a paradicsomot ezért cserében adja. Nagykanizsa káposztával bőven el van látva, ellenben a paradicsomhiány már nagy aggodalmakat keltett.

Egy kanizsai kereskedő katonai kitüntése. Teljes egy esztendőt töltött a harctéren a 16. ágyusezreddel *Gál* Dezső Petőfi-uti kereskedő, aki a minap néhány heti szabadságra hazaérkezvén, hadtestparancsnokságának nagy elismerését tartalmazó okiratot hozott haza magával. A hadtestparancsnok az okiratban *Gál* Dezsőnek az ellenséggel szemben tanusított bátor és férfias magatartásáért a legmagasabb szolgálat nevében dicsérő elismerését nyilvánította.

Gyászmise egy eltűnt 48-asért. Tavaly augusztusában ment az északi harctérre *Horváth* József nagykanizsai kereskedelmi alkalmazott, Horvát Károly építő fia a 48. gyalogezreddel. A 23 éves ifju augusztus 27-én irt utolszor Nagykanizsán lakó szüleinek. Éppen ma egy éve, augusztus 28-án volt a lublini nagy ütközet, melyben a 48-asoknak oly nagy szerep jutott s azóta Horváth Józsefről többé egyetlen belü híradás nem érkezett. Sem a sebesültek, sem a halottak vagy fogságba kerültek listájában nem lehetett olvasni e hosszú egy év alatt az ő nevét és hasztalan volt a kétségbeesett szülők minden után való kutatása. Most már nem lehet mást hinni, mint hogy elesett és az oroszok temették el. A viszontlátás minden reményéről leteit család a szomorú egy év fordulója után, holnapután, 1. hó 30-án reggel 1/28-kor Horvát József lelkiudvosségeért az alsótemplomban gyászmisét tarttat, melyről más értesítés nem fog megjelenni, mint e sorok.

Holnap délután sétahangverseny. Holnap, vasárnap délután fél 5 órától kezdődőleg a sétatéren a 12. Landwehr-ezred zenekara sétahangversenyt tart a hadsegélyző javára. Belépődij 20 és 10 fillér.

A kanizsai temetések megrendszabályozása. Egy nagyon furcsa, de igen szükséges polgármesteri rendelet jelent meg ma. A rendeletet az a Kiskanizsán divó képtelen és hátborzongató szokás tette szükségessé, hogy ott a halottakat nyitott koporsóban szokták a

temetési szertartáshoz kivinni, s a hozzátartozók a temetési szertartás alatt az elhalt csókogatják, bármilyen betegségben is halt meg az illető, s bármilyen halmazállapotban van is már a hulla. Ugy intézkedik az említett rendelet, hogy a fertőző betegségben elhaltak koporsója a hullaszemle után azonnal lezárandó. Egyéb esetekben, ha a halott hozzátartozói kívánják, a koporsó nyitva ravatalozható, de ha az oszlásnak orral érzékelhető jelei mutatkoznak rajta, azonnal lezárandó. A temetési szertartás előtt a koporsókat a ravatalon minden esetben le kell zárni és a szertartáson már csak zárt koporsó szerepelhet. A rendelet végrehajtása és ellenőrzése a rendőrség és a városi orvosok kötelességévé tételt.

Bodega megnyitás. Szabó Antal Ióter és Sugár-ut sarkán levő csemege üzletével kapcsolatban egy csinosan berendezett oszonázó helyet létesített, ahol igen olcsón (I. Zona oszsona 50 fillér, egy hideg vacsora 1'20 fill.) lehet friss ételeket venni. Jégbehűtött sör, bor és ásványvíz.

Az új tanév a gimnáziumban. A helybeli kath. főgimnáziumban a felvétel az 1915—16. tanévre szept. 1, 2 és 3. napjain történik és pedig szept. 1. és 2. napján a helybeliek, szeptember 3-án a vidékiek vétetnek föl. Az I. osztályba lépő tanulók magukkal hozzák az elemi iskola elvégzését igazoló bizonyítványt (értesítő könyvecskét), a születési anyakönyvi kivonatot és az oltási, illetőleg újraoltási bizonyítványt, a többi osztályba lépők pedig az előző osztály bizonyítványát. A más intézettől jelentkező tanulók bemutatni tartoznak az összes előző osztályok bizonyítványát, a születési anyakönyvi kivonatot és az újraoltási bizonyítványt. A felvétel alkalmával minden felvett tanuló 12 K 70 fillért fizet. A tandij egész évre 50 K, mely a városi tanács határozata szerint a felvétel alkalmával fizetendő le. Azok azonban, kik részletfizetési kedvezményért folyamodnak a városi tanácshoz, a felvétel alkalmával 10 koronát, december 1-ig 20 koronát és 1916 év március 30-ig 20 koronát tartoznak a városi pénztárba fizetni.

A polgárőri szolgálat. Ma és holnap este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekción teljesíteni:

Szombaton:

Szvetecz Lajos, Sárvári János, Dávid István, Kovács János, Spitzer Mór, Koller Jenő, Barbély József, Csányi Elek, Horváth László, Katona István, Tollár János, Mancsek Ferenc, Farkas József, Gábor György, Nagy Antal, Freischmiedt István, Danis Lajos, Németh J.

Vasárnap:

Takács Gyula, Deutsch Pál, Léránt Péter, Páll János, Kengyel Ferenc, Godinek József, Hefler Géza, Hege Jenő, Andri István, Vellák Lajos, Pollák Alajos, Somogyi Ferenc, Biczó Aladár, Kozinczy Dezső, Vincze István, Sidó Lajos, Szűcs Ferenc, Borbély József.

Felelős szerkesztő: **Gürtler István.**

Több évi **rodai gyakorlat**tal bíró komoly **kisasszony**

állást keres

Önálló munkaerő. — Címet a kiadóhivatal továbbít.

Naponta előadás

Uránia MOZGÓKÉP-PALOTA
Rosgonyi-ut 4. Telefon 259

Augusztus 28—29 szombaton vasárnap

Lekoq a detektiv király

bűnügyi dráma 3 felvonásban.

A német-francia háboru színhelye természeti kép. Az arany szem életkép az amerikai aranyásók életéből 2 felvonás Alfons tanító humoros.

Előadások hétköznapokon 6 és 9 órakor, vasár- és ünnepponon 3, 5, 7, 9 órakor.

Szeptember 1., 2., 3-án színre kerül

A REZERVISTA ÁLMA

c. katonai drámát katonazene kísérettel.

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyit

BALATON-KERESZTURON

(Park az Alló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes pensió lakással 10 korona. Családoknak a kálonatizsteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő

— mérsékelt árak! —

Kiünő ellátást garantál

Széphelyi Kálmán abbáziai Pension-tulajd., főszakács.

Vasalónők és 1 háziszolga

felvétetnek **MAYER KÁROLY** ruhafestő és vegytisztítónál Nagykanizsa, Kölcsey-u. 19.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== »Antispora-Vita« ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az »Antispora-Vita« az összes vetőmagfélék, de első sorban az ősözg által házánkban állandóan fenyegetett buzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kiloja 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelázusitók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hítt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissíttem.

Raktáron tartok May és Hoffeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árúkat és a jóhírű Lilliom-vásznakot, zsebkendőket és minden-nemű fehérneműket. ::

==== A legfinomabb árú! ====

A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

festő vállalata

Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegeimablák

honi s külföldi faerezés
márvány utószíntok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főszóltásra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:

Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és izléssel szállit.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1:50 K.
Nyitlított és hirdetések megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Oatenberg-nyomda Csangary-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

Akik papíron győznek.

Ha valaha, úgy most bizonyul be az igazsága Goethe híres szállóigéjének: „Szürke minden elmélet“. A számok hatalmának, a magas színvonalra emelkedett technikai vívmányoknak évszázadában élünk; abban az időben, amelyben a csillagokat leeresztett függönyök mellett láthatjuk a papíron.

Mathematikai pontossággal kiszámíthatunk ugyszólván mindent és ha számításunkba nem esik hiba, úgy az megdönthetetlen.

Ma beigazolódik az elmélet szürkesége. Mi haszna, ha az ellenségek számának összeadása helyes; mi haszna, ha az egérfogó politika „logikailag“ kifogástalan? Mit használt az antántnak minden elméleti tervezgetése, amivel a háboruba fogott?

Helyes volt minden matematikai és mértani számítás, de az eredmény mégse volt jó. A gyakorlat maradt a mester. Mert nem lehet a háborút a rideg számok elmélete szerint és a papíron kijelölt körülkerítéssel vezetni. A számoknak reális értékűeknek, a körülkerítésnek erőteljesnek, megbonthatatlanoknak kell lenniök. Ez a háboru a gyakorlatban, persze, ennek is kell, hogy legyen elméleti alapja.

Ilyen a háboru, mely megfelel a valóság, a józanság, a megbízhatóság követelményeinek. Nem tartozik hozzá feltétlenül, hogy az országban lakó külföldiek üzleteit izzé-porrá kelljen zuzni avagy a más nyelven beszélőket meg kelljen lincselni. A „tett“ háboruja — amint nevezni lehetne — a központi hatalmak különlegessége. A tervek nem lesznek világgá kürtölve, csak a tényeket teszik közzé, röviden és velősen. A számok, igenis itt is tekintetbe jönnek. De csak mint jelzői a tényleg elért eredményeknek, s így tehát nem egyebek, mint a valósággá vált elmélet fokmérői.

S ellenségeink még most is csak elméleti számításokkal foglalkoznak és azok eredményéből arra következtetnek, hogy numerikus gyengeségünk miatt el kell pusztulnunk. Akadnak közülök, akik csendes kamaráikba visszavonulva pontosan kikalkulálják, hogy a franciák, akik tudvalevőleg még Északfranciaországban harcolnak, kevés vártatva Berlin kapuit fogják döngetni. Az oroszokat, kik a várnégyszög közé szorítvák, Boroszló várának urai gyanánt látják.

Az antánt ujságjai, közülök első helyen az angol sajtó, még tovább „spekulálnak“. A „Times“ például hasábotkat szentelnek az orosz előnyös helyzetének, törül-hegyire megmagyarázva „az orosz hadsereg haditervét“.

S az angliusok a klubasztalok köré ülnek, kedélyesen szemlélgetik a térképeket és vitatkoznak az „orosz stratégiá“-ról. Látják az ujság és a térkép papírján szövetségtársaikat itt is, ott is

győzni, mialatt a mi hadvezetőségeink kérlelhetlen jelentései az ellenség minden papírszámítását minden „szürke elméletét“ halomra döntik.

A VILÁGHÁBORU.

— A Magyar Távirati Iroda és Az Est mai táviratai. —

Luckot kiűritik Kiev veszélyben.

Az új frontdöntés eredményei.

Sajtóhadiszállás. A leghitelesebb információk szerint az orosz hadvezetőség elhatározta, hogy az osztrák-magyar hadseregnek váratlan sikerei következtében, melyek folytán az orosz frontot Galiciában áttörték, — a Rukitná mocsaraktól délre fekvő Luck várát kiűriti. A Breszt-Litowszk felől s most már Galiciából is történő rohamos előretörésünk folytán Kiev lakossága is nagyon megrémült és tizezrenként menekülnek a városból, melynek ellenséges kézre jutásától félnek. Az oroszok a bukovina-besszarábiai határról nagy csapatokat vonnak vissza Kiev közelébe és nagyarányú előkészületeket tesznek a Kiev előtti harcokra.

A háboruellenes olasz nép. Lázadás Milanóban.

Chiasso. Az olasz kormány erőszakos háboruja már kezdi teljes mértékben kiváltani az olasz népből a reakciót, mely eddig is szinte már soká váratott magára. A milánói pályaudvarra szombaton hajnalban több száz munkás behatolt és meg akarták akadályozni egy Veronába (az osztrák határ felé) irányított katonavonat elindítását. Az állomásfőnökség a kritikus helyzetet nem tudta másként megoldani, minthogy egy órával korábban elindította a vonatot, mint a menetrend szerint kellett volna. A felingerült tömeg a háborút gyalázó hangok zűrzavarában a székesegyház elé vonult és ott, majd a »Corriere della Sera« és a »Secoio« című lapok szerkesztőségei előtt háboruellenes tüntetéseket tartott.

Az első olasz ezredzászló.

Trieszt. A déltiroli harctéren tegnapelőtt sikerült egy vadászszakaszvezetőnek az első olasz ezredzászlót zsákmányul ejteni.

Szerbia engedett.

Kész a válasz az antántnak.

Szófia. Nisből táviratozzák, hogy a Kragujevácbán tartott szerb koronatanács meghozta határozatát az antanthatalmak által Szerbiához intézett ultimátumszerű javaslatra vonatkozólag. Szerbia választát Sándor trónörökös és Pasics miniszterelnök már át is adták Trubecokj hercegnek, Oroszország nisl követének, valamint az angol, francia és olasz követeknek. Pasics ezután nyomban visszautazott Nisbe, ahonnan Szerbia választát táviratilag közölte a szófiai, athéni és bukaresti szerb követségekkel is. Szerb kormánykörökben az a meggyőződés uralkodik, hogy Szerbia válasza teljesen ki fogja elégíteni az antanthatalmakat, melyek legutóbb már formálisan közölték Szerbiával mindazt, amit tőle a Balkán együttműködésének lehetősége érdekében várnak.

Radoszlowow bolgár miniszterelnök a szerb válasz tudomásulvétele után azonnal visszautazott nyaralásáról, Kusztenilből Szófiába, ahol külön kihallgatáson jelentkezett Ferdinánd királynál, kivel hosszasan értekezett.

A szófiai antantképviselők sok reményt fűznek Szerbia válaszához, de attól félnek, hogy mikor annak valóra váltására kerül a sor, Szerbia csak részben fogja majd teljesíteni azt, amire most kötelezte magát.

Az utolsó francia tartalékok behívása.

Genf. Párisból közlik, hogy a francia hadügyminiszter elrendelte az 1908--1915 évfolyambeli alkalmatlanok ujrászervezését és a felmentettek behívását. Csapatszolgálatra küldenek a jelenleg segédszolgálatot teljesítő közül minden épkész láb embert és hazarendelik az összes külföldön élő 17 éven felüli francia férfiakat, akik még nem tagjai a hadseregnek.

Adakozunk a Hadsegélyzőnek

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: Wladimir-Wolynskijnél és Zlota-Lipa mentén kivívott sikereink 250 kilométer kiterjedésű harcra vonalon törték meg az ellenség erejét. Mindenféle égő községek és feldult telepek jelzik az oroszok visszavonulásának útját. Foglyaink száma tízezerre emelkedett. Pflanzer-Baltin báró lovassági tábornok csapatai Buczacz felé üldözik az ellenséget, Bothmer gróf tábornok német és osztrák-magyar csapatokból álló hadserege Podhajcén át és Zborow felé nyomul előre. Zlocow városát, melyet az oroszok felgyújtottak, Böhm-Ermolli lovassági tábornok hadserege szállta meg. Puchallo táborzernagy hadteste az ellenség több hátvédjét vetették vissza és nyomon követik a Luck felé visszavonuló oroszokat.

Olasz hadszíntér: Az Isonzó harcra vonalon az olaszok elszigetelt támadásainak kiterjedése és hevessége tegnap növekedett, de mint rendszeren, sehol sem értek el eredményt. A Dober ellen irányított erős tűzvérségi tűzzel előkészített támadást vertünk vissza. Az ellenség a görzi hídfő ellen nemrég aknavetést kezdett, de aknavetőink és űtegeink a harcra vonalunk közelébe férköző összes aknákat megsemmisítették. A Flitsch körüli terület ellen tekintélyes haderővel megkísérelt támadás holtpontra jutott. Itt mint általában mindenütt hadállásaink bátor védelmezőik birtokában maradtak.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Lényeges esemény nem történt.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Kownótól délkeletre az ellenség makacs ellenállását megtörtük. Csapatunk követik a visszavonuló oroszokat. Az Augusztovtől keletre, elterülő erdős terepen áthatoltunk. Tovább délre üldözés közben elértük a Dombrowó—Grodok—Narewka szakasz vonalát. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Több szárnyával Szereszowóhoz közeledik. Mackensen tábornagy hadcsoportjai: Hátvédcsapok között az oroszokat egészen a Boddubnó—Tewli—Kobrin vonalig szorítottuk. Dél felől a mocsárvidéken át előrenyomuló csapatunk az ellenséget majdnem Kobrinig üldözték. Az oroszok, hogy állásaikat leleplezzék, csapatunkat és népünket a legmélyebb undorral eltöltő leiketlenséggel támadásainkkal szembekergették a lakosok ezreit, saját honfitársaikat, köztük sok asszonyt és gyermeket is tüzelésünk közülünk akaratlanul is néhány áldozatot követelt.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

Járványos és fertőző betegségek ellen legbiztosabb óvszer az erősen szénsavas

Pécsi Tetye Forrásvíz

a legkellemesebb ízű usztali és borvíz.

Állandóan palackcserével kapható s így háztartásban a legolcsóbb.

Főelárulása Nagykanizsán:

Szabó Antal faszor és csemege kereskedésében.

Levél Cseh-Kanizsáról.

III.

(A pilseni fürdő és Csillagné ribizkéje. — A negyvennyolcasok indulója.)

Nagyon, nagyon szomorú és unalmas kezd már lenni az élet itt Pilsenben. Unalmamban tegnap már a fürdőbe is elmerészkedtem, a városi gőzfürdőbe. Bizony, egyáltalán nem olyan kedves hely, mint a kanizsai, ahol a jó Csillagné ribizkével és saját készítésű gesztenyével fogadja a törzsvendégeket, míg oldalt az úri szobában Csillag úr kedélyes gorombasággal takart gavallérfája bontogatja a kitűnő snapszokat és az illatos cigaretták csomagjait a szeretetben álló látogatók előtt. Ha látnák a pilseni fürdőt, rögtön elhallgatnának azok a kevesek is, akik méltatlanul korholják a kifogyhatatlan, bohém vidámságu kanizsai mecénás gőzfürdőt.

Vajjon, mit csinálhatnak most a lyukas-tetejű, kanizsai színházban? Van-e jó szonjuk a nemzet Kanizsán szereplő nap-szamosainak?

Egy kis zenekari asszociációval elárulom, hogy legujabban a költészet terén is a harcias babérok után nyulok. Egy indulót írtam ugyanis a 48-ok részére, amelynek a melódiját most komponálja a kitűnő *Wirnitzer* karmester. Az első strófát a refrénnel együtt ideírom mutatónak.

48-as Induló.

Ezer éve küzd a magyar
Északon és délen.
Végigvertünk jó kardunkkal
Mindenféle népen.
Török, tatár, orosz, román,
Rác, francia, talján
Futott fölünk nyul módjára
Évek harmincadján.
S mindenütt, hol ezer pokol
Ontotta a halált,
Kincses Zala vitéz fia,
Mint a szikla, megállt.

Refr.

Föl, rajta vitéz,
Csak előre magyar!
Nem veszi a vész,
Aki veszni akar.
Föl, rajta vitézek,
Vén, büszke sasok!
Rosszseb-dallák,
Negyvennyolcasok!

Az indulót persze németre kellett fordítanom, hogy *Wirnitzer* úr megérthesse. S ekkor támadt egy pokoli ötletem: versben fordítottam le, holott alighogy dadogni tanultam németül. Node se baj, fő a jóakarát. Igaz, hogy a fordítást valamire való német poéta aligha vallaná a magáénak s veszedelmesen hasonlít egy elemi iskolás gyerek dolgozatához, de a németsége, ha nem is goethei, legalább hibátalan. Ha nem veszik rossz néven, az ötlet kedvéért ideírom.

Tausend Jahre kämpft der Ungar
In dem Süden und im Nord,
Unsre guten, scharfen Säbel
Fürchten lernte jedes Volk.
Türke, Tartar und Kosaken,
Welsche, Serben, Franzosen
Liefen immer vor unsern
Kriegsgehärt'en Rothosen:
Überall, wo tausend Höllen
Spuckten Tod von tausend Art,
Zalas stramme, braven Söhne
Sind gestanden kühn und hart.

Refr.

Fest, hurra Ungar
Nur vorwärts immer!
Wer fallen bereit ist,
Schützt den der Himmel!
Fest, hurra ihr Helden!
Anch Gott sicht euch gern.
Rosszsebb-kameraden
Acht und vierzigern!

Egy marokra talán ennyi is elég lesz, majd máskor folytatom a cseh-kanizsai leveleket, ha ugyan Kanizsán nem unják az én fecsegéseimet. Barátod: *Gács Demeter.*

HIREK.

Zsifkovics őrnagy harmadik vitézségi kitérítése. A nagykanizsai 48. gyalogezred hősi tisztjei közül legelsőnek vette szárnyára a dicsőség híre *Zsifkovics* kapitánynak nevét. Alig indult meg a nagy háború, már hallatszott a híre, hogy a daliás kapitány, aki egyébként mint a legszebb kanizsai férfi volt a városban ismeretes, olyan hősi bravurral harcolt és annyi kezdeményező önállóságot fejt ki működésében, hogy nemcsak katonai rajongó szeretetét nyerte meg, hanem a legmagasabb katonai körök figyelmét is teljes mértékben magára vonta. *Zsifkovics* Sándor kapitány széles mellkasát nemsokára a hadi-ékkiményes vaskoronarend díszítette, majd őrnaggyá léptette elő a király és néhány hónap múlva a III. osztályú katonai érdemkeresztel tüntette ki. A dicsőség útján azonban még nem állt meg *Zsifkovics* őrnagy, akit, mint velünk közlik, hősi viselkedésének egy újabb megnyilatkozásáért legelső elismerésének kifejezésével és az ezzel járó *Signum laudis* éremmel tüntetett ki öfelsége.

Előléptetett 48-as tisztiek. A közös hadsereg hivatalos közlönyének, a *Verordnungsblatt*nak legutóbbi száma sok ezer katonatiszti kinevezést közöl, melyek között sűrűn szerepelnek a nagykanizsai 48. gyalogezred tisztikarának nevei. A 48. gyalogezred aktív állományú tisztjei közül kinevezte öfelsége kapitánnyá: *Rácz Ottó* főhadnagyot, a tartalékban pedig *főhadnagyokká*: dr. *Bartha József*, dr. *Szicszay Jenő*, *Birnstingl József*, dr. *Neumann Henrik*, *Szantner Ferenc* és *Zasita Nándor* hadnagyokat, *hadnagyokká* pedig: *Révész János*, *Horváth Lipót* és *Herder Géza* zászlósokat. — Itt közöljük, hogy a király őrnaggyá nevezte ki *Groó Gyula* 19. cs. kir. gyalogezredbeli kapitányt, a nagykanizsai hadkiegészítő parancsnokság referensét.

Új tanárok a nagykanizsai főgimnáziumban. Az új tanévvel a nagykanizsai főgimnázium tanári karának két tagja hagyta el helyét. *Hársing István* piarista professzort Kolozsvárra helyezte át a rendőrfőnökség, *Bentzik Mihály* civiltanárt pedig rendes tanári minőségben a lipótszentmiklósi állami főgimnáziumhoz nevezte ki a kultuszminiszter. *Hársing* tanár helyét a Máramaroszigetről Nagykanizsára áthelyezte *Molnár József* kegyesrendi tanár tölti be, a másik megüresedett pozícióra pedig *Gál Gedeont*, a makói főgimnázium civil tanárát mint helyettes tanárt szerződtette a piaristarend, akik már megérkeztek Nagykanizsára.

Katonai áthelyezés. Dr. *Merkly Belus* József nagykanizsai gyógyszerértulajdonost, aki legutóbb több hónapon át egy Feldlazarettben az olasz harctéren végzett katonai szolgálatot, parancsnoksága a nagykanizsai cs. és kir. tartalékkórházba helyezte át szolgálat-tételre.

Ujvidékre ment a szintársulat. Mult vasárnap, i. hó 22-én tartotta utolsó előadását Nagykanizsán Fűredi Béla szintársulata, s hat nappal később, péntek este még nem tudta a mindegyre Nagykanizsán időző direktor, hogy szeptember elsejével ujan alakuló társulata hol is fog új szezont kezdeni, Pécssett-e vagy Ujvidéken. A társulat kanizsai szerepléséről írott mérlegünkben részletesen kifejtettük e helyzet nehézségét és e dilemma nagyságát. Pécssett még korai a téli szezont kezdeni, Ujvidéket, rendes tavaszi állomáshelyét pedig vajjon megkaphatja-e jövő tavasszal a szintársulat, ha most ősszel is tart ott szezont, ezévbén már a másodikat. *Izsó Miklós*, a szintársulat ambiciózus helyettes-igazgatója egy teljes héten keresztül tárgyalt az említett két városban az illetékes tényezőkkel, s e tárgyalásnak az az örvendetes eredménye lett, hogy szeptember elsejével Ujvidékre mehet be Fűredi szintársulata anélkül, hogy ezzel a jövő tavaszi szezontját kockáztatná. Szombaton délután tehát végre elutazhatott Nagykanizsáról Fűredi direktor és a társulatnak még három tagja (Csanády Irma, Zalay Margit és Gózon Béla), akik innét Pécsen keresztül egyenesen Ujvidékre mentek, hol szerdán már az egész új társulat együtt lesz. Az ujvidéki szezont szeptember 7-én, jövő kedden este kezdődik, mert addig az új társulat folytonos próbákat tartva, az ősszetanulás nagy munkáját végzi.

Pótdíjmentes badlbiztosítás. A 43—50 éves B osztályú népfelkelők minden pótdíj nélkül a háborura azonnal érvényes életbiztosításokat köthetnek az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnál. Felvilágosítást ad ezen társaság nagykanizsai főgynöksége (Iroda: a társasági palotában).

Fiz e heti piaci árak. Ma reggel új ármegállapítást eszközölt a rendőrkapitányság a nagykanizsai piac e heti maximális áaira nézve. Nagy, de kevéssé örvendetes változás az új piaci árszabásban a husárok megállapítása. Mai naptól kezdve 10—20 százalékkal emelkedtek a kanizsai piacon a hivatalos husárok, melyeknek pedig mindenki a csökkenését remélte. A új árszabás a *marhahusok* részletes osztályozását beszüntette és itt csak három kategóriát ismer ezentul, ugymint: a sütni való, továbbá az I. és II. osztályú leveshusokat. A három kategória új árai egységesek. És pedig a sütni való marhahusok árát (melyek eddig elnevezés szerint 4 és 5 korona között váltakoztak) egységesen 4 K 80 fillérben szabták meg. Az I. osztályú leveshusok ára 4 k-ról 4:40-re emelkedett, a II. oszt. leveshusoké pedig 3-ról 4 koronára. — *A sertéshus* árát is cirka 40 fillérrel emelkedtek és pedig a disznózsir 4:40-ről 4:80-ra, a háj 4:20-ról 4:60-ra, a szalonna 4 k-ról 4:40-re, a comb és karaj 4 k-ról 4:40-re, a többi sertéshus ára 3:80-ról 4 k-ra, a kocsonyahus ára azonban maradt 2 korona. *A borjúhusok* ára a régi maradt a két minőség szerint 4:80 és 3 korona. — *A zöldségpiac* áraban lényeges változás nem történt. A változások a következők: a száraz bab literjét 40 fillérről 32—36-ra szállították le, a szemes zöldbab literjét pedig 32-ről 28-ra. A fejes kukorica ára 4 fillérről 6-ra emelkedett, a paradicsom kilója pedig 24-ről 24—32-re. Jelentékeny változás van a dinnyeárakban. Ugy a sárga, mint a görög dinnye ára az eddigi 50—100 fillér helyett 30—80 fillérben van e hétre megállapítva. A vaj árát 4 koronáról 5 koronára emelték, ellenben a tavalyi tyuk árát 6—7 koronáról 3—4 koronára szállították le.

Jön a városi paradicsom. Jeleztük a minap, hogy Nagykanizsa város rendőrkapitánysága 3 waggon kiskanizsai fejekáposztát közvetített el Budapest székesfővárosnak, mely ennek fejében a Nagykanizsán oly nagyon hiányzó paradicsomból küld ugyanekora mennyiséget. Mai távirat szerint az első, 180 métermázsányi paradicsomküldemény szerdán reggel érkezik meg Nagykanizsára, s arra előjegyzések holnap, kedden délelőtt 9 órától fogva eszközölhetők Banekovich János tanítónál, a rendőrbiztosi hivatalban. A városi paradicsom ára körülbelül 20—24 fillér lesz különként, vagyis mintegy 10 fillérrel olcsóbb a kanizsai piaci paradicsomnál.

Fiz új tanév a kanizsai iskolákban. A nagykanizsai főgimnázium új tanévnyitáshoz tudnivalókat már legutóbb közöltük.

A felsőkereskedelmi iskolában a pótló és javító vizsgálatokat augusztus 31-én 8 órakor tartják meg. A vizsgázó tanulók mult évi bizonyítványukat 30-áig adják be az igazgatóságnál. A tanulók felvételét szeptember hó 1., 2. és 3-án d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óráig eszközlik. A nagykanizsai illetőségű tanulók felvétele szeptember 1-én, a vidékieké 2-án és 3-án történik olyformán, hogy első sorban azok a tanulók vétetnek fel, kik már a mult tanévben látogatták az intézetet. Minden ujonan jelentkező tanuló iskolai bizonyítványán kívül születési és újraoltási bizonyítványát tartozik felmutatni.

Az állami polgári iskoláknál: a) Vizsgálatok sorrendje. 1. Javító vizsgálatok. Augusztus hó 31-én a fiúiskolában, szept. hó 1-én a leányiskolában, mindenkiben délelőtt 8 órakor, a Kath. Legényegyletben (Kazinczy-utca 8. sz.) 2. A magántanulók javító vizsgálata és a tantervkülönbözeti vizsgálatok. Aug. 31-én a fiúiskolában, szept. 1-én a leányiskolában, mindenkiben délután 2 órakor, a Kath. Legényegyletben. b) A beiratások. Szept. 2. és 3-án az I. oszt. tanulók, szept. 4., 6. és 7-én sorrendben a többi osztálybeliek iratnak be, még pedig délelőtt a fiú, délután a leányiskolai tanulók, mindenkor délelőtt 8 órától és délután 2 órától kezdve az igazgatói irodában. Az I. osztályba iratkozó beiratási lapot a Kath. Legényegylet helyiségében kapnak aug. 30-án délelőtt 9 órakor a fiúk, 11 órakor a leányok. Az I. osztályba az első napon az 50 számig iratkozhatnak be. Fizetendő díjak: Tandij 16 K, felvételi díj 3 K, ifjusági könyvtári díj 1 K, értesítési díj 1 K, kirándulási alapra 1 K és segélykönyvtárra 50 f. A tandij két részletben fizethető, de a többi díjak, összesen 6 K 50 f., a beiratáskor befizetendő. A tandij elengedését kérő, a kir. tanfelügyelőséghez címzett folyamodványok, a beiratáskor nyújtandók be.

A nagykanizsai állami elemi népskoláknál az 1915.6. iskolai évre a beírások 1915. szept. 4-től szept. 15 ig lesznek naponként d. e. 9 órától 11 és d. u. 2 órától 4 óráig a városház Kazinczy-ulcai szárnyának I. emeletén, a kapitánysági hivattal szemben. A tanulók a beiratáskor kötelesek felmutatni hiteles iskolai bizonyítványukat; vagy — ha eddig nem jártak iskolába — az iskolaköteles (6 éves) életkort igazoló anyakönyvi tanusítványt, a melyet erre a célra díjtalanul ad ki az anyakönyvi hivatal. A beírási díj egy korona minden tanuló után.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főutttól a második házban SZIVÓS-ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kitűnő hadiemiék-órák is kaphatók. Hibás és rossz órákat, ékszer és látszert olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

A polgárőri szolgálat. Ma, hétfőn este az alábbi polgárőrök fognak rendőri inspekciónal teljesíteni:

Katona István, Horváth László, Malek Lajos, Stróbl László, Fekete Imre, Meskó József, Kajdl Gyula, Horváth Vendel, Mátyás István, Benkő József, Vellák Bódi, Benkő János, Csányi László, Engelmann Sándor, Vellák Lajos, Németh Gyula, Sándor István, Bezák Antal.

Felelős szerkesztő: **Gürtlar István.**

Maponta előadás

Uránia MOZGÓKÉP-PALOTA
Rozgonyi-ut 4. Telefon 259

Augusztus 30—31 hétfőn és kedden

A szép Kathlyn kalandjai

regényes dráma III. sorozata 4 felvonás.

Egy mulatságos éj vigjáték. Georgia természeti felvétel.

Előadások hétköznapokon 8 és 9 órakor,
vasár- és ünnepnapon 3, 5, 7, 9 órakor.

Szeptember 1., 2., 3-án színre kerül

'A REZERVISTA ALMA'
c. katonai drámát katonazene kísérettel.

Vasalónők és 1 háziszolga

felvétetnek **MAYER KÁROLY**
ruhafestő és vegytisztítónál
Nagykanizsa, Kölcsey-u. 19.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

≡ »Antispora-Vita« ≡

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az 'Antispora-Vita' az összes vetőmagtélék, de első sorban az ősöng által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsán.

Használjunk hadisegély-bélyegeket!

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hítt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérenemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissítettem.

Raktáron tartok May és Hoifeld-féle rumburgi vásznakot, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lillom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehéreneműeket. ::

==== A legfinomabb áruk! ====
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

==== festő vállalata ====
Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcimtáblák

honl s külföldi faerezés
márvány utánozatos festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főlisztásra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gondnal és izléssel szállít.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz

ZALAI HIRLAP

társadalmi és közgazdasági napilap.

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva 1 óra 1 K.
Egyes szám 6 fillér Vidékre, postán . . . 1 óra 1-50 K.
Nyitólár és hirdetések megállapított árak szerint.

Alapította:
Dr. HAJDU GYULA.

Kiadóhivatal: Gutenberg-nyomda Csengery-ut 7. szám.
Telefon: Szerkesztőség 41. Kiadóhivatal 41.

A béke galambjai.

A nagy vízözön vége felé olajágot vitt vissza a bárkába Noé galambja. A mai nagy vízözön közepette is röpködnek a levegőben ilyen galambok. Nem az általános nagy európai békekötésre gondolunk. Az még ki tudja, mikor lesz meg. Talán később, talán korábban, semmint reméljük.

Csak a magunk belső dolgaink, meg a legközvetlenebb szomszédos viszonyoknak Ararát-dombjain pihen meg a tekintetünk.

Bibliai mondás szerint jeleket és csudákat vártunk a háború kitörése óta. A jelek és csudák jelentkeznek. Fél-százados ellentétek szakadékait áthidalják egyetlenegy esztendő közös hőstes eseményei. Témérdek félreértés és gonosz félremagyarázás mesterkéltn kínai falai napok alatt rommá omlanak.

A lövészárkokban együvé folyt vér nagy ragasztószert a különböző nemzetiségek és az államfentartó magyar faj között. Eggyé forradtunk, egységes magyar nemzetté. Megbecsüljük egymást, megbecsülnék bennünket. Mert megismertük egymást. A vérünk egy árokba folyt. Megbékültünk.

Ez így van idebent, de így van kintebb is. A béke galambjai, mindenütt itt röpködnek fölöttünk. Hozzák az olajágot némettől, osztráktól. Szinte kienesztelődést kérnek. Mert most már állítják, hogy ő közülük egyesek sokszor megbántottak és félreismertek bennünket. Méltatlanul bántottak meg és méltatlanul ismertek félre. Talán némelyek készakarattal is. Ezek most mind elnémulnak. Jön a megértés és békeség korszaka. És a kölcsönös megbecsülés.

Kárpátainkat megvédeni ott voltak az osztrák császárvadászok és tiroli lövészek. Ezt hálásan ismerjük el nekik. Viszont azonban a mi debreceni és kecskeméti bakáink most meg ott vannak az olasz határszélen, egekbe nyúló alpesi havasok között és páratlan hősiességgel verik vissza a hitszegő olaszok támadásait. Ezt meg az osztrákok ismerik el. És dicsőítik és éltetik, hurrázzák a magyar vitézségét.

Ezek a haditettek kölcsönös dicsőségei.

Am így kezd lenni a polgári életben is.

A magyar lobogót kitűzik már Ausztriában is. Viszont a feketesárgát mi se bánjuk már, ha a mi színeink mellett itthon is lobogtatja a szél.

Magyar himnuszt mindenütt éneklük Ausztriában és még a katonabandák is harsogják a Szózáttal, Rákóczi-indulóval együtt. Viszont idehaza nálunk a Götterhalte haraggal ma már nem azokat az

érzelmeket váltják ki lelkünkben, mint régen, a félreértések idején.

Egy szó, mint száz, megértettük egymást.

Amíg a közjogi kapcsolatok rideg paragrafusai összepántoltak bennünket egymással, eddig, azokat a kapcsolato-

kat most már az érzelmi közösségek lángjai még szorosabban eggyé forrasztják.

A régi félreértések idejének vége van.

A békegalambok innen is, tulnan is kölcsönös olajágakat cserélnek ki egymás közt.

A VILÁGHÁBORÚ.

H Magyar Távirati Iroda és H Est mai táviratal.

Meddig üldözzük az oroszot?

Francia katonai vélemény.

Genf. A párisi Le Journal katonai munkatársa annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a központi hatalmak hadseregeinek Moszkva és Szentpétervár elleni előnyomulását az ősz nagyon megfogja nehezíteni és a német és osztrák—magyar hadvezetőségek csakhamar meg fognak elégedni az eddigi eredményekkel.

Nagy olasz vereség.

Insbruck. A karinthia határt védő hős csapatainknak sikerült három napi nagy küzdelem után a tilfsti hágó szorosából az összes olasz csapatokat, melyek oda beküzdötték magukat, — visszazorítani. Ez alkalommal tegnap elfoglaltuk a hágót és az annak egész vidékét uraló Sporzattó hegyet. E harcokban az olaszok, akik gyakran minden fedezék nélkül kerültek csapataink tüzebe, ismét borzalmas veszteségeket szenvedtek.

A Balkán.

Románia nem enged Bulgáriának löszert szállítani.

Lugano. A bolgár kormány nemrég engedélyt kért a román kormánytól arra, hogy Románián át löszert szállíthasson Bulgária részére. Hosszas tárgyalások folytak erre nézve a két kormány között, melyek azzal végződtek, hogy Románia megtagadta a löszerszállítási engedély megadását.

A balkáni követek Sonnino-nál.

Lugano. Sonnino olasz külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta először Riszticset, Románia római követét, majd Ghika herceget, a bolgár követet. Sonnino mindkét balkáni megbízottal hosszabb időn át tanácskozott.

Tripolisz ellen

német vezetés alatt a szenusszlak.

Genf. A párisi Temps illetékes cairói forrásból jelenti, hogy elsőrendűen felszerelt óriási szenusszlak csapatok tízezer ágyúval és gépfegyverrel német és török vezetés alatt Tripolisz városa ellen vonulnak, hogy a gyarmatukból már eddig is egészen a tengerpartra szorult olaszokat teljesen kiűzzék Afrikából. Az olasz kormány megerősíti a Tempsnek ezt a szenzációs hírét. (Ha ez a hír csakugyan való, akkor az olasz-német hadüzenet már nem soká várthat magára. A szerk.)

Vértenger Gallipolin.

Borzalmas angol-francia vereségek.

Berlin. A Vossische Zeitung konstantinápolyi jelentés alapján részleteket közöl arról, milyen borzalmas veszteségek érték a legutóbb a Dardanellákat ostromló angol és francia seregeket. A jelentés szerint a legutóbbi hetek harcaiban a szövetségesek vesztesége 40,000 embernél több volt, melyben a halottak száma meghaladja a 25 ezret. F. hó 23-án tízennégszer megismételték a Sedil Bahr elleni rohamokat, melyek szüntelen sorozata 27 órán át tartott. E borzalmas nagyságú áldozatok semmi eredménnyel nem jártak a szövetségesekre nézve, mert az erődök és a hős török védőcsapatok minden támadásukat teljesen visszaverték.

Compiègne lángokban.

Rotterdam. Párisból jelentik, hogy a német frontnak Párishoz legközelebb (65 kilométernyire) lévő részén a németek legutóbbi óriási ágyutűzelésekor 11 granát Compiègne városára esett, melynek házait a bombák felgyújtották. A tüzet, mely rohamosan terjedt, négy nap óta még nem sikerült eloltani.

Höfer jelentése.

Budapest. (Hivatalos)

Orosz hadszíntér: Pflauser-Baltin és Bothmer tábornokok hadseregei tegnap Strypa-ig nyomultak előre. Az ellenség több terepszakasszon megkísérelte, hogy az üldözést megakassza, de mindenütt visszavittük. Különösen a Koropiec patkósi kellett rendkívül makacs ellenállást megtörni, Bóhm Ermolli tábornok csapatai Zloczowtól keletre, valamint Bialy-kamien Toporow és Radzicchow vonalában csapatokkal erősen megrakott hadálásokkal kerültek szembe. Megtámadták az ellenséget és a harc vonal számos pontján visszavetették. Wolhíniában Luck felé előrenyomult csapataink újra tért hódítottak. Swiniuchyt és más makacsul védelmezett községeket ragadtak ki az ellenség hatalmából. A Bialowieska—Puszcza területen császári és királyi csapatok Szereszowónál megverték és Puzany irányában üldözik az oroszokat.

Olasz hadszíntér: Az olaszok tegnap az egész tengermelléki harcvonalat változatlan erősségű tüzérségi tűz alatt tartották. Gyalogságuk több helyen megkísérelte hadállásaink megközelítését és kisebb támadásokkal is próbálkozott, de mindig visszautasítottuk. A karintiai és tiroli határvidéken a helyzet változatlan.

Höfer altábornagy.

A németek harcai.

Berlin, A nagylőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Lényeges esemény nem történt.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadserege: Below tábornok csapatai a Friedrichstadiól délre levő hídfőért harcolnak. A Njementől keletre folyó harcokban Elchorn vezérezredes hadserege elérte az Ollától északkeletre fekvő vidéket. Itt újabb ezerhatás száz oroszot fogtunk el és hét ágyut zsákmányoltunk. Grodno irányában rohammal elfoglaltuk Lipskét. A Bobr mellett az ellenséget a Sídra szakasz feladására kényszerítettük és áthaladtunk Sokolkan. A Bialystoktól északkeletre és keletre elterülő erdőségek keleti szélét több helyen elértük. Lipót bajor herceg tábornagy hadserege: A Bialowieska erdőben a Narew felső folyásán való átkelésért harcolunk. Woysch vezérezredes német és osztrák-magyar csapatai Suchopolnál az erdőszél keleti szélén és Szereszkowánál kiverették az oroszokat állásaikból és az ellenséget keményen üldözik. Mackensen tábornagy hadserege: Az oroszok, hogy hátsó oszlop részeknek visszavonulását a Pruzanytól keletre elterülő mocsaras vidéken keresztül lehetővé tegyék, tegnap a Kobrintól délre eső területen Poddugno vonalában még egyszer felvették a harcot, megverték őket, noha a már elvonult csapatrészeket is újból harcba vetették. Nem használt nekik az a minden idők hadtörténetében példátlanul álló eljárásuk sem, hogy menekülő seregeik védelmére hazájuk népének főleg asszonyait és gyermekeit, akiket visszavonulásuk alkalmával magukkal hurcoltak, ezerszámra támadó csapataink elé hajtották.

A miniszterelnökség sajtóosztálya.

CIMRE ÜGYELNI TESSÉKI mert csakis a Kazinczy (Vasuti)-utcában van, a Főúttól a második házban SZIVÓS ANTAL műorás és látszerész új üzlete, ahol kítűnő hadlemlék-órák is kaphatók, Hibás és rossz órákat, ékszer és látszer olcsón, gyorsan — felelősségre kijavít. —

HÍREK.

Itthon vagyok.*)

Irtta: Abonyi Andor.

Itthon vagyok az idegenben,
Az ismeretlen utakon.
Most érzem, hogy pusztán születtem;
Erdő, berek, rét, szőlőmalom.
Körül óriás gabna táblák;
Minttha otthon a rendel vágják!

Érzem a pitymalt parfümjél,
Orromban van az esti-szag.
Gyönyörködöm a napsugárban;
Az orosz mező hallgatók.
De csendje ismerős nekem,
Otthon vagyok a földéken.

Cirógat a tengeri szirma,
A lucernás is rám nevet.
A zsuppos viskók kis pitvarja,
Mind, mind énnekem integet.
Ismerős alma s körtefák;
Minttha kertemben — játszanák.

Óh bánatos, idegen rónák,
Én megértelek bennetek.
Esőben, ködben együtt sírok.
A fényben uszom veletek.
Negyven éve vet az apám
Másnak, — egy somogyi tanyán.

Az édes apám jön velem,
Ahogy itt látol marsolunk.
Látom kocáink, tehenünk,
A házunk előtt áll lovunk.
Kezemben kender ostrom;
A kapufélfát nyargalom.

Szilaj, bolondos kapufélfám,
Ragadj, ragadj, csak messzire.
Oda, ahol rózsáink nyíltak;
Lugasunk árnyas végire.
Hogyha a Vég itt rámtalál;
Álmodva érjen — a halál.

Harcállás, 1915. augusztus 20.

*) Abonyi Andor nevét jól ismeri a kanizsai újságolvasó közönség. Még nagykanizsai ügyvédjelölt korában a kanizsai lapokba irt versei sok élvezetet nyújtottak. Abonyi Andor azóta Mr. juris, majd ügyvéd lett, ügyvédi irodát nyitott Dombóváron, megnősült, — szóval teljesen felhagyott a költészettel. Az egykori imtauglichok sorozásán azonban őt is elvitték a császár katonái közé s Abonyi Andor a minap mint a híres 44-es bakák kadéja került a harctérre. Ez a nagy változás újra kezébe nyújtotta a lantot, melyen ezt a gyönyörű, hangulatos verset pengette ki, melynél szebbet a háború poézise még keveset produkált.

Kitűntetett 48-as káplár. Azokban a gígaszi harcokban, amiket a nagykanizsai 48. gyalogezred Lemberg visszafoglalása előtt egy héttel a rudki—grodeki orosz front áttörésével vívott meg, példát mulató vilézséggel vonja magára felebbvalói figyelmét Kirchnopf Károly nagykanizsai kereskedelmi alkalmazott, 48-as káplár, kit legfelsőbb parancsnoksága a minap a vilézségi szalagon függő bronz éremmel tüntetett ki. Kirchnopf Károly súlyos sebeiből felgyógyulva immár harmadszor van a fronton, ahol minden ambíciója arra irányul, hogy mihamarabb még nagyobb kitűntetést szerezhesen.

Hősi halál. Hónapon keresztül Nagykanizsán katonáskodott és a város civil köreiből is nagy rokonszenvre tett szert Bilzó János polgáriskolai tanárjelölt, aki a 20-as honvédekkel mint hadapród a Irontra kerülvén,

csakhamar megsebesülve jött haza. Nemrég ment el másodszer a harctérre Bilzó János, ahol azonban megint csak rövid időn át szolgálhatta a hazát, mert orosz golyótól találva két nap kioldás után f. hó 21-én Csernowitzban hősi halált halt. A korai véget ért honvéd hadapród Bilzó József bellatinczi gazdatisztnak egyetlen fia volt.

Szeptemberi vásárok Zalában és Somogyban. Szeptember hó 1—15 napjain Zala és Somogy megyék területén az alábbi helyeken és napokon lesznek országos vásárok: Szeptember 1-én Pölöske és Somogy megyében Igalon és Mikén; 2-án Barcon; 4-én Bagonyán, Kaposvárott és Marcaliban; 6-án a somogy megyei Kutason, Felsősegeden és Balatonlelén; 8-án Balatonfüreden és Gyulakeszin; 11-én Becsehelyen és Viziszentgyörgyön; 12-én Viziszentgyörgyön (2 napon át); 13-án a somogy megyei Szőlősgyörgyön és Belezsnán; 14-én Szentkeresztben és 15-én a somogy megyei Szill községben.

A zalamegyei szőlők állása. Az idei esős nyár talán semminek nem ártott annyira, mint a szőlőnek, noha ez elsősorban vigasztalásunkra szólhat, mert nem fér kétség ahhoz, hogy bor nélkül még megnyerhetjük a háborút. Sőt jobban mint borral, amit igazol az orosz kormány a háború alatt kiadott alkohol-tilalma. A kár, amit a kedvezőtlen időjárás a szőlőkben okoz, csak egyéni és csak a szőlőművelő gazdákat éri, ami e rettenetes időkben még elviselhető gondolat. Az alábbiakban Zalavármegye két legfőbb szőlőtermelő vidékének a nyugatzalamegyei és a balatoni vidéknek szőlőterméskilátásairól közlünk tudósítást:

Az alsólenyvakörnyéki szőlők szüreti kilátásait nagyon csökkentette a kedvezőtlen, állandóan nedves, csapadékos időjárás. Amit a szőlők permetezésével megmenthetett a gazda, azt most kikezdi és pusztítja a fűrtperonoszpora és ha nem lesz rövid idő alatt meleg, száraz időjárásunk, úgy bizony még az eddig is csökkent terméseredmény még kisebbre redukálódik. A korai fajták már érni kezdenek, sajnos, a sok esőzéstől lepattannak a szemek és levük kifolyik, a fűrt elszárad. Ily körülmények között a legerősebb idegzett gazdát is kétségbeejti a helyzet, amelyben a nagy anyagi áldozatok mellett eddig megtartott termést az időjárás szeszélyessége fenyegeti. A dologban csak egy keserű vigasztalást találhatnak a szőlőbirtokosok, azt t. i., hogy hasonlóak a termés kilátások nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is.

A balatonvidéki szőlőkről ezt jelentik Tapolcáról: Az utóbbi száraz, meleg napok a sok esőzéstől már-már rothadni kezdő szőlőinkre igen jó hatással voltak. A talaj gyorsan felszáradt, a száraz melegben a szőlőrothadás teljesen megállott, sőt a meleg az érést siettet. Ha az időjárás továbbra is oly kedvező lesz, mint a múlt héten volt, akkor, habár helyel-közzel gyenge termés lesz, de némileg pótolja azt majd a jó minőség és a már most is elég magas és előre belgért mustárak. Sajnos, hogy a sokáig tartott nedves, hűvös időjárás okozta kár mellett ezek sem pótolják majd azt a veszteséget, amit szőlősgazdáink az idén a rendkívül bortermésül ígérkezett, de részben elpusztult szőlővel veszítettek.

Bodega megnyitás. Szabó Antal főtér és Sugár-ut sarkán levő csemege üzletével kapcsolatban egy csinosan berendezett ozonázó helyet létesített, ahol igen olcsón (1 Zona ozona 50 fillér, egy hideg vacsora 1'20 fill.) lehet friss ételeket venni. Jéghűtőt sör, bor és ásványvíz.

A huszas honvédkéntesek hadhangversenye. Nagyszabású katonasélyt rendeznek szombaton, szeptember 4-én este az arénában a nagykanizsai 20. honvédgyalogezred tisztiiskolát végzett egyéves önkéntesek. A hangverseny anyagi eredményét a 20. honvédgyalogezred dicsőséges harcaiban elesettek hátramaradtjainak és az ezred rokkantjainak segélyezésére fordítják. A valóban nagyszabásúnak ígérkező hangversenyen az önkéntesekből alakuló pompás előadói gárdán kívül részt vesz a 12. Landwehrezred zenekara. Az estély belépődíjai: páholy 12 K, földszinti ülőhely 1—6 sor 3 K, a többi sorokban 2-40 K. Karzati ülőhely első sor 2 K, a többi sor 1-60 K. Földszinti állóhely 1 K. Karzati állóhely 60 f. — Jegyek előváltathatók a földszintre Kohn L. Lajos főtéri üzletében, a karzatra pedig Bruncsics József kereskedésében a József főherceg uton. A hadi-hangverseny műsorát legközelebb részletesen ismertetjük.

Ujságokat a kanizsai katonakórházaknak. A Központi Jóléti Iroda nagyszerű leleményességgel felállított korzósarki gyűjtőszekrényei eklatáns bizonyítékát szolgáltatják a kanizsai polgári társadalom folyton növekedő közönyének, mellyel a hadi jólékonysággal szemben viseltetik. Hol van az az idő, amikor még napi ezer cigaretta pottyant a négy szekrénybe és az egyéb jólékonysági adományok tömege zsufolta annak minden rekeszt. Mindez hagyján, elvégre az áldozatkész ségnek lehet halála, de arra nincs mentség, hogy a közönség a kiolvasott s ezzel teljesen értéktelenné vált ujságokat is röstelli a szegény sebesülteknek adni, akiknek pedig minden orvosnál üdítőbb balzsam az, ha a háborús eseményeket olvashatják. A jóléti iroda a vörös szívében, az Első Magyar palotájában nyitott üzlethelyiségben külön kórházosztályt létesített, hogy megkönnyítse az ujságelölizetők jólékonysági munkáját és rendszeresen ellássa a kanizsai katonakórházakat olvasnivalóval. S három havi működés után hova jutott a kórházosztály? Majdnem oda, hogy a közönség indolenciája folyán már-már bezúntelhetné áldásos működését. Ismétellen felkérünk minden kanizsai ujságabononst, gondoljanak arra a több ezer kinlódó szegény sebesült katonára, kik a kanizsai kórházak szalmazsákjain hanytorognak és majdnem minden vágyuk egy kis olvasnivaló. Küldje kiolvasott, értéktelenné vált lapjait rendszeresen, mindennap a lóutsarki kórházosztályba, mely minden kis nyomtatott papírdarabot azonnal lelkiismeretesen továbbítja a katonakórházakba.

Tizenkét nagykanizsai tejhamisító megbüntetése. Közöltük nemrég, hogy a keszthelyi vegyvizsgáló állomás hamisnak találta tizenkét tejszínt, amiket a kanizsai rendőrség a legutóbb a városvégeken tartott tejszűrés alkalmán gyanúsaként vett. A vegyvizsgálati eredmény alapján a tejhamisítókat ma büntette meg élelmiszerzsora kihágása miatt dr. Krátky István főkapitányhelyettes mint rendőrbíró. A tejhamisítók közül kilencen kiskanizsaiak, hárman pedig somogyiszentmiklósi menyecskek. A beidézetek kettő kivételével mind bevallották, hogy megvizezték a tejet, mielőtt a városba eladni hozták volna. A főjegyző elriasztó példákat igyekezett statuálni megbüntetéseikkel. Három megrögzött és már többször büntetett tejpanszolót 3 napi elzárásra és 30 korona pénzbüntetésre ítélte, hetet 2 napra és 20—20 koronára, kettőt pedig 1—1 napra és 10—10 korona pénzbüntetésre. Kár, hogy ezek az elzárási büntetések mind pénzzel megválthatók, mert a jeles tej-

hamisítók már annyit összeherdáltak hamisított portékájukkal, hogy valóban játszva kifizethetik a büntetést, ha még annyiba kerül is az.

A cukorárak maximálását kérjük. Naponta érkeznek hozzánk panaszok arra vonatkozólag, hogy Nagykanizsán a szatócsok a külvárosok legszegényebb fogyasztóiól 1-20—1-40 koronát kérnek egy kilogramm cukorért. A panaszok egyértelműen mind azzal a kéréssel végződnek, hogy eszközöljék ki a városi hatóságoknál azt, hogy a cukorárak Nagykanizsán maximáltassanak. Soha még ennél jogosabb panasz nem hangzott el a földhöz ragadt nép ajakáról és soha még ennél méltányosabb kívánsággal nem fordultak városi hatóságokhoz. Ami itt a cukorkereskedés terén történik, az minden túlzás nélkül nevezhető uzsorának. Nagyváradon, Pozsonyban, Szegeden, Győrben már rég megállapították a cukor maximális árát. A kisárusításban 1-12 koronában, a nagyárusításban (5 kilogrammtól kezdve) 1-08 koronában állapították meg e helyeken a cukor árát. Ezt kívánjuk Nagykanizsa városától is. A cukoruzsorának véget kell vetni, mert erre egy minap megjelent kormányrendelet is teljes jogot biztosít.

Jelentkezzenek a rokkantak. A háboru elején lehetetlen volt a háboru összes rokkantjait szakszerű orvosi kezelésben részesíteni. Hiányoztak erre nézve a kellő tapasztalatok és berendezések. Ujabbban azonban az állam minden lehetőt elkövet, hogy minden rokkant és béna kellő gyógyításban, oktatásban, esetleg műveltségben, segítő eszközökben részesüljön. Tisza István miniszterelnök a minap körrendeletet bocsátott ki, hogy a már kórházi kezelés alatt nem álló sebesültek és rokkantak is jelentkezhetnek szakszerű kezelés végett.

A külföldi határ átlépése. A belügyminiszter Zalavármegye törvényhatósága útján értesítette Nagykanizsa városát, hogy Ausztria kivételével minden külterületre utlevélkényszer lépett életbe. A miniszter közli azokat a határmenti helyeket, ahol az ország elhagyható, illetve, ahol Magyarország területére lehet lépni. A szerbiai határt egyáltalán nem lehet átlépni. Fiume szabad kikötőn át csakis egyik belföldi illetékes konzuli hatóság igazolványával, a határrendőrség ellenőrzése mellett hagyható el az ország területe.

A polgárőr szolgálat. Ma, kedden este az alábbi polgárőrök loznak rendőri inspekción teljesíteni:

Báki Béla, Eppinger Lajos, Öreg Gerőcs István, Kengyel Ferenc, Ilj. Gerőcs István, Páll János, Tóth István, Mandelbaum Oszkár, Stagl Ede, Hazai János, Horváth Sándor, Horváth László, Radl József, Szakálos János, Gerőcs György, Rechnitzer Mór, Szecső Károly, Rosenfeld Miksa.

Felelős szerkesztő: Görtler István.

Egy jó házból való fiu

könyvkötő

tanoncnak felvétetik a Gutenberg nyomdában.

Ugyanott egy kislány is felvétetik.

Naponta előadás

Uránia MOZGÓKÉP-PALOTA
Rozgonyi-ut. 14. Telefon 239

Augusztus 30—31 hétfőn és kedden

A szép Kathlyn kalandjai

regényes dráma III. sorozata 4 felvonás.

Egy mulatságos éj vigjáték. Georgla természeti felvétel.

Előadások hétköznapokon 6 és 9 órakor,
vasár- és ünnepnapon 3, 5, 7, 9 órakor.

Szeptember 1., 2., 3-án színre kerül

'A REZERVISTA ÁLMA'

c. katonai drámát katonazene kísérettel.

Abbáziai Széphelyi Pensió

és szálloda megnyit

BALATON-KERESZTURON

(Park szálló.)

40 új modern szobával. Szobák pensióval vagy anélkül. Napi teljes penzió lakással 10 korona. Családoknak a katonaiszteknek kedvezményes ár

Kirándulóknak meglepő

— mérsékelt árak! —

Kitűnő ellátást garantál

Széphelyi Kálmán abbáziai Pension-tulajd., főszakács.

Vasalónők és 1 háziszolga

felvétetnek MAYER KÁROLY ruhafestő és vegytisztítónál Nagykanizsa, Kölcsey-u. 19.

Szabadalmazott és törvényesen védett

Vetőmag-csávázószer

== »Antispora-Vita« ==

Hazai és külföldi szaktekintélyek megállapították, hogy az 'Antispora-Vita' az összes vetőmagfélék, de első sorban az őszőg által hazánkban állandóan fenyegetett búzának csávázására a legmegfelelőbb s így a mezőgazdaságban nélkülözhetetlen.

Kilója 1 korona 40 fillér.

Részletes ismertetővel és használati utasítással szolgálnak a vezérelárusítók

SCHWARZ & TAUBER

nagykereskedők Nagykanizsa.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt hölgyközönséget és régi meg-hítt vevőimet, hogy lakásomon levő

fehérnemű raktáram

mely 23 év óta fennáll és legmeg-bizhatóbb beszerzési forrása a leg-előkelőbb cégek gyártmányainak, felfrissitettem.

Raktáron tartok May és Holfeld-féle rumburgi vásznakat, Regenhardt-féle damaszt-árakat és a jóhírű Lilliom-vásznat, zsebkendőket és minden-nemű fehérneműket. ::

— A legfinomabb áruk! —
A legmegbizhatóbb olcsó árak!

Kérem a t. hölgyközönséget raktáram megtekintésére.

Teljes tisztelettel **Goldbergerné.**

Nagykanizsa, Eötvös-tér 1. sz.
Balaton Testvérek átellenében.

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!

Vezérképviselőt:

GUTENBERG NYOMDA :: NAGYKANIZSA.

CZOCZEK és DOLEZSÁL

— festő vállalata —
Nagykanizsa, Magyar-u. 23

Üvegcsimta- ablak

honi s külföldi faerezés
márvány utazatok festése.
Épület-, szobafestés,
butor, üzletberendezés
mázolás és fényezés.

Művészi színérzékünk
magasan fejlett ízlésünk
és technikánk a legkénye-
sebb igényeket is kielégíti
Árajánlattal, színes váz-
latrajzzal főlészóltásra
díjtalanul szolgálunk!!!

GUTENBERG NYOMDA

NAGYKANIZSA

Csengery-ut 7.

Sürgőnycim:
Gutenbergnyomda

**Minden legkisebb nyomtatványrendelést
a legnagyobb gonddal és izléssel szállit.**

Telefon 41. szám

Zalai Hirlap kiadóhivatala

hirdetéseket jutányosan felvesz